

KKTC

YAKINDOĞU ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANA BİLİM DALI

**TEMEL EĞİTİM MÜZİK ÖĞRETİM
PROGRAMINDAKİ BECERİLERİN KAZANDIRILMA
ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

DOKTORA TEZİ

Pembe GÜRTEKİN

Lefkoşa

Ağustos, 2019

KKTC

YAKINDOĞU ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ANA BİLİM DALI

**TEMEL EĞİTİM MÜZİK ÖĞRETİM
PROGRAMINDAKİ BECERİLERİN KAZANDIRILMA
ETKİLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

DOKTORA TEZİ

Pembe GÜRTEKİN

Danışmanlar

Yrd. Doç. Dr. Erkan SÜLÜN

Prof. Dr. İsa KORKMAZ

Lefkoşa

Ağustos, 2019

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Pembe Gürtekin'e ait "Temel Eğitim Müzik Öğretim Programındaki Becerilerin Kazandırılma Etkililiğinin Değerlendirilmesi" başlıklı tez Ağustos 2019 tarihinde jürimiz tarafından Eğitim Programları Ve Öğretimi Bilim Dalı tarafından, Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı	İmza
Üye (Jüri Başkan) : Prof. Dr. Münevver YALÇINKAYA	.....
Üye : Doç. Dr. Umut AKÇIL	.....
Üye : Doç. Dr. Canan Perkan ZEKİ	.....
Üye : Yrd. Doç. Dr. Kemal BATMAN	.....
Üye (Danışman) : Yrd. Doç. Dr. Erkan SÜLÜN	.....

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

..../..../2019

Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

“Temel Eğitim Müzik Öğretim Programındaki Becerilerin Kazandırılma Etkililiğinin Değerlendirilmesi” başlıklı Doktora tezimi danışmanım, Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün ve yardımcı danışmanım Prof. Dr. İsa Korkmaz ile hazırlamış bulunmaktayım. Hazırladığım doktora tezimde yer alan verilerin, bilgilerim ve dokümanların akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde edildiğini, belgeler ve bulgular, bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun bir şekilde sunulmuştur. Çalışmamda yer alan ve bana ait olmayan veri, düşünce ve bilgi sonuçlarının tümüne bilimsel ve etik kurallarının gerektirdiği şekilde kaynak belirterek atıfta bulunduğumu beyan ederim.

.../.../2019

Pembe GÜRTEKİN

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Yüksek Lisans Programının gereği olarak yapılan bu çalışma, “Temel Eğitim Müzik Öğretim Programındaki Becerilerin Kazandırılma Etkililiğinin” belirlenebilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma kapsamında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti temel eğitim kademesinde sürdürülmekte olunan müzik dersi öğretim işlevselliğinin, ne denli etkin olduğunun öğretmen ve öğrenci görüşlerinden yola çıkılarak tespit edilmesi hedeflenmiştir. Buna bağlı olarak, mevcut eğitim süreci içerisinde yaşanmakta olunan aksaklıkların belirlenebilmesi, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmış ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan temel eğitim kademesi müzik dersi öğretim programları içeriğindeki temel müziksel kazanımların, öğrencilerin edinmesi hedeflenen müziksel becerilere ulaşma düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, yine bu bağlamda öğrencilerin, müzik derslerine yönelik sergilemekte oldukları tutumların da tespit edilmesi hedeflenmiştir. Araştırma sonuçlarından elde edilecek veriler ışığında ise, kullanıcıları tarafından daha anlaşılır bir müzik dersi öğretim programının geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülmüştür.

Bu araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problem durumu tartışıldıktan sonra sırasıyla; problem cümlesi, amaç, önem, sınırlılıklar ve tanımlar sunulmuştur. Araştırmanın ikinci bölümünde kuramsal esaslar ve ilgili araştırmalar kısaca tanıtılmıştır. Üçüncü bölüm, araştırmanın gerçekleştirilmesinde benimsenen araştırma yöntemini içermekte olup, dördüncü bölümde bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Beşinci ve son bölümde ise, bulgular bağlamında ulaşılan ve geliştirilen, sonuç, tartışma ve öneriler sunulmuştur.

Araştırma sürecinde, zaman yönetiminin akademik yoğunluğu içinde benden hiçbir yardımını, desteğini, yaratıcı fikirlerini esirgemeyen, engin bilgi ve deneyimleriyle çalışmalarımı yakinen takip ederek çok yeni bilgiler kazanmama ve ufkumun açılmasında çok olumlu etkisi olan tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün’e ve yardımcı tez danışmanım Sayın Prof. Dr. İsa Korkmaz’a teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Ayrıca yaptığım görüşme forumları ile ölçek çalışmaları aşamalarında yardımını esirgemeyen tüm meslektaşlarım ve öğrencilere, çalışmamın sağlıklı olabilmesi için her türlü kolaylığı sağlayan ve yapacağım anket çalışmaları için gerekli izinleri veren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığına teşekkür ederim. İlaveten, bu güne kadar benden hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen değerli aileme de içtenlikle teşekkürlerimi sunarım.

Pembe GÜRTEKİN

ÖZET
TEMEL EĞİTİM MÜZİK ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ
BECERİLERİN KAZANDIRILMA ETKİLİLİĞİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

GÜRTEKİN, Pembe

Doktora, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanları: Yrd. Doç. Dr. Erkan SÜLÜN

: Prof. Dr. İsa KORKMAZ

Ağustos, 2019, 256 Sayfa

Araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde temel eğitim kademesi müzik öğretimi işlevselliğinin ne denli etkin olduğunun öğretmen ve öğrenci görüşlerinden yola çıkarak tespit edilmesidir. Bu bağlamda, mevcut eğitim süreci içerisinde yaşanmakta olan aksaklıkların belirlenebilmesi, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan temel eğitim kademesi müzik dersi öğretim programı içeriğindeki temel müziksel kazanımların, öğrenciler için hedeflenen müziksel becerilere ulaşma düzeylerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda müzik derslerine yönelik öğrencilerin sergilemekte oldukları tutumlar tespit edilip, daha sağlıklı bir müzik öğretim sürecine katkı sağlanabilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmüştür. Buna göre, araştırmacı tarafından, temel eğitim kademesi müzik öğretimi hedeflerine ulaşılmasını engelleyen sorunlar, ilk ve ortaokul müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, uzman görüşleri de alındıktan sonra, “Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öğretmen Değerlendirmeleri” görüşme formu, hazırlanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin edinilen müziksel becerilere yönelik öz değerlendirmelerini tesbit edebilmek için, ilkokulun ilk kademesinin son basamağı olan 5. sınıf ve ortaokulun ilk basamağı olan 6. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırma, temel eğitim kademesinde öğrenim görmekte olan 996 öğrenci ile yürütülmüştür. Bu bağlamda, araştırmacı tarafından öğrenciler için, “Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği (EMBIÖDÖ)”, yine uzman görüşleri alındıktan sonra geliştirilmiştir. Ayrıca araştırmada, veri toplama aracı olarak, gerekli izinler alınarak, “Müzik Dersi Tutum Ölçeği (MDTÖ)” kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarından, öğrencilerin temel eğitim

kademesinde edinmiş oldukları müzik becerileri ile müziğe yönelik tutumları arasında anlamlı ve pozitif yönlü korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin edinmiş oldukları müzik becerileri ile müziğe yönelik tutum ölçeklerinin genelinden ve alt boyut puanları arasında da pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin hem “Edinilen Müziksel Beceriler Ölçeği”nden hem de, “Müzik Tutum Ölçeği”nden elde edilen veriler neticesinde, yaş grupları, cinsiyetleri, sınıf düzeyleri, devam etmekte oldukları okul türü, okul dışında müzik eğitimi alma, enstrüman çalma, anne ve babanın eğitim durumları ve ailede müzikle uğraşan bireylerin olup-olmadığına göre de anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Temel Eğitim, Müzik Öğretimi, Müziksel Beceriler, Müziksel Tutumlar.

ABSTRACT
EVALUATION OF EFFECTIVENESS OF SKILL ACQUISITION
IN BASIC EDUCATION MUSIC TEACHING

GÜRTEKİN, Pembe

Ph.D., Education Programmes and Teaching Department

Thesis Advisors: Asst. Assoc. Prof. Erkan Sülün

:Prof. Dr. İsa Korkmaz

August 2019, 256 Page

This research aims to determine how effective basic education level music teaching functionality is in the Turkish Republic of Northern Cyprus, based on the views of teachers and students. In this context, it is intended to determine the level of achieving the musical skills targeted for the students with regard to the content of the basic education level music teaching programmes that were used before the 2016-2017 academic year and with the 2016-2017 academic year in relation to the basic musical achievements. In this direction, the attitudes of the students towards music lessons were determined and studies were carried out in order to contribute to a healthier music teaching process. Accordingly, based on the opinions of primary and secondary school music teachers, and after obtaining expert opinion, ‘Evaluations of Teachers on Musical Skills Acquired in Basic Education Level Process ”Interview Form”, was prepared by the researcher in order to be able to determine the problems that prevent the achievement of the basic education level music teaching goals. In addition, in order to determine the self-assessment of the students' on acquired musical skills, a study was conducted with the students who are studying in the 5th grade, which is the top step of the primary stage and the 6th grade, which is the first level of the secondary school. The research was conducted with 996 students studying in the basic education stage. In this context, the researcher developed, again after obtaining expert opinion, the ‘Self-Assessment Scale for Acquired Musical Skills (SSAMS)’ for the students. In addition, after obtaining the necessary permissions, ‘Music Lesson Attitude Scale (MALS)’ was used as a data collection tool for the research. Research findings have indicated that, there is a significant and positive correlation between students 'skills acquired in

basic education level and their attitudes towards music. It has emerged that there is a positive and significant relationship between students' acquired skills and music oriented attitude scale subscale scores. Moreover, as a result of the data obtained from both the Musical Skills Scale and the Music Attitude Scale, it was determined that, there is a significant differentiation, according to students' age groups, gender, grade levels, the type of school they are attending, taking music education outside the school, playing instruments, educational status of parents and whether or not there are individuals involved in music in the family.

Key Words: Basic Education, Music Teaching, Musical Skills, Musical Attitudes.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xviii
KISALTMALAR.....	xix

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	18
1.3. Araştırmanın Amacı	19
1.4. Araştırmanın Önemi	19
1.5. Sınırlılıklar	19
1.6. Tanımlar	20
1.6.1. Müzik	20
1.6.2. Tutum	21
1.6.3. Öz değerlendirme	21
1.6.4. Beceri.....	21
1.6.5. Beceri dersleri	21
1.6.6. Nicel araştırma	21
1.6.7. Nitel araştırma.....	22
1.6.8. İlişkili örneklemeler için T-Testi	22
1.6.9. İlişkili örneklemeler için tek faktörlü ANOVA.....	22
1.6.10. Faktör analizi	22

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	23
2.1. Araştırmanın Kuramsal Esasları.....	23
2.1.1. Bloom'un Tam Öğrenme Modeli.....	23
2.1.2. Eğitim programı	23
2.1.3. Öğretim programı.....	25
2.1.4. Ders programı	25
2.1.5. Örtük program.....	25
2.1.6. Resmi pogram	26
2.1.7. Öğretimde ilke, strateji, yöntem, teknik ve araç-gereç kavramları.....	26
2.1.8. Müzik ve eğitim	27
2.1.9. KKTC'de 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan temel eğitim kademesi müzik dersi öğretim programının amaç, program çıktıları ve içeriği	31
2.1.10. KKTC'deki müzik dersi eğitim-öğretim durumlarının farklı ülkelerle karşılaştırılması.....	32
2.2. İlgili Araştırmalar	36

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	42
3.1. Araştırmanın Modeli.....	42
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	43
3.3. Veri Toplama Araçları	45
3.3.1. Demografik (Tanıtıcı) özellikler	45
3.3.2. Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirme Görüşme Formu	46
3.3.3. Müzik Dersi Tutum Ölçeği.....	46
3.3.4. Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği.....	47
3.4. Verilerin Analizi.....	54
3.4.1. Nitel verilerin analizi.....	54
3.4.2. Nicel verilerin analizi	56

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR	58
4.1. Müzik Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	58
4.2. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	61

4.3. Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Müzik Öğretimi İle İlgili Görüşleri.	63
4.3.1. Etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersi için olması gerekenler	63
4.4. İlkokul Ve Ortaokul Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre, 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Öncesinde Kullanılmakta Olan Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Müzik Öğretmeni Görüşleri	163
4.6. İlkokul Ve Ortaokul Öğrencilerinin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği”nden Aldıkları Puanların Dağılımı	178
4.6.1. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme” ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin dağılımın incelenmesi	178
4.7. İlkokul Ve Ortaokul Öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden Aldıkları Puanların Dağılımları	180
4.7.1. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden aldıkları puan dağılımlarının incelenmesi	181

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	206
5.1. Sonuçlar	206
5.2. Tartışma	216
5.3. Öneriler	220
5.3.1. Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen uygulamaya yönelik öneriler	220
5.3.2. İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	222
KAYNAKÇA	225
EKLER	233
Ek 1. Anket Formu	233
Ek 2. Öğretmenlerin İlkokul Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri	235
Ek 3. Anket Formu 2	239
Ek 4. Öğretmenlerin Ortaokul Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri	242
Ek 5. Anket Formu 3	247
Ek 6. Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği	249
Ek 7. Müzik Dersi Tutum Ölçeği	250
Ek 8. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi I	251

Ek 9. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi II.....	252
Ek 10. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi III.....	253
Ek 11. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi IV	254
Ek 12. Ölçek Geliştirme Kullanma İzin Belgesi.....	255

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	49
Tablo 2. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçlarına Ait Madde Faktör Yükleri.....	51
Tablo 3. DFA Uyum İyiliği İndeksi Değerleri.....	52
Tablo 4. Ölçeğe Ait Madde-Toplam Korelasyonları.....	54
Tablo 5. Müzik Öğretmenlerinin Demografik (Tanıtıcı) Özelliklerine Göre Dağılımı.....	59
Tablo 6. Öğrencilerin Demografik (Tanıtıcı) Özelliklerine Göre Dağılımı.....	62
Tablo 7. İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Etkili Ve Verimli Bir Temel Eğitim Kademesi Müzik Dersinin Nasıl Olması Gerekliliği Konusundaki Görüşleri.....	64
Tablo 8. Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Etkili Ve Verimli Bir Temel Eğitim Kademesi Müzik Dersinin Nasıl Olması Gerekliliği Konusundaki Görüşleri.....	69
Tablo 9. Temel Eğitim Kademesi İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Taşınması Gereken Kişisel Ve Mesleki Özelliklerin Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	75
Tablo 10. Temel Eğitim Kademesi Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Taşınması Gereken Kişisel Ve Mesleki Özelliklerin Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	77
Tablo 11. Temel Eğitim Kademesi İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Çalışmalarının Sağlıklı Yürütülebilmesine İlişkin Fiziki Ortam Ve İhtiyaçların Nasıl Olması Gerektiği Yönündeki Görüşleri.....	82
Tablo 12. Temel Eğitim Kademesi Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Çalışmalarının Sağlıklı Yürütülebilmesine İlişkin Fiziki Ortam Ve İhtiyaçların Nasıl Olması Gerektiği Yönündeki Görüşleri.....	85
Tablo 13. İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Temel Eğitim Kademesi Müzik Öğretimi Derslerini Daha Etkileşimli Kılabilmek İçin Kullanmakta Oldukları Yöntem Ve Tekniklere İlişkin Görüşleri.....	89

Tablo 14. Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Temel Eğitim Kademesi Müzik Öğretimi Derslerini Daha Etkileşimli Kılabilme İçin Kullanmakta Oldukları Yöntem Ve Tekniklere İlişkin Görüşleri.....	92
Tablo 15. İlkokul Müzik öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Kullanmakta Oldukları Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri.....	96
Tablo 16. Ortaokul Müzik öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Kullanmakta Oldukları Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri.....	100
Tablo 17. Temel Eğitim Kademesine Bağlı Kurumların Müzik Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Sunmuş Oldukları İmkanların İlkokul Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.....	102
Tablo 18. Temel Eğitim Kademesine Bağlı Kurumların Müzik Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Sunmuş Oldukları İmkanların Ortaokul Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi.....	106
Tablo 19. İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Hangi Fiziki Koşullarda Derslerini Yaptıkları İle Kurumlar Tarafından Sunulan Koşulların Yeterliliğine İlişkin Görüşleri.....	110
Tablo 20. Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Hangi Fiziki Koşullarda Derslerini Yaptıkları İle Kurumlar Tarafından Sunulan Koşulların Yeterliliğine İlişkin Görüşleri.....	114
Tablo 21. İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ve Yıllık Sürenin Yeterliliği Konusundaki Görüşleri.....	117
Tablo 22. Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ve Yıllık Sürenin Yeterliliği Konusundaki Görüşleri.....	120
Tablo 23. İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinin Amacına Ulaşmasını Engelleyen Öğretmenden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	123
Tablo 24. Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinin Amacına Ulaşmasını Engelleyen Öğretmenden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	127
Tablo 25. İlkokul Müzik Dersinde Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar İle Müzik Öğretmenlerinin Mesleğe Bakış Açısının Etkilenmesi Konusundaki Görüşleri.....	131
Tablo 26. Ortaokul Müzik Dersinde Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar İle Müzik Öğretmenlerinin Mesleğe Bakış Açısının Etkilenmesi Konusundaki Görüşleri.....	136

Tablo 27. Temel Eğitim Kademesi İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Ölçme Değerlendirme Teknik Ve Etkinliklerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	141
Tablo 28. Temel Eğitim Kademesi İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Ölçme Değerlendirme Teknik Ve Etkinliklerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	144
Tablo 29. Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Yaşadıkları En Önemli Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	148
Tablo 30. Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Yaşadıkları En Önemli Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	152
Tablo 31. İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinin Hedeflerine Ulaşmasını Engelleyen Faktörlere İlişkin Görüşleri.....	156
Tablo 32. Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinin Hedeflerine Ulaşmasını Engelleyen Faktörlere İlişkin Görüşleri.....	160
Tablo 33. Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan İlkokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Öncesinde Kullanılmakta Olan Müzik Eğitimi Program Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	163
Tablo 34. Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Öncesinde Kullanılmakta Olan Müzik Eğitimi Program Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	167
Tablo 35. Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan İlkokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı İle Kullanılmaya Başlanan Müzik Eğitimi Program Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	170
Tablo 36. Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı İle Kullanmaya Başlanan Müzik Eğitimi Program Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri.....	174
Tablo 37. Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	179

Tablo 38. Öğrencilerin Müzik Dersi Tutum Ölçeğine Verdikleri Yanıtların Dağılımı.....	182
Tablo 39. Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlara ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler.....	184
Tablo 40. Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	186
Tablo 41. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	188
Tablo 42. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	190
Tablo 43. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	192
Tablo 44. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	194
Tablo 45. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	196
Tablo 46. Öğrencilerin Okul Dışında Müzik Eğitimi Alma Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	198
Tablo 47. Öğrencilerin Müzik Enstrümanı Çalma Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	200
Tablo 48. Öğrencilerin Ailelerinde Müzikle Uğraşan Herhangi Bir Birey Olma Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması.....	202

Tablo 49. Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Adıkları Puanları Karşılaştırılması.....	204
---	-----

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğine İlişkin Screen Plot.....	50
Şekil 2. Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği Faktör Yapısı Modeline İlişkin PATH Diyagramı.....	53

KISALTMALAR

KKTC : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

ÖOTEKSEMBİD: Öğretmenlerin Ortaokul Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri

ÖİTEKBEMBİD: Öğretmenlerin İlkokul Temel Eğitim Kademesi Boyunca Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri.

EMBiÖDÖ : Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz değerlendirme Ölçeği

İOMÖ : İlkokul Müzik Öğretmeni

OÖMÖ : Ortaokul Müzik Öğretmeni

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Evrenin, yerkürenin, bilincin ve yaşam sistemlerinin hikayesini öğrenmek, insanın bu hikayedeki yer aldığı rolü tanımlayabilmek, eğitim olarak tasfir edilmektedir (Langford, 1999). Eğitimin gelişim süreci toplumdan topluma farklı şekillerde yaşanmış olmakla birlikte çağdaş anlamda eğitimin toplumsal bir ödev olarak devlete yüklenmesi öncelikle Avrupa/Amerika toplumlarında görülmüştür. Özellikle Rönesans, Reform hareketleri sonucu ortaya çıkan hızlı gelişmenin getirdiği imkanlar kıtalararası ulaşım imkanlarını artırmış bu da özellikle sömürgecilik anlayışıyla birlikte dünyanın her tarafından ekonomik değerlerin Avrupa'ya akmasına ve sonuçta endüstri devrimine yol açmıştır. Bu devrimle birlikte ortaya çıkan toplumsal yapı yepyeni bir anlayışın doğmasına neden olmuştur. Bu anlayış toplumsal hayatı şekillendirmede önemli bir faktör olan eğitim kurumlarının da büyük oranda şekil değiştirmesine ve eğitimin devletin önemli bir fonksiyonu haline gelmesini sağlamıştır (Demirel, 2015). Eğitim kavramı incelendiğinde, geçmişten günümüze değin çeşitli tanım ve açıklamaların yapıldığı görülmektedir.

Günümüzde eğitimin önde gelen hedeflerinden birisi, kişileri sürekli değişen koşullara uyabilen, esnek ve kritik düşünme yetisine sahip yeteneklerle yetiştirebilmektir. Farklı bir deyişle eğitim, çocukların ve gençlerin özgüvenlerini yükselterek içinde yer aldıkları toplumda her geçen gün daha başarılı, üretken ve aranan kişiler olabilmelerine katkı sağlamaktır (Kahriman, 2005). Bireyin doğumundan ölümüne kadar süre gelen sürecin tamamı eğitim olarak tanımlanabilmektedir. Bu süreç içinde bireylere farklı bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırmak hedeflenmektedir.

Eğitimin çok değişik ve çeşitli tanımları yapılmaktadır. En genel anlamıyla eğitim, kültürleme süreci olarak ele alınabilir. Bir diğer anlamıyla kültürel değerleri bireye kazandırma süreci olarak ifade edilebilir. Ertürk'e göre, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği oluşturma süreci şeklinde ifade edilmektedir (Ertürk'ten aktaran Sönmez, 2007). Ayrıca, her felsefeye göre de, eğitim tanımının değişmekte olduğu bilinmektedir

(Sönmez, 2004, 2007). Nasıl ele alınırsa alınsın eğitim kültürlerle ilişkilidir. Kültür bir toplumun yaşama biçimidir. İnsanın doğanın yaptıklarının dışında yapıp ettiklerinin dirik bir bütünüdür. Dans etme, şarkı söyleme, hırsızlık yapma, ev, köy, kent, devlet kurma, yemek yapma, resim yapma, insanları sevmek, çevreyi koruma, problem çözme, doğayı tanıma, topluma hizmet etme vb. kültürü oluşturur (Sönmez, 2007).

Yaygın bir biçimde eğitim, insanın kişiliğini besleme süreci ve insan sermayesine yapılan yatırım olarak kabul edilmektedir. En genel anlamda istendik davranış oluşturma ya da istendik davranış değiştirme süreci olarak tanımlanan eğitim, toplumun süzgeçten geçirilmiş değerlerinin, ahlak standartlarının bilgi ve beceri birikimlerinin yeni nesillere aktarılması ile ilgilidir. Bu anlamda eğitim, bireyi istendik nitelikte kültürlenme sürecidir (Senemoğlu, 2018).

Bireyin yaşantıları, kendi davranışlarında değişikliğe yol açmaktadır. Bireyin içinde bulunduğu ortam ile kurabildiği etkileşimler bireyde kalıcı izler olarak tasfir edilebilmektedir. Geçirilen yaşantılar ve kazanımlar her bireyin içinde bulunduğu ortam ile kurabildiği etkileşimler ile de davranışlarında farklılıklara neden olmaktadır (Ertürk, 1979).

Eğitim hedeflerinin ve öğretim yöntemlerinin temel amacı bilgi yüklemek değil, aksine öğrencilerin zihinsel gelişimlerine katkı sağlamak ise, eğitim ile ilgili tüm düzenlemelerin bunu hedef olarak planlanması beklenmektedir. Çünkü öğrencilerin tüm hayatları süresince kendilerini hangi yollarla geliştirebileceklerini öğretmek, zihinlerinde bilgi depolamaktan daha önemlidir. Kısacası, öğrencilere öğrenmeyi öğretmek çok önemlidir (Özden, 2005).

Öğrenmeyi sağlayan, eğitim, öğretim ve öğrenme birbirleri ile iç içe geçmiş kavramlar olup, ana hedefleri öğrenimi gerçekleştirmektir. Öğrenimin meydana gelmesiyle ise, eğitim ve öğretim faaliyetleri hedeflenen amaçlarına ulaşabilmektedirler (Erden, 2001).

Turgut ve Baykul (2012)'a göre, öğretim içerisinde, ulaşılması amaçlanan davranış değişikliklerine ne denli erişilebildiğine ya da erişilemediğine, amaçların nerden oluştuğuna, hangi konulara yeterince ulaşıp, hangilerine istenilen düzeyde

erişilemediğine ve bu eksikliklerin neler olduğunu, yanlış öğrenimlerin neler olduğu ve istenilen düzeyde öğrenilmeyen konuların tespiti ölçme ve değerlendirme çalışmaları ile belirlenebilmektedir. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları nedeniyle, hedeflenen davranımlara erişilebilme düzeyinin, yeniden gözden geçirebilmek mümkün olmaktadır. Uygulaması sürmekte olan bir eğitim sürecinin, ne kadar başarılı olabildiği ya da hangi öğrenciler için başarı sağlayabildiğinin tespit edilmesi arzulanmaktadır.

Eğitim süreci sürerken, başarılı olan ya da başarısız olan kişilerin tespit edilebilmesi, önceden tetbir alınmasını sağlamaktadır. Buna göre, başarı seviyesinin bilgi dahilinde olması ilerleyen süreçlerde yapılacak benzeri çalışmalarda daha dikkatli planlama yapılmasına yol açmaktadır (Turgut & Baykul, 2012)

Eğitim kurumlarında sürdürülmekte olan eğitim süreçleri belirli bir sistem içerisinde yürütülmekte ve bu sistemin en önemli unsurlarından birinin ise, öğretim programları olduğu bilinmektedir. Her hangi bir alan ile ilişkili öğrenme-öğretme süreci nelerin neden, niçin ve hangi düzene göre sürdürüleceğini göstermektedir. “Bir dersle ilgili öğretme-öğrenme sürecinde nelerin, niçin ve nasıl yer alacağını göstermektedir (Özçelik, 1992). Diğer bir deyişle, öğretim programı, okullardaki eğitim-öğretim etkinliklerinin belirleyicisi olarak tanımlanabilmektedir. Yaşam sürecinde ihtiyaç hissedilebilecek bilgi ve becerileri, öğretim, önceden tespit edebilmekle beraber, hedeflenen süreci öğrencilere belirli zaman dilimleri içerisinde kazandırmayı amaçlamaktadır. Öngörülerin güçlü olması ile birlikte program içerikleri daha isabetli olarak belirlenebilmektedir.

Güçlü önsezilere rağmen, zaman içerisinde oluşan değişim ve gelişmeler, yaşam sürecinin düzenli olarak farklılaşan ihtiyaçları, programlarda değişikliğe gidilmesine yol açmaktadır. Her hangi bir programın uygulama sürecinde yapılan gözlemler, program çıktılarında bir eksiklik ya da olumsuzluk olduğunu tespit edebilmektedir.

Eğitim programlarının, amaç-süreç-değerlendirmeden oluştuğu bilinen bir gerçeklik. Okulda öğrencinin kazanması hedeflenen davranımların, kanaat ve tutumlarını amaç, eğitim yaşantılarını süreç, öğrenci başarısının ortaya konması ve gereklilik durumunda ortaya çıkan yeniden düzenlemelerin ise değerlendirme olduğu

üzerinde durulmaktadır. Eğitim programının süreç kısmında, öğretme ve öğrenme süreçleri yer almaktadır. Bununla beraber, öğrenme ve öğretme süreçlerinin işleyişinin, eğitim sistemine hakim olduğu bilinen anlayış ve yaşayışların, eğitim öğeleriyle birlikte ilişkili olduğu bilinmekte ve bu düşüncelerden etkilendiği öngörülmektedir (Duruhan, 2002).

Eğitim programını, Saylor, Alexander ve Lewis (1981) “eğitilecek bireylere öğrenme yaşantılarını kazandırma planı” şeklinde tasfir etmişlerdir. Benzer bir tasfirle, Taba, eğitim programını öğrenme planı olarak belirtip, tasfiri, program öğelerini sıralayarak yapmıştır. Taba’ya (1962) göre, eğitim programları nasıl tanımlanırsa tanımlansın, belli öğelerden meydana gelmektedir. Bu öğeler, hedefler ve hedef davranışlar, içerik seçimi ve örgütlenmesi öğrenme-öğretme süreci ile hedeflerin değerlendirilmesi şeklindedir (Demirel, 2009).

Ronal C. Doll (1986) ise, eğitim programını, okul sorumluluğunda öğrencilerin değerlerini, tutumlarını ve tavırlarını değiştirip, becerilerini değiştirebilen, bilgi ve anlayış kazanmalarına katkı koyan hem süreç, hem de içerik olarak tasfir etmektedir. Ayrıca, eğitim programını, öğrencilerin tüm yaşantılarının yapılanması olarak tasfir etmiştir.

Öğrenmenin düzenli ve sistematik bir yolla gerçekleşmesi amacıyla, eğitim programları kullanılmaktadır. Değişik aşamalardan gelişerek bir programın uygulanması gerçekleşmektedir. Bir programın başarılı bir şekilde yürütülmesi, nasıl olduğuna bakmaksızın, program aşamalarının ana hatlarının ortaya konulması ile olmaktadır. Anahtarın son halkasını ise, programın denemesi ile değerlendirilmesi oluşturmaktadır (Demirel, 2009).

Öğretim programının alanda denemesi, program geliştirme basamaklarından birisi olarak bu süreç ile benzerlikler göstermektedir. Yeni yapılan ya da geliştirilen bir programın ne kadar yeterli ve etkili olacağı çeşitli ihtiyaçlara göre belirlenmelidir. Programı denemenin amacı ise, ülke çapında seçilmiş olan belirli sayıdaki okullarda, programın hedef, davranış, işleyiş, yöntem, materyaller, seviyeye göre eksik ya da fazla yönlerin tespiti ile programın daha önceki programa göre eksik ya da fazla yönlerini belirleyip, en iyi programa ulaşabilmeyi sağlamaktır (Demirel, 2009).

Eğitim programını, Varış'ın belirttiği gibi, “yalnızca öğretim açısından görmek, okulların fonksiyonunu bilgi alışverişine indirgemek dşnlmektedir. Oysa programda, öğrenciler için seçilmiş bulunan öğrenim içeriğini genişletmek, desteklemek ve onları hayat tecrübesi kazandıracak koşullara hazırlamak gerekmektedir” (Varış, 1998). Bu açıdan incelendiğinde, programın uygulanması için gerekli fiziki koşulların hazırlanmadığı, araç-gereç ve materyal donanımın sağlanmadığı taktirde programın başarısı giderek azalacaktır. Ancak, bir program ne kadar iyi düzenlenmiş olursa olsun, eğer programın uygulanması için gerekli olan ortam ve koşullar sağlanmamışsa, programın başarı şansı da o derecede düşecektir.

Tasarımın program geliştirme esaslarına uyup uymadığı, program tasarısına bakılarak yapılan değerlendirmeler ile tespit edilmeye çalışılır. Ortama bakılarak yapılan değerlendirmeler ile gizli olan ve olmayan öğeler arasındaki uyumu analiz etmeye çalışmaktadır. Öğrenci başarısına bakılarak tespit edilmeye çalışılan değerlendirmeler ile sınavlarda başarı sağlayabilen davranımların ortaya konması amaçlanmaktadır. Hedefe bakarak yapılan değerlendirmelerde ise, bir öğrencinin program başı ile sonunda sergilemiş olduğu davranımlar arasındaki farkları incelenmektedir. ğrenmeye bakılarak yapılan değerlendirmeler ile de, önceden hedeflenenler dışında, programın sonunda öğrencilerin sahip olduğu önceden tahmin edilemeyen olumlu ya da olumsuz öğrenimler tespit edilmeye çalışılmaktadır. Son olarak, ürüne bakarak değerlendirmelerde ise, ğrenci davranımlarındaki değişimlere ilaveten, diğer öğrenciler, öğretmenler ile ortamdaki değişimler de göz önünde bulundurulmaktadır (Karataş, 2007; Uşun, 2012). Program geliştirme, diğer eğitim alanlarında olduğu gibi müzik eğitimi alanında da gün geçtikçe daha çok gz önünde bulundurulan tanım ve uygulamalardan biridir.

Müzik eğitimi, müziğin insan yaşamındaki görevlerini temel almaktadır. Müziğin insan yaşamında belirli görevleri bulunmaktadır. Bu görevler, (1) bireysel, (2) toplumsal, (3) kültürel, (4) ekonomik ve (5) eğitimsel olmak üzere beş başlık altında sıranalabilmektedir. Sözü geçen görevlerin, insan yaşamında yer alan ve önemi ile müziğin hem yararlı bir eğitim unsuru olduğu, hem de etkili bir eğitim yöntemi olduğu bilinmektedir (Uçan, 1983, 2005).

Müzik, hayatın önemli bir parçasını oluşturmakla birlikte, bireyin yaşantısının her anında, bilişsel, duyuşsal ve devinimsel olarak da büyük bir katkı sağlayan sanat

dallarından biri olarak bilinmektedir. Sanat dallarından biri olan müzik, insan ya da çalgı seslerini, belli bir biçimsel güzellik veya duygusal ifade yaratacak şekilde düzenlenerek bir araya getirilmesidir.

Müzik, tarihsel bir süreci içinde barındıran, insanların kültürel değişimlerine göre melodi ve ritim anlayışlarını, dönemlere ayırarak değerlendiren ve bir bütün olarak ele alıp inceleyen bir bilim dalı olup, bu bilim dalı ise, Müzik Tarihi olarak adlandırılmaktadır. Müzik tarihi dönemleri, sanat tarihi dönemleri ile paralellik gösteren, insanlığın doğuşundan günümüze kadar tüm zaman ve akımları açımlayacak şekilde belirlenmektedir (Uçan, 2005). Müzik insan söylevininin önemli bir biçimi olup, sembolik bir etkinliktir. Müzik eğitiminin etkililiği bakımından öğrenci çalışmalarının müziksel olarak ele alınması önemli bir görevi üstlenmektedir (Swanwick, 1999).

Müziksel davranışlarını, ister örgün ister yaygın eğitim yoluyla olsun kazanabilmiş olan birey, kendisini tanıyıp, tanımlayabilmektedir. Bu şekilde gelişim gösteren bireyler, sorun çözme bererilerini, yaşam ile ilgili kişisel yeteneklerini ve kültürel kimliklerini edinebilmektedirler. Bireyleri bu şekilde yetişmiş toplumlarda, sosyo-estetik değerler birliği oluşarak, kişiler ve gruplar arası iletişimin kolayca kurulabildiği görülmektedir. Bu sayede toplum, gelişim göstermesi için gerekli amaç, duygu, davranış bütünlüğü ile estetik duyarlılığa kavuşup, kendi külürünü geliştirip, perçinleyebilmektedir (Uçan, 1994, 2005).

Müziği bir eğitim aracı olarak benimseyip, gücünden faydalanmış olan toplumlar ise, müziğin birey ve toplum hayatında bu derece etkili olduğunu kavramıştırlar. Çünkü, müzik uygar bir toplumun nasıl olabileceğini, özgürlüğü, disiplini ile gösterebilen en güzel örneklerden biridir (Edman, 1997).

Temelde müzik eğitimi, bir müziksel davranım kazandırma, davranım oluşturma ve kısacası bir müziksel davranım geliştirme süreci olarak bilinmektedir. Bu süreç içerisinde eğitim almakta olan bireyin kendi müziksel yaşayışı göz önünde bulundurulup, bu yolla belirli hedefler ilerleyişi ile planlı, düzenli ve sistematik bir yol izleyerek, bu yolla belirgin amaçlara erişilebilmektedir. Müzik eğitimi yoluyla kişinin, kendi çevresi ile müziksel ortamı arasında daha etkili ve verimli bir gelişim göstermesi öngörülmektedir (Uçan, 1994, 2005).

Ünlü filozoflar, insan yetiştirilmesinde, müzik eğitiminin ne derece önemli olduğu konusunda birçok görüş sunmaktadırlar. Platon (2005), gençlerin güzel yapıtların gözlerine veya kulaklarına değen herşeyin, bir sağlık ortamında yaşıyormuşçasına fayda görmelerini, çocukluktan başlayarak güzeli sevmeyi ve uyum içinde yaşmayı öğrenebilmeleri yönünde yavaşça götürülmesi gerektiği üzerinde durmaktadır. Bu sebeplerden ötürü, ‘müzikle eğitimin en üstün eğitim olduğunu, ritim ile uyumun, ruhun derinliklerine ulaşabildiği ve ahenk oluşturduğunu’ savunmaktaydı. Ayrıca, müziğin insan ruhunun eğitiminde ve arınmasında, Aristoteles ve Pythagors ciddi bir aracı olduğu üzerinde durmuşlardır.

Kendi yaşantısı yoluyla bireyde birinci derece istedik müziksel davranış kazandırma öznesi ise, müzik öğretmeni olarak tasfir edilmektedir. MEB (2004), öğretmenlerin temel görevini, milli eğitim ve alanı ile ilgili ders programlarının amaçlarını davranışa dönüştürmenin yanı sıra, öğrenmeyi öğrenen bireyleri yetiştirmenin gereksinimlerini dikkate alan, ulusal ve evrensel değerleri benimseyen ve sorunlara çözüm üreten bireyler olarak tasvir etmektedir. Bu tavsir doğrultusunda ise, müzik öğretmenlerinin temel görevleri; milli eğitimin ve müzik programlarının amaçlarını davranışa dönüştürebilen, öğrenmeyi öğrenen bireyler yetiştirmenin yanı sıra, ulusal ve evrensel değerleri benimseyen bireyler yetiştirmek olarak öngörülmektedir.

Süer (1980) ise, müzik eğitim ve öğretiminin temel amacını; kişilikleri oluşmuş, ulusal ve uluslararası müzik sanatına yönelerek bilim, teknik ve güzel sanatların farklı dalları ile birlikte müzikte de, çağdaş nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayan, toplumsal yaşayışın hazzını duymuş bireyler olarak tasvir etmiştir.

Müzik alanındaki girişimleri artırmanın yolları, yetenekli bireylerin belirlenmesi, onların yönlendirmesi, müzik dalında uğraş verenlerin nicelik ve nitelik olarak artması, toplumu bir taraftan müziğin hedefi olan evrensel boyutlara ilerletirken diğer taraftan hatırı sayılabilecek ekonomik değerler yaratmakla gerçekleşmektedir.

Müzik eğitimi bilimsel yollardan bir toplumu oluşturacak nitelikleri amaçlayan bir öğedir. Bilimsel bir müziksel eğitimi ile öğrenmeyi planlama, yönlendirme, gerçekleştirme ve denetleme süreçleri yer almaktadır. Eğitim ise, bu

görevlerini, genel, özengen ve mesleki müzik öğretim yollarını kullanarak yapabilmektedir.

Bireylere en iyi ve sistematik şekilde müzik eğitimi süreci vermekle, toplumların kültürel yapılarının gelişimine büyük katkı sağlandığı bilinmektedir. Birey ile toplumsal ve kültürel çevresi arasındaki iletişim, müziksel çevresi arasında bir köprü oluşturabilmesi, etkileşimin daha etkili, düzenli, verimli ve yararlı olması müzik eğitimi yoluyla daha güçlü olabilmektedir. Bu beklenti nedenleriyle ki, ister genel, ister mesleki olsun, müzik eğitimi olabildiğince “örgün”, yani olabildiğince “düzenli, planlı ve yöntemli” biçimde gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Müzik eğitimi programı, öğrencilerde müzikle ilgili öngörülmekte olan öğrenimleri ya da davranış değişikliklerini gerçekleştirmeye dönük tüm düzenleme ve etkinlikleri içermektedir. Bu nedendir ki, çok yönlü, çok boyutlu ve kapsamlı olarak tasfir edilip, farklı programları içine almakta olduğu bilinmektedir. Müzik eğitimi programında yer alan başlıca alt programlar; (1) müzik öğretim programı, (2) müzik ders programları, (3) müzik ile ilgili ders dışı çalışma, kurs ve eğitsel kol programları, (4) bireysel ve toplu dinleti vb. etkinlik programları, (5) müzikle ilgili danışma ve kılavuzlama programları, (6) müzikle ilgili yönetim ve işleyiş programı, (7) müzikle ilgili destekleyici hizmetler programı, (8) müzikle ilgili yönetmelik ve yönergelerdir. Müzik eğitimi programı bunların tümünün bir bütünü ve bir birleşimi olarak bilinmektedir (Uçan, 2005).

Müzik eğitiminde, “program geliştirme çalışmaları” ile amaçlı ve düzenli, planlı ve yöntemli müzik eğitimi uygulamaları” arasında, genellikle doğrusal bir ilişki olduğu görülmektedir. Türkiye’de, “amaçlı ve düzenli” müzik eğitiminin, imparatorluk döneminde düzeltme hareketleri evresinden öncesine, hatta çok daha gerilere kadar uzanan bir geçmişi olduğu görülmektedir. İmparatorluk dönemi eğitim düzeninde çok önemli bir eğitim kurumu olan, Enderun Okulları’nda “genel” ve “mesleki” müzik eğitimi uygulanmakta olduğu geniş bir zaman dilimi içinde birbirini takip eden, Tabilhane, Mehterhane ve Muzika-i Humayun’da, örgün-mesleki müzik eğitimi yapıldığı; 1869 yılında yürürlüğe giren Eğitim Genel Tüzüğü çerçevesinde yapılan düzenlemelerle önce kız ortaokulu ve kız öğretmen okulu programlarında, sonra bazı ilkokulların ders dışı etkinliklerinde, 1910’lu yıllarda da erkek ortaokulu ve erkek öğretmen okulu ile ilkokul programlarında müzik dersine yer verildiği;

1917 yılında kurulan Darülelhan'da kendine özgü bir eğitim programı uygulandığı tespit edilmiştir (Uçan, 1982, 1983; Uçan, 2005).

Türkiye Cumhuriyeti döneminde ise, temel, orta ve yüksek eğitim düzeylerinde, “genel”, “özengen”, ve “mesleki” müzik eğitimine ilişkin olmak üzere farklı program geliştirme çalışmaları yapıldığı görülmektedir. Temel eğitimin birinci basamağını oluşturan ilkökul kademesinde, cumhuriyet dönemi müzik eğitimiyle ilişkin, program geliştirme hazırlıkları 1924 senesinde yapılmış; bunu 1926, 1936, 1948, 1956, 1962, 1968, 1973, 1976 ve 1982 yıllarında gerçekleştirilen çalışmalar izlemiştir (Uçan, 2005). Son olarak ise, 2018 yılında, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında kullanılmaya başlanan müzik öğretim programları yürürlüğe ve eğitim kurumlarının kullanımına sunulmuştur. Yürürlüğe giren programın, 4 öğrenme alanı olarak, ana başlıkları altında toplandığı görülmektedir. Öğrenme alanı ana başlıkların ise sırasıyla, dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müziksel uygulamalar oldukları görülmektedir.

Türkiye’de 1970’li yılların başlarından itibaren ise, müzik eğitiminde program geliştirme çalışmalarına, “çağdaş program geliştirme yöntemleri” doğrultusunda bir yön ve nitelik kazandırmaya dönük girişimlerde bulunulmaya başlandığı bilinmektedir. Bu girişimlerde üniversitelerinde katkısının büyük ölçüde olduğu anlaşılmaktadır. Bilimsel yöntemle program geliştirmenin müzik eğitimindeki yeri ve öneminin anlaşılmasına başlanmasıyla birlikte, “müzik eğitiminde program geliştirme” adıyla yeni bir alan ya da öğrenim oluşturma yönünde oluşmaya başlanan eğilimler giderek belirginleşerek, 1973-1974 eğitim yılında somut öneri kazandığı görülmektedir (Günay-Egüz). “Müzik eğitiminde program geliştirme” Gazi Eğitim Enstitüsü (GEE) Müzik Bölümü’nde, 1974’de deneme niteliğinde uygulanmaya başlanan ve dört yıllık yüksek eğitimi öngören program hazırlanırken, ona dayalı olarak oluşturulması planlanan lisans üstü programlarda kapsanması gereken öğrenim dallarından biri olarak önerilmiştir. 1979 yılında yine, GEE Müzik Bölümü’nde hazırlanan, “Müzik Eğitimi Alanında Lisans ve Lisansüstü Düzeylerde Eğitim Programları” adlı taslak-öneride ise, “bilim uzmanlığı” ve “doktora” düzeylerinde hazırlanması tasarlanan alan ya da dal programlarından biri olarak belirlendiği anlaşılmaktadır (Uçan, 2005).

KKTC’de ise, Cumhuriyetin kurulmuş olduğu 1983 yılından itibaren çok uzun yıllar müzik eğitimi programlarını da kapsamakta olan KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığına bağlı okullarda kullanılmakta olan pogramların tamamının, Türkiye Cumhuriyeti eğitim-öğretim programlarından uyarlanarak kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. KKTC’de, ilk olarak 2006 yılında temel eğitim kademesi için taslak bir müzik eğitimi programı tasarlandığı, 2014 yılında ise, temel eğitim kademesinde eğitim vermekte olan müzik öğretmenlerine yönelik, müzik eğitimi birinci ve ikinci kademe, öğretmen el kitaplarının hazırlandığı bilinmektedir. Ancak, 2013-2016 yıllarını kapsayan süreç içerisinde, KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı ve Doğu Akdeniz Üniveristesesi işbirliği çerçevesinde KKTC’ye özgün temel eğitim kademelerinde kullanılacak tüm branşlardaki eğitim programlarının çalışmaları yürütülerek tamamlanmıştır. 2016-2017 eğitim-öğretim yılında ise, içerisinde müzik eğitimi programının da yer aldığı temel eğitim programlarının kullanımı resmi olarak başlanmıştır. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan, “Temel Eğitim Programı, Müzik Dersi Öğretim Programı (1.-8. sınıflar)”, çağdaş ve evrensel müzik eğitim-öğretim programları incelenerek hazırlanmış olup, öğrencilere kazandırılması hedeflenen temel üç öğrenme alanından oluşmaktadır. Bu alanlar sırasıyla; “Dinleme, Müziksel Uygulamalar ve Yaratma” öğrenme alanları olarak kademelendirilmiştir (KKTC MEB, 2016).

Eğitim alanında yapılmakta olunan araştırmalar ile toplumların gelişmiş olma seviyeleriyle, sahip oldukları nitelikleri ile eş düzlemede ele alındığı bilinmektedir. Eğitim sektöründe yapılmakta olan gelişim çalışmalarının bir yüzünün ise, öğretim programlarının geliştirilebilmesi olarak yapıldığı bilinen gerçekler arasındadır. Bu bağlamda geliştirilmekte olan öğretim programları, arzulanan etkinliklere müsait öğrenme çevrelerini gerektirmektedir. İçinde yaşamakta olduğumuz ülke şartlarında, planlanan ve odak noktası eğitim sisteminde uygulanmakta olan örgün eğitim sürecinin, öğrenci odaklı olarak hareket etmekte olduğu bilinmektedir. Ayrıca, uygulama sürecinde olunan öğretim programının ise, yapılandırmacı yaklaşıma uygun olacak şekilde düzenlendiği vurgulanmaktadır. Öğrenme ve öğretme ortamları, öğrenme ve öğretme sürecinde hedeflenen davranımların geliştirilmesinde büyük önem arz etmektedir. Öğrenmenin gerçekleştiği doğal çevrenin, öğrenmeyi oluşturacak ya da kolaylaştıracak şekilde planlanması, zengin araç-gereç ve kaynaklarla donatılması gereklilik arz etmektedir” (Gelişli, 2007).

Günümüz toplumlarında sanat eğitiminin gelişimine paralel olarak, müzik eğitiminin de gelişim gösterdiği bilinmektedir. Müzik kavramı, toplumların en temel taşı olan bireyin, doğumundan itibaren hayatında yer almakta ve bu kavram ile ilk defa okul çağında bilimsel olarak tanışmaktadır. Sanata olan ilgi düzeyi yüksek toplumların oluşması için ilkökul döneminde nitelikli bir müzik eğitiminin verilmesi büyük önem arz etmektedir. Özellikle ilkökul sürecinde öğrencilerin eğitim müziği ile ilk defa karşılaşması nedeniyle, bu karşılaşmanın niteliği, bireylerin yaşam boyunca müziğe olan ilgi ve sevgilerinin özünde yer almaktadır.

Uçan, Yıldız ve Bayraktar (1999), ilkökul müzik öğretiminin en temel taşlarından ikisini müziksel çevre ve öğretim programının gerekli gördüğü müziksel donanım olarak tasfir etmektedirler. Özsoy (2008; Uçan, 2005)'a göre, gelişmiş ülkelerde müziğe ve eğitime ayrılan eğitim miktarları ve kullanım alanlarına verilen önceliğin ülkemize göre çok farklı noktalarda olduğu bilinmektedir. Örnek verilecek olunursa; Amerika Birleşik Devletleri'nde, müzik eğitimi, okulların yaklaşık üçte birlik bir bölümünü kapsayan geniş alanlarda yürütülmektedir. Bunun sonucu olarak, her öğrenci müziğin bir alanında gösteri ve etkinlik gerçekleştirilmektedir.

Birçok araştırmada müzik eğitiminin bireyin gelişiminde önemli rol oynadığı ve müzik eğitimi ile toplumda daha nitelikli bireyler yetiştirdiği görüşü savunulmakta ve müzik eğitiminin çocukluktan itibaren bireyin hayatında olması gerektiği birçok araştırmacı tarafından belirtilmektedir. Platon (2006), bireyi çocukluktan itibaren güzele yönlendirmek için müziğin önemli bir role sahip olduğuna, müzik eğitiminin bireyi yücelttiğine ve güzelleştirdiğine, müziğin hayatın her evresinde olması gerektiğine değinmiştir. Aristoteles (2006) ise, müziği iyiliğin ta kendisi olarak görmekte ve bireyin bu erdemi kazanmak için müziğe başvurması gerektiğine inanmaktadır. Müziğin sadece okulda verilen eğitim ile tam anlamıyla kazanılmayacağını, müziğin hayatımızın her evresinde olması ile bu erdeme sahip olunabileceğini savunmaktadır (Saruhan, 2008). Müziğin gelişim sürecindeki kişileri, farklı yönlerde etkilediği ve özellikle bilişsel dünyasına katkı sağladığı bilinmektedir. Aynı zamanda, müziğin öğrencilerin sosyalleşme süreçlerinede katkı sağladığı bilinmektedir. Ayrıca, müzik ve müzik eğitimi öğrencilerin bilişsel kapasitelerinin gelişimine katkı sağladığı gibi, başka öğrenciler ile de etkileşimlerinde bulunmaları bakımından büyük önem arz etmektedir. En önemlisi ise, müzik ve müzik eğitimi,

gelişim çağındaki öğrencilere sosyal davranım keşiflerinde birçok hatandan uzak olabilecekleri bir çevre sunabilmektedir (Cross, 2001). Bununla beraber öğrencilerin kendi yaşantıları ile de sosyalleşebilmelerine olanak sağlamaktadır. Aynı yaştaki akran grupları müzik çalışmaları ya da ses eğitiminin her hangi bir dalı ile grup çalışmaları gerçekleştirerek bütünleşme ve birçok anı birlikte paylaşabilme şansı elde etmektedirler. Müzik eğitimi ayrıca, bireylerin grup içerisinde bulunup, bilgi, davranım ve farklı beceriler edinmelerine, aynı yaş grubundaki kişilerle daha yakın olmalarını sağlayarak toplumsal bir birliktelik oluşmasında da katkı sağlamaktadır. Bu durumda, müzik eğitiminin ciddi bir toplumsal bütünleştirme aracı olduğu söylenebilmektedir.

Müzik eğitiminin en önemli amaçlarından biri de, önceden belirlenmiş olan özellikleri oluşturacak becerileri bireylere kazandırmaktır. Bireylere kazandırılmak istenen özellikler Bloom ve arkadaşlarının önerdiği taksonomiye göre üç temel alan olarak belirlenmiştir. Bunlar; bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor beceri alanlarıdır. Bu alanlar birbirleri ile bağlantılı bir şekilde yürütülmeli ve birbirlerini tamamlayacak şekilde verilmelidir. Bu üç alanın herhangi birinin yer almadığı veya diğerlerine göre daha az yer aldığı öğretim programlarının, bireyin gelişimini tam olarak sağlayabileceğinin düşünülmesi mümkün değildir (Yıldız & Bayram, 2006).

Gagner, her çocuğun doğuştan 7 tip zeka ile dünyaya geldiğini ve bu zeka tiplerini çocukların tüm yaşamları sürecinde geliştirebildiklerini savunmaktaydı. Müzik zekasının öğrencinin, birçok müzik aktivitelerine örneğin; sesini doğru kullanmayı öğrenebileceği, koro ve benzeri çalışmalara hevesle katılım sağlamasının, okul dışında öğrendiği şarkı ve benzeri müziksel çalışmaları paylaşmaktan zevk almasının müzik zekası ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Doğru yönlendirmeler ve kapsamlı bir müzik ortamı içerisinde yetişen bir öğrenci, zaman içerisinde sanat eğitimi almaya yatkın olur, doğaçlamalar aracılığı ile kişisel yaratıcılığını geliştirmeye şansı yakalar, kendisini müzik aracılığı ile ifade edebilme şansı yakalar, toplum içerisindeki görev ve sorumluluklarını edinmede zorluk yaşamaz, kendine ait iç ve dış disiplinlerini geliştirme şansı yakalar, müziğe ait temel kuralları tanıyarak, farklı enstrümanlar ile tanışma fırsatı yakalar, şarkı söyleyip, dans etmekten çekinmeyen, ritim duygusu ile sesini kullanabilen bir birey olur.

Ayrıca, müziksel duyma ve müzik zevlerini geliştirebilme kazanımları elde eder (Say, 2013).

Müzik alanında birçok araştırmalar yapmış olan Rausher ve Shaw (1997), özel piyano ve org dersi almakta olan öğrencilerin hiç müzik eğitimi ile tanışma şansı yakalayamayanlara göre fen ve matematik derslerinde önemli bir yeri olan soyut düşünebilme yetilerinde pozitif yönde bir artış sergilediklerini tespit etmişlerdir. Ayrıca Gardner, Fox, Jeffery ve Knowles (1996) tarafından yapılan bir grup araştırmasında da görülmektedir ki, zenginleştirilmiş, kademeli ve beceri odaklı bir öğretim programının öğrencilerin okuma ve matematik kazanımlarına, müzik programına katılmayan öğrencilerden anlamlı düzeyde katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Müziksel etkinliklerin, öğrencilerin fiziksel koordinasyonları, süreyi iyi kullanma, anımsama, görsel, duyuşsal ve dil devinimleri üzerinde pozitif yönde bir etkisinin olduğuna ilişkin, Wilson (1998) tarafından bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Rauscher (1997) tarafından, müzik dersi alan ve almayan öğrenciler üzerinde yapılmış olduğu bir araştırma ile ise, öğrenciler arasında müzik dersi alanların, almayanlara oranla daha yüksek puanlar aldıkları tespit edilmiştir. Müzik aynı zamanda üstünlük alışkanlığı sağlamakta, ortak müzik çalışmaları takım ruhunu ve işbirliği becerilerini geliştirmektedir. Yine Gallup ve Suneys (1997) tarafından yapılan bir araştırmadan elde edilen verileri neticesinde, müziğin, çocukların hızlı ve doğru karar verebilmelerine katkı sağlamakta olduğu, eylem içerisinde kendilerini izleme içgörüsünü sağlamakta olduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda, müziğin öğrencileri takım içinde birlikte hareket edebilme, iletişim, benlik saygısı, yaratıcı düşünme, hayal etme ve buluş konusunda geleceğe yönelik olarak hazırlamakta olduğu bilinmektedir (Kocabaş, Selçioğlu, 2003). Ülkemize baktığımızda müzik eğitimiyle ilgili çalışmaların sınırlı sayıda olduğunu görmekteyiz. Çakırcı (1999), Hayat Bilgisi Dersinin Müzik Destekli İşlendiği çalışmasında; müzik destekli olarak planlanmış, düzenlenmiş ve uygulanmış bir öğrenme-öğretme sürecinin geleneksel yaklaşıma kıyasla yüksek bir öğrenme seviyesi gösterdiği, öğrencilerin derse katılımını artırdığı, motivasyonu ve öğretim faaliyetlerinde arzulanan artışı gösterdiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda görülmektedir ki, müziksel becerilerin gelişimi

öğrencilerin farklı alanlarda özellikle psiko-motor gelişimlerine büyük oranda katkı sağlamaktadır.

Müzik, daha çok psiko-motor becerilerin yer aldığı ve yaparak-yaşayarak öğrenme ilkesine uygun öğretim programları ile öğretilebilecek bir alan olması bakımından önem taşımakta, müzik öğretiminde kazandırılmak istenen davranışların şekillenmesi ve bunların kalıcı hale gelmesi psiko-motor beceriler ile sağlanabilmekte ve bu bağlamda psiko-motor becerileri geliştirmeye yönelik yapılacak tüm etkinliklerin önem kazandığı saptanmaktadır (Schwebel, 1973; Yıldız & Bayram, 2006). Psiko-motor becerilerin kullanılması ve geliştirilmesi, hem kas koordinasyonu bakımından, hem de beyin-kas arası koordinasyonun birlikte kullanılması bakımından önem arz etmektedir. Bu bakımdan psiko-motor becerilere dayalı müzik eğitimi ve öğretiminde de, bu tür koordinasyonların kullanılmasına ve bunun sonucunda ise, istenen becerinin elde edilmesine, bunun sağlanabilmesi için ise, müzik dersinde kullanılan müzik öğretim yöntemlerinin ve etkinliklerin düzeyine dikkat edilmesi beklenmektedir. Müzik eğitiminde; çalgı çalma, şarkı söyleme, ritim tutma, beden perküsyonu yapma vb. çokça psiko-motor beceri bulunduğu bilinmektedir. Bu tür psiko-motor becerileri kazandırmak için ise, yukarıda da bahsedilmekte olan müzik öğretim yöntemlerinin yanında, müzik öğretmenlerinin kendilerine ve öğrencilerine göre geliştirdikleri yöntemler de bulunmaktadır (Karacan, 2014).

Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranım edindirme, bir müziksel davranım değişikliği oluşturma ya da bir müziksel davranım değişikliğinin oluşumuna katkı sağlama sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim görenler, kendi müziksel dünyasını odak alır, bu odak noktasından hareketle belirli hedefler ışığında planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli amaçlara erişilebilir. Müzik eğitimi yoluyla birey ile yaşam ortamı, özellikle müziksel ortamı arasındaki iletişim ve etkileşim daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olabilir. Müzik eğitiminin genel kapsamının davranışsal ve içeriksel olmak üzere iki açıdan ele alındığı bilinmektedir.

Davranışsal açıdan ele alındığında, müzik eğitimi temelde, müziksel işitme-okuma-yazma, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik dinleme, müziksel yaratma, müziksel bilgilenme, müziksel beğeni geliştirme, müziksel kişilik kazanma, müziksel

duyarlılığı artırma, müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma, müzikten yararlanma alanlarını kapsamaktadır. İçeriksel açıdan ele alındığında ise, müzik eğitimi temelde, müziksel işitimi (kulak), ses, çalgı, müziksel devinim ve ritim (tartım), müzik bilgisi, beğeni, müziksel kişilik, müziksel duyarlılık, müziksel iletişim ve etkileşim, müziksel kullanım ve yararlanım alanlarını kapsadığı bilinmektedir (Uçan, 2005).

Müziğin öğretilmesinin, müzikle ilgili temel bilgi ve davranışların kazandırılmasından, müziğe yönelik tutum ve alışkanlıkların edindirilmesinde geniş bir alanı kapsadığı görülmektedir. İçeriğinde yer alan konular, öğrencilerin düzeyine ve eğitimin amacına göre farklılık göstermekle birlikte, temel eğitim aşamasında en genel müzik bilgilerini, müziksel beceri ve davranışlarını bulundurmaktadır. Bununla birlikte, içerikte tanımlanan bilgi ve davranışların kazandırılma biçiminde oldukça önemli bir konu olarak karşımıza çıkmakta, müzik eğitimi hem içeriğin düzenlenmesi hem de bu içeriğin ne şekilde kazandırılacağına planlanmasının yapılmasının gerektirdiği anlaşılmaktadır (Türkmen, 2016). Bu durumda denebilir ki, tutumlar ve eylemler bir bakıma karşılıklı etkileşim içindedirler; yani güçlük derecelerine göre biri diğerine etki edebilmekte, onu pekiştirmekte ya da değiştirebilmektedir. Ama bu karşılıklı etkinlik durumu, genelde eylemin ortaya çıkması sürecinden itibaren söz konusu olabilmektedir. Oysa, eylemin ortaya çıkması sürecinden önce etkin ve güçlü konumda olanın her zaman tutum olduğu görülmektedir. Çünkü tutumların yalnızca eylemin başlama sürecinden itibaren etkinlik göstermeyip, öncesinde de etkilerinin söz konusu olduğu saptanmaktadır. Yani eylemin ortaya çıkmasında tutumun önemli bir etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır (İnceoğlu, 2004). Tutumların belirlenmesi, öğrenci davranışlarının kestirilmesini sağlayabileceği gibi, zaman zaman meydana gelen tutum ve davranış arasındaki tutarsızlığında nedenini açığa çıkarmaktadır. Son yıllarda eğitimi programlama aşamasında derslerin hedefleri belirlenirken olumlu tutum geliştirmenin de önemsendiği görülmektedir. Özellikle temel eğitim kademesi döneminde bir araç olarak kullanılan müzik dersine ilişkin tutumların da bu yönüyle ayrı bir yere sahip olduğu bilinmektedir.

Ayrıca, bir müzik öğretim programının sağlamlığı ve işe yararlığı demek, bir yandan hiçbir önemli öğenin dışarda bırakılmamış ve öğelerin tanımlayıcı ilişkilerin yeterince güçlü olması, öbür yandan denencel süreç (etkinlik), ürün (öğrenme)

ilişkilerinin gözlenen gerekçelere uygun olması demektir. Bu nedendir ki, programın sağlamlık ve işe yararlık derecesini belirlemek için, sözü edilen iki koşulun da karşılanmış olup olmadığına bakılır. Bu iki koşulu da karşılayan bir müzik öğretim programı sağlam ve işe yarar bir öğretim programıdır. Müzik öğretiminde “hedeflere, ancak böyle bir öğretim programı ile ulaşılabilir” (Özçelik, 1981; Uçan, 2005).

Müzik öğretim programını işe yararlık ve etkililik bakımından değerlendirmede kritik (hedef) davranışlara ilişkin ölçümlerden ve o davranışın kazandırılmasına yönelik öğretme durumlarındaki süreç (etkinlik)- ürün bağıntılarına ilişkin verilerden yola çıkılır. Bir kritik davranışla ilgili tüm davranışların gözlenmiş olması o kritik davranışın kazanılması, bir hedefin altında yer alan tüm kritik davranışların kazanılmış olması o hedefe erişilmiş olması, bir programın başında yer alan tüm hedeflere erişilmiş olması o programın hedeflerinin gerçekleşmiş olması demektir. Öğretme-öğrenme durumları hedef davranışları ve dolayısıyla program hedeflerini gerçekleştirebildiği ölçüde işe yarar ve etkilidir (Uçan, 1983; Uçan, 2005).

Anlaşılmaktadır ki, öğretme-öğrenme durumlarındaki hedeflenen kazanımları değerlendirme, özetle, bir program hakkında bir sonuca ulaşabilme, eğitim alanında yaşanan olumlu ve olumsuz durumları tespit edebilme sürecidir. Eğitim süreci değerlendirme çalışmalarının genel amacı ise, eğitim kurumlarındaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin milli eğitim amaçlarına, eğitim kurumlarının özel amaçlarına ve eğitimde ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerine uygun olup olmadığını izlemek, öğrenme-öğretimde ulaşılmaması hedeflenen kazanımların ne denli gerçekleştiğini yakinen takip etmek, geliştirmek ve bu yolla eğitilmiş insan gücünün niteliklerini artırmak ve geliştirmek olarak öngörülmektedir.

Bu bağlamda; KKTC’ye bağlı kurumlarda sürdürülmekte olan müzik derslerindeki kazanımlara yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinden yola çıkılarak bir durum tespiti yapılmasının yararlı olacağı düşünülmüştür. Bu düşünce doğrultusunda, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesi ve sonrasında sunulmakta olan müzik öğretim programları içeriğindeki amaç, kazanım, müziksel beceri önermelerinin hangi düzeyde öğrencilere kazandırılabilirdiği, müziksel becerilere ulaşmayı engelleyen faktörlerin

neler olduğunun bilinmesinin, yararlı olacağı öngörülmüştür. Ayrıca, uygulanmakta olan müzik dersi öğretim programları içeriğindeki amaç kazanım ve müziksel becerilerin, öğrencilerin müzik derslerine yönelik tutumlarında nasıl bir etki yaratmakta olduğunun bilinmesinin de yararlı olacağı düşünülmüştür. Yapılacak araştırmadan elde edilecek veriler ışığında ise, KKTC’de daha verimli bir müzik eğitim-öğretim programının da geliştirilebilmesine katkı sağlanabileceği düşünülmüştür.

Bu düşünceler ışığında, araştırmacı ilk olarak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti temel eğitim kademesinde müzik öğretimi yapmakta olan öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkılarak durum değerlendirmesi yapılmasının yararlı olacağını öngörmüştür. Buna göre, ilk olarak araştırmacı tarafından öğretmen görüşlerini tespit etmek amacıyla, “Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Boyunca Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmesi” görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme Formundan elde edilen veriler ışında ise, öğrencilere kazandırılması hedeflenen müziksel becerilerin hangi düzeyde olduğunun tespit edilebilmesi amacıyla, yine araştırmacı tarafından, öğrencilerin yanıtlayabileceği düzeyde, “Edinilen Müziksel Becerilere İlişki Öz Değerlendirme Ölçeği” geliştirilmiştir. Bu ölçeğin geliştirilmesinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren ilkökul ve ortaokul müzik dersi öğretim programından da yararlanılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin müzik derslerine yönelik tutumlarının ortaya konabilmesi amacıyla gerekli izinler alınarak uygulanan, “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” de araştırmada kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, ilkökulun ilk kademesinin son basamağı olan 5. sınıf ve ortaokul kademesinin ilk basamağı olan 6. sınıfta öğrenim görmekte olan temel eğitim kademesi öğrencileri ile çalışılmıştır. Buna göre, öğrencilerin edinilen müziksel becerileri ile müziğe yönelik tutumları arasında herhangi bir ilişkinin olup olmadığının araştırılması ve bahsi geçen ilişkinin farklı değişkenlere göre incelenip, yapılan saha çalışması ile elde edilecek verilerin ortaya konması hedeflenmiştir. Yapılacak araştırmalardan elde edilecek öğretmen ve öğrenci görüşlerinden ise, temel eğitim müzik öğretimindeki becerilerin kazandırılmasındaki etkililiğin hangi düzeyde olduğunun belirlenebilmesi amaçlanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmada, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında sürdürülmekte olan müzik dersi öğretim programının hedeflenen becerileri kazandırma etkililiğinin tespit edilebilmesi amacıyla, yine temel eğitim kademesinde görev yapmakta olan müzik öğretmeni görüşleri ve eğitim görmekte olan 5. ve 6. sınıf öğrenci görüşlerden yola çıkılarak durum tespiti yapılabilmesi için;

Temel eğitim kademesi müzik dersi öğretim programının kazandırmayı hedeflediği beceriler, öğrenciler tarafından ne düzeyde edinilmektedir? Sorusuna yanıtlar aranmıştır.

Buna göre araştırmanın alt problemleri aşağıda aktarıldığı gibidir:

- İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik öğretimi ile ilgili görüşleri nelerdir?
- İlkokul ve ortaokul müzik öğretmeni görüşlerine göre, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan müzik dersi öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı; temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği ne düzeydedir?
- İlkokul ve ortaokul müzik öğretmeni görüşlerine göre, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı; temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği ne düzeydedir?
- İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği”nden aldıkları puanların dağılımı nasıldır?
- İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden aldıkları puanların dağılımı nasıldır?
- İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği”nden ve “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yer alan temel eğitim kademesinde eğitim vermekte olan müzik öğretmenlerinin görüşleri ile süreç içerisinde eğitim görmekte olan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, mevcut müzik öğretim becerilerinin kazandırılma etkililiğini değerlendirmeye yönelik durum tespiti yapmaktır. Araştırmada kullanılan hazır müzik tutum ölçeği ile ise, mevcut durum içerisinde sunulmakta olan müzik eğitim-öğretimine yönelik öğrenci yaklaşımlarını tespit edebilmektir. Ayrıca, yine araştırma soruları içerisinde yer alan, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde ve sonrasında kullanılmış ve kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programlarının kazanımlarına yönelik, işlevsel olarak ne denli etkili olduğunun tespit edilmesi hedeflenmiştir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırma, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında sürdürülmekte olan müzik öğretimi programının hedeflenen becerileri kazandırma etkililiğinin tespit edilebilmesi, mevcut durum içerisinde yer alan aksaklık ya da olumlu yönlerinin belirlenebilmesi, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesi ve sonrasında sunulmakta olan müzik öğretim programları içeriğindeki amaç, kazanım, müziksel beceri önermelerinin, hangi düzeyde öğrencilerin müziksel becerileri ile müzik derslerine yönelik tutumlarını etkilediğinin bilinmesi yönünde büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, yapılan çalışma ile elde edilecek veriler ışığında, müzik derslerinin niteliğinin artırılması yönünde de, KKTC'de ilerleyen zamanda yapılacak müzik dersi öğretim programı çalışmalarına da katkı sağlayacağı gibi, müzik dersi öğretim programının yeniden yapılandırılmasına ve güncellenmesine katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma aşağıdaki başlıklar temelinde sınırlandırılmıştır:

- Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde görev yapmakta olan ilkökul ve ortaokul müzik öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki ilkökulların ilk kademesinin son basamağı olan 5. sınıfa devam eden ve ortaokul kademesinin ilk basamağı olan 6. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

- Araştırmanın müzik öğretmeni görüşleri değerlendirme bölümü için; araştırmacı tarafından uzman görüşleri alındıktan sonra hazırlanan, görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmanın öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla, 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin yanıtlaması için gerekli izinler alınarak müzik tutum ölçeği ile araştırmacı tarafından uzman görüşleri ve gerekli istatistiki ön çalışmaları yapıldıktan sonra kullanılan Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçekleri ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma, müzik dersi öğretim programının, hedeflenen becerileri kazandırma etkililiğinin tespiti ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

1.6.1. Müzik

Müzik terimi köken olarak eski Grekçe'deki "Mousike" (musike) teriminden gelmektedir. Bu terim Türkçe'ye Süryanice-Arapça üzerinden "musiki" biçimine, Fransızca "musique" üzerinden de günümüzdeki kullanımı olan "müzik" biçimine gelmiştir. Tarihte 10. yy'dan itibaren Türklerin İslam Kültür çevresine girmesiyle öz Türkçe "küğ" diye ifade edilen müzik kavramının yerine Arapçadan aldığımız "musiki" kavramını kullanmaya başladık. Müziğin yaklaşık 3500 yıl öncelerine kadar varabilen birçok tanımı yapılmıştır. Yapılan bu tanımların tarihin o dönemlerdeki düşünce, bilim ve sanat yapısına ve tanımı yapan kişinin niteliğine göre şekillendiği de söylenebilir (Saraç, 2016).

Dinsel açıdan bakanlara göre: "Müzik ilahi bir sanattır" (Beethoven); "Müzik, gök ve toprak arasında bir uyumdur." (Konfüçyüs); "Müzik, insanlığın ahlakını arındıran kutsal bir bilimdir." (Dede Efendi). Dil yönünden yaklaşanlara göre müzik: "Müzik Tanrının dilidir." (Eflatun). "Müzik insan ruhunun dilidir." (Weber). İçerik yönünden yaklaşanlara göre: "Müzik, bir dizi hoş duyguları seslerle anlatma sanatıdır." (Kant). Yapı ve biçim bakımından ele alanlara göre: "Müzik, sesleri kulağa hoş gelecek şekilde uyarma sanatıdır." (Rousseau); "Müzik seslerin mimarisidir." (De Stael). Öğeleri bakımından ele alanlara göre: "Müzik, başlıca iki ögesi ses ve ritim olan bir bütündür; ses ve ritimle anlatım sanatıdır." (Sun.); "Ezgisi olmayan müzik, müzik değildir". (Schumann). Alan-Dal yönünden yaklaşanlara göre: "Müzik bir sanattır." (Comenius). Daha çok oluşum ve gerçekleştirim

bakımından ele alanlara göre de “Müzik, duyguları ve düşünceleri anlatmak için sesleri ezgi, armoni ve polifoni gibi biçimlerde düzenleme sanatı ve bu tarzda düzenlenmiş seslerle meydana gelen seslerin okunması/söylenmesi ve çalınmasıdır” (TDK, Türkçe Sözlük), (Saraç, 2016).

1.6.2. Tutum

Bir bireyin, her hangi bir nesneye ya da her hangi bir kişiye yönelik, zihinsel açıdan hazır olma durumu tutum olarak nitelendirilebilmektedir. (Allport, 1935,; Sardarov, 2012). Başka bir anlatımla ise,her hangi bir kişinin her hangi bir nesne, olay ya da kişiye karşı önceki deneyimlerinden yola çıkarak ortaya çıkardığı davranım biçimidir. Çok farklı nedenlerden ötürü bir kimse, sanat yapan bireyi, politika ile uğraşan bir kimseyi ya da her bir ortamı içsel olarak kabul etmeyebilir. Bu durumda olan birinin sergilemekte olduğu tutumun devamlılığı olması beklenen bir neticedir (Kağıtçıbaşı, 1998; Sardarov, 2012).

1.6.3. Öz değerlendirme

Kişinin kendi değerine, benliğine, kimliğine, yeteneklerine, sınırlılıklarına, değer yargılarına, amaçlarına, kişiliğine, duygularına, tutumlarına ilişkin görüş, kanı ve yargıları; kendine ilişkin zihinsel tablosu; kendinin değerlendirme, öz kavramı (Bakırcıoğlu, 2016).

1.6.4. Beceri

Bireyin, bedensel ya da düşünsel bir çaba göstererek karmaşık devinimsel eylemleri değişik koşullar altında da yeterlikle yapabilme gücü, maharet olarak tanımlanabilmektedir (Bakırcıoğlu, 2016).

1.6.5. Beceri dersleri

Öğretim programında yer alan, belli başlı amacı ve işlevi öğrencilere özel beceriler kazandırmak olan okuma, yazma, aritmetik ve benzeri derslere verilen genel ad olarak tanımlanabilmektedir (Bakırcıoğlu, 2016).

1.6.6. Nicel araştırma

Nicel araştırma, sosyal araştırmada kullanılacak verilerin sayılarak elde edilmesi ve analizinin de istatistiki metotlar kullanılarak yapılması anlamına gelmektedir (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2015).

1.6.7. Nitel araştırma

Nitel araştırma, insanların yaşadıkları dünyayı ve buradaki tecrübelerini nasıl algıladıkları ve nasıl yorumladıklarını analiz etmek üzere geliştirilen araştırma yaklaşımlarını adlandırmak üzere kullanılan genel bir tanımdır (Güler vd., 2015).

1.6.8. İlişkili örneklemeler için T-Testi

İkili örneklemeler için, t-testi, ilişkili iki örneklem ortalaması arasındaki farkın sıfırdan anlamlı bir şekilde farklı olup olmadığını test etmek için kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2004).

1.6.9. İlişkili örneklemeler için tek faktörlü ANOVA

Bu tekniğin, iki ya da daha fazla korelasyonlu ölçüm setlerine ait ortalama puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test ettiği bilinmektedir (Büyüköztürk, 2004).

1.6.10. Faktör analizi

Birbiriyle ilişkili p tane değişkeni bir araya getirerek az sayıda ilişkisiz ve kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler bulmayı, keşfetmeyi amaçlayan çok değişkenli bir istatistik olarak tanımlanabilmektedir (Büyüköztürk, 2004).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Araştırmanın Kuramsal Esasları

Bu bölüm, program değerlendirmenin kuramsal esaslarına dayalı olarak, tam öğrenme modeli, eğitim programı kavramı, öğretim programı, ders programı, örtük program, resmi program, öğretimde ilke, strateji, yöntem, teknik ve araç-gereç kavramları, müzik ve eğitimi, KKTC’de 2016-2017 eğitim öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan temel eğitim kademesi müzik dersi öğretim programının amaç, program çıktıları ve içeriği ve KKTC’deki müzik dersi eğitim-öğretim durumlarının farklı ülkelerle karşılaştırılması ana başlıklarını içermektedir.

2.1.1. Bloom’un Tam Öğrenme Modeli

Araştırma öğrenme-öğretme kuramlarından, Bloom’un tam öğrenme modeli örnek alınarak gerçekleştirilmiştir. Tam öğrenme modelinin ana değişkenleri öğrenci nitelikleri, öğretim hizmetinin niteliği ve öğrenme ürünleri olarak belirlenmiştir.

Tam öğrenme modeline göre, öğrencinin bilişsel giriş davranışları, duyuşsal giriş özellikleri ve öğretim hizmetinin niteliği, onun yeni öğrenme ünitesi ya da ünitelerdeki öğrenme düzeyini, öğrenme hızını ve duyuşsal özelliklerini belirlemek olduğu bilinmektedir. Öğrencinin giriş özellikleri ve öğretim hizmetinin niteliği olumlu olduğu zaman, öğrenme ürünlerinin düzeyi ve niteliği artmakta ve öğrenciler arasındaki başarı farklarının en aza indiği görülmektedir (Demirel, 2017).

2.1.2. Eğitim programı

Eğitim ve öğretim faaliyetlerini amaçlı ve planlı olması nedeniyle, eğitim kurumlarında hazırlanan etkinlikler önceden düzenlenen planlar, programlar aracılığıyla sürdürülmektedir. Eğitim programı nasıl açıklanırsa açıklansın bir eğitim programı düzenleme girişimde bulunulduğunda bu süreçte bazı sorulara cevap vermek büyük önem taşımaktadır. (1) Bireyler niçin öğrenecek/öğretilecek?, (2) Neler öğrenilecek/öğretilecek?, (3) Nasıl öğrenilecek/öğretilecek? (4) Ne derece öğrenilip öğrenilmediği nasıl anlaşılacak? Bu sorulara verilen yanıtlar tespit edildiğinde, bir eğitim programının öğeleri de bulunmuş olur. Bu soruların yanıtları olarak bir eğitim programının öğeleri de tespit edilmiş olmaktadır. Bu soruların

yanıtları olarak bir eğitim programının öğeleri şöyle tespit edilebilir; (Şeker vd., 2012).

- Hedefler/ kazanımlar
- İçerik
- Eğitim durumları
- Sınama durumları

2.1.2.1. Hedef: Eğitim programları aracılığıyla öğrencilere çeşitli seviyelerde bilgiler, tutumlar, beceriler, kazandırılmak arzulan bilinmektedir. Hedef, eğitim programının uygulanması sonucunda öğrencilerin edinmesi istenen özelliklerdir. Ertürk, hedefi, “bir öğrencinin planlanmış ve tertiplenmiş yaşantılar sayesinde kazanması kararlaştırılan ve davranış değişikliği veya davranış olarak ifade edilmeye elverişli olan bir özelliktir” diye tanımlamıştır (Ertürk, 1982; Şeker vd., 2012). Eğitim programı düzenlenirken hedefleri tespit etmek için, bireyleri niçin eğitiyoruz? Sorusuna yanıtlar arayarak başlanır (Demirel, 2009; Şeker vd., 2012). Hedeflerin planlama sürecinde öğretmenlere büyük oranda yardımcı olduğu bilinmektedir. İyi planlanmış bir eğitimin temelini hiç şüphesiz ki, açık şekilde belirtilmiş hedefler şekillendirmektedir.

2.1.2.2. İçerik: Eğitim programının ikinci ögesi olan içerik, öğrencilerin hedefe ulaşmasında aracılık etmek üzere seçilen ve düzenlenen bilgilerdir. Eğitim programı hazırlarken içerik oluşturmaya neler öğretilecek? Sorusunun yanıtı verilerek başlanabilir (Demirel, 2009; Şeker vd., 2012).

2.1.2.3. Eğitim durumları: Öğrencilerin hedeflere ulaşabilmeleri için geçirmeleri gereken öğrenme yaşantılarını sağlayacak dış koşulların düzenlenmesine eğitim durumları denir (Erden, 2007; Şeker vd. 2012). Eğitim durumları programın süreç boyutudur ve nasıl öğrenilecek/öğretilecek? Sorusunun cevabının verildiği program ögesidir. Eğitim durumunda hedeflere dönük içerik, araç-gereç ve kaynaklar ile yöntem, bulunması gerekli öğelerdir. Ayrıca eğitim durumu; pekiştirme, dönüt, düzeltme, ipucu, etkin katılımı sağlayan etkinlikler, öğretmen, öğrenci özellikleri gibi öğeleri içerir (Bilen, 2006; Şeker vd., 2012). Eğitim durumunda hedeflere uygun olarak, bilgi sahibi olmayan öğrenciyi bilen, ilgi-tutum sahibi olmayan öğrenciyi ilgi

duyan, tutum kazanmış, beceri sahibi olmayan öğrencinin becerili hale gelebilmesi için uygun öğrenme-öğretme etkinlikleri düzenlenmektedir. Eğitim durumuna öğretmen açısından bakıldığında bir öğretim durumu, öğrenci açısından bakıldığında ise, bir öğrenme durumu söz konusudur.

2.1.2.4. Sınama durumu: Sınama durumu, programın hedeflediği davranışlara öğrencilerin ulaşip, ulaşamadığının gözlenerek belirlendiği programın son ögesidir. Sınama durumu oluşturmaya, programdaki hedefler ne derece gerçekleştirildi? Bu nasıl belirlenecek sorularına cevap vererek başlanabilir. Sınama durumlarında kullanılmak amacıyla çeşitli ölçme araçları hazırlanmalıdır. Ölçme araçlarından elde edilen veriler, hem öğrencilerin hedeflere ulaşma düzeyleri hem de öğretim etkinliklerinin ne derece başarılı olduğuna ilişkin bilgiler verir (Şeker vd., 2012).

2.1.3. Öğretim programı

Eğitim programı ve öğretim programı kavramı, çoğu kez birbiri yerine kullanılmakla birlikte bu iki kavramın birbirinden kapsam olarak farklılık göstermektedir. Öğretim programının eğitim programının içinde önemli ve ağırlıklı bir yeri bulunmaktadır. Öğretim programı, eğitim programının amaçlarına uygun olarak öğrenciye kazandırılmak istenen bilgi, beceri tutum ve davranışların ders kümeleri olarak planlı bir biçimde düzenlenmesi olarak tasfir edilebilmektedir (Gürkan, 2004; Kılıç vd., 2016).

2.1.4. Ders programı

Öğretim programında yer alan bir dersin amaçlarının öğrenci davranışına dönüştürülmesini, bunların gerçekleşmesi için içeriğin konulara ve alt başlıklara ayrıştırılmasını, buna bağlı öğrenim ortamının düzenlenmesini ve değerlendirme araçlarını kapsayan ayrıntılı bir plan olarak tanımlanan bir diğer program türü ise ders programı olarak bilinmektedir (Külahçı, 1995 ve Kılıç, 2016).

2.1.5. Örtük program

Öğretim programları Türkiye’de merkezi ve resmi bir nitelik taşıy biçimde Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanmakta ve programlarda yer alan amaçların tüm öğrencilere kazandırılması beklenmektedir. Öğretim programlarından böyle bir beklenti olmakla birlikte, programda yer almayan ya da belirtilmeyen uygulama ve

davranışların öğretim sürecinde gerçekleştirildiği de bilinen bir gerçektir (Kılıç vd., 2016).

2.1.6. Resmi program

Yazılı program olarak da adlandırılan resmi program, kapsamı, ders planlarını, program kılavuzunu, konuları, hedefleri bir döküman olarak içeren programdır. Amacı, öğretmenlerin derslerini planlaması ve öğrencileri değerlendirmesi ayrıca yöneticilerin de öğretmenleri denetleyebilmesi, uygulamaları ve sonuçlarından sorumlu tutabilmesi için kaynak oluşturmaktadır (Posner, 1992; Şeker vd., 2012).

2.1.7. Öğretimde ilke, strateji, yöntem, teknik ve araç-gereç kavramları

Öğretim gerçekleştirilirken bazı öğretim ilke, strateji, yöntem teknik ve araç-gereçlerden yararlanılmaya olduğu görülmektedir.

2.1.7.1. Strateji: Öğrenme stratejisi, bireylerin duyu organları aracılığı ile işleri oldukları uyarıcıları kısa ve uzun belleklerine kaydetme işlemlerine verilen genel bir tanımdır. Bu tekniklerin öğrencilere uygulanma yöntemlerine ise, öğretim stratejisi adı verilmektedir. Yaygın olarak kullanılmakta olan öğretim stratejileri ise; Sunuş Yoluyla Öğretim, Buluş Yoluyla Öğretim, ve araştırma-İnceleme Yoluyla Öğretim Stratejisi şeklinde sınıflandırılmaktadır (Kılıç vd., 2016).

2.1.7.2. Yöntem ve teknik: Öğretimde stratejiler hedeflerine erişebilme kapsamında ortaya atılan en genel biçimiyle “nasıl öğretilim?” sorusuna yanıt aramak için yöntem ve teknik seçimine liderlik eden iz olarak düşünülebilmektedir. Yöntem kavramı, teknik ve araç-gereç kullanılarak öğretim etkinliklerinin bir plan dahilinde düzenlenmesi, “teknik” ise, yöntemi uygulama şekli ya da öğretim sürecinde gerçekleştirilen işlemler olarak ele alınması önem arz etmektedir (Sözer, 2004; Kılıç vd., 2016).

2.1.7.2.1. Öğrenme yöntemleri: Öğrenme-öğretim sürecinde en fazla kullanılmakta olan en belirgin öğretim yöntemleri üzerinde durulmaktadır. Bu yöntemlerden anlatma, tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma, problem çözme, yaratıcı drama ve bireysel çalışma örnek gösterilebilmektedir.

Yöntem kavramının, bugüne kadar farklı şekillerde tanımlandığı bilinmektedir. Sözelimi, yöntem, hedefe ulaşmak için önceden belirlenmiş ya da takip edilecek en kısa yol olarak bilinmektedir (Oğuzkan, 1993; Demirel, 2015).

2.1.7.2.2. Öğretme teknikleri: Teknik, bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi, ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünü olarak tanımlanabilmektedir. Yaygın olarak kullanılan teknikler; grupla öğretim teknikleri, bireysel öğretim teknikleri, sınıf dışı öğretim teknikleri olarak sıralanabilmektedirler (Demirel, 2015)..

2.1.7.3. Araç ve gereç: Araç genelde, mekanik nitelikte olup, gereci sunmada vazgeçilmez öğedir. Gereç ise, daha çok, yazılı basılı nitelikte olup, araç kaynağın vazgeçilmez öğesidir. Örneğin, yazı tahtası, projeksiyon makinesi, tepegöz, televizyon alıcısı ve bilgisayar gibi donanımlar araç olarak adlandırılırken; tebeşir, film, film şeridi, slâytlar, tepegöz saydamları, televizyon programları ve bilgisayar yazılımları gibi tükenir yapıla gereç olarak adlandırılmaktadır (Kılıç vd., 2016).

2.1.8. Müzik ve eğitim

Müziğin insan yaşamındaki önemi ve insanın gelişimine olumlu katkısı antik çağlardan itibaren anlaşılmış; moderniteye ve günümüze kadar bu kanı, geçerliliği daha da artarak ulaşmıştır. Müzik, duyguların seslerle anlatımı olarak insanoğlunun varlığından beri süre gelmiş ve dansla birlikte ‘en eski sanat’ unvanını hak eden, en etkileyici sanatların başında gelmektedir. İnsan uygarlığının gelişimine paralel olarak müzik sanatı da binlerce yıl boyunca değişime uğramış, hayatımızın önemli öğelerinden biri olma özelliğini artırarak devam ettirmeyi sürdürmektedir. XIX. y.y.’dan başlayıp XX.y.y. boyunca uygulanıp geliştirilen modern eğitim anlayışında müziğin önemli bir yeri bulunmaktadır. Gelişmiş ülkelerin eğitim anlayışlarına ve örgün eğitim programlarına baktığımız zaman burada müzik eğitiminin (şarkı söyleme eğitimi, çalgı eğitimi, müzik kültürü eğitimi, müziksel işitme eğitimi) önemli bir yer tuttuğunu görmekteyiz. (Erdoğan,1995; Demirel, 2009). Eğitim “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişiklikler meydana getirme süreci” olarak tesfir edilmektedir (Demirel, 2009). Eğitim, yapısı itibariyle girdiler, süreç, çıktılar ve kontrol (değerlendirme) öğelerinden oluşan bir disiplin olarak bilinmektedir. Öğrencilerin bu sisteme girerken sahip oldukları davranışlar, öğretim programları, yönetmelikler, öğretmen ve yönetici özellikleri,

toplumun özellikleri, okul, araç-gereç, finansman, kalkınma planları gibi etkenleri eğitim sisteminin girdileri olarak kabul edilmektedir. Öğrencilerde davranış değişiklikleri gerçekleştirmek amacı ile düzenlenen eğitim etkinlikleri süreç; süreç sonunda oluşan davranışlar da çıktılar olarak kabul edilmektedirler. Sistemin ürünü olan çıktılara bakarak sistemin işleyişi hakkında bilgi edinmek ve sistem hakkında karar vermek için yapılan çalışmalar, değerlendirme olarak adlandırılmaktadır (Demirel, 2009). Demirel'e göre eğitim sisteminde süreç sonunda elde edilen ürünler üç biçimde ortaya çıkabilmekte olup, bu ürünler, istendik veya yeterli düzeyde oluşmuş davranışlar; istendik fakat yetersiz düzeyde kalmış davranışlar; istenmeyen davranışlar olarak bilinmektedirler.

2.1.8.1. Müzik eğitiminde öğretim yaklaşımları ve yöntemleri: Müziğin öğretilmesi müzikle ilgili temel bilgi ve davranışların kazandırılmasından, müziğe yönelik tutum ve alışkanlıkların edindirilmesine çok geniş bir alanı kapsadığı bilinmektedir. İçeriğinde yer alan konular, öğrencilerin düzeyine ve eğitimin amacına göre farklılık göstermekle birlikte, temel eğitim aşamasında en genel müzik bilgilerini ve davranışlarını bulundurur. Bununla beraber, temel eğitim aşamasında en genel müzik bilgilerini ve davranışların kazandırılma biçimi de oldukça önemli bir konu olarak karşımıza çıkmakta, müzik eğitimi hem içeriğin düzenlenmesi hem de bu içeriğin ne şekilde kazandırılacağına planlamasını yapmayı gerektirmektedir. Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri özellikle 19. yy sonu ile 20.yy da büyük gelişim göstermiş, günümüzde bu gelişimini sürdürmeye devam etmektedir. Bununla birlikte çeşitli ulusların kullanmakta olduğu, yine kültürel yapıya uyarlanan yaklaşım ve yöntemler bulunmakta, bu genel yaklaşımların her kültürel yapıya uygulanabildiği görülmektedir (Türkmen, 2016).

Müzik Eğitiminde öğretim yaklaşımları ve yöntemleri aşağıda sunulmaktadır;

- Dalcroze Yaklaşımı ve kullanılan yöntemler
- Orff yaklaşımı ve kullanılan yöntemler
- Kodaly yaklaşımı ve kullanılan yöntemler
- Suzuki yetenek eğitimi yaklaşımı

Müzik eğitiminde kullanılan stratejiler, müzik öğretiminde kullanırken dikkat edilmesi gereken teknikler, müzik öğretmenin sahip olması gereken özel alan yeterlikleri ise aşağıda sunulmaktadır;

- Müzik eğitiminde kullanılan öğrenme öğretme stratejileri
  - Sunuş yoluyla öğrenme
  - Buluş yoluyla öğrenme
  - İşbirlikli öğrenme
- Müzik öğretiminde kullanırken dikkat edilmesi gereken teknikler ise,
  - Şarkı söyleme tekniği
  - İşitsel algıyı geliştirme ve müzik yazısını öğretim teknikleri
  - Okulda çalgı öğretim teknikleri
  - Şarkı söylerken dikkat edilmesi gereken teknikler
  - Çocuk şarkında bulunması gereken özellikler
  - Müzik yaratıcılığını geliştirme teknikleri
  - Müzik derslerinde soru sorma ve teknikleri
- Müzik öğretmenin sahip olması gereken özel alan yeterlikleri;
  - Planlama ve düzenleme
  - Kuramsal-uygulamalı bilgi ve beceriler
  - Müzik kültürü
  - İzleme ve değerlendirme
  - Okul-aile- toplum ve disiplinler arası iş birliği yapma
  - Mesleki gelişimi sağlama (Türkmen, 2016).

2.1.8.2. Müzik eğitiminde değerlendirme: Öğrenci gelişimi ve başarısı öğretmen ve öğrenci arasındaki karşılıklı etkileşime bağlı olmaktadır. Burada öğretmenin müzik eğitimi hakkındaki bilgi ve becerisi en önemli etken olarak tasvir edilebilmektedir. Bu bağlamda etkili ve nitelikli bir müzik eğitimi için planlamanın iyi bir biçimde yapılması zorunlu olarak belirtilmektedir. Değerlendirme durumları bu planlama sürecinin bir parçası olarak görülmeli ve günlük etkinliklerde bile

uygulanmalarına özen gösterilmelidir (Phillpot-Adams 2001; Türkmen, 2016). Değerlendirme, öğretmenin kullanacağı kıyaslama esasına göre ve hangi amaca yönelik olduğuna göre düzenlenebilmektedir (Ertürk, 1975). Değerlendirme çeşitleri sıralanır ise;

A- Düzenli Değerlendirme veya Gelişigüzel Değerlendirme

B- Norma Dayalı Değerlendirme ile Hedefe Dayalı Değerlendirme

C- Yönelik Olduğu Amaca Göre Değerlendirme; bu tür değerlendirmeler ise, aşağıdaki gibi üç başlık altında toplanabilmektedir:

- *Tanılayıcı (Diagnostic) Değerlendirme:* Öğrencilerin derse başlamadan önceki ön koşul niteliğindeki bilişsel davranış, duyuşsal özellik ve devinişsel becerilerini tanılamak için yapılan değerlendirmeler olarak tasfir edilmektedir.
- *Biçimlendirici (Formative) Değerlendirme:* Öğrencilerin ders süreci içerisinde sürekli değerlendirilmeleri esasına dayanmaktadır. Öğrenme güçlüklerini ortaya çıkarıp gerekli düzeltmeleri yapmak ve kontrol sistemi oluşturmak için kullanılmaktadır.
- *Düzey Belirleyici (Summative) Değerlendirme:* Verilen dersler sonunda öğrencilerin kazanılmış bilişsel davranış, duyuşsal özellik ve devinişsel becerilerini ölçmeye yarayan değerlendirme türü olarak kabul edilmektedir (Günay-Özdemir, 2003; Türkmen, 2016).

Yukarıda bahsedilen değerlendirme yöntemleri öğretmenin öğrenciyi değerlendirdiği durumlar olarak tanımlanmaktadır. Bunun yanında öğrencinin kendi kendini değerlendirdiği (öz değerlendirme) veya bir grup öğrencinin bir öğrenciyi değerlendirdiği (akran değerlendirme) yöntemler de müzik eğitiminde kullanılmaktadır.

Biçimlendirici değerlendirmenin bir parçası da öğrencinin kendi kendini değerlendirmesi olarak tanımlanabilmektedir. Yapılan işin haftalık olarak öğrenci tarafından incelenmesi veya öğrencilerin kendi müzikleri ile diğer arkadaşlarının müziklerini eleştirel bir biçimde karşılaştırmaları yararlı olmaktadır (Phillpott-Adams, 2001).

Eğitimin her branşında olduğu gibi müzik eğitiminde de değerlendirmenin önemi çok büyüktür. Bunun nedenlerini sıralayacak olursak, ilerlemeye yardımcı olur, sürekliliği kolaylaştırır; hedeflere ne derece ulaştığımızı ölçer; gelecekle ilgili olarak planlamada bize bilgi sağlar; derse toplumsal bir zorunluluk verir; öğretim etkinliklerinin değerlendirilmesini sağlar; düşünme için genel bir plan sağlar şeklinde tanımlayabiliriz.

Müzik sembolik bir etkinlik olup, insan söylevinin önemli bir biçimi olarak kabul edilmektedir. Öğrenci çalışmalarının müziksel değerlendirilmesi müzik eğitiminin etkinliği bakımından anahtar görevi üstlenmektedir (Swanwick, 1999).

2.1.9. KKTC’de 2016-2017 eğitim-öğretim yılı İle kullanılmaya başlanan temel eğitim kademesi müzik dersi öğretim programının amaç, program çıktıları ve içeriği

2.1.9.1. Amaç: Bu programın amacının; müziğe ilgi duyan, temel müzik bilgisini kullanan, müzik etkinliklerinden zevk alan, müziğin farklı alanlarında teknolojiden yararlanan, müzikal olarak gelişmiş, müziksel yaratıcılığı kullanarak kendini ifade eden, yerel ve evrensel müzik kültürlerini tanıyan ve estetik anlayışa sahip öğrenciler yetirmek olduğu yapılan incelemelerden görülmektedir (MEB, 2016).

2.1.9.2. Program Çıktıları

- Müziğin yaşamımızdaki yeri ve önemini değerlendirme
- Müzik etkinlikleri isteyerek katılma
- Müziksel becerilerini fark edip, geliştirmeye istekli olma
- Müzik kavram ve sembollerini tanıyıp, kullanma
- Şarkı söyleme
- Teknolojiyi müzikle ilgili çalışmalarında kullanabilme
- Müzikle ilgili araştırmalar yapmaktan zevk alabilme
- Yerel ve evrensel müzik kültürleriyle ilgili farkındalık oluşturabilme
- Çok sesli müziğe duyarlılık kazanabilme
- Yerel ve evrensel müzik dağarcığına sahip olabilme
- Besteleme ve doğaçlamalar yoluyla yaratıcılığını ortaya çıkarabilme

- Müzik yoluyla sanatsal bakış açısı geliştirip, kendi tarzını oluşturabilme
- Ritmik ve melodik vurmali çalgılar çalabilme

2.1.9.3. İçerik: Müzik dersi programı ile öğretmenler ve öğrencilere günümüz koşullarına uygun, gerçekçi müziksel gelişim özelliklerini gösteren, zorunlu müzik derslerinde edinilmesi gereken müzik kültürü, müzik teorisi, şarkı söyleme, müzik dinleme, müzik beğenisi geliştirme ve müziksel yaratıcılık gibi müzik öğretiminin başlıca boyutlarının kazandırılması hedeflenmiştir.

Müzik dersi öğrenme alanları;

➤ ***Dinleme***

- Sesleri Keşfetme
- Dinleme ve seslere karşılık verme

➤ **Müziksel Uygulamalar**

- Şarkı söyleme
- Çalgı çalma
- Müzik bilgisi

➤ **Yaratma dönüştürme**

- Dönüştürme
- Doğaçlama
- Besteleme

2.1.10. KKTC'deki müzik dersi eğitim-öğretim durumlarının farklı ülkelerle karşılaştırılması

Singapur müzik eğitimi programı, ilkokul birinci sınıftan ortaokul kademesinin 2. sınıfına kadar olan bölümde ele alınan konular incelendiğinde, müzik derslerinin etkili ve verimli olabilmesi için 5 ana başlık altında toplandığı görülmektedir. Tüm başlıkların bir birbirlerini bütünleştirici şekilde ilerlemesi

gerektiğinin altı çizilmiştir. Başlıklar ve müziğe yönelik fikirler; öğrencilere müziksel deneyimler kazandırma, müzikal yaratıcılığı geliştirme, müzikal performans yaratabilme (çalgı çalma, grup çalışmaları...vb.) ile müzik içinde hareket (nüanslar,...vb.) ve müzik becerilerini geliştirici etkinlikler yapılmasının (dinleme, yaratma, performans...vb.) önemi vurgulanmaktadır. Singapur eğitim programı içerisinde müzik eğitimi ve öğretimi pedagojisi için sunulan öneriler başlığı yer almaktadır (suggested pedagogies for teaching). Bu bağlamda, müzik öğretmenlerine müzik eğitim ve öğretimi esnasında öğrencilerin daha etkili bir müzik eğitimi için hangi eğitim pedagojisi, müzik eğitim tekniği kullanımı gibi yaklaşımlara ihtiyaç duyulabileceğine yönelik öneri ve tavsiyeler sunulmaktadır (<http://www.ibe.unesco.org/>). Singapur müzik eğitim programı içerisinde ayrıca, müzik eğitim ve öğretiminde bilgi ve iletişim teknoloji kullanımına ilişkin başlıklar (the use of information and communication technology (İCT) in the teaching and learning music) olduğu ve bu başlık altındaki bilgilerin nasıl ve ne şekilde kullanılacağına ilişkin bilgilerin aktarıldığı görülmektedir. Ayrıca Singapur müzik eğitimi programı başlığı altında yine etkili ve verimli bir müzik eğitimi ve öğretimi ortamının nasıl olması gerektiğini tasfir eden, 21. yy. müzik sınıfı yeterlikleri (21st Century Competencies in the music classroom) başlığının olduğu görülmektedir. Tam donanımlı müzik odalarının, öğrencilerin birincil sırada dünya ile temas halinde olacakları ortamlar olması nedeniyle, duygusal ve sosyal yeterliklerinin gelişimlerine nasıl katkı koyulacağına ilişkin önemi vurgulanmaktadır (<http://www.ibe.unesco.org/>).

Estonya müzik eğitimi programları içeriğinde ise, müzik derslerini etkili ve verimli hale getirmek amacıyla öğrencilerin; müziği fark edip keyif alacakları ve yeteneklerini müzik yaparak geliştirecek etkinlikler yapılmakta olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin, müziğin bir sanat dalı olduğunu fark edip, müzikle ilgilenmelerini sağlamak bu sayede, müzikten estetik bir tat almalarını sağlamaktadırlar. Öğrenciler, yaptıkları müzik aktiviteleri ile yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirmekte, müzik aktiviteleri ile müzik becerilerini (ritim çalışması, dinleme...vb.) artırmakta, değerli müzik ve müzik aktiviteleri sayesinde öğrencilerin ve toplumun günlük yaşamlarında müzik kültürü edinmelerini sağlayıcı çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca öğrencilere, ulusal ve uluslararası kültürlerin tanıtımı yapılmakta, farklı müzik festivallerine katılarak, farklı kültürleri tanımaları ve saygı

duymaları sağlamaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin, kaliteli müziği tanıyıp, bilgi teknolojisi ve medya temelli çevrede yaratılan müzik kalitesini ayırt edebilecekleri çevre yaratılmaktadır. Ayrıca yine öğrencilere Estonya'nın yerli sanatçılarını tanıyıp, kendi kültür değerlerini anlayabilecekleri koşullar sunulmata, müzik ile ilgili kendi alanlarını, yeteneklerini keşfedebilecekleri ve ilerde müziksel hobi ya da profesyonel müzisyen olabilme yolunda kendi değerlerini anlayabilecekleri ortamlar sunulmasına özen gösterildiği anlaşılmaktadır (<http://www.ibe.unesco.org/>).

Japonya müzik eğitimi programı içeriği değerlendirildiğinde, etkili ve verimli bir müzik eğitimi için öğrencilerin müziğe yönelik ilgisini çekecek, müziksel yaratıcılık konusunda cesaretlendirecek çalışmalar yaparak, öğrencilerin hayat boyu müzikten ve müzikle yaşamaktan zevk alan bireyler yetiştirmeyi amaçladıkları görülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin müzik yapmaya yönelik tutumlarını artırmak ve farklı müzikleri dinleyerek zevk alacakları, onları temel olarak ayırt edebilecekleri koşullar yaratmakta olduğu anlaşılmaktadır (<http://www.ibe.unesco.org/>).

KKTC temel eğitim kademesi ilkökul ve ortaokul müzik öğretmenlerinin etkili ve verimli bir müzik eğitimini için sunmuş oldukları fiziki koşulların (müzik odası) ve donanımın (müzik ara-gereç ve materyalleri) yeterli olmasının gerekliliği ve öğrencinin sosyolojik ve duygusal gelişimine katacağı olumlu gelişimlerin öneminin, Singapur müzik eğitim programı alt başlıkları içerisinde vurgulandığı görülmektedir. Ayrıca 2016-2017 eğitim-öğretim yılında KKTC'de yayınlanmış olan müzik eğitimi programlarında da etkili ve verimli bir ortamın nasıl olabileceğine yönelik öneri başlıkların eklenebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda yine KKTC'de 2016-2017 eğitim-öğretim yılında yayınlanmış olan müzik eğitimi programı ve Singapur müzik eğitim programı karşılaştırıldığında, KKTC müzik eğitimi programına, etkili ve verimli bir müzik eğitimi için, müzik eğitim ve öğretimi pedagojisine yönelik müzik öğretmenlerine öneriler başlığı ile müzik eğitim ve öğretiminde bilgi ve iletişim teknoloji kullanımına ilişkin başlıkların eklenmesinin gelişen ve değişen bilgi ve teknoloji çağında müzik öğretmenlerine yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Etkili ve verimli bir müzik eğitimi dersi için Estonya ve Japonya müzik eğitim programları ile KKTC müzik eğitimi programlarının amaçlarının benzer olduğu anlaşılmaktadır. Ancak Estonya müzik eğitiminde yer alan, öğrencilerin farklı zaman ve yerlerde yapılmakta olan festivalleri izlemeleri,

katılım sağlamaları sağlanarak farklı müzik türlerini ve farklı kültürleri tanıyıp saygı duymaları sağlanmaktadır. Bu bağlamda yapılan, yaparak-yaşayarak müzik kültürü öğretiminin KKTC müzik eğitim programlarında yer almasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, KKTC'deki temel müzik eğitimi kademesi haftalık müzik dersleri Japonya, Singapore ve Estonya ile karşılaştırıldığında ise, yaş gruplarına göre ders sürelerinde benzerlik ve farklılıkların olduğu görülmektedir. Singapur'da 6. Sınıfa kadar olan ilkokul temel eğitim kademesinde, müzik derslerinin programın birinci basamağını oluşturan (grade 1-4) bölümünde 2 saat, programın ikinci bölümünde (grade 5-6) ise, müzik derslerinin haftada 1 saat olduğu, ortaokul sürecinde de derslerin haftada 1 saat olarak devam ettiği anlaşılmaktadır (<http://www.ibe.unesco.org>). KKTC'deki eğitim programlarında ise, ilkokul birinci (1-3) ve ikinci (4-5) basamaklarında müzik dersinin haftalık 2 saat ve ortaokul'in ilk bölümünü (6-8) kapsayan bölümlerde ise, müzik derslerinin haftalık 1 saat olduğu görülmektedir (<http://www.ibe.unesco.org>).

KKTC ve Singapur temel eğitim kademesi haftalık müzik dersi karşılaştırıldığında, KKTC'de ilkokul bölümünde 5. sınıfta halen derslerin haftada 2 saat olduğu ve 6. Sınıf itibari ile ders saatlerinde azalma yaşandığı, Singapurda ise, ilkokul 5. sınıf ile birlikte müzik derslerinin haftalık 1 saate düştüğü tespit edilmiştir (<http://www.ibe.unesco.org>). Japonya eğitim sisteminde ise, ilkokul temel eğitim kademesinin Singapur eğitim sisteminde olduğu gibi 6 yılı kapsadığı ve müzik derslerinin ilk dört yılı kapsayan süreçte haftada 2 saat olduğu, 5. ve 6. sınıfta ve ortaokul kademesinde müzik derslerinin haftada 1 saat olduğunu işaret etmektedir. Bu bağlamda, Japonya ve Singapur ile KKTC'deki haftalık müzik eğitimi ders süresinin azalmasında benzerlik olduğu, ancak KKTC'de haftalık müzik eğitim süresindeki azalmanın 1 yıl daha geç başladığı görülmektedir. Estonya'da ise, temel eğitim kademesindeki haftalık müzik dersinin daha yoğun işlendiği tespit edilmiştir. Estonya eğitim sisteminde temel eğitim kademesinin 3 bölümde olduğu görülmektedir. Birinci bölümde (grade 1-3) haftalık 6 saat müzik dersinin olduğu, ikinci bölümde (grade 4-6) haftalık 4 saat müzik dersinin olduğu, üçüncü bölümde ise, haftalık 3 saat müzik dersinin olduğu araştırmalar neticesinde tespit edilmiştir (<http://www.ibe.unesco.org>). Bu bağlamda, araştırma kapsamında araştırmacı tarafından incelenen temel eğitim kademesi müzik dersi programları içerisinde

haftalık ve yıllık olarak en yoğun Estonya eğitim sisteminde müzik derslerine önem verildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca, ortaokul ve üzerinde de müzik derslerinin (grade 10-12) haftalık olarak 3 saat olarak işlendiği görülmektedir. Bu bağlamda görülmektedir ki, hem KKTC’de hemde araştırma kapsamında incelenen ülkelerde haftalık ders saatleri benzerlik ve farklılıklar göstermektedir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Öztürk ve Kalyoncu (2018), tarafından, “İlkokul Altıncı Sınıf Müzik Dersi İçin Bir Tutum Ölçeği Geliştirme Denenmesi”ne yönelik yapılan araştırma yapılmıştır. Araştırmacının görüşlerine göre, müzik öğretimindeki başarı, yalnızca öğretmen, öğrenci müziksel dünyalarından örnek alınarak yapılmamaktadır. Bu gün içinde yaşamakta olduğumuz çevrede fizyolojik ve psikolojik bir çok tetikleyicin bulunduğu bilinmektedir. Müzik dersi başarısını etkileyen faktörlerin başında tutum tanımının gelmekte olduğu bilinmektedir. Her hangi bir öğrencinin ders içerisinde sergilediği başarının, o derse karşı sahip olduğu olumlu ya da olumsuz tutumlardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu sebeple, öğrencinin her hangi bir derse yönelik sergilemekte olduğu tutumlarının bilinmesi çok faydalı olmaktadır. Bu sebepten ötürü, araştırmacı tarafından müzik dersini değerlendirmek amacıyla bir tutum ölçeği geliştirmek hedeflenmiştir. Araştırmaya dahil edilenlerden elde edilen verileri kapsayan, 238 görüşme formunun geçerlik-güvenirlik analizini, 2010-2011 eğitim-öğretim yılının güz dönemini içeren dönemde yapılabilmektedir. Deneme sürecinden elde edilen veriler faktör analizine tabi tutulmuş ve KMO uyum ölçüsü değeri 0,95 olduğu tespit edilmiştir. Daha sonra gerçekleştirilen faktör analizleri neticesinden ise, Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı 0,95 olan ve 25 maddelik Müzik Dersi Tutum Ölçeği elde edildiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Sonuçlar, ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu ölçeklerin; öğrencilerin başarıları üzerinde etkili olan tutumların belirlenmesinde, müzik öğretmeni için önemli bir araç olduğu anlaşılmıştır.

Gök ve Tufan (2016), tarafından, 2006 İlkokul müzik dersi öğretim programı ile ilgili müzik öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koyarak, programla ilgili değerlendirmelerde bulunmak ve programın gelişimine katkı sağlamak amacı ile bir araştırmaya yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 eğitim yılında Ankara İline bağlı merkez ve diğer ilçelerde Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde görev yapan 64 İlkokul müzik öğretmenin oluşturmakta olduğu görülmektedir. Araştırma

kapsamında, müzik öğretmenlerinin İlkokul müzik dersi öğretim programına yönelik görüşlerini tespit etmek nedeniyle, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı görülmektedir. Araştırma sonucunda müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümünün yenilenen İlkokul müzik dersi öğretim programını yeterince anlamadıkları, yapılandırmacı öğrenme kuramı ile ilgili kendi mesleki bilgi düzeylerini yetersiz gördükleri, programın kendilerine tanıtılmasına yönelik hizmet içi mesleki kurs almadıkları ve böyle bir ihtiyaç içinde buldukları tespit edilmilmiştir.

Vidulin, Martinovic ve Durdanovic (2015), tarafından, “İlkokul Okullarındaki Müzik Eğitimi Programının Önemi, Yapısı ve Kazanım Çıktıları: Hırvatistan, Karadağ ve Sırbistan Örneği”ne yönelik bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada, eş zamanlı olarak Hırvatistan, Karadağ ve Sırbistan müzik derslerindeki başarı ve kazanım çıktılarına yönelik detaylı döküman analizleri incelenerek durum değerlendirmeleri yapılmıştır. Her üç ülke için ortak bir yapı oluşturularak, müzik eğitimi programları bir başlık altında toplanmaları sağlanmıştır. Araştırma sonuçlarında, eğitim hızının ve eğitim sistemi reformlarının her üç ülkede de reform yapılabilecek düzeyde olduğu, ancak kırsal kesimlerde iyileştirmeler yapılması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Tüm bu çalışmaların müzik eğitimi sürecinde öğrencilere müziksel artistik kimlik kazandırılmasında büyük önem arz ettiği görülmektedir.

Köroğlu (2014), “İlkokul İkinci Kademe Müzik Öğretmenlerinin 2006 Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Görüşleri”ni değerlendiren araştırmada, ilkokul ikinci kademe görev yapan müzik öğretmenlerinin, 2006 müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleri ve karşılaştıkları sorunları ele alınmıştır. Araştırmada CIPP program değerlendirme modelinin aşamaları kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırmada, müzik öğretmenlerinin, 2006 müzik dersi öğretim programına yönelik görüşleri kaleme alınmıştır. Araştırmanın analzi için nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup, araştırma kapsamında, Antalya ili merkez ilçelerinden Döşemealtı, Konyaaltı, Aksu, Muratpaşa ve Kepez ilçelerindeki Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı ilkokul ikinci kademe okullarında görev yapan 14 müzik öğretmeni ile çalışılmıştır. Toplanan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu nezaretinde betimsel analiz yöntemi ile ortaya çıkarılmıştır. İşlenmekte oluna programın CIPP

araştırma yönteminden yola çıkılarak müzik öğretmeni görüşerinden yola çıkılarak, programın bağlam boyutuna yönelik müzik öğretmeni ön görüşlerini, müziksel ilke, kavram ve bilgiler ışığında programı yetersiz buldukları, kazanımlarda yer alan konuların öğrencilerin seviyesine uygun şeklindeki sonuçlara varılmıştır. Girdi boyutunda ise; programda içerisinde yer alan gereçlerin öğrencileri olumlu şekillendirdiği, ancak öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda donanım eksikliği olduğu görülmüştür. Programın süreç boyutuna ilişkin; müzik öğretmenlerinin edinimlere karşı etkinlikleri yeterli buldukları, ancak ders süresinin kısıtlı olmasından dolayı verimli ders yapamadıkları tespit edilmiştir. Ürün boyutuna yönelik ise; programda öğrencilere günlük yaşamlarına katkı sağlayacak, öğrencilerin dikkatlerini toplayacak bilgi ve dağarcıkları göz önünde bulundurmadıkları anlaşılmıştır.

Özmenteş (2012), tarafından yapılan çalışmada, İlkokul Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortamları, Müzik Dersine Yönelik Tutumları ve Kişisel Değişkenleri Arasındaki İlişkilerin betimlemesi araştırılmıştır. Araştırma, Antalya'nın Kepez ilçesinde bulunan Göçerler İlkokul Okulu ve Mareşal Fevzi Çakmak İlkokul Okulu'nda okuyan toplam 246 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Evdeki Müziksel Ortam Ölçeği 3 boyuttan oluştuğu görülmektedir. Bu boyutlar, Evde Müzik Üretme, Evde Müzik Tüketme ve Anne ve Babanın Konser Tutumu olarak isimlendirilmişlerdir. Araştırma neticeleri doğrultusunda, ilkokul öğrencilerinin evlerindeki müziksel ortamlarında özellikle müzik tüketme ve üretme boyutları ile müzik dersine yönelik tutumlarının arasında önemli ilişkiler olduğu tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Yazıcı (2012), tarafından, müzik dersi öğretim programının, İlkokul okullarındaki uygulamasının istenilen düzeyde gerçekleşmediği ve bu uygulamalar sırasında, müzik öğretmenlerinin çeşitli zorluk ve sorunlarla yüz yüze geldiği öngörülmüştür. Bu hedefle, yaşanan sıkıntıların belirlenerek,, İlkokul müzik öğretmenlerinin görüş ve düşüncelerine ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırma boyunca nitel ve nicel araştırma modeli kullanılmış olup, araştırma yöntemi olarak survey (tarama), çalışmada veri toplama aracı olarak da anket formundan yararlanılmıştır. Araştırma 2008-2009 eğitim-öğretim yılı Trabzon ili genelinde, müzik öğretmenlerinin görev yapmakta olduğu tüm İlkokul kurumlarını içine almıştır. Bu

amaçla, Trabzon ili genelinde görev yapan 107 müzik öğretmenine anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, müzik öğretmenlerinin İlkokul müzik dersi öğretim programı uygulama düzeyine büyük ölçüde ulaşabildiklerini işaret etmiştir. Okullardaki müzik dersliğinin bulunmaması, müzik ders saatlerinin yetersiz olması, öğrenci, veli, okul müdürü, öğretmen ve toplumun ilgisizliğinin yanı sıra geçim sıkıntısı, ek iş yapma gerekliliği, kendini yetersiz hissetme gibi müzik dersinin hedeflerine ulaşabilmesini engelleyen çeşitli sorunların bulunduğu anlaşılmıştır.

İlkokul müzik dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesine yönelik Umuzdaş (2012), tarafından yapılan çalışmanın amacının, ilkokul ikinci kademe 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarını ölçmekte kullanılabilecek bir ölçme aracı (MTÖ) geliştirmek olduğu anlaşılmaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde ilk olarak alan yazın taraması yapılmış ve benzer ölçekler incelendiği görülmektedir. Ölçeğin, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Antalya’da bulunan üç farklı ilkokul okuluna devam eden 692 öğrenciye uygulandığı tespit edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için faktör analizi yapıldığı anlaşılmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) ve bu kapsamda madde toplam korelasyonları hesaplandığı görülmektedir. Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değerinin 0.94, iç tutarlık katsayısı (Cronbach alpha) değerinin 0.90 olduğu görülmektedir. Buradan da hareketle bu ölçeğin, öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarını geçerli ve güvenilir olarak ölçebileceği sonucu anlaşılmıştır.

Umuzdaş ve Levent (2012), tarafından yapılan arşarırmada, müzik öğretmenlerinin İlkokul müzik dersi işleyişine yönelik görüşlerini betimlemek hedeflenmiştir. İlkokul müzik eğitimi sürecine yönelik düşüncelerin ortaya konulması, eğitimin temeli olan İlkokul düzeyinde niteliğin artırılması bakımından önemli olacağı öngörülmüştür. 2011-2012 öğretim yılında Antalya ili Kepez ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı İlkokul okullarında 62 müzik öğretmeni görev yapmakta olduğu tespit edilmiştir . Bu bağlamda arşarırmada bu bölgede görev yapan 30 müzik öğretmeni yer alabilmiştir. Arşarırmada serbest mülakat yöntemi kullanılmış olup; elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmenlerinin; en son yapılandırılan 2006 müzik öğretim programını kullanışlı bulmakla beraber, var olan

bazı sorunlar nedeniyle uygulama zorlukları yaşadıkları görülmüştür. Bu sorunların başında, kalabalık sınıflar, müzik ders süresi ve fiziki şartların yetersiz olmasının geldiği anlaşılmıştır.

Uluocak ve Tufan (2011), tarafından yapılan araştırmada, İlkokul altıncı sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarını farklı değişkenler açısından incelemek hedeflenmiştir. Survey yöntemi kullanılarak yapılan bu araştırmanın çalışma grubunu, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında, Ankara ili Çankaya ilçesi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı üç ayrı İlkokul okulunda eğitim görmekte olan 177 altıncı sınıf öğrencisini kapsamıştır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen anket ve Nacakçı (2006) tarafından geliştirilen “Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarında anne ve babalarının eğitim düzeyleri ve mesleklerine göre anlamlı bir fark bulunmamış; kız ve erkek öğrenciler arasında kız öğrencilerin lehine anlamlı bir fark bulunmuş; ailesinde ya da yakın çevresinde bir müzik aleti çalan kişilerin bulunması durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamış; blokflüt haricinde başka bir müzik aleti çalan öğrenciler lehine ise anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Kocabaş ve Seçiloğlu'nun (2006), yapmış olduğu, “İlköğretim Okulları 4. ve 5. sınıflarında Müzik Dersinin Gerçekleşme Düzeyi Ve Öğrencilerin Beklentilerine İlişkin Görüşleri”ni belirlemeye yönelik araştırmanın amacı ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersinin gerçekleşme ve gereklilik düzeyine ilişkin görüşlerinin tespit edilerek daha etkin bir müzik dersi için yeni öneriler geliştirmektir. Araştırma mevcut durumun saptanabilmesi amacıyla betimsel bir araştırma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini devlet okulu ve özel okullardan 185 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemin cinsiyete göre dağılımında 89 kız, 96 erkek öğrenci yer almıştır. Verilerin araştırmacılar tarafından geliştirilen bir ölçekle elde edildiği anlaşılmaktadır. Elde edilen verilerin analiz edilmesi ile müzik dersinin yeterli düzeyde gerçekleşemediği tespit edilmiş, ancak öğrencilerin müzik dersinin gerekliliğine ilişkin olumlu görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Susan J. Byo (1999), tarafından yapılan, sınıf öğretmenleri ile müzik uzmanlarının algılama yeteneklerinin ulusal müzik eğitimi standartlarını yerine getirmedeki etkisine yönelik yapılan araştırmada, öğretmen algılarının, başarılı ulusal müzik öğretimi etkileyen faktörlerin bir sınaması olarak kurgulanmıştır. Araştırmanın temelini müzik uzmanları ile Florida'da temel eğitim kademesinde 4. sınıflara eğitim vermekte olan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırma hem ulusal müzik eğitiminde 9 ulusal standar (şarkı söyleme, çalgı çalma, improvise yapma, besteleme yapma, nota okuma, dinleme, analiz değerlendirme, müzik kültürü edinme) hakkında karar vermek hem de 7 konuyu derecelendirmede (iletişim zamanlaması, kaynaklar, yapabilirlikler, deneme...vb.). Sonuçlar, müzik uzmanlarının 9 standardı uygulamada ve anlamada genel eğitim öğretmenlerine göre daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer standartların ise, hem genel eğitim öğretmenleri hem de müzik specialisteleri için aynı olduğu anlaşılmaktadır. Müzik uzmanlarının müzik standartlarının uygularken, genel eğitim öğretmenlerinden daha bağımsız olduğu ancak genel eğitim öğretmenlerinin standartlara bağımlı olduğu anlaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma kapsamında, hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karma araştırma yöntemi, araştırmacının, araştırma problemlerini anlamak için hem nicel verilerin (kapalı uçlu) hem de nitel verilerin (açık uçlu) toplandığı iki veri setinin bütünleştirdiği daha sonra bu iki veri setinin avantajlarını kullanarak sonuçlar çıkardığı, sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılmakta olan bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlanabilmektedir (Creswell, 2017).

Bu araştırmanın nicel boyutunda, araştırma modeli olarak betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da günümüzde mevcut olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Büyüköztürk vd., 2010).

Araştırmanın nitel boyutunda ise, durum çalışması yapılmıştır. Durum çalışması sosyal bilimler araştırmalarında kullanılan bir yöntem olarak bilinmektedir. Toplumsal bir birimin geçmişini, şimdiki durumunu ve çevreyle ilişkisel özelliklerini oldukça ayrıntılı bir biçimde incelenmesi, durum çalışması yöntemi ile yapılabilmektedir. Durum çalışması, tek bir kişinin, tek bir ortamın, tek bir çeşit dökümanın ve olayın ayrıntılı olarak incelenmesi olarak tanımlanabilmektedir (Kazak, 2001).

Yapılan bu araştırmada ise, araştırmacı ilk olarak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti temel eğitim kademesinde müzik öğretimi yapmakta olan öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkılarak durum değerlendirmesi (nitel, açık uçlu veriler) yapabilmek amacıyla, “Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Boyunca Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmesi” görüşme formunu hem ilkökul hem de ortaokul müzik öğretmenlerine yönelik benzer sorular içerecek şekilde hazırlayıp, uygulamasını gerçekleştirmiştir. Görüşme Formundan elde edilen veriler ışında ise, öğrencilere kazandırılması hedeflenen müziksel becerilerin hangi düzeyde olduğunun tespit edilebilmesi amacıyla, yine araştırmacı tarafından, öğrencilerin (nicel, kapalı

uçlu) yanıtlayabileceği düzeyde, “Edinilen Müziksel Becerilere İlişki Öz Değerlendirme Ölçeği” geliştirilip, uygulaması yapılmıştır. Bu ölçeğin geliştirilmesinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren İlkokul ve ortaokul müzik dersi öğretim programından da yararlanılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin müzik derslerine yönelik tutumlarının ortaya konabilmesi amacıyla gerekli izinler alınarak uygulanan (Bknz. Ek 12.), “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” de araştırmada kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, ilkokulun ilk kademesinin son basamağı olan 5. sınıf ve ortaokul kademesinin ilk basamağı olan 6. sınıfta öğrenim görmekte olan temel eğitim kademesi öğrencileri ile çalma yürütülmüştür. Buna göre, öğrencilerin edinilen müziksel becerileri ile müziğe yönelik tutumları arasında herhangi bir ilişkinin olup olmadığının araştırılması ve bahsi geçen ilişkinin farklı değişkenlere göre incelenip, yapılan saha çalışması ile elde edilecek verilerin ortaya konması hedeflenmiştir. Ayrıca hem öğretmen görüşlerinden (nitel), hem de öğrenci değerlendirmelerinden elde edilen (nicel) veriler, incelenerek karşılaştırılmış ve bu bilgiler ışığında araştırma sonuçlarına ulaşılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde görev yapmakta olan, ilk ve ortaokul müzik öğretmenleri ile ilkokul kademesinin son basamağı olan 5. sınıfa ve ortaokulun ilk basamağı olan 6. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın birinci bölümünde, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı’ndan elde edilen bilgiler doğrultusunda, bakanlığa bağlı 98 ilkokul müzik öğretmeni ile 44 ortaokul müzik öğretmeni olduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretmeni görüşme anketinin saha uygulamasını tam sayımı yapılarak araştırma evreninde yer alan her müzik öğretmeni ile görüşülmesi zaman ve maliyet açısından kolay olmayacağından araştırma evrenini temsil edecek şekilde örnekleme yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından geliştirilen, “Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmesine” ilişkin nitel sorulardan oluşan görüşme formu, uzman görüşleri ve KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı izinleri alındıktan sonra (Bknz Ek 8. ve Ek 9.), amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak, 24 ilkokul ve 19 ortaokul müzik öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan ve 15 nitel sorudan oluşan görüşme formu sorularına, müzik öğretmenlerinin görüşlerini belirtmeleri istenmiştir.

Araştırmanın ikinci bölümünde ise, araştırma evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde öğrenim görmekte olan ilkokulun ilk kademesinin son basamağı olan 5. sınıfa devam eden ve ortaokul kademesinin ilk basamağı olan 6. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu istatistik yıllığına göre araştırma evrenini oluşturan öğrenci sayısı 5.'nci sınıfta 3672 ve 6.'nci sınıfta 3456 olmak üzere toplam 7128 öğrenciyle sınırlıdır. Anketin saha uygulamasının, tam sayım yapılarak araştırma evreninde yer alan her öğrenci ile görüşülmesi zaman ve maliyet açısından kolay olmayacağından dolayı Araştırma evrenin temsil edecek şekilde örnekleme yapılmıştır. Araştırma ölçeklerinin uygulaması yine, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın izinleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir (Bknz Ek-10 ve Ek-11).

N: Çalışma Evrenindeki kişi sayısı

n:Örnekleme alınacak birey sayısı

p:İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q:İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t:Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d:Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örnekleme hatasıdır.

$$n = \frac{N * t^2 * p * q}{(N - 1)d^2 + t^2 * p * q} \quad n = \frac{7128 * (1.96)^2 * 0.50 * 0.50}{(7127)(0.05)^2 + (1.96)^2 * 0.50 * 0.50} = 365$$

Yukarıda kullanılan evreni bilinen örneklem sayısı hesaplama yönteminde görüleceği üzere, 7128 kişilik araştırma evreninde %95 güven düzeyi ve %5 örnekleme hatası ile görüşülmesi gereken öğrenci sayısı 365'tir.

Araştırmacı tarafından Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinin geliştirilmesi aşamasında tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak 883 öğrenci ile görüşülmüş ve örnekleme hatası %3.19'a düşürülmüştür.

Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinin nihai formunun oluşturulmasının ardından tabakalı tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak ikinci bir

örneklem seçilmiş ve 996 öğrenci ile daha görüşülerek, tanımlayıcı çalışma yapılmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, ilkokul ve ortaokul müzik öğretmeni görüşlerine ilişkin iki bölümden oluşan bir görüşme soru formu ile öğrenci görüşlerine yönelik üç bölümden oluşan bir soru formu kullanılmıştır.

Müzik öğretmeni görüşlerine ilişkin soru formlarının birinci bölümünde tanıtıcı özellikler, ikinci bölümünde öğretmenlerin “Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirme”ye yönelik açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu yer almaktadır.

Araştırmanın öğrencilere yönelik olan soru formunun birinci bölümünde tanıtıcı özellikler, ikinci bölümünde, “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” ve üçüncü bölümünde “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği” yer almaktadır.

3.3.1. Demografik (Tanıtıcı) özellikler

Temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik hazırlanan nitel sorulardan oluşan müzik öğretmeni görüşme formlarının (ilk ve ortaokul) birinci bölümünde yer alan kişisel bilgiler bölümünde (Bknz. Ek 1 ve Ek 3.), yaş, cinsiyet, mesleki çalışma yılı, çalışmakta olunan kurumun, mezun olunan kurumun, çalışmakta olunan ilçenin saptanması amacıyla 6 soru yer almaktadır. Görüşme formunun ikinci bölümünde (Bknz. Ek 2. ve Ek 4.) ise, 15 açık uçlu soru yer almakta olup, araştırma kapsamı ile bağlantılı olarak, eğitim-öğretim sürecinde, A. Olması Gerekenler, B. Devam Etmekte Olan İlkokul Eğitim Süreci, C. Sorunlar ve D. Olması Gerekenler, alt başlıklarındaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

Araştırmanın ikinci bölümünde, temel eğitim kademesinde öğrenim görmekte olan 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik hazırlanan soru formunun birinci bölümünde, (Bknz. Ek 5.) tanıtıcı (demografik) özellikler, öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf gibi tanıtıcı özelliklerinin, ebeveynlerinin eğitim durumlarının, okul dışında müzik dersi alma, enstrüman çalma ve ailelerinde müzikle uğraşan bireylerin olma durumlarının belirlenebilmesi niyetiyle araştırmacı tarafından düzenlenmiş 9 soru bulunmaktadır. İkinci bölümünde ise, öğretmenlerin

“Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirme”ye yönelik açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu yer almaktadır (Bknz. Ek 6 ve Ek 7.).

3.3.2. Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirme Görüşme Formu

KKTC’de eğitim vermekte olan temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin görüşlerinden yola çıkılarak, öğrencilere temel eğitim kademesi sürecinde kazandırılması hedeflenen müziksel becerilere ne ölçüde ulaşılabildiğinin, hangi noktalarda eksiklikler olduğunun saptanabilmesi amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi (İlkokul ve Ortaokul) Sürecinde Edinilen Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri” görüşme formları kullanılmıştır. Hazırlanan görüşme formu 6 uzmandan alınan görüşler doğrultusunda 15 nitel soru ile sınırlandırılmıştır (Bknz EK-1’den- EK-6.’ya). Görüşleri alınan uzmanlar;

- Prof. Dr. İsa Korkmaz- Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Doç. Dr. Ahmet Güneşli- Lefke Avrupa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün-Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç- Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Yrd. Doç. Dr. Başak Güler Gorgoretti- Doğu Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
- Yrd. Doç. Dr. Alev Müezzinoğlu- Doğu Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

3.3.3. Müzik Dersi Tutum Ölçeği

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının saptanması amacıyla Umuzdaş (2012) tarafından geliştirilen Müzik Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Müzik Dersi Tutum Ölçeği beşli likert tipi derecelendirme kullanılarak geliştirilmiş olumlu ve olumsuz toplam 28 önermeden oluşan bir ölçektir. Ölçekte bulunan olumlu maddeler verilen yanıtlar olup “kesinlikle katılmıyorum= 1 puan”, “katılmıyorum=2 puan”, “kararsızım=3 puan”, “katılıyorum=4 puan” ve “kesinlikle

katılıyorum=5 puan” şeklinde, olumsuz maddelere sunulan cevaplar ise, ters puanlanmaktadır (Umuzdaş 2012).

Umuzdaş (2012) tarafından ölçeğin, geçerlilik-güvenirlilik çalışması kapsamında yapılan faktör analizleri neticesinde; ölçeğin olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri olmak üzere toplam 5 alt boyuttan oluştuğu ve toplam varyansın %53,28’ini açıkladığı saptanmıştır. Ölçek genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan alınacak olan yüksek puan öğrencilerin tutumlarının olumlu olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin güvenirliliğinin kanıtlanması niyetiyle gerçekleştirilen iç tutarlılık testi sonuçlarına göre ölçek geneline ait Cronbach’s Alpha değerinin 0,90 olduğu saptanmıştır.

Araştırmacı tarafından ölçeğin yapılan iç tutarlılık testi sonuçlarına göre, ölçek geneline ilişkin Cronbach alfa değeri 0,91 bulunmuştur. Ölçekte yer alan alt boyutlara ilişkin Cronbach alfa değeri, olumsuz duygular alt boyutu için 0,71, olumlu duygular alt boyutu için 0,90, etkinlik alt boyutu için 0,73, motivasyon alt boyutu için 0,74 ve beceri alt boyutu için 0,76 olduğu tespit edilmiştir.

3.3.4. Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği

Öğrencilerin müzik dersine yönelik öz değerlendirmelerinin saptanması amacıyla, araştırmacı tarafından, geliştirilen Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır.

Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği 5’li likert tipte hazırlanan ve öğrencilerin ilköğretim boyunca edindikleri müziksel becerileri saptamaya olanak tanıyan 18 önermeden oluşmaktadır. Önermelerin tamamı olumlu olup “kesinlikle katılmıyorum= 1”, “katılmıyorum=2”, “kararsızım=3”, “katılıyorum=4” ve “kesinlikle katılıyorum=5” olacak yönde puanlanmıştır. Ölçekten alınacak yüksek puan öğrencilerin müzik dersinden edindikleri becerilerin yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmacı tarafından yapılan geçerlik-güvenirlilik çalışması sonuçları doğrultusunda, ölçeğin müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar olmak üzere iki alt boyuttan oluştuğu tespit edilmiş olup, ölçeğin geçerlik-güvenirlilik çalışması sonuçları aşağıda sunulmuştur.

3.3.4.1 Kapsam geçerliliği: Araştırmacı tarafından KKTC’de kullanılmakta olan ilkokul müzik eğitimi programının mevcut yapısının ortaya konması, müzik eğitimi programının eğitim öğretime olan uygunluğunun tespit edilmesi, programın güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilmesi, program içeriğinde mevcut olan kazanımların öğrenci eğitim-öğretimine olan yeterlik düzeyinin değerlendirilebilmesi amacı ile yine KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı tarafından sunulmakta olan müzik dersi öğretim programı içeriğindeki amaç, kazanım, müziksel beceri önermeleri ile yine bakanlığa bağlı olarak öğretmen kullanımına sunulmuş olan öğretmen el kitabındaki müzik eğitimi genel amaç, kazanım ve müziksel beceri önermeleri incelenmiştir. Yapılan literatür taraması ve uzman görüşleri sonucunda 23 maddeyi kapsayan bir madde havuzu hazırlanmıştır. Araştırmacı öngörülerince oluşturulmuş soru havuzu, 6 uzmanın görüşlerine sunulmuş ve tavsiyeler sonucunda düzenlemeler yapılarak 22 maddelik taslak form oluşturulmuştur. Ölçeğin bu formu görüşleri alınan uzmanların tamamı tarafından ilkokul son kademedeki öğrenci algısına göre ilkokul öğrencilerinin ilkokul boyunca edindikleri müziksel becerilere ilişkin öz değerlendirmelerini yapabilecekleri yönünde görüş bildirmiştir.

3.3.4.2. Yapı geçerliliği: Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeğinin yapı geçerliliğini sağlanması amacıyla ölçekte yer alan önermelere Faktör Analizi uygulanmıştır. Faktör analizi, yapı geçerliliğine ilişkin, testten elde edilen puanların, testin ölçtüğünü varsaydığı yapıyı ölçüp ölçemediğine ilişkin kanıtlar sunmaktadır. Bu anlamda faktör analizi yapı geçerliliğinin değerlendirmesine önemli derecede katkı sağlamaktadır. Ölçeğin yapı geçerliliği belirlenirken eğer ölçeğin faktör yapısını ortaya çıkartmak isteniyorsa “açıklayıcı faktör analizi”; eğer daha önce belirlenen ölçek faktör yapısı doğrulanmak isteniyorsa “doğrulayıcı faktör analizi” teknikleri kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2008). Buna göre öncelikle ölçekte yer alan önermelerin yapısını incelemek adına açılmayıcı faktör analizi yapılmıştır.

3.3.4.3. Açılmayıcı faktör analizi (AFA): Açılmayıcı faktör analizi, bilinmeyen gizili değişkenlerle gözlenen değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit edebilmesi niyetiyle oluşturulan bir analizdir. Açılmayıcı faktör analizinde, maddelerin ilgili faktörler altında çıkması ve yüksek faktör yük değerleri ile elde edilmesi beklenir. Maddelerin gerçekte hangi faktör altında ölçme yaptıkları

bilinmediği durumlarda bu analiz yöntemi keşfedici olarak kullanılabilir (Çokluk vd., 2010).

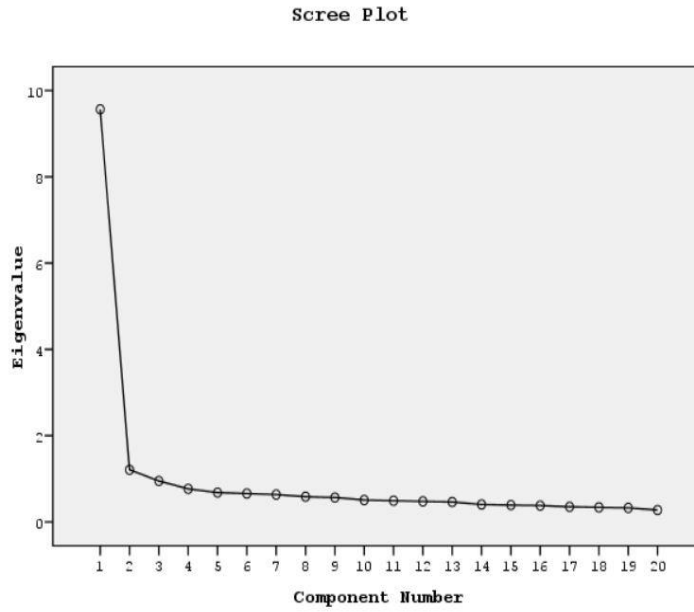
Ölçek maddelerine faktör analizi uygulanmadan önce, analize dahil edilecek verilerin normal dağılıma uyup uymadığı Kolmogorov-Smirnov testi ve çarpıklık-basıklık değerleri incelenerek belirlenmiş ve veri setinin normal dağılıma uyduğu tespit edilmiştir. Ardından veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığı Kaiser-Meğer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testleri ile belirlenmiştir. Faktör analizi yapılabilmesi için KMO'nun yüksek çıkması ve Barlett testinin anlamlı çıkması beklenir. Ölçeğe ilişkin veri setine ait KMO katsayısı 0,96 olduğu ve Bartlett's Test of Sphericity'inin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda ölçeğin faktör analizi için uygun olduğu belirlenmiştir.

Temel Bileşenler Analizi yöntemiyle gerçekleştirilen açıklayıcı faktör analizinde veri setine varimax dönüşümü uygulanmıştır. Temel bileşenler analizi ölçekte yer alan değişkenlerin oluşturduğu varyansı maksimum düzeyde açıklamaya yaramaktadır (Widaman,1993).

Tablo 1.
Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Faktör	<u>Özdeğerler</u>			<u>Döndürülmüş Kareler Toplamı</u>		
	Özdeğer	Açıklanan Varyans	Kümülatif Varyans (%)	Özdeğer	Açıklanan Varyans	Kümülatif Varyans (%)
Faktör1	9,57	47,83	47,83	5,84	29,19	29,19
Faktör2	1,21	6,04	53,87	4,94	24,68	53,87

Tablo 1. incelendiğinde, yapılan faktör analizi neticesinde ölçekte öz değeri 1'den büyük olan 2 faktörün bulunduğu görülmektedir. Birinci faktör toplam varyansın %29,19'unu açıklarken, ikinci faktör %24,68'ini açıklamaktadır. İki faktörlü yapı toplam varyansın %53,87'sini açıklamaktadır. Ölçeğin iki faktörlü yapıda olduğu Şekil 1.'de verilen Scree Plot sonuçlarında görülmektedir.

Şekil 1. Ölçeğe Ait Scree Plot

Şekil 1. incelendiğinde, grafikteki kırılmanın 2.'nci faktörden sonra olduğu görülmektedir. Grafikte ivmeye bağlı hızlı düşüşün yaşandığı faktör, önemli faktör sayısını ifade etmektedir (Büyüköztürk, 2002). Buna göre ölçeğin iki faktörden oluştuğu gözlemlenmiştir.

Ölçeğin iki faktörlü yapıda olduğunun belirlenmesinin ardından ölçekte yer alan önermelerin faktör yükleri incelenerek hangi önermenin hangi faktör altında yer aldığı saptanmıştır. Faktörler arasındaki ayrımın doğru ve net bir şekilde yapılması için faktör yükü 0,5'in altında olan önermeler atılmış ve faktör analizi tekrarlanmıştır. Açıklayıcı faktör analizinin nihai sonuçlarına ilişkin madde faktör yükleri Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2.
Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçlarına Ait Madde Faktör Yükleri

Madde	Faktör I.	Faktör II.
Madde1	0,73	
Madde3	0,72	
Madde2	0,69	
Madde12	0,66	
Madde5	0,65	
Madde13	0,63	
Madde4	0,62	
Madde7	0,61	
Madde6	0,59	
Madde8	0,59	
Madde14	0,59	
Madde9	0,58	
Madde19		0,79
Madde20		0,72
Madde22		0,69
Madde21		0,68
Madde18		0,66
Madde15		0,65
Madde11		0,62
Madde16		0,61

Tablo 2. incelendiğinde, ölçekte yer alan 22 maddelik taslak formda yer alan 2 maddenin ölçekten atıldığı görülmektedir. Taslak ölçekte yer alan 10 ve 17.'nci maddeler faktör yükleri 0,5'in altında olduklarından dolayı ölçekten atılmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri 0,58 ile 0,79 arasında değişmektedir.

Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği taslak formunda yer alan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, ve 14 numaralı sorular Müzik Becerileri alt boyutunda, 11, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22 numaralı maddeler ise Amaç ve Kazanımlar alt boyutunda yer almaktadır.

3.3.4.4. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA): Araştırmada Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan faktörler Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılarak tekrar analiz edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi, açıklayıcı faktör analizinin (AFA) bir nevi devamıdır. AFA yukarıda belirtmiş olduğumuz gibi daha önce belirlenmemiş faktörleri bulmaya yarayan bir işlemken, Doğrulayıcı faktör analizi, belirlenen

faktörler arasında yeterli düzeyde ilişkinin olup olmadığını ve faktörlerin modeli açıklamakta yeterli olup olmadığını belirlemek için kullanılır (Özdamar, 2004).

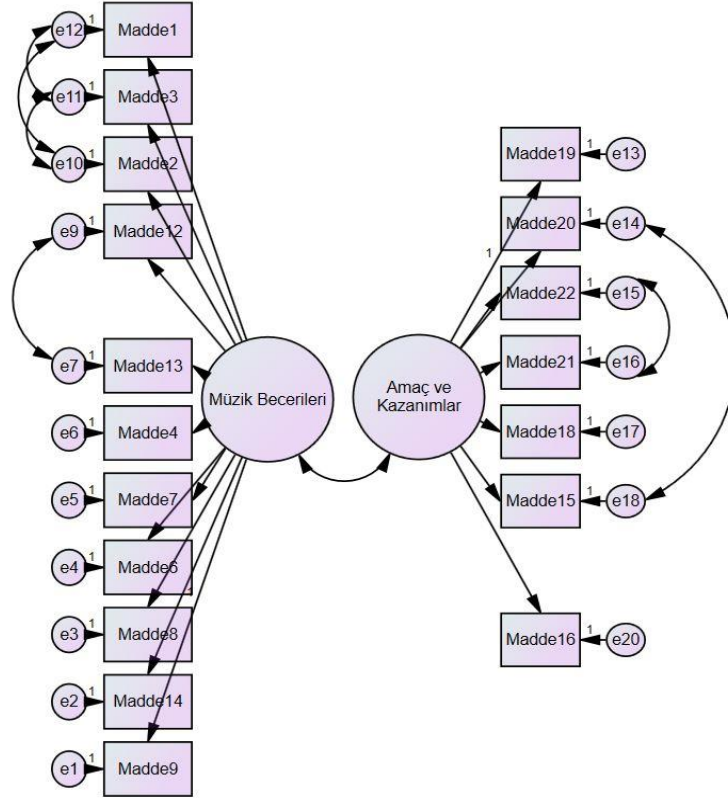
Ölçeğin faktör yapısının uygunluğu Tablo 3.'te belirtilen uyum iyiliği indeksleri ile değerlendirilmiştir. Ayrıca, modele ilişkin path diagramı Şekil 2.'de verilmiştir.

Tablo 3.

DFA Uyum İyiliği İndeksi Değerleri

Uyum iyiliği indeksleri	Değer	Sonuç
χ^2/df	2,73	Mükemmel
Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)	0,05	Kabul Edilebilir
İyilik Uyum İndeksi (GFI)	0,96	Mükemmel
Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)	0,96	Mükemmel
Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI)	0,97	Mükemmel

Hooper ve Mullen (2008)'e göre χ^2/df değerinin 5 ve altında olması kabul edilebilir uyumu göstermektedir. DFA sonucundan elde edilen χ^2/df değeri 2,73 olup, kabul edilebilir uyumdan söz edebiliriz. Modele ilişkin RMSEA değerinin 0,05 olduğu ve kabul edilebilir uyum değeri olan 0,08'in altında olduğundan, RMSEA açısından kabul edilebilir uyum olduğu saptanmıştır. Uyum iyiliği anlamına gelen GFI değerinin 0,90'ın üzerinde olması kabul edilebilir uyumu, 0,95'in üzerinde olması mükemmel uyumu göstermektedir. (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Çalışmada bulunan GFI değeri 0,96 olup, kabul edilebilir uyum olduğunu kanıtlamaktadır. Değişkenler arasında hiçbir ilişkinin olmadığını varsayarak kurulan modelin yokluk (null) modelinden farkını veren ve değişkenler arasında ilişkinin olmadığını öngören CFI değeri 0,90'ın üzerinde olması halinde kabul edilebilir uyum bulunmaktadır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010). Modele ilişkin hesaplanan CFI değeri 0,97'dir ve mükemmel uyumun varlığını göstermektedir. DFA sonucunda NFI değeri 0,96 bulunmuştur ve kabul edilebilir uyum saptanmıştır.

Şekil 2. Modele ilişkin PATH diagramı

Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre açımlayıcı faktör analizi neticesinde 20 madde olarak belirlenen ölçekten 2 madde (5 ve 11.'nci maddeler) daha atılarak toplam 18 maddeden oluşan 2 faktörlü yapıya sahip Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeğinin faktör yapısının uygun olduğu ve yapı geçerliliğinin sağlandığı görülmektedir.

3.3.4.5. Güvenilirlik: Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeğinin nihai formunun güvenilirliğini saptamak için iç tutarlılık testi ve madde-toplam korelasyonları incelenmiştir.

Ölçeğin iç tutarlılığını test etmek için yapılan Cronbach's Alpha testi sonucunda ölçek geneline ait Cronbach's alpha katsayısının 0,94 olduğu ve bu değer kabul edilebilir sınır olan 0,70'in üzerinde olduğu görülmüştür. Ayrıca ölçekte yer alan alt boyutlara ait güvenilirlik katsayıları Müzik Becerileri alt boyutu için 0,91 ve Amaç ve Kazanımlar alt boyutu için 0,89 bulunmuştur.

Ölçeğe ait madde toplam korelasyonları belirlenmiş ve Tablo 4.'te verilmiştir.

Tablo 4.
Ölçeğe Ait Madde-Toplam Korelasyonları

Madde	Madde Toplam Korelasyonu	Madde	Madde Toplam Korelasyonu
Madde1	0,68*	Madde13	0,64*
Madde2	0,70*	Madde14	0,63*
Madde3	0,66*	Madde15	0,68*
Madde4	0,59*	Madde16	0,70*
Madde6	0,67*	Madde18	0,62*
Madde7	0,64*	Madde19	0,67*
Madde8	0,65*	Madde20	0,66*
Madde9	0,65*	Madde21	0,66*
Madde12	0,60*	Madde22	0,62*

* $p < 0,05$

Tablo 4. incelendiğinde ölçek madde toplam korelasyon katsayıları 0,59 ile 0,70 arasında değişmekte ve tamamının anlamlı olduğu saptanmıştır. Nihai ölçeğe seçilen maddelerin iyi düzeyde ayırıcılık gösterdiği bir başka deyişle, maddelerin ölçeğin bütünü ile ölçülmek istenen özelliği iyi ölçebilen maddeler oldukları saptanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

3.4.1. Nitel verilerin analizi

Araştırmada toplanan verilerin incelenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, bir metnin belirli kodlamalarla daha küçük içerik kategorileri ile özetlenmesi olarak tanımlanmıştır (Büyüköztürk vd., 2010; Güneyli & Baykent, 2016). Tavşancıl ve Aslan'a (2001) göre içerik analizi, sözel, yazılı ve diğer materyallerin içerdiği mesajı, anlam ve dil bilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bilimsel bir yaklaşım olarak tanımlanmıştır. Araştırmada, içerik analizi türlerinden kategorisel analiz kullanılmıştır. Kategorisel analiz, genel olarak, belirli bir mesajın önce birimlere bölünmesini ve ardından bu birimlerin belirli kriterlere göre kategoriler halinde gruplandırılmasını ifade eder (Bilgin, 2006; Güneyli & Baykent, 2016). Araştırmanın nitel bölümündeki veriler, görüşme formunda kullanılan sorular dikkate alınarak sunulmaktadır. Her soruya verilen yanıtlardan iletiler (kodlar) çıkarılmıştır. Daha sonra kodlardan benzer olanlar aynı grup altında toplanmış ve kategoriler oluşturulmuştur (Güneyli & Baykent, 2016).

Ardından ise, belirlenen kategorilerin frekanslar dağılımları sunulmuştur. Frekanslar dağılımları, katılan müzik öğretmenlerinin sayısına göre değil; müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları iletilere göre sunulmuştur. Bunun nedeni ise, müzik öğretmenlerinin bazı sorularda birden çok kod (ileti) ortaya koymaları, bazı sorularda ise yanıt vermemeleri ile ilgilidir. Görüşülen müzik öğretmenlerinin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmiştir. Alıntılarda katılımcı isimleri kullanılmamış ve kodlanmıştır (ilkokul müzik öğretmenleri için İÖMÖ, ortaokul müzik öğretmenleri için OMÖ). Geçerlik ve güvenirlik için aşağıdakiler gerçekleştirilmiştir.

3.4.1.1. Geçerlik: Toplanan veriler ayrıntılı olarak yazılmış ve sonuçlara nasıl ulaşıldığı açık ve anlaşılır bir biçimde açıklanmıştır. Görüşülen ilkökul ve ortaokul müzik öğretmenlerinin düşüncelerine doğrudan alıntılar yoluyla sık sık yer verilmiş; araştırmanın sonuçları bunlardan yola çıkılarak açıklanmıştır. Böylece çalışmanın geçerlik çalışması yapılmıştır (Aslan ve Güneyli, 2008).

3.4.1.2. İç Geçerlik: Araştırma bulgularının, kendi içinde tutarlı ve anlamlı olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan kavramlar bir bütünü oluşturacak nitelikteği taşımaktadır. Ayrıca, elde edilen bulgular, oluşturulan kavramsal çerçeveye uyumlu olacak şekilde düzenlenmiştir. Veri toplamada bu çerçeveden yararlanılmış olup; araştırma soruları bu çerçeveye uygun olarak hazırlanmıştır. Kısaca, gerek veri toplama süreçlerinde gerekse verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması süreçlerinde tutarlı olunmaya dikkat edilmiş; bu tutarlığın nasıl sağlandığı ayrıntılı olarak tasfir edilmiştir. Çalışmayı sürdüren araştırmacı düzenli olarak kendini ve araştırma sürecini eleştirel bir gözle sorgulamış olup; elde edilen bulguların ve bu bulguların sonuçlarının gerçeği yansıtmayı yansıtmadığını kontrol etmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2006; Güneyli & Baykent, 2016)).

3.4.1.3. Dış Geçerlik: Araştırma sonuçlarının, araştırma sorusu ile ilgili kavramsal çerçeveye tutarlı olduğu görülmektedir. Araştırmada, bulguların başka araştırmalarda sınanabilmesi için gerekli açıklamalar yer almaktadır. Araştırma sonuçlarının benzer ortamlara genellenebilmesi için araştırmacı, okuru araştırmanın tüm kademeleri hakkında ayrıntılı bir biçimde bilgilendirmiştir. Okur, araştırma sonuçlarından yola çıkarak kendi ortamına doğrudan genelleme yapması mümkün olmayabilir; ancak kendi ortamı için geçerli olabilecek bazı dersler ya da deneyimler

çıkartabilmesi mümkündür. Bu gerçekleştiği takdirde, nitel araştırma sonuçlarının genellenebilirliği artmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2006; Güneyli & Baykent, 2016).

3.4.1.4. Güvenirlilik: Araştırmacı bu çalışmada görüşülen ilkökul ve ortaokul öğretmenlerini yönlendirmekten kaçınmıştır. Kısaca, araştırmacının rolü, müzik öğretmenlerinin araştırmanın konusu ve amacı doğrultusunda görüşlerini sunmaları olmuştur. Çalışmada, görüşme formu yoluyla elde edilen veriler araştırmacı tarafından çözümlenmiş ve iletilerle (kodlarla) kategoriler tespit edilmiştir. Araştırmada kullanılan kodlamanın güvenirliliğini ortaya koymak amacıyla ilkökul müzik öğretmenlerinden gelen 24 kağıdın tamamı ve ortaokul müzik öğretmenlerinden gelen 19 kağıdın tamamı araştırmacı ve danışmanı tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiş; iki veri işleyicinin (kodlayıcı) değerlendirmeleri arasındaki tutarlılığa bakılmıştır (Tavşancıl & Aslan, 200; Güneyli & Baykent, 2016)). Araştırmanın güvenirliliği için kodlayanlar arasında en az %70'lik bir görüş birliği gereklidir (Hall ve Houten, 1983'ten Akt.: Karaman-Kepenekçi, 2005; Güneyli & Baykent, 2016). Dış güvenirlilik konusunda araştırmacının alacağı ikinci önlem, araştırmada veri kaynağı olan bireylerin açık bir biçimde tanımlanmasıdır. Böylece, benzer araştırma yapan diğer araştırmacılar, örneklem oluştururken bu tanımlamaları dikkate alabilir. Bu nedenle bu araştırma kapsamında görüşme formuna yanıtlar veren müzik öğretmenleri açık uçlu bir biçimde tanımlanmaktadır. Veriler, başkaları tarafından incelenebilecek biçimde muhafaza edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Güneyli & Baykent, 2016)).

3.4.2. Nicel verilerin analizi

Soru formundan elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemesinde SPSS 21 ve AMOS 21 paket programları kullanılmıştır. Araştırma kapsamına dahil edilen öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini ve ölçüğe verdikleri yanıtları saptamak amacıyla ise, frekans analizi ve tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirliliği iç tutarlılık testi ve half-split yöntemiyle belirlenmiş, yapı geçerliliği ise Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi ile sağlanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tanıtıcı özelliklerinin ve ölçüklere vermiş oldukları yanıtların saptanmasında frekans analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları toplam puanlara ait ortalama, standart sapma, en küçük

ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Ayrıca öğrencileri ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları madde puanlarına ait ortalama ve standart sapma değerleri belirtilmiştir.

Araştırmada kullanılan hipotez testlerinin saptanmasında öğrencilerin Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları toplam puanların normal dağılıma uyumu Kolmogorov-Smirnov testi, QQ plot grafiği ve çarpıklık-basıklık değerleri kullanılarak, varyansların homojenliği ise Levene testi ile belirlenmiştir. Öğrencilerin ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları puanların normal dağılıma uyduğu saptanmıştır. Buna göre araştırmada parametrik hipotez testleri kullanılmıştır. Bağımsız değişkenin 2 kategoriden oluşması durumunda bağımsız örneklem t testi, 2'den fazla kategoriden oluşması durumunda ise varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Uygulanan ANOVA neticesinde bağımsız değişkenin kategorileri arasında fark çıkması halinde farkın hangi kategoriden kaynaklandığının saptanmasında post-hoc testlerden Tukey testi kullanılmıştır. Öğrencilerin ölçek puanları arasındaki korelasyonlar Pearson korelasyon analizi ile tespit edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma sonuçlarından elde edilen hem nitel, hem de nicel veriler, araştırmanın problem cümlesi ve alt amaçlarından yola çıkılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Bulgular sunulurken, öncelikle, müzik öğretmenlerinin ve öğrencilerin demografik özelliklerinden elde edilen veriler yorumlanmıştır. Ardından ise, müzik öğretmeni görüşme formundan ve öğrencilere yönelik kullanılan ölçeklerden elde edilen veriler, araştırmanın problem cümlesine ait, alt problemlere göre yeniden düzenlenmiştir.

4.1. Müzik Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Tablo 5.'de, ilkokul ve ortaokul müzik öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mesleki çalışma yılı, çalışmakta olduğu kurum, mezun olduğu kurum ve çalışmakta olduğu ilçelere göre demografik özelliklerine ilişkin dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 5.

Müzik Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

	İlkokul		Ortaokul	
	n	%	n	%
Cinsiyet				
Kadın	20	83,3	12	63,2
Erkek	4	16,7	7	36,8
Yaş grubu				
21-30 yaş	5	20,8	4	21,1
31-40 yaş	8	33,3	8	42,1
41-50 yaş	7	29,2	5	26,3
51-60 yaş	4	16,7	2	10,5
Mesleki kıdem				
1-10 yıl arası	7	29,2	6	31,6
11-20 yıl arası	7	29,2	9	47,4
21-30 yıl arası	7	29,2	4	21,1
31-40 yıl arası	2	8,3	0	0
41 yıl ve üzeri	1	4,2	0	0
Çalışılan kurum				
Devlet okulu	20	83,3	16	84,2
Özel okul	4	16,7	3	15,8
Mezun olunan kurum				
Atatürk Öğretmen Akademisi	19	79,2		
Eğitim Fakültesine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümü	4	16,7	14	73,7
Fen- Edebiyat Fakültesine bağlı Müzik Bölümü	1	4,2	5	26,3
Çalışılan ilçe				
Lefkoşa	12	50,0	11	57,9
Girne	6	25,0	1	5,3
G.Mağusa	4	16,7	2	10,5
Güzelyurt	1	4,2	1	5,3
İskele	1	4,2	2	10,5
Lefke	0	0,0	2	10,5

Tablo 5.'de, araştırma kapsamına alınan ilkokul ve ortaokul müzik öğretmenlerinin demografik özelliklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 5. incelendiğinde, araştırma kapsamında yer alan ilkokul müzik öğretmenlerinin, %83,3'ünün kadın, %16,7'sinin erkek olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinden %63,2'sinin kadın, %36,8'inin erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. İlkokul müzik öğretmenlerinden %20,8'inin 21-30 yaş arasında olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinden ise, %21,1'inin 21-30 yaş arasında olduğu,

31-40 yaş arasında olan İlkokul müzik öğretmenlerinin %33,3 olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinin %42,1'inin 31-40 yaş arasında olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan müzik öğretmenlerinden yaş aralığı 41-50 olanlara göre incelendiğinde, ilkokul müzik öğretmenlerinin %29,2'sinin bu yaş aralığında olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinin %26,3'nün bu yaş aralığında olduğu, yaş aralığı 51-60 olan ilkokul müzik öğretmenlerinin, araştırma kapsamının %16,7'sini oluşturduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinin ise, araştırma kapsamında %10,5 olduğu görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin araştırma kapsamındaki mesleki kıdem aralıkları incelendiğinde, araştırma kapsamındaki ilkokul öğretmenlerinin kıdem yılı 1-10 yıl olanların araştırmanın, %29,2'sini oluşturduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinin ise %31,6'sınının 1-10 yıl kıdem aralığında olduğu, mesleki kıdemi 11-20 yıl arasında olan ilkokul öğretmenlerinin araştırmanın %29,2'sini oluşturduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinin ise, kıdem yılı 11-20 yılı arasında olanların, araştırmanın %47,4'ünü oluşturduğu, mesleki kıdemi 21-30 yıl olan ilkokul öğretmenlerinin araştırmanın, %29,2'sini oluşturduğu, ortaokul öğretmenlerinden mesleki kıdem yılı 21-30 olanların araştırmanın %21,1 olduğu, mesleki kıdem yılı 31-40 ile 41 ve üzeri olan ilkokul öğretmenlerinin sırasıyla araştırmanın, %8,3 ile %4,2'sini oluşturduğu ancak ortaokul müzik öğretmenlerinden mesleki kıdem yılı, 31-40 ile 41 ve üzeri olan birisinin olmadığı tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin, araştırma kapsamında, çalışılan kuruma göre demografik özellikleri incelendiğinde araştırma kapsamında yer alan ilkokul müzik öğretmenlerinin %83,3'ünün devlet kurumlarında görev yapmakta olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinden %84,2'sinin devlet kurumlarında çalışmakta olduğu, ilkokul müzik öğretmenlerinden, %16,7'sinin özel okulda çalışmakta olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinden %15,8'nin özel okulda görev yapmakta olduğu tespit edilmiştir. Yine araştırma kapsamında yer alan müzik öğretmenlerinin, Atatürk Öğretmen Akademi mezunu olma durumlarına göre incelendiğinde, ilkokul müzik öğretmenlerinin %79,2'sinin sözü geçen kurumdan mezun olduğu ancak araştırma kapsamında yer alan ortaokul müzik öğretmenlerinden hiçbirinin sözü geçen kurumdan mezun olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında, müzik öğretmenlerinin, vermiş oldukları yanıtlardan, ilkokul müzik öğretmenlerinden %16,7'sinin, Eğitim Fakültesine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümü mezunu olduğu, ortaokul müzik öğretmenlerinden %73,7'sinin Eğitim Fakültesine bağlı Müzik

Öğretmenliği Bölümü mezunu olduğu görülmekte ve müzik öğretmenlerinin Fen-Edebiyat Fakültesine bağlı Müzik Bölümü mezunu olma durumlarına göre incelemesi yapıldığında ise, ilkokul müzik öğretmenlerinden %4,2'sinin, ortaokul müzik öğretmenlerinden, %26,3'ünün Fen-Edebiyat Fakültesine bağlı Müzik Bölümü mezunu olduğu tespit edilmiştir. Çalışılan ilçelere göre müzik öğretmenlerinin vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde, ilkokul müzik öğretmenlerinin %50,0'sinin, ortaokul müzik öğretmenlerinden %57,9'nun Lefkoşa bölgesinden olduğu, ilkokul müzik öğretmenlerinden %25,0'ının, ortaokul müzik öğretmenlerinden %5,3'nün Girne bölgesinden olduğu, ilkokul müzik öğretmenlerinden %16,7'sinin, ortaokul müzik öğretmenlerinden %10,5'inin Gazi Mağusa bölgesinden olduğu, ilkokul müzik öğretmenlerinden %4,2'sinin, ortaokul müzik öğretmenlerinden, %5,3'nün Güzelyurt bölgesinden olduğu, ilkokul öğretmenlerinden %4,2'sinin, ortaokul müzik öğretmenlerinden %10,5'nin İskele bölgesinden olduğu ve ilkokul müzik öğretmenlerinden Lefke bölgesinden birisinin olmadığı ancak ortaokul müzik öğretmenlerinden %10,5'nin Lefke bölgesinden olduğu tespit edilmiştir.

4.2. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Tablo 6.'da, öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, okul türü, okul dışında eğitim alma, enstrüman çalma ve ailede müzikle uğraşan birey olma durumlarına göre demografik özelliklerine ilişkin dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 6.
Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Tanıtıcı Özellikler	n	%
Yaş grubu		
10-11 yaş	523	52,51
12-13 yaş	473	47,49
Cinsiyet		
Kadın	501	50,30
Erkek	495	49,70
Sınıf		
Beşinci sınıf	437	43,88
Altıncı sınıf	559	56,12
Anne eğitim durumu		
Bir okul bitirmedi	52	5,22
İlkokul	171	17,17
Ortaokul	181	18,17
Lise	293	29,42
Üniversite	299	30,02
Baba eğitim durumu		
Bir okul bitirmedi	42	4,22
İlkokul	148	14,86
Ortaokul	178	17,87
Lise	307	30,82
Üniversite	321	32,23
Okul türü		
Devlet okulu	897	90,06
Özel okul	99	9,94
Okul dışında müzik eğitim alma		
Alan	251	25,20
Almayan	745	74,80
Enstrüman çalma		
Çalan	490	49,20
Çalmayan	506	50,80
Ailede müzikle uğraşan birey		
Var	492	49,40
Yok	504	50,60

Tablo 6.'da, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 6. incelendiğinde, öğrencilerin %52,51'inin 10-11 yaş grubunda, %47,49'unun 12-13 yaş grubunda yer aldığı, %50,30'unun kadın ve %49,70'inin erkek olduğu, %43,88'inin beşinci sınıf, %56,12'sinin altıncı sınıfta öğrenim gördüğü, %90,06'sının devlet okulunda ve %9,94'ünün özel okulda eğitim hayatına devam ettiği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim durumlarına göre dağılımı incelendiğinde, öğrencilerin %5,22'sinin annesinin herhangi bir okul bitirmediği, %17,17'sinini ilkokul mezunu, %18,17'sinin ortaokul, %29,42'sinini lise ve %30,02'sinin üniversite mezunu olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %4,22'sinin babasının bir okul bitirmediği, %14,86'sının ilkokul mezunu olduğu, %17,87'sinin ortaokul mezunu olduğu, %30,82'sinin lise ve %32,23'ünün üniversite mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin %25,20'sinin okul dışında müzik eğitimi aldığı, %74,80'inin ise almadığı tespit edilirken, %49,20'sinin en az bir müzik enstrümanı çaldığı, %50,80'inin ise çalmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin %49,40'ının ailesinde müzikle uğraşan en az bir birey bulunurken, %50,60'ının ailesinde müzikle uğraşan herhangi birinin olmadığı saptanmıştır.

4.3. Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Müzik Öğretimi İle İlgili Görüşleri

Bu bölümde, ilkokul ve ortaokul müzik öğretmenlerinin, müzik öğretimine ilişkin görüşme formunda yer alan sorulara vermiş oldukları yanıtlardan elde edilen bulgu ve yorumlar sunulmaktadır.

4.3.1. Etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersi için olması gerekenler

Tablo 7.'de, ilkokul müzik öğretmenlerinin, Tablo 8.'de ise, ortaokul öğretmenlerinin etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 7.
İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Etkili Ve Verimli Bir Temel Eğitim Kademesi Müzik Dersinin Nasıl Olması Gerekliliği Konusundaki Görüşleri

İlkokul Müzik Dersinin Etkili Ve Verimli Olması İçin Gerekenler	f
Fiziki koşullar ve yeterli donanım	11
Müzik eğitime özgü yöntem ve tekniklerin bilinmesi	8
Öğretim ilkelerinin bilinmesi	8
Çağdaş öğrenme ve öğretme yöntemlerinin bilinmesi	6
Müzik dersi materyal kullanımı ve ihtiyaçları	5
Özel öğretim yöntem ve tekniklerinin bilinmesi	5
Alanında uzman kişilerin olması	3
Müzik eğitimi programının yeterli olması	2
Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliği	2
Mesleki gelişime açık müzik öğretmenleri	1
Öğretim stratejilerinin bilinmesi	1
Genel Toplam	52

Araştırmaya katılan 24 ilkokul müzik öğretmeni, etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerektiğine ilişkin 52 farklı yanıt ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan 24 ilkokul müzik öğretmenin, temel eğitim kademesi müzik derslerinin etkili ve verimli olması için ortaya koydukları yanıtlardan, 11'i fiziki koşul ve yeterli donanım yetersizliğinin olmasının verimli müzik dersi yapılmasını engellediği, 8'inin müzik eğitime özgü yöntem ve tekniklerin bilinmesinin önemli olduğu, 8'inin öğretim ilkelerinin bilinmesinin önemli olduğu, 6'sının çağdaş öğrenme ve öğretme yöntemlerinin bilinmesinin gerekliliği, 5'inin müzik dersine yönelik materyal kullanımı ihtiyaçlarının en aza indirilmesi gerektiği, 5'inin özel öğretim yöntem ve tekniklerinin bilinmesinin önemi olduğu, 3'ünün müzik derslerinin alanında uzman kişilerce yapılmasının önemli olduğu, 2'sinin müzik eğitimi programı eksikliklerinin giderilmesinin önemli olduğu, 2'sinin müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin tam olması gerektiği, 1'inin müzik öğretmenin mesleki gelişime açık olmasının önemli olduğu, 1'inin ise öğretim stratejilerinin bilinmesinin gerekli olduğu başlığı ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

İlkokul müzik öğretmenleri etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerektiğine ilişkin aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

Müzik derslerinde;

- Disiplinler arası bağ kurulmalı,
- Öğrenci yaş ve seviyesi dikkate alınmalı,
- Öğrenme güdüsünün güçlenmesi için çaba gösterilmeli
- Donanımlı sınıf ortamı yaratılmalı,
- Öğrenci merkezli bir eğitim sürdürülmeli,
- Grupla öğretim yöntemi kullanılmalı,
- Bireysel öğretim yöntemi kullanılmalı,
- İşbirliğine dayalı öğretim yöntemi olmalı,
- Öğretilecek şarkı ve etkinliklerin amacı öğrenciye önceden anlatılmalı,
- Ritim çalışması yapılmalı,
- Ses-nefes çalışması yapılmalı,
- Yaparak-yaşayarak öğretim yapılmalı,
- Aktif katılım ve öğrenmeye yer verilmeli,
- Müzik odasının fiziki koşulları tam olmalı,
- Müzik araç-gereçleri tam olmalı,
- Sınıf mevcudunun kalabalık olmamalı,
- Yaratıcılığın geliştirilmesi için oyunlaştırma yapılmalı,
- Çalgı kullanım ve öğretimi yapılmalı,
- Şarkı öğretimi olmalı,
- Teknolojiden yardım alınmalı,
- Araştırma ve inceleme yoluyla öğrenme olmalı,
- Ayrıca müzik öğretmenleri her zaman mesleki gelişime açık olmalıdır şeklindedir.

Etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerektiğine ilişkin ilkökul müzik öğretmeni görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Fiziki koşul ve donanım eksikliklerine ilişkin 5 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Müzik öğretmeni donanımlı bir sınıfa sahip olmalı”. (İÖMÖ 3)

“Yaparak-yaşayarak öğrenmeye bağlı düzenlenen etkinlikler öğrenmenin kalıcılığını artıracaktır. Öğrencinin öğrenme sürecinde aktif olması, rahat hareket edebileceği bir ortam yaratması önemlidir”. (İÖMÖ 6)

“Donanımlı bir sınıf, rahat bir ortam, oturulacak yer olup, orff (ilkokulda özellikle) aletlerinin zenginliği ile verimli bir müzik dersi yapılabilir”. (İÖMÖ 8)

“İdeal sayıdaki öğrencilerin rahatça hareket edebileceği, içinde seviyeye uygun müzik aletlerinin olacağı bir müzik odası olmalıdır”. (İÖMÖ 9)

“Etkili ve verimli bir müzik dersi yeterli donanıma sahip bir sınıfla mümkündür”. (İÖMÖ 20)

Müzik eğitimine özgü yöntemlere ilişkin 3 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Öğretilecek şarkının ne amaçla öğretileceği, konu hakkında bilgi verilmeli, ritim çalışması, ses nefes çalışması yapılmalıdır. Öğrencilerin müzik derslerini severek yapmaları sağlanmalıdır. Şarkıyı grupça ve tek tek söyleyebilmelerine imkan verilmelidir”. (İÖMÖ 5)

“Müzik dersi dinlendirici olmalıdır. Öğretmen kendi yaratıcılığında yola çıkarak çocuklara özellikle küçük sınıflara oyun ve dramatize şeklinde ritim duygularını geliştirici ve müzik derslerini sevdirci şekilde dersler yürütülmelidir”. (İÖMÖ 12)

“Öğrenci merkezli olması gerekmektedir. Çocuğun bildiği tekerleme, şarkılar, sayışmalar gibi basit şeylerden yola çıkarak çocuğa oyunla öğretmek müzik derslerini verimli hale getirmek öğrencilerin yaratıcılığını ortaya çıkarmaktadır”. (İÖMÖ 14).

Öğretim ilkelerine ilişkin 3 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Her bireyin farklı olduğunu kabul eden, öğrenci merkezli olmalıdır. Grup ve birlikte çalışmayı desteklemeli, buna uygun etkinlikler yapılmalıdır”. (İÖMÖ 4)

“Sınıfta teorik bilgiden ve şarkı söyleme dışında öğrenciler aktif şekilde müzik aletlerine yönlendirilmeli (aktif katılım ve öğrenme) ve seviyelerine uygun, müzik parçalarını icra edebilmelidirler. Koro, orkestra, sınıf gurub çalışmaları gibi”. (İÖMÖ 17)

“Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri sağlanmalıdır”. (İÖMÖ 21)

Çağdaş öğrenme yöntemlerine ilişkin 1 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Etkili ve verimli bir ilkokul müzik dersi bence branş dersi olan müzik derslerinin ders saati ve sürenin dışında diğer derslerle işbirliği kurularak sağlanabilir. Temelde müzik öğretmenin yaptığı tüm çalışmalar genelin tümünden destek alınarak geliştirilince daha etkili olacaktır”. (İÖMÖ 1)

Müzik dersine yönelik materyal kullanımı ve ihtiyaçlarına ilişkin 2 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Gerekli materyal el altında kullanıma hazır olmalıdır”. (İÖMÖ 10)

“Etkili ve verimli bir müzik dersi öncelikle öğrencilerimizin aktif katılım sağlayabileceği ve yaratıcı olduğu bir seviyede olmalıdır”. (İÖMÖ 15)

Özel öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin 1 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Etkili ve verimli bir müzik dersi tüm çocukları aktif bir şekilde derse katarak olabilir. Şarkıları oyunlaştırarak her çocuğa vurmali çalgılar çaldırılarak yapılabilir”. (İÖMÖ 16)

Müzik eğitimi derslerinin alanında uzman kişilerce yapılmasına ilişkin 2 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Etkili ve verimli bir müzik eğitimi için hem müzik oğretmeninin mesleki yeterlikleri hem de eğitim ortamının fiziki koşulları yeterli olmalıdır”. (İÖMÖ 22)

“Müzik dersinde oğretmen piyano, org, akordeon gibi bir alet alabilmeyi bilmelidir. Müzik oğretmeni çocuklara okul şarkısı, marşlar söylemeli, nota yazıp okutmalı ve bir müzik aleti çalmayı oğretmelidir”. (İÖMÖ 24)

Müzik eğitimi programı eksikliklerine ilişkin 1 müzik oğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Gerekli programların, araç-gereçlerin, fiziksel ortamın tamam olması durumunda dersin etkili olabileceğini düşünüyorum”. (İÖMÖ 23)

Müzik oğretmenlerinin mesleki yeterliklerine ilişkin 1 müzik oğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Müzik dersleri oğretmen tarafından oğrencinin hazır bulunuşluk seviyesine uygun hazırlanmalı, diğer derslerle bağlantı kurularak hazırlanmalı, ders saatleri yeterli olmalı ve oğretmenler tarafından ders için uygun araç-gereçler kullanılmalıdır. Ayrıca amaç, müziği sevdirmek ve çocuğun kendi yeteneğini geliştirmesine yardımcı olacak şekilde olmalıdır”. (İÖMÖ 7)

Müzik oğretmeninin mesleki gelişime açık olmasına ilişkin 1 müzik oğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Etkili bir ilkokul müzik dersi, öncelikle oğretmenin kendisini geliştirmesi ile gerçekleşir. Çünkü teknoloji hergün geliştikçe yeni oğretim teknikleri ortaya çıkmaktadır. Bu durumda sınıf içi yaratıcı etkinlikle, oğrencinin dersi izleyen olarak değil dersin bir parçası olarak kendini hissetmesini sağlayıp, daha verimli bir oğrenme sürecini getirecektir. Ayrıca verilecek olan bilgiler temel bilgiler olduğu için çocukların seviyesine uygun, onları zorlamayacak, tam aksine oğrenme güdüsünü güçlendirecek şekilde olmalıdır”. (İÖMÖ 2)

Müzik oğretmeninin oğretim stratejilerine ilişkin 1 müzik oğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Çeşitli enstürümanların öğrenciler tarafından keşfedilmesine imkan verilmelidir”. (İÖMÖ 19)

Tablo 8.

Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Etkili Ve Verimli Bir Temel Eğitim Kademesi Müzik Dersinin Nasıl Olması Gerekliliği Konusundaki Görüşleri

Ortaokul Müzik Dersinin Etkili Ve Verimli Olması İçin Gerekenler	f
Müzik eğitime özgü yöntemler	10
Alanında uzman kişilerin olması	6
Öğretim ilkelerine yer verilmesi	6
Çağdaş öğrenme-öğretme yöntemlerinin bilinmesi	5
Fiziki koşullar ve yeterli donanım	4
Müzik ders saatlerinin artırılması	3
Müzik dersi materyal (kitap) kullanımı ve ihtiyaçları	1
Öğrencilerin derse ilişkin tutum ve davranışları	1
Okul yönetiminin derse ilişkin tutum ve davranışları	1
Ailelerin derse ilişkin tutum ve davranışları	1
Özel öğretim yöntem ve tekniklerinin bilinmesi	1
Genel Toplam	39

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerektiğine ilişkin 39 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan 19 ortaokul müzik öğretmenin ortaya koyduğu yanıtların, 10’u müzik eğitime özgü yöntemlerin bilinmesinin önemli olduğundan, 6’sının müzik derslerinin alanında uzman kişilerce yapılmasının gerekliliğinden, 6’sının öğretim ilkelerinin bilinmesinin öneminden, 5’inin çağdaş öğrenme öğretme yöntemlerinin bilinmesinin önemli olduğundan, 4’ünün fiziki koşulların ve yeterli donanımın gerekliliğinden, 3’ünün müzik ders saatlerinin artırılmasının gerekliliğinden, 1’inin müzik dersine yönelik materyal (kaynak kitap) kullanımı ve ihtiyaçlarının olduğundan, 1’inin öğrencilerin derse yönelik ilgi ve tutumlarının önemli olduğundan, 1’inin okul yönetim derse yönelik ilgi ve tutumlarının önemli olduğundan, 1’inin ailelerin derse yönelik ilgi ve tutumlarının önemli olduğundan, 1’inin özel öğretim yöntem ve tekniklerinin bilinmesi gerekliliğine ilişkin başlıklarla ilgilidir.

Etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerektiğine ilişkin aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Disiplinler arası bağ kurma,
- Öğretmenlerin çalgı çalması,
- Öğrencilere çalgı öğretimi,
- Öğrencilerin sosyal becerileri ve yaratıcılıklarını geliştirme,
- Toplu ve bireysel ses eğitimi,
- Kulak eğitimi
- Müziksel teorik bilgi öğretimi
- Müzik bilgisi öğretimi
- Ses açma
- Şarkı söyleme
- Müzik dersinin eğlenceli olması
- Müzik odası yeterliği
- Müzik eğitimcileri yeterliği
- Müzik dersi öğretiminde yaş, bilişsel ve duyuşsal uygunluk
- Müzik dersi öğretim yöntemi
- Müzik dersini sevdirme
- Fiziki koşulların yetersizliği
- Müzik ders saati yetersizliği
- Müzik dersi materyal ve kitaplarının yetersizliği
- Öğrencinin müzik dersine yönelik ilgisizliği
- Okul yönetimi ve ailelerin müzik dersine yönelik ilgisizliği

Müzik eğitimine özgü yöntemlere ilişkin 6 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“İlkokul kademesinde etkili ve verimli bir müzik dersi, ses eğitimi, kulak eğitimi ve çalgı eğitimi ile olur. Öğrencilerin sesine uygun olan şarkılarla, kişisel ve koroyla da toplu ses eğitimi verilirken, sesin temel özelliklerini ayırt edebileceği çalışmalarla da kulak eğitimi verilebilir. Bunların yanı sıra çeşitli vurmali çalgılarla

çalgı eğitimi yapılır. Ayrıca, yaratıcılığı geliştirecek çalışmalar da yapılmalıdır”. (OÖMÖ 2)

“Etkili ve verimli müzik dersi için, tam donanımlı bir müzik odası olmalı ve içerisinde Orff çalgılarının yanında bir çok çalgının daha olması gerekir. Müzik odasının vazgeçilmezi olarak ise, piyano olmalıdır. Şarkı öğretiminin yanısıra, çalgı eğitiminde önem verilmelidir”. (OÖMÖ 5)

“Öğretmen anlattığı konuyu, görsel, duyuşsal ve dokunsal yönlerden destekleyerek yapmalıdır. Örneğin, kemanın tanıtılması, öğrenciye parçalarının öğretilmesi, sonra çalınması ve öğrenciye dokunması için fırsat verilmelidir. Ayrıca güncel müzik öğretimi yöntemlerinden, Orff, Kodalay, Dalcroze ve Suzuki metodlarından derse uygun olan kullanılmalıdır”. (OÖMÖ 9)

“Ders saatinin haftada bir, 40 dakika ile sınırlı kalmasının büyük bir dezavantaj olduğunu ve bu nedenle, istendik müziksel davranışlar kazandırılmasında sınırlı başarı elde edilebileceği düşüncesindeyim”. (OÖMÖ13)

“Öğrencilerin dikkatini çekecek müziksel etkinlikler planlanmalıdır. Popüler müzik öğrencilerin üzerinde oldukça etkilidir. O yüzden öğrencilerin aktif katılacağı müzikli oyunlar ve dramatizasyon çalışmaları sıkça kullanılmalıdır”. (OÖMÖ 15)

“Temel öğretim müzik dersleri, okul öncesinden başlayarak, Orff Metodu temelli olmalıdır. Ritim-dramatizasyon-oyun-hareket öğeleri temel olmalıdır. Öğrenciler çeşitli tarz müzikleri beden hareketleriyle ve daha sonra Orff çalgılarıyla da uygulayabilirler”. (OÖMÖ 16)

Müzik eğitimi derslerinin alanında uzman kişilerce yapılmasının önemine yönelik 3 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersi için, eğitim fakültesi müzik bölümünden mezun öğretmenler tarafından eğitim verilen, Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından düzenli olarak denetlenen, öğrenci gelişimini daha sağlıklı ölçebilen ve değerlendirebilen bir yapının sağlanması büyük önem arz etmektedir. (OÖMÖ 7)

“Müzik dersleri alanında uzman öğretmenler tarafından bilinçli bir şekilde verimlidir. Çocuğun yaş, bilişsel ve duyuşsal gelişimine uygun içerikte, zevkini geliştirecek yönde olmalıdır”. (OÖMÖ 8)

“En başta ortaokul kurumlarındaki öğretmenlerin, müzik öğretmeni olmaması büyük bir sorundur. Müzik öğretmenleri önce müziği sevdirmeli, bir enstrüman öğretmeli, notaları öğretmeli ve toplu şarkı söyleme kurallarını benimsetmelidir”. (OÖMÖ 10)

Öğretim ilkelerine yönelik 1 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Etkili ve verimli bir müzik dersi ancak, alanında uzman olan müzik öğretmenlerinin sağlayacağı, öğrenci yaş ve düzeyine uygun bir müzik dersi ile olabilir. Ayrıca etkili ve verimli bir müzik eğitimi için eğitim bakanlığının denetiminde hazırlanacak öğrenci, yaş, seviye ve ilgilerine yönelik müzik öğretim programlarıyla olabilir. İlaveten, etkili ve verimli bir müzik dersi, uygun fiziki koşulları, donanımı ve ders için başta piyano olmak üzere gerekli çalgıların olduğu müzik odalarında gerçekleşebilir”. (OÖMÖ 12)

Çağdaş öğrenme-öğretme yöntemlerine ilişkin 2 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Temel eğitim dönemi, çocukların tutum ve davranışlarının şekillendirildiği kritik bir dönemdir. Müzik dersinin, ‘önemsiz, gereksiz’ olduğu algısının tohumları tam da, bu dönemde atılmaktadır. Müzik dersinin, karnede ortalamayı yükseltmek için var olan bir dersten ziyade, çocukların aynı anda psikomotor, bilişsel ve duyuşsal becerilerini kullanmaya olanak tanıyan tek ders olduğunun farkına varılması gerekmektedir. Müzik dersi, disiplinler arası öğretim yöntemlerinde etkili bir pekiştirme aracı olarak kullanılabilir (Örneğin; hayat bilgisinde vücudumuzu tanıyalım konusu, vücudumuz şarkısı ile pekiştirilebilir). El-göz-beyin koordinasyonunun güçlendirilmesi için müzik derslerinde enstrüman çalmaya (blok flüt, Orff aletleri vb.) daha fazla ağırlık verilmelidir. Hem bu sayede çocuklar müzik dersini daha da sevecektir. Sosyal yönlerini ortaya çıkaracak aktivitelere (koro, bando, vb.) ağırlık verilmelidir”. (OÖMÖ 1)

“Etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersi için, müzik dersinin merkeze alınması ve diğer derslerle bağ kurularak yapılması gerekmektedir. Eğlenceli olması yanı sıra, üretmeye yönelik, kollektif (işbirlikli) hareket etme bilincini geliştiren bir yapıda olmalıdır”. (OÖMÖ 19)

Fiziki koşulların yeterliğine, müzik ders süresinin yeterliğine, öğrenci, okul yönetimi ve ailelerin müzik derslerine ilişkin 2 müzik öğretmeni görüşü ise aşağıdaki gibidir:

“Öncelikle altyapısı tam olan (özel eğitim yapılabilecek, müzik dersi araç gereçleriyle donanmış, özel müzik sınıfı) müzik sınıfları gereklidir. Ayrıca, öğrencilerin elinde yaş ve seviyelerine uygun hazır kaynaklar (kitap) olmalı ve en önemlisi müzik dersleri haftada en az 2 saat olarak eğitim programlarında olmalıdır”. (OÖMÖ 17)

“Etkili ve verimli bir müzik dersi için, iyi donanımlı, mesleğini seven öğrenime açık öğretmenler olmalıdır. Müzik çalışmaları fiziki olarak donanımlı müzik odalarında yapılmalıdır. Öğrenciler müzik dersine karşı ilgili olmalıdırlar. Okul yönetimi ve aileler de müzik ve sanat çalışmalarına destek ve önem vermelidirlar. Ayrıca Müzik ders saatleri haftada en az 2 saat olmalıdır”. (OÖMÖ 18)

Araştırmaya katılan ilkokul ve ortaokul müzik öğretmenlerinin vermiş olduğu yanıtlardan, etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerekliliği konusunda, ilkokul müzik öğretmenlerinin en fazla üzerinde durmuş olduğu konuların, müzik derslerinin yapılabilmesi için uygun fiziki koşullar ve yeterli donanımın eksikliklerinin giderilmesi üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Ortaokul öğretmenlerinin ise, üzerinde en fazla durmuş olduğu konuların, müzik öğretmenlerinin müzik öğretiminde özgü yöntemlere daha fazla hakim olmasının gerekliliği yönündedir. Ayrıca, ilkokul müzik öğretmenleri sırasıyla, müzik dersi öğretimine özgü yöntem ve tekniklerin, öğretim ilkelerinin, çağdaş öğrenme ve öğretme yöntemlerinin, müzik öğretmenleri tarafından bilinmesinin gerekliliği, müzik dersi materyal eksikliklerinin giderilmesi gerekliliği, özel öğretim ilkelerinin bilinmesi gerekliliği, müzik öğretmenlerinin alanında uzman kişiler olmasının önemi, müzik dersi öğretim programının daha verimli olabileceği, müzik öğretmenlerinin mesleki donanıma sahip olmalarının gerekliliği, müzik öğretmenlerinin mesleki

gelişime açık olmasının önemi, öğretim stratejilerinin bilinmesi, gerekliliği üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Ortaokul müzik öğretmenleri ise, etkili ve verimli bir müzik dersi için sırasıyla, müzik öğretmenlerinin alanında uzman kişilerin olmasının gerekliliği, müzik öğretmenlerinin öğretim ilkelerine hakim olması gerektiği, çağdaş öğrenme yöntemlerinin bilinmesinin önemi, fiziki koşulların ve yeterli donanımın olmasının önemi, müzik ders saatlerinin daha fazla olmasının önemi, müzik dersi için gerekli materyallerin sağlanmasındaki önem, ailelerin, öğrencilerin ve okul yönetiminin derse yönelik olumlu tutum ve davranış sergilemelerinin gerekliliği, özel öğretim yöntem ve tekniklerinin bilinmesi ile ilgili konu başlıkları üzerinde durdukları anlaşılmaktadır.

Ayrıca, etkili ve verimli bir müzik öğretimi dersinin olabilmesi için, ilk ve ortaokul müzik öğretmenlerinin ortak görüşleri olarak, müzik eğitimi kazanım ve becerilerinin geliştirilmesi (çalgı çalma ve öğretimi, ses açma, toplu veya bireysel ses eğitimi, kulak eğitimi, ritim çalışmaları, şarkı söyleme, dağarcık seçimi, müziksel teorik bilgi öğretimi...vb.) için alanında uzman, müzik öğretmenliği ile ilgili fakültelerde yetişmiş müzik öğretmenlerinin olması çok büyük önem arz etmektedir. Öğrenciler, yaparak-yaşayarak müzik derslerini yapabilmeli ve müzik öğretmenleri dersi sevdirmeli, öğrencilere fark ettirmeden önemini aşılmalı, yaratıcı etkinlikler gerçekleştirmeli, dersi eğlenceli kılmalıdır. Müzik dersleri tam donanımlı, müzik öğretimi için gerekli araç-gereç ve donanımı tam olan müzik odalarında yapılmalıdır. Müzik öğretimi derslerinin etkili ve verimli olabilmesi için sınıf mevcudu dağılımları doğru düzenlenmelidir. Müzik öğretmenleri mesleki gelişim ve teknoloji kullanımına açık olmalıdır. Müzik eğitimi derslerinde öğrenci merkezli eğitime yer verilmelidir. Ayrıca, özellikle KKTC eğitim sistemindeki haftalık müzik ders saatleri, 1 saatten daha fazla olmalıdır.

4.3.2. Müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel ve mesleki özellikleri

Tablo 9.'da, ilkökul müzik öğretmenlerinin, Tablo 10.'da ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel ve mesleki özelliklerin nasıl olması gerektiğine ilişkin temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 9.
Temel Eğitim Kademesi İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Taşınması Gereken Kişisel Ve Mesleki Özelliklerin Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşler

Müzik Öğretmenlerinin Taşınması Gereken Kişisel Ve Mesleki Özellikler	f
Mesleki alan bilgisi yeterliği	19
Kişisel özellikler	17
Meslek bilgisi yeterliği	14
Genel Toplam	50

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel ve mesleki özelliklere ilişkin 50 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 19'u mesleki alan bilgisinin yeterli olması gerektiğine, 14'ünün mesleki bilgisi yeterliliğinin ne kadar önemli olduğundan ve 17'sinin ise, müzik öğretmenin taşınması gereken Kişisel özelliklerin ne kadar önemli olduğuna ilişkin konu başlıkları üzerinde durmuşlardır. Araştırma sonuçlarından konuya ilişkin müzik öğretmenlerinin en fazla bir müzik öğretmenin taşınması gereken kişisel özellikler üzerinde durduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde, müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel özellikler, meslek bilgisi ve mesleki alan bilgisine yönelik üzerinde durmuş oldukları konular aşağıdaki gibidir:

- Disiplinler arası bağ kurabilme
- Mesleki gelişime açık olma
- Yaratıcı olma
- Öğrenci yaş ve seviyesini dikkate alma
- Öğrencideki öğrenme güdüsünü tetikleme
- Donanımlı bir müzik odasına sahip olabilme
- Öğrenci merkezli eğitim verebilme
- Grupla eğitim tekniği kullanma
- İşbirliğine dayalı öğretim tekniği kullanma
- Anlatım yöntemi kullanma

- Ritim çalışması yapma
- Ses-nefes çalışması yapma
- Bireysel çalışmaya yer verme
- Yaparak-yaşayarak öğretim yapmaya önem verme
- Aktif öğrenmeyi güdüleme
- Fiziki donanım ve müzik araç gereçlerini sağlama
- Müzik öğretmenin alanında uzman olması
- Şarkı öğretimi
- Teknolojik araç-gereç kullanımı
- Çalgı kullanımı ve öğretimi

Müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel özellikler, meslek bilgisi ve mesleki alan bilgisine ilişkin 7 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Konservatuar mezunu olmasa da müzik öğretmenliği bölümünden mezun olması ya da müzik sanatına ilişkin istek ve yatkınlıkla birlikte beceri taşınması gerekmektedir. Kişisel özellik yönüne bakacak olursak, müzik öğretmenlerinin, birleştiren (bağlayan), bütünleştiren, el ele verebilen, iş birliğini sağlayabilen, sosyal nitelikleri yüksek kişilerin olması gerekmektedir”. (İÖMÖ 1)

“Müzik öğretmeni, çağımızda değişen müzikleri ve kültürel değişimi takip etmelidir. Öğrenciye hitap etmeyi doğru şekilde nasıl yaklaşması gerektiğini bilmelidir. Müzik dersinin de en az diğer dersler kadar önemli olduğunu öğrencilerine sezdirmeli ve onlara kendi müzik seçimlerini ve tarzlarını bulmada rehber olmalıdır. Kendini gelişen çağa ve öğretim tekniklerine adapte edemeyen bir öğretmenin müzik dersinde etkili olması söz konusu değildir”. (İÖMÖ 2)

“Mesleki anlamda gerekli donanıma sahip olmalıdır. Bireysel şekilde öğrencilerle etkili ve verimli bir iletişim kurabilmelidir”. (İÖMÖ 4)

“Görevinin gerektirdiklerini en iyi şekilde yapabilmelidir. Her öğretmen gibi çocuklara şevkatle yaklaşmalıdır”. (İÖMÖ 5)

“Öğretmenin mesleğini ve çocukları sevmesi önemlidir. Sanatçı ruhlı, değişikliğe açık, hareketli bir yapıya sahip öğretmen başarılı olacaktır. (İÖMÖ 6)

“Öğretmen yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalı, bu alanda kendini yenileyebilmelidir. Öğrencinin zihinsel, kişisel, duygusal ve sosyal gelişimini dikkate almalı ve müziği sevdirebilecek taktiklere sahip olmalıdır”. (İÖMÖ 7)

“Öncelikle çocuklara müziği sevdirmesi gerekir. Müzik bilgisi olarak, belki çok donanımlı olması gerekemeyebilir. Orff aletleri, drama metodlarına yer vermesi ile bu çerçevede kendini geliştirebilir”. (İÖMÖ 8)

Tablo 10.

Temel Eğitim Kademesi Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Taşınması Gereken Kişisel Ve Mesleki Özelliklerin Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşler

Müzik Öğretmenlerinin Taşınması Gereken Kişisel Ve Mesleki Özellikler	f
Kişisel özellikler	17
Mesleki alan bilgisi yeterliği	12
Meslek bilgisi yeterliği	12
Genel Toplam	41

Araştırmaya katılan 19 ortaokul müzik öğretmeni, müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel ve mesleki özelliklere ilişkin 41 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ortaokul müzik öğretmenlerinin yanıtlarının, 17’sinin müzik öğretmenin taşınması gereken kişisel özelliklerin önemine ilişkin, 12’sinin mesleki bilgisinin önemine ilişkin ve 12’sinin mesleki alan bilgisi önemine ilişkin konu başlıklarında farklı görüşler ortaya koydukları tespit edilmiştir. Konuya ilişkin müzik öğretmenlerinin, en fazla bir öğretmenin taşınması gereken kişisel özellikler üzerinde durdukları anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde, müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel özellikler, meslek bilgisi, mesleki alan bilgisine ilişkin üzerinde durdukları konular aşağıdaki gibidir:

- Mesleğini sevmek
- Mesleki disipline sahip olmak
- Mesleki gelişime açık olmak
- Çalgı çalabilmek

- Mesleki yeterlik
- Mesleki yaratıcılık
- Güler yüzlü olmak
- Müzik bilgisi
- Öğretim yöntemleri
- Sabırlı ve mütevazı olmak
- Olumlu ve pozitif olmak
- Müziği sevdirmeye gayreti içinde olmak
- Mesleğinde uzman olmak
- Anlayışlı olmak
- Programlı olmak
- Sempatik olmak
- İletişim becerilerinde güçlü olmak
- Teknolojiyi takip etmek
- Teknolojik cihazları kullanabilmeye açık olmak

Müzik öğretmenlerinin taşıması gereken kişisel özellikler, meslek bilgisi ve mesleki alan bilgisine ilişkin 17 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Bir müzik öğretmeni herşeyden önce mesleğini aşkla yapmalıdır ki, karşısındaki de (öğrenci, veli, diğer öğretmenler, idareciler) bu derse saygı duyabilsin. Bunun dışında, motive edici, yaratıcı ve disiplinli ve keşfetmeye açık olmalıdır. Unutulmamalıdır ki, akademik alanda başarısı düşük bir öğrenci, aslında müzik yeteneğine sahip olabilir. Bir müzik öğretmeni, ‘işe yaramaz’ olarak nitelendirilen bir öğrencinin kaderini değiştirebilir. Tüm bunların olabilmesi için mesleki beceriler önemlidir. Bir müzik öğretmeni mutlaka her hangi bir enstrümanı iyi düzeyde çalabilmelidir. Koro, bando kurabilecek bilgi ve beceriye sahip olmalıdır”. (OÖMÖ 1)

“Müzik öğretmeni yaratıcı, farklılıklara karşı hoşgörülü ve açık görüşlü bir kişiliğe sahip olmalıdır. Mesleki anlamda kendini geliştiren ve yeniliklere açık olan bir kişi olmalıdır”. (OÖMÖ 2)

“Müzik öğretmeni öncelikle güler yüzlü, öğrencilerine sevgi ve neşe ile yaklaşabilen, empati kurabilen bir kişiliğe sahip olmalıdır. Mesleki olarak hem

müzik bilgisi güçlü hem de pedagojik olarak donanımlı olmalıdır. Tüm öğrencilerin aynı anda ve aynı şekilde öğrenmediğinin farkında olmalı ve farklı yöntem ve tekniklerle müzik dersini sevdirecek sabır ve bilgiye sahip olmalıdır”. (OÖMÖ 3)

“Egodan uzak ve sabırlı kişilik özellikleri olmalıdır”. (OÖMÖ 4)

“Kişilik özelliği olarak pozitif olmalı ve müziği sevdirmelidir. Mesleki olarak ise, derste kullanacağı enstrümanlara hakim olmalıdır”. (OÖMÖ 5)

“Öncelikle öğretmenliği severek yapan, çocuklarla birlikte olmaktan mutlu olan eğitimli kişilerin müzik öğretmenliği yapması gerekmektedir. Kendini sürekli yenileyen ve geliştiren öğretmenler her zaman başarılı olmuşlardır”. (OÖMÖ 6)

“Alanında uzman olmalı, mesleki donanımı olmalı, bu işi sevmeli ve bilinçli olarak eğitim vermeli”. (OÖMÖ 8)

“Öğrencinin sorduğu sorulara dürüst cevap verebilen, öğrenci merkezli ders işleyebilen, öğrencileri ileride topluma iyi insanlar olarak kazandırması gerektiğini unutmayan biri olmalıdır. Mesleki özellik olarak ise, sınıfta anlatacağı konuya hakim olan, önceden ders planı yapan, çaldığı enstrümana hakim olan, öğrencilere çalgı çalmayı özendiren, ders esnasında kendine çalgı ile eşlik edebilen biri olmalıdır”. (OÖMÖ 9)

“Müzik öğretmenliği bölümünden mezun olmak, öğretmenliği ve çocukları sevmek, yenilikçi olmak, öğrencileri yetenekleri konusunda yönlendirmek, yetenekli öğrencileri fark edip, onları geliştirme yeteneğine sahip olmak”. (OÖMÖ 10)

“Müzik öğretmenleri öğrenci psikolojisine önem veren, yararıcı, iletişim ve organizasyon yapabilme becerilerine sahip olan kişiler olmalıdır. Mesleki gelişim ve yeniliklere önem vermelidir. Anlayışlı ve öğrenci merkezli bir eğitim alanı sunabilmelidir”. (OÖMÖ 12)

“Her öğretmenin olması gerektiği gibi yeniliklere açık, kendini geliştiren, olumlu, çocuklar ile iyi bir iletişime sahip bir kişiliğe sahip olmalıdır. Mesleki olarak ise, en azından bir enstrümanı iyi bir düzeyde icra edebilmesi gerekmektedir. Temel

olarak piyano, gitar veya akordeon gibi enstrümanları çalabilmesi gerekmektedir” .
(OÖMÖ 13)

“Müzik derslerinde öğrencilerin motivasyonunu arttırmayı sağlamalıdır. Sınıfın öğrenme seviyesine göre hareket etmelidir. Müzik eğitimine ilişkin yenilikleri takip etmeli, hizmet içi eğitimlere katılmalıdır. Ülke kültürünün müziğini öğrencilere aktarmalıdır. Ayrıca en az bir enstrüman çalmaya hakim olmalıdır ” (OÖMÖ 14)

“Kararlı ve düzenli çalışan, programlı bir çalışma takvimi olan; mesleki olarak müzikal becerilerini etkili kullanan, piyano çalmaya hakim, alan bilgisi ve müzik kültürü açısından yeterli olmalıdır”. (OÖMÖ 15)

“Müzik öğretmeni sempatik, hoşgörülü, anlayışlı ve sosyal olmalıdır. Mesleki özellikler açısından, kesinlikle ritim duygusu yüksek, yaratıcılığı yüksek, kendi enstrümanının yanında gitar veya piyanoya hakim olması (Orff temelli eğitimde özellikle gitar kullanılıyor) müzik tarihi, teorisi hakkında da yeterli olması gerekmektedir”. (OÖMÖ 16)

“Tabiki mesleki eğitimleri, alanında uzmanlığı yeterli düzeyde olmalıdır (enstrüman kullanabilmeli, sesini de kullanabilmeli..vb.). Ayrıca çocuk eğitimi-pedagojisi almış olmalı, çocukların seviyesine inebilmeli önce kendini ardından da müziği sevdirebilme konusunda yeterli özellikleri olmalıdır”. (OÖMÖ 17)

“Hoşgörülü, sevecen, motive edici, destekleyici, yeniliklere ve mesleki gelişlere açık, yararıcı, iletişim ve organizasyon yetenekleri olan, teknolojiyi yakinen takip edip, derslerinde kullanan, en az bir çalgıyı iyi düzeyde çalabilen kişiler olmalıdır”. (OÖMÖ 18)

“Öğretmenlerin konusuna hakim olması gerekmektedir. İletişim becerileri kuvvetli olmalıdır. Piyano ve veya akordeon kullanabilmelidir. Kültürelü, dil bilen, dünya görüşü geniş olmalıdır. Özgüven problemi olmamalıdır. Komplekslerden arınmış, kuvvetli bir kişiliğe sahip olmalıdır. Muhakkak kendisinde sahneye çıkmalı, konserler vermelidir. Ayrıca mesleki workshoplara katılmalıdır”. (OÖMÖ 19)

Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler doğrultusunda İlkokul müzik öğretmenlerinin taşıması gereken kişisel ve mesleki özelliklerin nasıl olması

gerektiğine ilişkin yine ilkökul müzik öğretmenleri sırasıyla, müziksel mesleki alan bilgisi yeterliğinin güçlü olması gerektiği, müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel özelliklerin önemli olduğu ve meslek bilgisinin önemine ilişkin detaylı açıklamalarda buldukları tespit edilmiştir. Aynı soru doğrultusunda ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin daha fazla sırasıyla, kişisel özelliklere, müziksel mesleki alan bilgisi yeterliğine ve meslek bilgisi yeterliğine ilişkin konular üzerinde görüş sundukları anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, müzik öğretmeni görüşlerinden yola çıkarak anlaşılmaktadır ki, KKTC ilkökul temel eğitim kademesinde, alanında uzman müzik öğretmenlerine gereksinim duyulmaktadır.

4.3.3. Müzik öğretimi çalışmalarının sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli fiziki ortam ve ihtiyaçlarına yönelik temel eğitim kademesi müzik öğretmeni görüşleri

Tablo 11.'de, ilkökul müzik öğretmenlerinin, Tablo 12.'de ortaokul müzik öğretmenlerinin temel eğitim kademesindeki müzik derslerinin sağlıklı yürütülebilmesi için ihtiyaç duyulan fiziki ortam ve ihtiyaçlara ilişkin görüşleri sunulmuştur

Tablo 11.

Temel Eğitim Kademesi İlkokul Öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Çalışmalarının Sağlıklı Yürütülebilmesine İlişkin Fiziki Ortam Ve İhtiyaçların Nasıl Olması Gerektiği Yönündeki Görüşleri

Fiziki Ortam Ve İhtiyaçlar	f
Fiziki alt yapı ihtiyaçları	24
Müzik aleti ihtiyaçları	11
Teknolojik araç-gereç ihtiyaçları	8
Sınıf mevcudunun kalabalık olması	1
Genel Toplam	44

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik öğretimi çalışmalarının yürütülebilmesini için nasıl bir fiziki ortama ihtiyaç olduğuna dair 44 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan 44 müzik öğretmenin ortaya koydukları yanıtların 24'ü fiziki alt yapı ihtiyaçları ve önemi, 11'i müzik aleti ihtiyaçları ve

önemi, 8'i teknolojik araçların artırılması ve önemi, 1'i ise sınıf mevcudunun kalabalık olmasından kaynaklı sorunlar konu başlıkları ile ilgilidir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen veriler ışından verimli bir müzik eğitimi yapılmasını engelleyen en büyük faktörün fiziki alt yapı ihtiyaçlarından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde, müzik öğretimi çalışmalarının sağlıklı yürütülebilmesi için nasıl bir fiziki ortam olması gerektiğine ilişkin, müzik öğretmenlerinin aşağıdaki konular üzerinde durdukları anlaşılmaktadır:

- Müzik odası
- Piyano
- Orff Aletleri
- Orff ve drama etkinliklerini destekleyen ortam
- Aynalı oda
- Müzik kitaplığı ve müzik kitapları
- İnternet
- Hoparlör
- Çalgı dolapları
- TV
- Akerdeon
- İdeal sınıf mevcudu
- Boş alan ihtiyacı
- Teknolojik aletle ve donanımlı sınıf-müzik sınıfı
- Parke
- Minder
- Vurmalı çalgılar
- Öğrenmeye yardımcı donanım
- Halılar
- Bilgisayar
- Projeksiyon
- Müzik aparatları

Bu konularla ilgili 13 müzik öğretmenin görüşü aşağıda sunulmaktadır:

“Başta müzik odasının olması, iş disiplini ve aidiyet duygusu için şarttır. Açıkçası gelen öğrenciyi de ortama ısındıran ve alıştıran da bir ortam olmalıdır. Orff uygulamalarını ve dramayı destekleyen çocukların zevk almalarını sağlayacak müzik köşelerinin olmasıda avantajdır”. (İÖMÖ 1)

“Müzik dersinin yapılacağı ortam tamamen yaratıcılığa elverişli , öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebileceği bir yer olmalıdır. Klasik derslik sıraları ile dolu bir sınıf öğrencinin yaratıcılığının geri planda kalmasını sağlamaktadır. Örneğin yerlerin parke, duvarlarda ayna olan, öğrencilerin oturabileceği yumuşak yastıkların olduğu, az eşyalı ve düzenli bir sınıf müzik dersinin ideal olarak gerçekleştirilebileceği fiziki bir ortam olabilir”. (İÖMÖ 2)

“Müzik dersi ve araç gereçlerinin bir arada bulunabileceği ayrı bir müzik odası olmalı. Gerekli kitaplardan oluşan müzik kitaplıkları oluşturulmalıdır”. (İÖMÖ 3).

“Birçok ilkokulda müzik sınıfı bulunmaktadır. Ayrı bir sınıf mutlaka müzik için ayrılmalıdır. Sınıflarda internet, projeksiyon ve gerekli donanım olmalıdır”. (İÖMÖ 4)

“Müzik odası olması yararlıdır. Çeşitli müzik aletlerinin tanıyıp kullanabilecekleri aletler bulunmalıdır”. (İÖMÖ 5)

“Çalışmaların sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için ayrı bir odanın (odanın yeterli donanıma sahip olması, odanın fiziki yapısı), (sıcak-soğuk oluşu, ışık alması) varlığı önemlidir. Odanın büyüklüğü öğrencilerin rahat hareket edebilmesine uygun büyüklükte olmalıdır”. (İÖMÖ 6)

“Öncelikle müzik dersini yapmaya uygun her türlü araç-gerece sahip bir sınıf olmalıdır. Duvarlarında öğrencileri bilgilendiren, ilgisini çekecek şekilde aparatların olduğu, müzik çalışmalarının yapılacağı alana sahip bir sınıf ortamı olmalıdır”. (İÖMÖ 9)

“Müzik odası, ideal sayıda sınıf, internet”. (İÖMÖ 10)

“Müzik derslerinde alet çalışmaları yapılacağından alanın geniş olması önemlidir. Sınıf düzeni iyi olmalıdır”. (İÖMÖ 12)

“Sınıfların geniş, büyük ve ferah olması gerekir. Gerekirse yerlerde minder olmalı, öğrenciler oturabilmeli, rahat edebilmelidir. Müzik aletlerini rahatça çalabilecek fiziki ortamlara ihtiyaç vardır”. (İÖMÖ 14)

“Sınıf dikdörtgen şekilde olmalıdır. Projeksiyon olmalıdır. Çalgı koymak için dolaplar olmalıdır. Ses sistemi, bilgisayar olmalıdır. Mümkünse platform olmalıdır”. (İÖMÖ 15)

“Müzik sınıfı olmalı, müzik sınıfında internet bağlantılı bilgisayar, TV, CD çalar, ses sistemi olmalıdır. Sınıfta Orff çalgıları, piyano veya akordeon olmalıdır. Sınıf geniş olmalı, oturma yerlerinin dışında oyun oynayabilecek alan olmalıdır”. (İÖMÖ 16)

“Müzik dersi sesli ve hareketli olduğu için mutlaka müzik odası olmalıdır. Müzik dersinde şarkılar oyunlu, hareketli olmalıdır. Vurmalı çalgılar, ritim ve tempo kullanılmalıdır”. (İÖMÖ 24)

Tablo 12.

Temel Eğitim Kademesi Ortaokul Öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Çalışmalarının Sağlıklı Yürütülebilmesine İlişkin Fiziki Ortam Ve İhtiyaçların Nasıl Olması Gerektiği Yönündeki Görüşleri

Fiziki Ortam Ve İhtiyaçlar	f
Fiziki alt yapı ihtiyaçları	18
Müzik aleti ihtiyaçları	10
Teknolojik araç-gereç ihtiyaçları	4
Sınıf mevcudunun kalabalık olması	1
Genel Toplam	33

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, müzik öğretimi çalışmalarının yürütülebilmesini için nasıl bir fiziki ortama ihtiyaç olduğuna dair 44 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan 44 müzik öğretmenin ortaya koydukları yanıtların 18’i fiziki alt yapı ihtiyaçları ve önemi, 10’u müzik aleti ihtiyaçları ve önemi, 4’ü teknolojik araçların artırılması ve önemi, 1’i ise, sınıf mevcudunun

kalabalık olmasından kaynaklı sorunlar, konu başlıkları ile ilgilidir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen veriler ışığında, verimli bir müzik eğitimi yapılmasını engelleyen en büyük faktörün fiziki alt yapı ihtiyaçlarından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde müzik öğretimi çalışmalarının sağlıklı yürütülebilmesi için nasıl bir fiziki ortam olması gerektiğine ilişkin müzik öğretmenlerinin aşağıdaki konular üzerinde durdukları anlaşılmaktadır:

- Müzik odası
- Piyano
- Orff Aletleri
- Dizekli tahta
- Görsel materyaller
- İşitsel materyaller
- Sınıf mevcudu
- Boş alan ihtiyacı
- Akıllı tahta
- Teknolojik aletler ve donanım
- Parke
- Minder
- Gitar
- Vurmalı Çalgılar
- Öğrenmeye yardımcı donanım
- Dekoratif müziksel pano materyalleri
- Bateri
- Besteci resimleri
- Halılar
- Bilgisayar
- Projeksiyon
- Müzik aparatları

Bu konularla ilgili 14 müzik öğretmeninin görüşü aşağıda sunulmaktadır:

“Okullarda ayrı müzik odası olmalıdır. Bu odada mutlaka bir piyano, orff aletleri, tercihen dizekli tahta, görsel ve işitsel materyallerin kullanılabilmesine imkan veren araçlar (akıllı tahta, cd, çalar, vb.) olmalıdır”. (OÖMÖ 1)

“Sınıftaki öğrenci sayısının 15-20 civarında olması daha sağlıklı yürütülebilmesini sağladığı gözlemlenmiştir. Devlet okullarında genel olarak 30-35 kişi arasında değişen sınıf sayılarına rağmen bazı okullardaki 16 veya 18 kişilik akademik sınıflara rastlandığından, o sınıflarda yapılan müzik derslerinin daha verimli geçtiğini söyleyebilirim. Sınıfta öğrencilerin oturacağı yerlerin dışında, boş alan ve müzik aletleri olmalıdır. Öğretmenin kullanması için piyano, akıllı tahta gibi interaktif kullanılacak bazı teknolojilerin olması gerekmektedir”. (OÖMÖ 2)

“Müzik öğretimi çalışmalarının sağlıklı yürütülebilmesi için okulda kesinlikle bir müzik odasının mevcut olması gerekmektedir. Müzik odası geniş, havadar ve aydınlık olmalı, derste aktif etkinliklerin yapılabilmesi için yerler parke kaplamalı olmalı ve odada öğrenci sayısı kadar minder bulunmalıdır. Teknolojinin kullanılabilmesi ve öğretimin kapsamlı olabilmesi için odada akıllı tahta bulunmalıdır. Ayrıca, tabiki müzik dersinin olmazsa olmazı piyano, gitar ve çok sayı ve çeşitlilikte vurmalı çalgılar bulunmalıdır. Son olarak, müzik odası görsel bakımdan müzik ile ilgili dekoratif ve sanatsal süslemelere sahip olmalı, panoları bilgilendirici ve dikkat çekici afişlerle donanmış olmalıdır”. (OÖMÖ 3)

“Her okulda müzik aletleri ile donatılmış müzik odalarının olması gereklidir. Özellikle çocukların ritim duygularını geliştirecek araç-gereçler temin edilmelidir”. (OÖMÖ 6)

“Fiziksel olarak müzik odasının olması gerekmekte ve akustik bir yapısının olmasına dikkat edilmelidir. Teknolojik araçların kullanımı göz ardı edilmemelidir”. (OÖMÖ 7)

“Fiziki ortam yapılacak çalışmaya yönelik alet ve donanıma sahip olmalıdır. Özellikle toplu çalışmalarda zaman kaybını önlemek için hazır bir ortam olmalıdır.

Ses yalıtımı yapılmış, gereken alet ve ekipmanı düzgün korunmuş olmalıdır”. (OÖMÖ 8)

“Öncelikle müzik odasının ses geçirmeyecek yalıtımlı bir özelliğe sahip olması gerekmektedir. Müzik dersi içerisinde çalgıların sağlıklı kullanılabilmesi için müzik odasında en az 1 piyano, 1 klasik gitar, 1 bateri ve müzisyenlerin-bestecilerin resimleri bulunmalıdır”. (OÖMÖ 9)

“Müzikte derste kullanılan araç ve gereçlerin tam olması, öğrencilerin araç ve gereçlerin tam olması, öğrencilerin tam donanımlı bir müzik odasında ders yapılması çok önemlidir.” (OÖMÖ 10)

“Okullarda daha yaratıcı müzik eğitimi için alt-yapı geliştirilmelidir. Şu anki müfredat veya müzik eğitimi çocuklara sıkıcı gelmektedir”. (OÖMÖ 11)

“Sağlıklı müzik çalışmaları, müzik eğitimi dersi için donanımlı müzik odalarında ihtiyaç duyulmaktadır. Her okulda muhakkak piyano, olmalıdır. Ayrıca müzik odalarında bilgisayar, projeksiyon ve cd çalar gibi araçlarda olmalıdır”. (OÖMÖ 12)

“Kesinlikle bir müzik odası olmalıdır. Mümkünse ses yalıtımı yapılmış bir müzik odası olmalıdır”. (OÖMÖ 13)

“Geniş bir müzik odası olmalıdır. Özellikle bedenlerini kullanabilecekleri masa ve sandalyelerin olmadığı bir bölümde olmalıdır”. (OÖMÖ 14)

“Müzik dersi için fiziki ortam çok önemlidir. Öğrencilerin işitsel olarak tatmin edilmesinin yanı sıra, görsellerle de desteklenen bir ders oldukça etkilidir. Piyano, müzik odasının olmazsa olmazıdır. Ses sistemi, projeksiyon, varsa akıllı tahta olmalıdır”. (OÖMÖ 15)

“Kesinlikle bir müzik odası olmalıdır. Müzik odasına ayakkabısız veya galoşlu girilebilir. Yerde halı, yastıklar olabilir. Enstürüman olarak, en başta piyano, orff çalgıları, dizekli tahta olmalıdır. Ayrıca, sınıfta iyi bir ses sistemi, projeksiyon, bilgisayar da olmalıdır”. (OÖMÖ 16)

Hem ilkököl hem de ortaokul temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde anlaşılmaktadır ki, sağlıklı müzik dersi öğretim çalışmalarının yürütülebilmesi için uygun fiziki koşulların, sırasıyla temel olarak, fiziki alt yapı ihtiyaçlarının, müzik aleti ihtiyaçlarının, teknolojik araç-gereçlerin giderilmesi gerekliliği ve sınıf mevcudunun kalabalık olmamasının, önemli bir etken olduğundan söz ettikleri anlaşılmaktadır.

4.3.4. Temel eğitim kademesinde eğitim vermekte olan öğretmenlerin kullanmakta oldukları yöntem ve teknikler

Tablo 13.'de, ilkököl öğretmenlerinin, Tablo 14.'de, ortaokul öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik derslerini daha etkileşimli hale getirebilmek amacıyla kullanmakta oldukları yöntem ve tekniklere ilişkin konulara yönelik görüşleri sunulmuştur.

Tablo 13.

İlkokul Öğretmenlerinin Temel Eğitim Kademesi Müzik öğretimi Derslerini Daha Etkileşimli Kılabilmek İçin Kullanmakta Oldukları Yöntem Ve Tekniklere İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerinde Kullanılmakta Olan Yöntem Ve Teknikler	f
Müziğe özgü öğretim yöntem ve teknikler	22
Özel öğretim yöntem ve teknikleri	14
Öğretim ilkeleri	3
Çağdaş öğrenme kuramları	2
Öğretim stratejisi	1
Genel Toplam	42

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik derslerinde kullanılmakta oldukları yöntem ve teknikler ile ilgili 42 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkököl müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 22'si müziğe özgü öğretim yöntem ve tekniklerini, 14'ü özel öğretim yöntem ve tekniklerini, 3'ü öğretim ilkelerini, 2'si çağdaş öğrenme kuramlarını, 1'i ise, öğretim stratejisi konu başlıkları ile ilgilidir.

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan müziğe özgü yöntem ve tekniklere ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Şarkı çalma
- Şarkı söyleme
- Dinleme
- Müziksel tasarım (çalgı..vb.)
- Şarkı öğretimi
- Şarkı tekrarı
- Nota eğitimi
- Ritim eğitimi ve çalışmaları
- Orff Eğitimi
- Kodalay Metodu
- Kulaktan öğretim
- Suzuki Metodu
- Dalcroze
- Çalgı eğitimi
- Uygulamalı eğitim
- Ses tekniği çalışmaları
- Müzik kültürü
- Çalgı tanıtımı
- Müziksel okuma
- Renklerle müzik öğretimi
- Blok flüt ve melodika öğretimi

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan özel öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Gösterip-yaptırma
- Anlatım
- Drama
- Beyin fırtınası
- Oyunla eğitim

- Soru-Cevap
- Taklit
- Yazdırma
- Okuma

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan çağdaş öğrenme kuramlarına ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Tasarım
- Proje-Tabanlı Öğrenme
- Aktif öğrenme

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan öğretim ilkelerine ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Yaparak-yaşayarak
- Model alma

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan öğretim stratejilerine ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Sunuş Yoluyla Öğretim

Bu konularla ilgili 13 müzik öğretmenin görüşü sırasıyla aşağıda sunulmuştur:

“Genelde yaparak-yaşayarak öğrenme, göstererek yaptırma ve tekrar ettirmenin yanı sıra drama ve orff yönteminden yararlanıyorum”. (İÖMÖ 1)

“Orff Schulwerk, Kulaktan Öğretim, Yaratıcı Drama”. (İÖMÖ 2)

“Kulaktan öğretim, Orff yöntemi, Kodalay yöntemi”. (İÖMÖ 3)

“Orff müzik eğitimi, ritimleme, söyleme, çalma, renklerle öğretim”. (İÖMÖ 4)

“Anlatım, taklitler, oyunlaştırma, tekrar”. (İÖMÖ 5)

“Drama, düz anlatım, soru-cevap, uygun konularda proje yapma, dersler sırasında öğrencilerin aktif olacağı yöntemlerin kullanılmasına dikkat ediyoruz”. (İÖMÖ 6)

“Müzik ve dansı birleştiren Kodaly öğretim yöntemi, ritime ve doğaçlamaya dayanan Orff yöntemi, çocuklar bu metodla dans, müzik, konuşma, dil, vücut ve hareket birlikteliği sağlar”. (İÖMÖ 7)

“Dramatizasyon, kulaktan şarkı öğretimi, Orff yöntemi, Kodaly yöntemi, Dalcroze yöntemi”. (İÖMÖ 8)

“Anlatım, tekrar, uygulama, gösterip-yaptırma, kulaktan öğretim, solfej ve bona kulaktan öğretim, flüt, melodika çalışmaları”. (İÖMÖ 9)

“Müzik derslerinde özellikle ritim duygusunu geliştirici yaparak-yaşayarak öğrenmeden yola çıkarak çeşitli çalgılar yapma örneğin: 1. sınıflarla boş su şişesine pirinç doldurarak marak yapma”. (İÖMÖ 12)

“Parçalar önce kulaktan öğretilir. Sonra defterlere yazdırılır. Öğretmen akordeon eşliğinde şarkıları öğrencilere söylettirir. Flüt eğitiminde ise, çocuklara her ders başında teker teker önceden yazdırılan parçalar sınav şeklinde çaldırılır”. (İÖMÖ 13)

“Suzuki, Kodaly yöntemini kullanıyorum. İlkokul olduğu için yaratıcılık, ritim ön planda olmalıdır. Etkin öğretim yöntemini kullanıyorum”. (İÖMÖ 15)

“Yazma, imla şeklinde yazdırma, görsel ve işitsel çalışmalar, yazdırılan şarkıların öğretmen tarafından söylenip çalınması ve öğrenciler tarafından tekrar edilmesidir”. (İÖMÖ 19)

Tablo 14.

Ortaokul Öğretmelerinin Temel Eğitim Kademesi Müzik Öğretimi Derslerini Daha Etkileşimli Kılabilmek İçin Kullanmakta Oldukları Yöntem Ve Tekniklere İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerinde Kullanılmakta Olan Yöntem Ve Teknikler	f
Müziğe özgü öğretim yöntem ve teknikler	12
Özel öğretim yöntem ve teknikleri	12
Öğretim ilkeleri	2
Çağdaş öğrenme kuramları	2
Öğretim stratejisi	1
Genel Toplam	29

Araştırmaya katılan 19 öğretmen, müzik derslerinde kullanılmakta oldukları yöntem ve teknikler ile ilgili 5 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ortaokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 12'si müziğe özgü öğretim yöntemi, 12'si özel öğretim yöntem ve teknikleri, 2'si öğretim ilkeleri, 2'si çağdaş öğrenme kuramları, 1'i ise, öğretim stratejisi gibidir. Müzik öğretmenlerinin etkili ve verimli bir müzik dersi için kullanmış oldukları yöntem ve tekniklere ilişkin konu başlıkları ile ilgilidir.

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan müziğe özgü yöntem ve tekniklere ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Şarkı çalma
- Şarkı söyleme
- Dinleme
- Müziksel tasarım (çalgı..vb.)
- Şarkı öğretimi
- Şarkı tekrarı
- Nota eğitimi
- Ritim eğitimi
- Orff Eğitimi
- Kodalay Metodu
- Kulaktan öğretim

- Suzuki Metodu
- Çalgı eğitimi
- Uygulamalı eğitim
- Ses tekniği çalışmaları
- Müzik kültürü
- Çalgı tanıtımı
- Müziksel okuma

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan özel öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Gösterip-Yaptırma
- Anlatım
- Drama
- Beyin Fırtınası
- Oyunla Eğitim
- Soru-Cevap
- Taklit

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan çağdaş öğrenme kuramlarına ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Tasarım
- Proje-tabanlı öğrenme

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan öğretim ilkelerine ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Yaparak-yaşayarak
- Bilinenden-bilinmeyene

Müzik derslerinde kullanılmakta olunan öğretim stratejilerine ilişkin müzik öğretmenleri aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Sunuş yoluyla öğretim

Bu konularla ilgili 13 öğretmenin görüşü sırasıyla aşağıda sunulmuştur:

“Anlatma, beyin fırtınası, drama, soru-cevap, çalma söyleme, tasarım ve gerçekleştirme, ses dinleme, müzikli öykü, Orff yöntemi, ritim tekrarı, ritim yaratma”. (OÖMÖ 3)

“Derse girdikten sonra selamlaşmadan sonra bir önceki derste işlenen şarkının tekrarı ile başlarım. Daha sonra müfradatta olan konu işlenir. Ritimlerde, ölçünün anlaşılmasını kolaylaştıran konuşma konuları ile şarkılardan alınmış motifler ile dersime renk katıyorum”.(OÖMÖ 5)

“Genellikle gerek sınıfların kalabalık oluşu, gerek zamanın kısıtlı olması ve gerekse, ailelerin müzik dersine bakış açılarından müzik eğitimi daha çok şarkı eğitimi ile sınırlı kalmaktadır. Kulaktan şarkı öğretimi, nota ile eğitim ve ritim çalışmaları ile eğitim verilmeye çalışılmaktadır”. (OÖMÖ 6)

“Carl Orff yöntemi, Kodalay yöntemi”. (OÖMÖ 7)

“Ortaokul orkestra dersimizde Suzuki metodunu, Kıbrıs şarkılarını ve diğer parçaları çalarken kullandığımız nota ile çalmakta zorlanan öğrenciye parçayı çalarak kulaktan öğrenebilmesini sağlıyorum. Ayrıca, çalgı eğitimi yöntemlerinden zihinsel alıştırmaya yöntemlerini, duyuşsal, görsel, işitsel, olarak parçaları farklı yönlerle çalıştırarak uygulamaktayım”. (OÖMÖ 9)

“Sadece kitaplarda yazılı olan yöntem-teknikleri kullanmıyorum. Çocukların yaşına, seviyesine ve konuya göre yaratıcılığı da işin içine katarak, çeşitli yöntemlerle öğretiyorum. Teknolojiyi kullanmak çocukların ilgisini çekiyor”. (OÖMÖ 11)

“Anlatım, kulaktan şarkı öğretimi, gösterip-yaptırma, nota ile eğitim ve ritim çalışmaları, ses-tekniki çalışmaları, müzik kültürü anlatımı, dinleme, dramatisasyon”. (OÖMÖ 12)

“Teorik bilgiler için düz anlatım yöntemi ve bu bilgilerin pekiştirilmesi için slayt gösterileri, örnek videolar. Beğeni eğitimi olarak da öğrencilere çeşitli enstrümanları tanıtmak için ya kendi imkanlarımı ve çalgılarımı çalarak ya da farklı müzisyenleri derslere davet ederek onların performanlarını öğrencilerimize sunmalarını sağlamaktayım.” (OÖMÖ 13)

“Her sınıfın genel durumuna göre, seviyelerine uygun şekilde, Suzuki ve Orff yöntemlerini kullanıyorum”. (OÖMÖ 17)

“Gösterip-yaptırma, dramatizasyon, soru-cevap, şarkı öğretimi ve tekrarı, anlatım yöntemleri kullanılmaktadır”. (OÖMÖ 18)

“Müzik derslerinde kuramsal bilgilerden çok çok genel kültüre yönelik bilgilerin üzerinde durmaktayım. Haftada 1 saatlik bir dersin bundan daha ileri gidemeyeceği düşüncesindeyim. Yöntem ve teknik olarak tekrar etme, tahtadan okuma çalma gibi yöntemler kullanırım”. (OÖMÖ 19)

“Kulaktan, bilinenden-bilinmeyene”. (OÖMÖ 8)

“Konuya uygun olarak sunuş yolu, gösterip-yaptırma, proje ve işbirlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanıyorum”. (OÖMÖ1)

Araştırma sonuçları neticesinde, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik dersi öğretimini daha etkileşimli kılabilmek için kullanmakta oldukları yöntem ve tekniklere ilişkin sırasıyla, müziğe özgü öğretim yöntem ve tekniklerini, özel öğretim yöntem ve tekniklerini, öğretim ilkelerini, çağdaş öğrenme kuramlarını, öğretim stratejilerini kullanmakta oldukları görülmektedir.

Tablo 15.

İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Kullanmakta Oldukları Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Müzik Eğitiminde Kullanılan Araç-Gereçler	f
Müzik aletleri ve materyaller	22
Teknolojik araç-gereçler	16
Görsel materyaller	5
Genel Toplam	43

4.3.5. Temel eğitimdeki müzik eğitimi derslerini etkileşimli hale getirebilmek için müzik öğretmenlerinin kullanmakta oldukları araç-gereçler

Tablo 15.'de, ilkokul müzik öğretmenlerinin, Tablo 16.'da ortaokul müzik öğretmenlerinin temel müzik eğitimi kademesindeki müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla kullanmış oldukları araç-gereçlere ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik derslerinin etkileşimli hale getirilebilmesi için kullanılması gereken araç-gereçlerin neler olması gerektiğine ilişkin 43 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan müzik ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtlardan, 22'sinin müzik aletleri ve materyaller, 16'sının teknolojik araç-gereçler, 5'inin ise görsel materyallere ilişkin kullanmış oldukları araç-gereçlere yönelik konu başlıkları üzerinde durdukları anlaşılmaktadır.

Müzik öğretmenleri, müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla aşağıdaki müzik aleti ve materyallerini kullanmaktadırlar:

- Piyano
- Org
- Vurmalı çalgılar
- Gitar
- Akustik gitar
- Elektro gitar
- Bas gitar
- Flüt
- Müzik defteri
- Keman
- Orff Aletleri
- Melodika
- Boru
- Trampet
- Davul

- Ritim çubukları
- Beden peküsyonu
- Boom whachers (nota boruları)
- Ksilefon
- Paraşüt
- İpler
- Tüller
- Toplar
- Karton bardaklar
- Karton tabaklar
- Kesecikler

Müzik öğretmenleri müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla aşağıdaki teknolojik cihazları kullanmaktadırlar:

- CD çalar
- Akıllı tahta
- Teknolojik cihazlar
- Ses-sistemi
- Bilgisayar
- Projeksiyon
- Powerpoint
- İnternet
- TV
- Telefon
- Müzik uygulama programları

Müzik öğretmenleri müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla aşağıdaki görsel materyalleri kullanmaktadırlar:

- Poster
- Aparatlar
- Müzik projeleri

- Bilgisayara yüklenmiş resimler
- Yazı tahtası
- Kara tahta
- Defter

Bu konularla ilgili 6 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Vurmalı Orff aletlerinden faydalanmaya çalışırım. Var olan müzik aletlerim ile org, melodika, ksilefon ve blok flütle de şarkı öğretimi ve temponun yanı sıra melodi algılamaya kolaylık için destek alırım”. (İÖMÖ 1)

“Kullanmakta olduğum araç-gereçler, sınıf içerisinde projeksiyondan beyaz tahtaya yansıtılan müziksel uygulamalar, müzik odasındaki çeşitli Orff aletleri ile yaratıcı etkinlikler, sınıf içerisinde grup çalışması ile yapılan müzik projeleridir”. (İÖMÖ 2)

“Org, flüt, Orff aletleri, akordeon, çalışma kağıtları”. (İÖMÖ 3)

“Çocukların özel olarak çaldıkları enstürümanlar, Orff çalgıları, blokflüt, piyano, bilgisayar, yazı tahtası, hoparlör”. (İÖMÖ 4)

“Aparat, bilgisayara yüklenmiş resimler, CD, USB, çeşitli müzik aletleri”. (İÖMÖ 5)

“Müzik aletleri, bilgisayar-projeksiyon, öğrencilerin kolay ulaşabileceği malzemeler ve eşyalar (kalem-sıra-kendi vücutları)”. (İÖMÖ 6)

“Orff çalgıları, org, akordeon, flüt, boru, trampet, davul, bilgisayar, aparatlar..vb.” (İÖMÖ 7)

“Vurmalı çalgılar, flüt, melodika, org, keman, gitar, bilgisayar, internet”. (İÖMÖ 10)

“Piyano, akordeon, Orff çalgıları, CD’ler, bilgisayar, şarkı öğretiminde kullanılan birçok materyaller, örneğin: ipler, tüller, toplar, kaşıklar, karton bardaklar, karton tabaklar, kesecikler, borular, paraşütler...vb.” (İÖMÖ 14)

“Projeksiyon ile powerpoint programında slayt gösterisi yapıyorum. Orff çalgıları kullanıyorum”. (İÖMÖ 15)

“CD çalar, çeşitli vurmali çalgılar, Boom whachers, TV, Kitaplar”. (İÖMÖ 16)

“Akustik ve elektronik enstürümanlar mevcuttur. Akustik gitar, akordiyon, flüt, vurmali, elektronik gitar, bas gitar, bilgisayar ve ses sistemi kullanılmaktadır”. (İÖMÖ 17)

“Bilgisayar, piyano, Orff çalgıları, bilgisayar, ses-sistemi, projeksiyon, keman”. (İÖMÖ 22)

“Radyo, blok flüt, yan flüt, ders masaları, çocukların kendi vücutları”. (İÖMÖ 23)

“Kara tahta, defter, müzik kitabı, org, trampet, davul, zil, flüt”. (İÖMÖ 24)

Tablo 16.

Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimi Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Kullanmakta Oldukları Araç-Gereçlere İlişkin Görüşleri

Müzik Eğitiminde Kullanılan Araç-Gereçler	f
Müzik aletleri ve materyaller	18
Teknolojik araç-gereçler	16
Görsel materyaller	2
Genel Toplam	36

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, müzik derslerinin etkileşimli hale getirilebilmesi için kullanılması gereken araç gereçlerin neler olması gerektiğine ilişkin 36 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ortaokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtlardan, 18’inin müzik aletleri ve materyaller, 16’sının teknolojik araç-gereçler, 2’sinin ise, görsel materyallere ilişkin kullanmış oldukları araç-gereçlere yönelik konu başlıkları üzerinde durdukları anlaşılmaktadır.

Müzik öğretmenleri, müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla, aşağıdaki müzik aleti ve materyallerini kullanmaktadırlar:

- Piyano
- Org
- Vurmalı çalgılar
- Gitar
- Bağlama
- Flüt
- Müzik defteri
- Keman
- Metronom
- Orff aletleri
- Melodika
- Trampet
- Davul
- Ritim çubukları
- Kajoon
- Beden peküsyonu

Müzik öğretmenleri müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla aşağıdaki teknolojik cihazları kullanmaktadırlar:

- CD çalar
- Akıllı tahta
- Teknolojik cihazlar
- Mixer
- Ses-sistemi
- Bilgisayar
- Projeksiyon

Müzik öğretmenleri müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla aşağıdaki görsel materyalleri kullanmaktadırlar:

- Poster

Bu konularla ilgili 6 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Bilgisayar, akıllı-tahta, projeksiyon, çeşitli müzik aletleri, özellikle Orff aletleri”. (OÖMÖ 11)

“Vurmalı çalgılar (Orff çalgıları), kullanabildiğimiz sürece bilgisayardan ve ses sisteminden faydalanıyorum. Kendi projeksiyon cihazımı getirip öğrencilere sunumlar yapıyorum. Ayrıca piyano kullanıyorum”. (OÖMÖ 17)

“En başata piyano, keman, bilgisayar, projeksiyon, cd çalar, ses sistemi kullanılmalıdır”. (OÖMÖ 18)

“Akıllı tahta, çalgılar ve müzik konuları ile ilgili etkinlik materyalleri kullanılmalıdır”. (OÖMÖ 3)

“Müzik aletleri, gitar-piyano-keman-flüt-melodika, bilgisayar, projeksiyon, kullanılmalıdır. Örneğin, öğrencilere ritimsel çalışmalar yaptırırken, trampet, davul ve zil kullanılırsa öğrencilerin dersten zevk almalarını ve katılımları sağlanır”. (OÖMÖ 13)

“CD çalar, posterler ve piyanodan oldukça yararlanıyorum”. (OÖMÖ 1)

Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin sırasıyla müzik aletleri ve materyaller, teknolojik araç-gereçer ile görsel materyaller kullanmakta oldukları anlaşılmaktadır.

4.3.6. Temel eğitim kademesi kurumlarının müzik eğitimi için sundukları araç-gereç ve imkanların yeterliği

Tablo 17.’de, ilkökul müzik öğretmenlerinin, Tablo 18.’de ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin, temel eğitim kademesine bağlı kurumların, müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş oldukları imkanların yeterliğine ilişkin değerlendirmesi, müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre verilmektedir.

Tablo 17.

Temel Eğitim Kademesine Bağlı Kurumların Müzik Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Sunmuş Oldukları İmkanların İlkokul Müzik Öğretmenleri Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Temel Eğitim Kademesi Kurumlarının Müzik Dersleri İçin Sundukları Araç-Gereç Ve İmkanların Yeterliliği	f
Araç-gereç ve imkanlar yetersizdir	11
Araç-gereç ve imkanlar yeterlidir	7
Araç-gereç ve imkanlar kısmen yeterlidir	6
Genel Toplam	24

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik derslerini etkileşimli hale getirilebilmek amacıyla sunmuş olduğu araç gereç ve imkanların yeterliliğine ilişkin 24 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 11'i araç-gereç ve imkanlar yetersizdir, 7'si araç-gereç ve imkanlar yeterlidir, 6'sı ise, araç-gereç ve imkanlar kısmen yeterlidir gibidir.

Müzik derslerinin etkileşimli hale getirebilinmesi amacıyla sunulması gereken araç-gereç ve imkanların hangi alanlarda neden yetersiz olduğu ile ilgili müzik öğretmenleri aşağıdaki konulara değinmiştir:

- Müzik aletleri yok ya da çok az
- Mevcut çalgılar bozulduğu takdirde (Bando malzemeleri, piyano...vb.) tamir ettirilmiyor
- Müzik odası eksikliği var
- Müzik odası hiç yok
- Kalabalık sınıf mevcuduna göre müzik odası çok yetersiz
- Müzik araç-gereçleri alınmıyor
- Ses sistemi yok
- Nota sehpası yok
- Orff çalgıları yok ya da az
- Devlet okullarındaki mali yetersizlik
- Bilgisayar yok
- Projeksiyon yok

- Okul yönetiminin müzik derslerini önemsememesi

Bu konularla ilgili 10 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Araç-gereç ve imkanlar kesinlikle yeterli değildir. Okul yöneticisi müzik derslerini önemsemediği için ihtiyaç duyulan müzik araç gereçlerini 7 yıldır erteleme ve boş verme yoluna giderek oyalamaktadır. Okulda 7 yıldır tamir olmamış, olması umut edilen bando malzemeleri vardır. Onları bile tamir ettirmemektedir. Bu yönde okul aile birliği kurulsun diye istenirken ona da imkan vermemektedir. Aileler olsa eminimki, yeterli destek sağlanacaktır. İlk defa ceppgames oyunları için 25 adet bardak alımı yapıldı. Bunun dışında herşey bizim ve öğrencilerimizin desteği ile sağlandı”. (İÖMÖ 1)

“Araç-gereç ve imkanlar yeterli değildir. Branş derslerine araç-gereç ve ders olarak yeterli önem verilmemektedir. İlkokulda yapılan özellikle müzik dersinin devamlılığı ortaokulda da devam etmemektedir ” (İÖMÖ 3)

“Yeterli değildir. Okulumuzda bir bando takımı ve Orff çalgıları ile bazı vurmali aletler vardır (öğretmenin kullandığı bir dijital org). Çocukların sınıf ortamında yaptığı çalışmaları okuldaki etkinliklerde sergileyebilmeleri için ses sistemi, nota sehparları gibi ihtiyaçlarımız vardır”. (İÖMÖ 4)

“Araç-gereç imkanları yeterli değildir. Öğrenci potansiyelini karşılayacak sayıda değildir. Bakımları yapılamıyor. Sorun maddiyata dayanıyor. Bakanlığın bu konuda katkı koymasına gerekiyor”. (İÖMÖ 7)

“Yetersizdir. 1046 nüfuslu bir okulda sadece bir tane müzik odası vardır. O da donanım yönünden eksiktir. Müzik dersi yapılmasına çok uygun değildir ve başka amaçlar içinde kullanılmaktadır”. (İÖMÖ 10)

“Araç-gereç ve imkanlar yeterli değildir. Ayrı bir müzik odasının yetersizliği nedeniyle yapılamıyor”. (İÖMÖ 11)

“Yeterli değildir. Devlet okullarının mali yetersizliğinden kayanaktanmaktadır”. (İÖMÖ 18)

“Araç-gereçten önce ayrı bir müzik odası bulunmamaktadır”. (İÖMÖ 19)

“Araç-gereç ve imkanlar yeterli değildir. Bunları kendi imkanlarımla tedarik ederek derslerimi yapmaktayım”. (İÖMÖ 20)

“Okulun ayrı bir müzik odası olmaması ve bilgisayardan yansıtma yapabilecek bir projeksiyon cihazı olmaması benim açımdan yetersizliktir ”. (İÖMÖ 23)

Müzik derslerinin etkileşimli hale getirebilinmesi amacıyla sunulması gereken araç-gereç ve imkanların hangi alanlarda neden yeterli olduğu ile ilgili müzik öğretmenleri aşağıdaki konulara değinmiştir:

- Müzik odası
- Müzik aletleri
- Bilgisayar
- Tv
- Akordeon
- Vurmalı çalgılar
- Bloom whackers
- CD çalar
- AB komisyonu desteği ile alınan ihtiyaçlar

Bu konularla ilgili 7 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Araç-gereç ve imkanlar yeterlidir”. (İÖMÖ 5)

“Bir devlet okulu olarak sahip olduğumuz araç-gereç ve imkanlar yeterli düzeydedir. Okulumuzda bir müzik odası, oda içerisinde bilgisayar ve müzik aletleri bulunmaktadır”. (İÖMÖ 6)

“Okulumuzun müzik dersleri için bizlere vermiş olduğu imkanlar yeterlidir”. (İÖMÖ 12)

“Araç-gereç ve imkanlar yeterlidir”. (İÖMÖ 13)

“Ayrı bir müzik sınıfı vardır. Müzik sınıfında bilgisayar ve TV yoktur. Olması gerekmektedir. Vurmalı çalgılar bloomwhackers gibi benim kişisel aletlerim vardır. CD çalar var. Akordeon var”. (İÖMÖ 16)

“Her devlet okulunda yeterli olduğunu sanmıyorum. Tamamen müzik öğretmenlerinin çabaları doğrultusunda bu imkanlar sağlanmaktadır malesef. Benim okulumda yeterlidir. Bu da AB projesi desteki olduğundan kaynaklanmıştır”. (İÖMÖ 17)

“Araç-gereç ve imkanlar yeterlidir. Ancak, dersi aktif kılabilmek için daha fazla Orff çalgıları olabilir”. (İÖMÖ 22)

Müzik derslerinin etkileşimli hale getirebilmesi amacıyla sunulması gereken araç-gereç ve imkanların hangi alanlarda neden kısmen yeterli olduğu ile ilgili müzik öğretmenleri aşağıdaki konulara değinmiştir:

- Çalgılar var fakat okul nüfusuna göre müzik odası az
- Müzik aleti sayısı az
- Çalgılar var fakat müzik odası sınıfa dönüştürüldü
- Orff çalgıları öğrenci sayısına göre değildir.

Bu konularla ilgili 6 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Çalışmakta olduğum okuldaki imkanlar orta derecede yeterlidir. Çünkü müzik derslerini müzik sınıfı azlığından dolayı her zaman müzik odasında yapamıyorum. Sınıfta kalıp yapmak durumda kalıyorum. Bunun dışında müzik odasındaki araç ve gereçler ideal oranda mevcuttur”. (İÖMÖ 2)

“Araç-gereçler daha zengin olabilir. Mevcut araç gereçler iyi ama, her çocuğa bir alet düşecek kadar yeterli değildir”. (İÖMÖ 8)

“Müzik aleti olarak yeterlidir. Fakat artan öğrenci nedeniyle, ilk akla gelen müzik odasının, sınıf olarak kullanılması, maalesef istenilmeyen bir durum olmuştur. Bu koşullar ise, müzik çalışmalarını verimsiz bir hale sokmuştur. (İÖMÖ 9)

“Araç-gereçler çok yeterli değildir. Orff aletlerimiz çocuk sayısına göre azdır. Çeşitlerimiz çok yoktur. İstedığımız Orff çalgıları müzik mağazalarında olmadığı için okulumuza da tedarik edemiyoruz. Bazılarıda çok pahalı olduğu için alamıyoruz”. (İÖMÖ 14)

“Biraz çalgı azlığı var ama sınıf ve araç-gereçleri yeterlidir”. (İÖMÖ 15)

“Araç- gereçleri kendi imkanlarımızla yeterli hale getirilmiştir”. (İÖMÖ 24)

Tablo 18.

Temel Eğitim Kademesine Bağlı Kurumların Müzik Derslerini Etkileşimli Hale Getirebilmek Amacıyla Sunmuş Oldukları İmkanların Ortaokul Müzik Öğretmenleri Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Temel Eğitim Kademesi Kurumlarının Müzik Dersleri İçin Sundukları Araç-Gereç Ve İmkanların Yeterliliği	f
Araç-gereç ve imkanlar yetersizdir	8
Araç-gereç ve imkanlar yeterlidir	8
Araç-gereç ve imkanlar kısmen yeterlidir	4
Genel Toplam	20

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, müzik derslerini etkileşimli hale getirilebilmek amacıyla sunmuş olduğu araç-gereç ve imkanların yeterliliğine ilişkin 20 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 8’inin araç-gereç ve imkanlar yetersizdir, 8’inin araç-gereç ve imkanlar yeterlidir, 6’sının ise araç-gereç ve imkanlar kısmen yeterlidir gibidir.

Müzik derslerinin etkileşimli hale getirebilinmesi amacıyla sunulması gereken araç-gereç ve imkanlar ile ilgili müzik öğretmenleri aşağıdaki konulara değinmiştir:

- Müzik odası
- Piyano
- Orff aletleri
- CD çalar
- Dizekli tahta

- Bando aletleri
- Orff çalgıları
- İ-pad
- TV
- Projeksiyon
- Bilgisayar
- Gitar
- Bateri
- Mixer
- Keman

Müzik öğretmenleri çalışmakta oldukları kurumun müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş olduğu neden, araç-gereçlerin yeterli olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Araç-gereç ve imkanlar oldukça yeterlidir. Ayrı bir müzik odası, piyano, Orff aletleri, cd-çalar, dizekli tahta ve bando aletleri mevcuttur”. (OÖMÖ 1)

“Okulumuzda bize sunulan akıllı tahta, dersi eğlenceli ve sıkıcı olmadan öğretme açısından çok etkili ve yeterlidir”. (OÖMÖ 4)

“Evet yeterlidir. Piyano ve diğer enstrümanların kullanımı dersimi zenginleştirmeye katkı kaymakta ve memnuniyet vericidir”. (OÖMÖ 5)

“Yeterlidir. Okulumuzun binası yeni yapılmış, araçlar ise AB programı ile giderilmiştir”. (OÖMÖ 7)

“Yeterlidir. Çünkü çalışmakta olduğum kurumda i-pad ile eğitim yöntemi kullanılmaktadır. Müzik odasında 1 adet apple tv, 1 projeksiyon, 1 masa üstü bilgisayar, tüm öğrencilerde i-pad, sınıf içerisinde 1 klasik gitar, 1 elektronik piyano, 1 bateri, 1 mixer ve 2 hoparlör ile 1 keman bulunmaktadır”. (OÖMÖ 9)

Müzik öğretmenlerinin çalışmakta oldukları kurumların müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş olduğu araç-gereçlerin, neden yeterli olmadığına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Çalışmakta olduğum okullardaki idareciler bu konuda çaba göstermektedirler fakat devlet okullarına ayrılan bütçelerin yetersizliğinden imkanlar yetersiz olabiliyor. Müzik aletlerimiz eksik olup, çalıştığım bir okulda akıllı tahta olmasına rağmen diğer okulda CD çalar bile olmadığından ben kendiminkini götürmekteyim. Piyanomuz kötü durumdadır. Küçük bir orgla eşlik etmeye çalışmaktayım”. (OÖMÖ 2)

“Yeterli değildir. Ancak uzun yıllar içerisinde bir takım aletleri de okulumuza kazandırdığımızı söyleyebiliriz. Örneğin, müzik odamızda 1 piyano vardır”. (OÖMÖ 6)

“Diğer okullara göre daha iyi olmasına rağmen yetersizdir. Günümüzde müzik birçok elektronik alet gerektirmektedir. Sadece flüt ve melodika çaldırmak yetersizdir. Flüt özellikle ortaokulda anlamsızlaşıyor. Öğrencilere sıkıcı geliyor”. (OÖMÖ 11)

“Hayır değildir. Devlet okullarında tam donanımlı müzik odalarına rastlamak neredeyse imkansızdır. Elektronik bir piyano bulmak bile çok büyük bir şanstır. Nedeni ise, sanatla ilgili derslerin yeterince ilgi ve değer görmemesidir”. (OÖMÖ 15)

“İmkanlar yetersizdir. Müzik odası yoktur. Boş projeksiyon bulabilmek için sınıf sınıf dolaşmam gerekmektedir. Çalgılar da kendimindir ve evden taşımaktayım”. (OÖMÖ 16)

“Kesinlikle değildir. Sürekli arızalar üstüne düşülmeyen ihtiyaçlar, hep bakanlıktan birşeyler beklemek gibi süreçlerden geçildiği için ve ne yazık ki müzik dersine gerekli önem verilmediğinden, sürekli olarak eksik ve verimsiz bir eğitim süreci oluyor”. (OÖMÖ 17)

Müzik öğretmenlerinin çalışmakta oldukları kurumun, müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş olduğu araç-gereçlerin neden kısmen yetersiz olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Birçok okula göre müzik odamız araç-gereç donanımı olarak iyi durumdadır. Odada 1 adet akıllı tahta, 1 adet piyano ve bando çalgıları bulunmaktadır. Tabiki

bunlara ek çeşitli orff çalgıları ve farklı çalgıların eksikliği de hissedilmektedir”. (OÖMÖ 3)

“Tam olarak yeterli olmasada, okulumuzda piyano ve müzik odası yer almaktadır”. (OÖMÖ 12)

“Kısmen yeterlidir. Ritim çalgıları oldukça azdır. Ayrıca takılan akıllı tahta hala etkinleştirilmemiştir”. (OÖMÖ 14)

Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesine bağlı kurumların müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş oldukları araç-gereç ve imkanların ilkokul müzik öğretmenleri görüşlerine göre büyük bir oranda yetersiz olduğu görülmektedir. Ancak elde edilen sonuçlardan, ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre araç-gereç ve imkanların yeterli ve yetersiz olmasına yönelik düşüncelerinin denk olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, elde edilen verilerden anlaşılmaktadır ki, büyük bir oranda temel eğitim kademesi müzik dersi öğretiminin sağlıklı yürütülebilmesi bir çok eğitim kurumunda istenilen düzeyde sağlanamamaktadır.

4.3.7. Müzik öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik derslerini hangi fiziki ortamlarda gerçekleştirdikleri ile kurumlar tarafından sunulan fiziki koşulların yeterliği

Tablo 19.’da, ilkokul müzik öğretmenlerinin, Tablo 20.’de ortaokul müzik öğretmenlerinin ilkokul temel eğitim kademesinde hangi fiziki ortamlarda derslerini gerçekleştirdikleri ile kendilerine kurumlar tarafından sunulan koşulların yeterliğine ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 19.
İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Hangi Fiziki Koşullarda Derslerini Yaptıkları İle Kurumlar Tarafından Sunulan Koşulların Yeterliğine İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerin Yapıldığı Fiziki Koşullar	f
Sınıf ortamı	17
Müzik odası	9
Okul bahçesi	2
Toplam	28
Sunulan Fiziki Koşulların Yeterliği	
Koşullar yetersizdir	14
Koşullar yeterlidir	8
Koşullar kısmen yeterlidir	2
Toplam	24
Genel Toplam	52

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik eğitimi çalışmalarını hangi fiziki ortamlarda gerçekleştirmektedir? sorusu ile sizlere kurumlar tarafından sunulmakta olan imkanlar yeterli midir? Sorusuna ilişkin 52 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökuller müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 17'si sınıf ortamı, 9'u müzik odası, 2'si okul bahçesinde dersleri yürütmekteyim konu başlıkları ile ilgilidir. Ayrıca, kendilerine sunulan koşulların yeterliği hakkında ise, müzik öğretmenlerinden, 14'ü koşullar yetersizdir, 8'i koşullar yeterlidir, 2'si ise koşullar kısmen yeterlidir başlığı şeklindedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenleri, müzik çalışmalarının hangi fiziki ortamlarda gerçekleştirilmektedir? Sorusuna ilişkin aşağıdaki konulara değinmişlerdir:

- Müzik odası
- Sınıf ortamları
- Okul bahçesi

Müzik öğretmenlerinin öğrenim vermekte oldukları fiziki koşullara ve yeterliklerine ilişkin sunulan koşulları neden yetersiz gördüklerine yönelik aşağıdaki konulara değinmişler:

- Müzik odası yoktur.
- Sınıf ortamında masa sandalyeleri çekerek beden perküsyonu yapıyorum.
- Sürekli sınıftan sınıfa taşınan müzik aletleri zarar görüyor
- Sınıflar yeterli genişliğe sahip değil.
- Müzik odası olmasına rağmen donanımsızdır.
- Dans ve ritim çalışmaları için uygun koşullar yoktur
- Sınıf sınıf dolaşarak müzik dersi yapmaya çalışmak verimsizliğe neden olmaktadır.
- Normal sınıf ortamlarında müzik dersi yapmak verimsizliğe yol açmaktadır.
- Sınıflar küçük öğrenci sayısı fazladır.

Bu konularla ilgili 10 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Her sınıfta ayrı ayrı farklı fiziki ortamlarda ders yapmaktayım. Klasik uygulamalara dayalı bilişsel eğitim odaklı sınıf sandalye ve masalarını bazı etkinliklerde şekil olarak değiştirtip tümüyle ortada beden perküsyonu ve drama çalışmaları yapabileceğimiz alan oluşturmaya çalışıyorum. Taşınan müzik aletleri, taşınma sürecinde hem fiziki olarak zarar görmekte hemde çalınması yönünden eğitime zara vermektedir”. (İÖMÖ 1)

“Sınıf ortamında ders yapmaktayım. Var olan kitap, araç-gereç için depolama alanı ve dersin etkin bir şekilde yapılacağı, motivasyonu artıracak müzik odası yoktu”. (İÖMÖ 3)

“Çalışmalarımızı sınıflarda gerçekleştiriyoruz. Müzik odamız donanım açısından yeterli değildir”. (İÖMÖ 7)

“Sınıf ortamındayız. Dans ve ritimle müzik için açık yer, oturma yeri şu an yoktur”. (İÖMÖ 8)

“Fiziki ortamı, müzik odası olarak alırsak, okulumuzda müzik odası olmadığından, fiziki koşullar malesef yeterli değildir. Sınıf sınıf dolaşmak, müzik dersinin istenilen anlamdan uzaklaştırmaktadır”. (İÖMÖ 9)

“Müzik eğitimi için sunulmakta olan fiziki koşullar yeterli değildir. Tam teşekküllü bir müzik odamız olsa çok daha güzel olur”. (İÖMÖ 13)

“Dar, havasız ve küçük sınıflarda müzik dersleri yapılmaktadır. Fiziki koşullar yetersizdir”. (İÖMÖ 14)

“Sınıf ve açık hava ortamlarında ders yapmaktayım. Kapalı ortam eksikliği mevcuttur. Kapalı bir tiyatro salonu imkanımız malesef yoktur”. (İÖMÖ 17)

“Öğrencilerin sınıflarında ders yapmaktayım. Yeterli değildir. Normal derslerin yapıldığı sınıflarda kapsamlı bir müzik dersi yapmak çok zordur”. (İÖMÖ 19)

“Sınıfları şube şube dolaşarak müzik dersi yapmaktayım. Sınıflar küçük öğrenci sayısı (33-36) çok fazla olduğu için bizlere sunulan fiziki koşullar yetersizdir”. (İÖMÖ 23)

Müzik öğretmenlerinin öğrenim vermekte oldukları fiziki koşullara ve yeterliklerine ilişkin sunulan koşulları yeterli gördüklerine yönelik aşağıdaki konulara değinmişler:

- Müzik odası vardır.
- Müzik odası koşulları uygundur.
- İhtiyaç duyulan bir çok müzik aleti mevcuttur.
- Temiz ve geniş bir alan vardır.
- Geniş müzik odası vardır.
- Okul müdürü müzik derslerini desteklemektedir.

Bu konularla ilgili 7 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Müzik derslerini çoğu zaman okuldaki müzik odasında yapmaya çalışıyorum. Müzik odasının fiziki koşulları uygundur ve yeterlidir. Düzenli ve bir

çok müzik aletinin bulunduğu bir odamız mevcuttur. Bunun dışında sürekli temizlenen ve geniş alana sahip odalar olduğu için öğrencilerle daha etkili ve hareketli dersler yapılabilir”. (İÖMÖ 2)

“Müzik odasındaki fiziki koşullarımız yeterlidir”. (İÖMÖ 5)

“Genellikle sınıf ortamında çalışıyoruz. Bahçede müzikli oyunların uygulamasını için uygun büyüklüktedir. Bu doğrultuda, sınıflar ve bahçenin yeterli büyüklükte olduğu söylenebilir. Ancak, sınıflar yeterli büyüklüğe sahip değildir”. (İÖMÖ 6)

“Sınıf geniş ve fiziki olarak iyi bir seviyededir. Koşullar yeterlidir”. (İÖMÖ 15)

“Müzik sınıfım vardır. Genellikle yeterli olduğunu düşünüyorum”. (İÖMÖ 16)

“Müzik odasında dersleri yapmaktayım. Koşullar yeterlidir”. (İÖMÖ 22)

“Müzik eğitimini müzik odasında yapıyoruz. Müdürümüzün katkı ve yardımlarıyla koşullar yeterlidir”. (İÖMÖ 24)

Müzik öğretmenlerinin öğrenim vermekte oldukları fiziki koşullara ve yeterliklerine ilişkin sunulan koşulları kısmen yeterli gördüklerine yönelik aşağıdaki konulara değinmişler:

- Koşullar yeterli ancak daha geniş bir müzik odası olabilir.
- Koşullar yeterli ancak teknolojik cihazlar (projeksiyon, bilgisayar..vb.) daha yeterli olabilir.

Bu konularla ilgili 2 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Dersler müzik odasında yapılmaktadır. Ancak, daha büyük bir sınıf ve projeksiyon aleti gereklidir”.(İÖMÖ 4)

“Kısmen yeterlidir”. (İÖMÖ 20)

Tablo 20.

Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Hangi Fiziki Koşullarda Derslerini Yaptıkları İle Kurumlar Tarafından Sunulan Koşulların Yeterliğine İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerin Yapıldığı Fiziki Koşullar	f
Müzik odası	10
Sınıf ortamı	7
Okul bahçesi	1
Stüdyo	1
Toplam	19
Sunulan Fiziki Koşulların Yeterliği	
Koşullar yeterlidir	10
Koşullar yetersizdir	7
Koşullar kısmen yeterlidir	2
Toplam	19
Genel Toplam	38

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, müzik eğitimi çalışmalarını hangi fiziki ortamlarda gerçekleştirmektedir? sorusu ile sizlere kurumlar tarafından sunulmakta olan imkanlar yeterli midir? Sorusuna ilişkin 38 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 10'u müzik odası, 7'si sınıf ortamı, 1'i okul bahçesinde, 1'de stüdyoda dersleri yürütmektim konu başlıkları ile ilgilidir. Ayrıca kendilerine sunulan koşulların yeterliği hakkında ise, müzik öğretmenlerinden, 10'u koşullar yeterlidir, 7'si koşullar yetersizdir, 2'si ise koşullar kısmen yeterlidir başlığı şeklindedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenleri, müzik çalışmalarının hangi fiziki ortamlarda gerçekleştirilmektedir? Sorusuna ilişkin aşağıdaki konulara değinmişlerdir:

- Müzik odası
- Sınıf ortamları
- Okul salonu
- Stüdyo

Müzik öğretmenlerinin öğrenim vermekte oldukları fiziki koşullara ve yeterliklerine ilkin görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir;

“Okulun ayrı müzik odasında gerçekleştirmekteyim. Sunulan herşey son derece uygun ve yeterlidir.” (OÖMÖ 1)

“Müzik eğitimi çalışmalarımızı müdürümüzün bize sağladığı odada gerçekleştirmekteyiz ve koşullar yeterlidir”(OÖMÖ 4)

“Ortaokul için 2 ayrı müzik odası bulunmaktadır ve bu odalar diğer derslerin yapıldığı odalardan uzaktadır. Çalışmalarımızda başka ders işleyen sınıflar rahatsız edilmemektedir. Ancak, lise müzik odamızda ses yalıtımı olan araç-gereçlerin bulunması gerekmektedir. Yarışma grubumuzu çalıştırırken sesler birbiriyle karışmaktadır”. (OÖMÖ 9)

“Sınıfın hijyeni ve kullanılan aletler, sıralar, masalar ve sandalyeler yeterlidir”. (OÖMÖ 11)

“Bulduğum okullardan bir tanesinde sınıf sayıları 35 kişi olduğundan sınıftaki sıra ve sandalye sayısından dolayı sınıfta hareket edecek yer kalmamıştır. Diğer okulda ise, sınıfın sayıları maksimum 28 olduğundan bu durum biraz daha farklıdır. Sınıflar normal bir oda şeklindedir, anfi şeklinde değildir. Daha önce çalıştığım bir okulda anfi şeklinde idi”. (OÖMÖ 2)

“Müzik eğitimi çalışmalarımızı, ör: orkestra çalışmalarını okul salonumuzda yapmak zorunda kalmaktayız. Salonda bulunan piyanomuz kullanılmaz halde ve akort tutmamaktadır. Çocuklara kendi imkanlarıyla aldıkları enstürümanlarıyla çalışmaları sürdürüyoruz”. (OÖMÖ 10)

“Öğrenci sayısının fazlalığından dolayı (33-34 kişi) büyük diyebileceğimiz bir sınıf dolduruyoruz. Pek yeterli değildir.” (OÖMÖ 14)

“Çok küçük ve rutubetli bir sınıfta ders yapmaktayım. Sürekli soğuk ve ısınmıyor. Bölgedeki üniversitenin bağışlamış olduğu bir elektronik piyano var ancak hiç bir şekilde fiziki ortam yeterli değildir”. (OÖMÖ 15)

“Ayrı müzik odam var. Bilgisayarım var ama eski olduğu için sürekli arızalar oluyor, ses sistemim var ama mikserimiz bozuldu ve halen tamiri yapılmadı. Projeksiyon donanımı var ama cihazı arızalı, klasik gitarımız var ama teller kopuk, piyano var 8 tuşu çalışmıyor. Sonuç olarak koşullar yetersizdir”. (OÖMÖ 17)

“Dersler normal sınıf ortamında yapılmaktadır. Koşullar çok yetersizdir”. (OÖMÖ 18)

“Müzik eğitimi çalışmalarını okulun müzik odasında gerçekleştirmekteyim. İyi konumda, havadar ve fiziki donanım olarak yeterli bir ortamdır. Fakat daha da verimli aktivitelerin gerçekleştirilebilmesi ve öğrencilerin oturarak değil de aktif etkinliklere katılabilmeleri için daha geniş ve parke kaplı bir odanın olması daha avantajlı olurdu”.(OÖMÖ 3)

Araştırma sonuçları neticesinde görülmektedir ki, ilkokulların müzik dersi öğretiminin büyük bir çoğunluğunun sınıf ortamında gerçekleşmekte olduğu, bazı okullarda müzik odalarının var olduğu, ancak, bir kısmının yeterli alt yapı ve donanıma sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, araştırma sonuçlarından görülmektedir ki, bazı müzik öğretmenleri okul bahçelerini de müzik eğitimi için kullanmaktadırlar.

Yine araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, araştırmaya katılan ortaokul müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun derslerini müzik odalarında yapmakta olduğu, sunulan koşulların yeterli olduğunu söylemekte olsalar da, konuya ilişkin açıklamalarından müzik odası araç-gereç, donanım, alt yapı, genişli ve çalgı eksikliklerinden bahsetmektedirler. Yine öğretmenlerin bir kısmı ise, müzik derslerini yetersiz ve müzik derslerinin işlenebilmesi için çok uygunsuz, dar, havasız, soğuk, rutubetli, başta piyano olmak üzere çalgı ve araç-gereç eksiklikleri olan koşullarda yapmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda, ortaokul kurumlarında, müzik dersi eğitimi için, müzik odalarına daha fazla yer verilmekte olduğu, fakat yeterli olmadığı söylenebilir. Fakat eğitimin ilk kademesi olan ilkokullarda, öğrencilerin oyun, dans ve müzikle daha etkileşimli öğrenim yapabilecekleri dönemlerinde, içinde bulunduğumuz çağın çok gerisinde dersliklerde, uygun olmayan koşullarda sürdürülmeye çalışılmaktadır.

4.3.8. Temel eğitim kademesi müzik dersleri için ayrılan haftalık ve yıllık sürenin yeterliği

Tablo 21.'de, ilkokul müzik öğretmenlerinin, Tablo 22.'de ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin haftalık ve yıllık müzik eğitimi süresinin yeterliğine ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 21.
İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ve Yıllık Müzik Eğitimi Ders Süresinin Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Haftalık Ve Yıllık Müzik Dersi Süresi	f
Haftalık ve yıllık ders süresi yeterlidir	16
Haftalık ve yıllık ders süresi yeterli değildir	8
Genel Toplam	24

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, müzik dersi için ayrılan haftalık ve yıllık sürenin yeterliği konusunda 24 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 16'sının haftalık ve yıllık müzik ders süresi yeterlidir, ve 8'i de haftalık ve yıllık müzik ders süresi yeterli değildir konu başlıkları şeklindedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenleri haftalık ve yıllık sürenin yeterliği ile ilgili aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Yeterli ders süresi
- Yetersiz ders süresi

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin, haftalık ve yıllık süre yeterlidir şeklindeki görüşlerinde aşağıdaki konular üzerinde durdukları görülmektedir:

- Öğretmenin müzik dersi süresini etkili ve verimli kullanmadaki becerisi
- Okullardaki tören ve etkinliklerin müzik dersi gereklerinin dışında abartılmadan yapılması

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 6 kişinin, haftalık ve yıllık süre yeterlidir şeklindeki görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Yeterlidir”. (İÖMÖ 4)

“Müzik dersi için ayrılan süre yeterlidir”. (İÖMÖ 7)

“Haftalık ve yıllık müzik dersi süresi haftada 2 yeterlidir. Ancak ders saati kontrolü öğretmene bağlıdır”. (İÖMÖ 8)

“Hedeflenmesi gereken öğrencilere müziği sevdirmeye, müzik çalışmalarına katılıp, müzik bilgisi verme, bunları da önemseyip (okul idaresi-veli) okullarda gösteri yapılması, bahsettiğim az ve öz bilgiyle yapılabilir. Süre yeterlidir”. (İÖMÖ 9)

“Müfredatlar gereği her sınıfın haftada 2 saat müzik dersi yapılması için düzenleme yapılmıştır. Yeterli olduğunu düşünmekteyim”. (İÖMÖ 19)

“Ders saatleri etkili ve etkileşimli kullanılabiliyorsa yeterlidir”. (İÖMÖ 22)

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin, haftalık ve yıllık süre yeterli değildir şeklindeki görüşlerinde aşağıdaki konular üzerinde durdukları görülmektedir:

- Eğitim sisteminden kaynaklı sorunlar vardır.
- Yıllık program içerisindeki özel gün ve etkinlikler için şarkı, koro... vb. yetiştirme kaygısı ile sınıf içi müzik etkinlik ve çalışmaları aksamaktadır.
- Haftada 3 kez müzik dersi olması uygulamalı bir ders için daha verimli olacaktır.
- Konu anlatımı, çalgı öğretimi, nota öğretimi olan bir dersin ders süresi daha fazla olmalıdır.
- Zaman azlığı ile ritim çalışmaları, çalgılarla bir ezgiye eşlik etme, canlandırma, oyunlaştırma...vb. çalışmalar verimli yapılamamaktadır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 8 kişinin, haftalık ve yıllık süre yeterli değildir şeklindeki görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Haftalık ve yıllık süre yetersizdir. Bir sistemin yeterliği ve değişimi sisteme bağlı bir sorundur. Keşke temel ders sayısı kadar olabilse ama olamıyor”. (İÖMÖ 1)

“Müzik dersi çalışmakta olduğum okulda haftada ikikez yapılmaktadır. Bu süre yeterli değildir. Çünkü yıllık program içerisinde yapılacak olan özel gün etkinliklerine şarkı hazırlama zorunluluğundan dolayı serbest şekilde müzik etkinliği yapmaya her zaman fırsat olmamaktadır”. (İÖMÖ 2)

“Haftada üç ders olması, uygulamalı ders açısından daha iyi olur”. (İÖMÖ 3)

“Ders, konu bazında düşünüldüğü zaman, haftalık ders sayısı yeterli değildir. Alet öğretimi, nota değerleri gibi konularla ilgili çalışmalarını içeren dersler daha uzun süreli olabilir”. (İÖMÖ 5)

“Törenler çok fazla zamanımızı almakta ve gereken eğitim yavaşlamaktadır”. (İÖMÖ 10)

“Müzik dersi için ayrılan haftalık ve yıllık süreler azdır. Öğrettiğimiz şarkıları tekrar etme, aletlerle eşlik yapma, canlandırma, ritim çalışmaları, oyun, hareket ve dansları zaman azlığından işleyemiyoruz”. (İÖMÖ 14)

“Haftada 2 ders tam yeterli olmuyor. Malesef,, müzik öğretmenlerinin her törene koro hazırlama zorunluluğu müzik derslerindeki etkiliyor. Sürekli törenlere yönelik şarkılar öğretme gereğinden dolayı çoğu zaman derste esas yapmak istediklerimizi yetiştiremiyoruz. Özellikle, büyük sınıflarda haftada 3 ders saati olabilir diye düşünüyorum”. (İÖMÖ 16)

“Haftalık ve yıllık müzik dersi süresi yeterli değildir. Özel günlerin kutlanması ve sınıf dersleri dışında pek müzik aleti öğretimi, notadan çalma ve uygulamaya süre kalmıyor”. (İÖMÖ 17)

Tablo 22.
Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ve Yıllık Müzik Eğitimi Ders Süresinin Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Haftalık Ve Yıllık Müzik Dersi Süresi	f
Haftalık ve yıllık ders süresi yeterli değildir	17
Haftalık ve yıllık ders süresi yeterlidir	2
Genel Toplam	19

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, müzik dersi için ayrılan haftalık ve yıllık sürenin yeterliği konusunda 19 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 17'sinin haftalık ve yıllık müzik ders süresi yeterli değildir, ve 2'si de haftalık ve yıllık müzik ders süresi yeterlidir konu başlıkları şeklindedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenleri haftalık ve yıllık sürenin yeterliği ile ilgili aşağıdaki konular üzerinde durmuşlardır:

- Yeterli ders süresi
- Yetersiz ders süresi

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin, haftalık ve yıllık süre yeterli değildir şeklindeki görüşlerinde aşağıdaki konular üzerinde durdukları görülmektedir:

- Haftada 1 saat müzik dersi yetersizdir.
- Haftada 1 ders saati ile yıl içinde müfredatta verilen konuları etkili şekilde tamamlayabilmek (konu ile ilgili video izletmek, uygulama yapmak, dinleti sunmak, çalgı çalmayı öğretmek, konuları etkili işlemek, ses-nefes, ritim çalışmaları yapmak...vb.) mümkün değildir.
- Haftada 1 ders saati ile öğrencileri dahi tanıyabilmek mümkün değildir.
- Haftada 1 ders saati olması nedeniyle, öğrencilerin derse yönelik tutum ve davranışları dersi önemsememe ve eğlence saati olarak görmelerine neden olmaktadır.

- Haftada 1 saat olan müzik derslerinde, tören ve hazırlıklara yönelik çalışma alma kaygısı nedeniyle, dersin ana kazanımlarına ulaşamamaktadır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 17 kişinin, haftalık ve yıllık süre yeterli değildir şeklindeki görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Haftada 1 müzik dersi kesinlikle yetersizdir. Bir ders ile yıl içinde müfredatta verilen konuları etkili bir şekilde işlemek, öğrenciye flüt çalmayı öğretmek, farklı etkinlikler yapmak (konuyla ilgili video izleme, dinleti vs.) imkansızdır”. (OMÖ1)

“Müzik dersi için ayrılan 40 dakika kesinlikle yeterli değildir. Bu süreye hem teorik bilgi öğretimini hem şarkı öğretimini hem de öğrencilerin müziksel gelişimi olan ses, nefes, ve ritim çalışmalarının yapılabilmesi mümkün değildir. Bu, 40 dakikanın içinden öğrencilerin müzik odasına geliş ve gidiş ve yoklama sürecini de çıkınca çok az bir süre kalmaktadır. Ayrıca, bu kısa sürede müfredattaki tüm konuların verilebilmesi için derste teorik bilgi dışında şarkı öğretimi dahil hiçbir etkinliğe zaman kalmamaktadır. Dolayısı ile, öğretmen bu ikilem içinde sıkıntı yaşamaktadır”. (OMÖ3)

“Müzik dersi haftada 40 dakikadır. Kesinlikle yetersizdir. Öğrencileri bile tanımaya fırsat kalmazken, yaratıcı ve yetenek üzerine olan müzik dersi 40 dakikaya sığmıyor”. (OMÖ11)

“Müzik dersi için ayrılan haftalık ve yıllık süre yetersizdir. Haftada 1 ders saati öğrencinin derse karşı tutumunu da olumsuz etkilemektedir. Gereken önem verilmemektedir. Yapmak istediğimiz etkinlikler, uygulamalar için yetersizdir”. (OMÖ17)

“Müzik derslerinin haftada 1 saat olması yetersizdir. Hem konuların tamamlanması hem de ders etkinliklerine hazırlık için haftada 1 saat müzik dersi olması çok azdır”.(OMÖ18)

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden 2 kişinin, haftalık ve yıllık süre yeterlidir şeklindeki görüşleri aşağıdaki gibidir.

“Ayrılan sürenin yeterli olduğunu düşünüyorum”. (OÖMÖ 4)

“Müzik dersi için ayrılan süre yeterlidir. Fakat seçilmiş öğrenciler için ayrıca bir saat ayarlanabilir. Böylece bu öğrenciler tüm törenler, etkinlikler için hep hazır bulunur”. (OÖMÖ 16)

Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde, araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, hafta 2 saat olan, haftalık ve yıllık ders süresinin yeterli olduğu yönünde görüş belirttiği anlaşılmaktadır. Ancak, ortaokul müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun ise, haftada 1 saat olan haftalık ve yıllık müzik dersi süresinin yeterli olmadığı yönünde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Sonuçlar neticesinde görülmektedir ki, KKTC’de temel eğitim kademesinin devamı olan ortaokul kademesinde de müzik dersleri, en az 2 saat olarak haftalık ve yıllık eğitim-öğretim programı içerisinde yer alması gerekmektedir.

Haftalık ve yıllık müzik eğitimi ders saatlerini yeterli olarak görmeyen ilkokul müzik öğretmenlerinin, müzik derslerinin uygulamaya dayalı bir ders olduğu için, haftalık ve yıllık ders saatinin haftada en az 3 kez olması yönünde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca, ders saatlerinin azlığının eğitim sisteminden kaynaklı bir problem olduğu yönünde görüş sundukları anlaşılmaktadır. Yıllık program içerisindeki özel gün ve etkinliklerin (resmi tören, müsamere, sınıf korolarına şarkı öğretimi...vb.) yetiştirilmesine yönelik duyulan baskı ve kaygıdan dolayı, müzik derslerinin ana kazanım ve becerilerine (ritim çalışmaları, müzikli oyunlaştırma, çalgı öğretimi, çalgılarla bir ezgiye eşlik etme, nota öğretimi, konu anlatımı, canlandırma, yaratıcılığı geliştiren etkinlikler...vb.) ulaşamadıkları müzik öğretmeni görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Ortaokul kademesi müzik öğretmenlerinin ise, özellikle haftalık 1 ders saati (40 dk.) olan müzik derslerinin, haftalık ve yıllık süresinin çok az ve yetersiz olduğu yönünde görüşler sundukları ve sürenin artırılmasının önemi üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Özellikle, haftalık 1 ders saati ile hem tören ve etkinliklere hazırlık yapmanın hem de müfredattaki konu ve etkinliklerin (konu ile ilgili video izletmek, uygulama yapmak, dinleti sunmak, çalgı çalmayı öğretmek, konuları etkili işlemek, ses-nefes, ritim çalışmaları yapmak, yaratıcılık, müziksel beceri gelişimi...vb.) etkin

şekilde tamamlanmasının imkasız olduğu yönünde görüş sundukları anlaşılmaktadır. Ayrıca, müzik öğretmeni görüşlerinden, müzik derslerine ayrılan sürede öğrencilerin yeteneklerinin keşfedilip yönlendirilmesin mümkün olamayacağı gibi, öğrencileri tanımının dahi neredeyse imkasız olduğu elde edilmiştir. Bu bağlamda, yine öğretmen görüşlerinden, öğrencilerin süre yetersizliğinden dolayı derse yönelik tutum ve davranışlarının olumsuz etkilendiği yönünde veriler elde edildiği görülmektedir.

4.3.9. Müzik dersinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunlar

Tablo 23.'de, ilkökul müzik öğretmenlerinin, Tablo 24.'de ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik dersinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunlara ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 23.

İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinin Amacına Ulaşmasını Engelleyen Öğretmenden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Görüşleri

Öğretmenden Kaynaklı Sorunlar	f
Öğretmenden kaynaklanan sorunlar	21
Öğretmenleri sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten etkenler	7
Konu ile ilgili yanıt verilmedi	2
Genel Toplam	30

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde sizce dersin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunlar nelerdir? Bu soruları örnekler vererek açıklayınız.” sorusuna ilişkin 30 farklı sorun ve görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 20’si öğretmenden kaynaklanan sorunlar, 7’si öğretmenleri sorun yaşayıp ve verimsizliğe iten dış etkenler, 2’si konu ile ilgili cevap verilmeyerek görüşlerini sunmuşlardır.

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunların neler olduğuna ilişkin konular aşağıdaki gibidir:

Öğretmenlerden kaynaklanan sorunlar:

Müzik öğretmenlerinin ;

- Müzik teori bilgisi hakkında yeterli düzeyde olmaması
- Gönülden işini yapmaması
- İşinde yaratıcı olmaması
- Yaratıcılık yeteneklerinin zayıf olması
- Mesleki gelişime ve yeniliklere kapalı olması
- İlkokulda çoğunluğunun gerçekte sınıf öğretmeni olması
- Çalgı çalamama ya da çalgı çalmada yetersiz olma
- Yaptığı işi sevmemesi
- Derse gerekli önemi vermemesi
- Derse hazırlıksız gelmesi
- Mesleki yeterlik ve donanıma sahip olmaması
- Derse karşı olumsuz bakışı olması
- Ders saatini verimli kullanamaması
- Öğrencilerle bireysel olarak ilgilenmekten kaçınmaları
- Dersi sevdirmeye gayretinin düşük olması
- Sınıf yönetimi ve disiplin kurmadaki yetersizlik
- İletişim becerilerinin zayıf olması
- Mesleğine karşı olumsuz tutum ve yaklaşımı
- Müzik teknoloji kullanımını ve takibinde zayıf olma
- Müzik öğretmenlerinin koro, orkestra ve bando kurmadaki isteksizlik ve yetersizlikleri

Bu konularla ilgili 10 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Öğretmenler olarak amacı biliyor olsakta, belkide amacın nasıl gerçekleşeceğine ilişkin uygulama eksikliği yaşayabiliyoruz. Dersin amacına ilişkin ulaşımı sağlayan etken, öğretmenin gönülle işine bağlanıp işini yapmasıdır. Ancak ne yazık ki, bazen bu durumun tersi söz konusu olunca, derse gereken başta ilgi, dersi veren öğretmen tarafından verilmeyince her boş oluyor”. (İÖMÖ 1)

“Her ders gibi müzik derslerinin konu anlatımında öğretmen kapasitesi önemlidir”. (İÖMÖ 5)

“Öğretmenin yaptığı işi sevmemesi, öğrencilerin sevmesini ve derse karşı olumlu tutum geliştirmesini engelleyecektir. Bunun yanında mevcut konulara hakim olma ve derse gereken önemi vermeme olumsuz sonuçlar doğurabilir”. (İÖMÖ 6)

“Öğretmenin hazırlıksız olması, yeterli donanıma sahip olmaması, öğretmenin bakış açısı, kullandığı yöntem ve teknik ile planı ne kadar uyguladığı önemlidir”. (İÖMÖ 8)

“Öğretmen mesleki konularda, yeterli bilgiye sahip değilse, bir veya birkaç müzik aletini çalamıyorsa, dersin amacına ulaşması zor olur. Ders saatini de verimli kullanmalıdır”. (İÖMÖ 9)

“Öğretmenlerin gerekli donanıma sahip olmaması”. (İÖMÖ 10)

“Müzik dersinde öğretmenin yetersiz olması ve performans konusunda hiçbir çaba harcamaması, çocuklarla birebir ilgilenmeyerek dersi sevdirmemesi en büyük sorun kaynağıdır”. (İÖMÖ 12)

“Mesleki bilgi yetersizliği, sınıf içinde disiplin sağlanamaması, öğretim yöntemleri hakkında yetersiz bilgi ve yanlış uygulamalar öğretmen kaynaklı sorunlardır”. (İÖMÖ 14)

“Öğretmenin yeterliği, yenilikçi olmaması, sürekli kendini tekrar etmesi (hep aynı şarkıları çalıştırması), müziği bir yetenek işi olarak görüp, belli çocuklarla ilgilenmesi ”. (İÖMÖ 16)

“Öğretmenlerin mesleki yeterlik ve donanıma sahip olmaması, mesleğini sevmemesi, yaratıcılık yönünün zayıf olması, mesleki yenilik ve gelişimlere kapalı olması müzik teknolojik cihazlarını kullanması ve takip etmesi, her hangi bir çalgı çalmada uzman olması, koro, orkestra, bando gibi grup çalışmalarında özendirici ve kurucu olabilmesi gerekmektedir”. (İÖMÖ 22)

Araştırma sonuçları neticesinde, yine müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen neticelerden, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen, müzik

öğretmenlerini dersleri ile ilgili problem yaşamaya iten dış etkenlerden kaynaklı sorunların neler olduğuna ilişkin konular aşağıdaki gibidir:

- Fiziki koşullar
- Eğitim bakanlığı, okul idarecileri ve ailelerin müzik derslerine olan tutum ve yaklaşımı
- Müzik öğretmenlerini etkileyen çevresel faktörler
- Müzik öğretmenliği branşının, ilkökul öğretmeni tarafından istenerek seçilmemesi
- Bakanlık tarafından ilkökul müzik öğretmenlerinin denetlenmemesi
- Eğitim bakanlığı ve okul idarecilerinin müzik derslerine yeterince maddi destek sağlanamaması
- İlkokuldaki müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun gerçekte sınıf öğretmeni olmaları

Bu konularla ilgili 6 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Öğretmenin dersini severek yapması, öğretmenin dersinde yaratıcı olması, öğretmenin yenilikleri takip etmesi yanı sıra öğretmenin çevresel faktörlerden (fiziki koşullar, müzik odası...vb.) ve yetersizliklerden dolayı demotive olmaması gerekmektedir”. (İÖMÖ 2)

“Öğretmenin bilgi eksikliği ve eğitim bakanlığının denetimsizliğinde kaynaklanan sorunlar”. (İÖMÖ4)

“Sınıfların kalabalık olması, ve her müzik öğretmeni için müzik odasının olmayışı büyük sorundur”. (İÖMÖ 11)

“Tabiki öğretmenler kendi konularında donanımlı olmalı, kendilerini geliştirebilmelidir. Ancak, eğitim bakanlığı ve okul idarecileri de, öğretmen ve öğrencilere imkanlar ve fırsatlar sunmalıdırlar. Özellikle ilkökul öğrencileri açısından, ileriki yıllarda müziği hayatlarına katmaları açısından çok önemlidir. Bu konularda tüm öğretmen, idare ve bakanlık yöneticilerinin eksiklikleri olduğu kesindir”. (İÖMÖ 17)

“İlkokul Eğitim sistemindeki hatalar ve düzeltilmesi gereken sorunlar, Eğitim Bakanlığı, okul idarecileri ve ailelerin müzik derslerine olan olumsuz tutum yaklaşımı, ilkokul öğretmenlerinin aslında sınıf öğretmeni olmaları ve bir çok ilkokul müzik öğretmenin bu görevi zorunluluk olarak kabul etmek zorunda bırakılması yaşanan öğretmen sorunlarındandır”. (İÖMÖ 22)

“Bazı sınıf öğretmenleri, sınıf derslerini yetiştiremeyeceğim düşüncesi ve kaygısı ile müzik derslerini ek ders yapmak için alıyorlar. Müzik derslerinin gereksiz olduğunu düşünüyorlar”. (İÖMÖ 23)

Tablo 24.

Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinin Amacına Ulaşmasını Engelleyen Öğretmenden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Görüşleri

Öğretmenden Kaynaklı Sorunlar	f
Öğretmenden kaynaklanan sorunlar	13
Öğretmenleri sorun yaşamayıp verimsizliğe iten etkenler	8
Konu ile ilgili yanıt verilmedi	2
Genel Toplam	23

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde sizce dersin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunlar nelerdir? Bu soruları örnekler vererek açıklayınız.” sorusuna ilişkin 23 farklı sorun ve görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 13’ü öğretmenden kaynaklanan sorunlar, 8’i öğretmenleri sorun yaşayıp ve verimsizliğe iten dış etkenler, 2’si konu ile ilgili cevap verilmeyerek görüşlerini sunmuşlardır.

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunların neler olduğuna ilişkin konular aşağıdaki gibidir:

Öğretmenden kaynaklanan sorunlar:

- Müzik öğretmenlerinin yüksek not vermesi
- Öğretmen merkezli eğitim

- Düz anlatım yöntemi
- Müzik öğretmenlerinin yeterli düzeyde müzik aleti çalamaması
- Müzik öğretmenlerinin derse yönelik mesleki yaklaşım ve tutumuna ilişkin sorunlar ve olması gerekenlere yönelik yine müzik öğretmenlerinin üzerinde durmuş oldukları konular;
  - Müzik öğretmeni işini severek yapmalı
  - Müzik öğretmeni öğrenciye sevecen yaklaşmalı
  - Müzik öğretmenin öğrencilerle iletişim sorunu olmamalı
  - Müzik öğretmeni derse hazırlıksız gelmemeli
  - Müzik öğretmeni yenilikçi olmalı
  - Müzik öğretmeni mesleki gelişime açık olmalı
  - Müzik öğretmenin sınıf yönetiminde zorlanması
  - Müzik öğretmenin insan ilişkileri güçlü olmalı
  - Müzik öğretmenin mesleğini önemsememesi
  - Müzik öğretmenin isteksiz oluşu
  - Müzik öğretmenin branşına hakim olması
- Teorik bilgi fazlalığı
- Müziksel aktivite eksikliği
- Öğretmenlerin teknoloji kullanmada zayıflığı
- Mesleki donanım eksikliği

Bu konularla ilgili 6 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Bazı okullardaki fiziki donanım eksikliği, öğretmenin de yöntem ve teknik çeşitliliğini kısıtlayabilmektedir. Bunun dışında çoğu zaman, ‘dikkat çekmemek’ ve tepki çekmemek adına öğrencilere hakettiklerinden daha fazla not verilmektedir. Bu olay, mesleğimize olan itibarı zedelemektedir”. (OÖMÖ 1)

“Öğretmenin, öğrenci merkezli değil de öğretmen merkezli düşünmesi. Çok fazla düz anlatımlı teorik bilgi vermesi. Herhangi bir müzik aletini yeterli derecede çalamaması. Yaratıcılık kullanamaması. İşini severek yapmaması”. (OÖMÖ 2)

“Öğrencilerin büyük bir kısmı, toplum algısından kaynaklı müzik dersini gereksiz görmekte, derse gerekli özen ve ilgiyi göstermemektedir. Bir öğretmen olarak tabiki bu durum işimi zorlaştırırsa da, bu dersin önemini ve gerekliliğini öğrencilere kavratmak, müzik kültürü ve bilgilerini artırmak ve tabiki müziği onlara sevdirmek için elimden geleni yapmakta ve çeşitli yöntemler uygulamaktayım. Bu uğraşlar sonucunda, öğrencilerin müzik dersi günden güne ilgilerinin artmasını görmek mesleğime olan tutkumu her zaman artırmaktadır”. (OÖMÖ 3)

“En önemli sorun, öğretmenin her hangi bir enstrümana hakim olmaması, derse hazırlıksız girmesi ve öğrencilerle iletişim sorunu yaşamasıdır”. (OÖMÖ 5)

“Müzik öğretmenin mesleğini layıkıyla yapmaması, her hangi bir çalgıyı iyi düzeyde çalamaması, mesleki gelişimlere tamamen kapalı olmaması”. (OÖMÖ 12)

“Öğretmenin mesleğini yeterince önemsememesi, sevmemesi, mesleki gelişim ve değişimleri önemsememesi, yaratıcı olmaması, mesleğine karşı istekli olmaması”. (OÖMÖ 18)

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenleri dersleri ile ilgili problem yaşamaya iten dış etkenlerden kaynaklı sorunların neler olduğuna ilişkin konular aşağıdaki gibidir:

- Fiziki koşullar
- Kalabalık sınıf mevcudu
- Eğitim bakanlığının yeterince müzik derslerine destek vermemesi
- Aile, okul yönetimi ve öğrencilerin müzik derslerine yönelik görüş ve tutumları
- Hizmet içi eğitim eksikliği
- Öğrencilerin hazır bulunuşluklarının yetersizliği
- Materyal ve kaynak kitap eksikliği

Bu konularla ilgili 6 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Dersin amacına ulaşmasını engelleyen sınıf çeşidinin fazlalığı olabilir düşüncesindeyim. Örneğin, 2 sınıfla ilgilenmek, 15 sınıfla ilgilenmekten daha verimli olacaktır”. (OÖMÖ 4)

“Gerek okul idaresi, gerekse ailelerin derse bakış açısı bu dersin önemsiz olduğu yönündedir. Bu yüzden öğretmen çocukları motive etmekte zorlanmaktadır”. (OÖMÖ 6)

“Müzik öğretmenin mesleki donanımının eksik olması, müzik öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitimin yetersizliği”. (OÖMÖ 7)

“Öğrencilerin düşük seviyeleri ile ilgili öğretmenler sıkıntı yaşamaktadır. Ayrıca, uygulanabilecek kitap eksikliği öğretmeni sıkıntıya sokmaktadır. Öğretmeninde yenilikçi olmaması bir etkidir.(OÖMÖ 10)

“1 öğretmene haftalık 20 ders saati yasal olarak verilmektedir. Ama müzik öğretmenine 20 saat verildiğinde, ortalama sınıf nüfusu 30 olduğunda, 1 öğretmenin 600 öğrenciye ders veriyor anlamına gelmektedir. Bu durumda ne öğrenciyi tanıyabilirsiniz ne de verimli olabilirsiniz. 600 öğrencinin kağıt bakımı, uygulama sınavı gibi konular, yasal düzenleme yapılması gereken sorunlardır. Bu durumda, olumsuz müzik öğretmeni performansı demektir ”. (OÖMÖ 17)

“Bakanlık tarafından denetlenmemek, öğretmenin derse isteksiz oluşu, öğrencilerin dersi önemsemesine neden olan ciddiyetsiz öğretmen davranışı, öğretmenin branşına hakim olmaması”. (OÖMÖ 19)

Araştırma sonuçlarına göre temel eğitim kademesi müzik eğitimi derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunlar üzerine sunmuş oldukları görüşlerinden, en fazla konu ile bağlantılı olarak, öğretmen odaklı sorunlar üzerinde durdukları ancak öğretmenleri sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten iç ve dış etkenlerinde olduğundan söz ettikleri anlaşılmaktadır.

4.3.10. Müzik dersinde öğrenciden kaynaklanan sorunlar ile müzik öğretmenlerinin mesleğe bakış açısının etkilenmesi

Tablo 25.'de, ilkökul müzik öğretmenlerinin, Tablo 26.'da ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin öğrenciden kaynaklanan sorunlar ve sorunların meslekle ilgili görüşlerini etkileyip etkilemediğine ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 25.

İlkokul Müzik Dersinde Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar İle Müzik Öğretmenlerinin Mesleğe Bakış Açısının Etkilenmesi Konusundaki Görüşleri

Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	f
Öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenler	15
Öğrenciden kaynaklanan sorunlar	11
Öğrenciden kaynaklanan Sorun yok	4
Toplam	30
Müzik Öğretmeninin Mesleğe Bakış Açısının Etkilenmesi	
Meleğe bakış açım etkilenir	3
Yanıt vermeyen öğretmen	21
Toplam	24
Genel Toplam	54

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde sizce öğrenciden kaynaklanan sorunlar nelerdir? Bu sorunları örnekler vererek açıklayınız.” sorusuna ilişkin 54 farklı sorun ve görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 15’i öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenler, 11’i öğrenciden kaynaklanan sorunlara, 4’ü ise öğrenciden kaynaklanan sorun olmadığına ilişkin konu başlıkları şeklinde görüşler sunmuşlardır. Ayrıca, aynı soru başlığı altında kendilerine yöneltilen öğrenciden kaynaklanan sorunlar sizin mesleğe bakış açınızı, meslekle ilgili görüşlerinizi etkiler mi? Sorusuna, 3’ü mesleğe bakış açımı etkiler şeklinde görüş sunarken 21 öğretmen

görüş belirtmemiştir. Ancak, hiç bir öğretmen müzik dersine olan öğrenci davranış ve tutumlarından dolayı mesleğime bakış açım ve görüşlerim değişmez şekilde yanıtlar vermemişlerdir.

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğrenciden kaynaklı sorunların neler olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Müzik derslerinde öğrenciden kaynaklanan sorunlar ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Öğrencilerin müzik öğretmenlerine yönelik saygısız tutumları
- Öğrencilerin müzik derslerini temel dersler kadar önemseyip, verilen ödev ve projeleri yapmaması
- Grup çalışmalarında verilen komutları yapmamakta direnme
- Müzik derslerinde Orff çalışmalarını için istenen atık malzemelerin getirilmemesi
- Çalgı eğitimi için gerekli blok flüt, melodika.. vb. çalgıların okula getirilmemesi
- Öğrencilerin müzik derslerini ders olarak görmemeleri
- Sınıf içindeki hiperaktif öğrencilerin ders akışını bozması, diğer öğrenci ve öğretmeni gereksiz meşgul etmesi
- Öğrencilerin ders ile ilgilenmemesi
- Öğrencilerin müzik derslerini eğlence saati olarak görmesi
- Öğrencinin öğretmenini dinlememesi
- Öğrencinin dikkat dağınıklığının olması
- Öğrencinin öğretmenini sevmesine rağmen, hiperaktif hareketlerini kontrol edememesi
- Öğrencilerin müzik derslerini rahatlama ve eğlence saati olarak görmesi
- Öğrencilerin sanat ve sanat derslerini önemsemeyip, duyu ve kültürel gelişimlerine olan katkısından haberdar olmaması
- Öğrencilerin alaycı ve şımarık olması

Bu konularla ilgili 9 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Öğrencilerin öğretmene karşı olan saygısız tutumları, Öğrencinin müzik derslerini diğer temel dersler kadar önemsememesi ve verilen projeler ya da etkinlikleri yeterli şekilde gerçekleştirmemesi”. (İÖMÖ 2)

“Müzik dersine katılım amacıyla herhangi bir alete (flüt haricinde) maddi olanaksızlıklar nedeniyle yönelememe”. (İÖMÖ 3)

“AÖA’dan barışlaşarak ayrılmak gerektiğini düşünüyorum. AÖA mezunu olarak çalışan müzik öğretmenleri için uzun süreli bir müzik kursu ya da müzik bilgisini gösteren belgelere dayalı bir sistem getirerek yaniden yapılandırma yapılmalıdır”. (İÖMÖ 4)

“Derse gereken önemi göstermeme, karşılaşılan en büyük sorunlardan biri olup, bu duruma neden olmasının temelde ailelerin aktif rol oynadığı düşünülmektedir. Ailenin matematik, türkçe gibi derslere önem vermesi öğrencilerin tutumunda etkilemektedir”. (İÖMÖ 6)

“Farklı sosyo-ekonomik koşullardan gelen öğrencilerin durumları, ailelerin öğrencilerle ilişkileri, grup çalışmalarında zorluklar, fiziki şartların yetersizliği öğrencilere yansımaktadır”. (İÖMÖ 7)

“Sınıf sayılarının kalabalık olması (23-35’ten fazla) müzik derslerinden alınacak verimin düşmesine neden olmaktadır”. (İÖMÖ 9)

“Kolej sınavlarından dolayı öğrencilerin sosyal etkinliklere dolayısıyla müzik dersi gibi derslerle ilgilenememesine neden olmaktadır”. (İÖMÖ 11)

“Herkes tarafından sevilen, takdir gören bir sanat dalının icra edilmesine verilen önem günden güne azalmaktadır malesef. Velilerin dolayısıyla çocukların ilgisi azalmıştır günden güne. Tabiki bu sadece velilerden ve çocukların ilgisizliğinden dolayı değil, bir eğitim politikasının da olmamasındandır. Bu durum ister istemez öğretmeni de kötü etkilemektedir”. (İÖMÖ17)

“Öğrencilerden çok ailelerin müzik derslerinin gereksiz olduğunu düşündüğü için öğrenciler gereken ilgi, alaka ve isteği göstermemektedirler. Bu da benim derse hazırlanma motivasyonumu olumsuz yönde etkiliyor”. (İÖMÖ 23)

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen, öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenlerin neler olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenler ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Öğrencilerin bir kısmının okul dışında özel müzik ve dans dersleri almasından dolayı genel müzik derslerini çok kolay ve sıkıcı bulmaları
- Öğretmen ve öğrenci arasında oluşan nesil farkı
- Öğrencilerin ailelerinin maddi imkansızlıklar nedeniyle müzik araç-gereç ve materyallerini alamaması
- İlkokul müzik eğitimi sistemindeki hatalar
- Öğrenci ailelerinin müzik derslerine yönelik önemsiz görme davranış ve tutumlarından yine öğrencilerin etkilenmesi
- Ailelerin temel ders olan matematik ve türkçe derslerini daha fazla önemsemesi
- Farklı ekonomik koşullardan gelen öğrencilerin maddi imkansızlıkları
- AÖA mezunu müzik öğretmenlerinin daha mezun olurken branşlaşması ya da uzun süreli müzik kurslarına gidip belge almalarının gerekliliği
- Müzik çalışmaları için fiziki koşul ve araç-gereç eksikliği
- Sınıf mevcutlarının kalabalık olması
- Ailelerin diğer dersler gibi müzik derslerindeki önemseyip evde öğrenciyi yardımcı olmaması
- Kolej sınavından dolayı öğrencilerin müzik dersleri ile ilgilenememesi
- Eğitim politikasının yetersiz olması

Bu konularla ilgili 7 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Bazı öğrenci velileri çocuklarını özel olarak müzik ve dansa ilişkin aktivitelere gönderiyor. Ancak, pek çoğu bu fırsatı yakalayamıyor. Genelin üstünde olan çocuklar sınıfın genelinin yaptığı çalışmalarını çok kolay ve hatta bazen sıkıcı bulabiliyor”. (İÖMÖ 1)

“Müzik dersinde örneğin Orff aletleri ile ilgili çalışmada atık malzemelerden yapılacak malzemelerin öğrenci tarafından getirilmemesi, söylenen bir grup çalışması için çocukların grup oluşturmaması, alet öğretiminde müzik öğretmenlerinin gelmemesi”. (İÖMÖ 8)

“Sınıflar çok kalabalık, öğrencilerin çoğu müziği ders olarak görmüyor, aileler diğer dersleri kontrol ettikleri gibi, müzik derslerini kontrol edip, öğrenciyi yardımcı olmuyor”. (İÖMÖ 10)

“Bazı öğrencilerin sınıf içinde hiperaktif olması ve diğer öğrencilerin dikkatini dağıtması hatta öğretmeni de meşgul etmesi önemli sorunlardan biridir. Çünkü, böyle problemlili çocukların fazla oluşu diğer çocuklarında öğrenmesini ve konsantrasyonunu bozmaktadır”. (İÖMÖ 12)

“Öğrencilerin dersle ilgilenmemesi, flütünü, defterini getirmemesi..vb.”. (İÖMÖ 13)

“Disiplin sorunu, müzik derslerini çocuklar deşarj dersi gördükleri için disiplini bozacak hareketlerde bulunuyorlar. Bu davranışlar benim mesleğime olan sevgimi öldürmektedir”. (İÖMÖ 14)

“Müzik dersinde, ilkokul için sınav sistemi yoktur. Fakat arada bilgi tekrarı için çalışma kağıtları faydalı olmaktadır. Böylece öğrenciler ile sorun yaşanmaz ve etkili öğretim gerçekleşir”. (İÖMÖ 15)

“Öğrenciler diğer derslerde bolca yazı yazmaya alıştıkları için ve müzik dersi de bir yazı dersi olmadığı için, müzik ders olarak değil bir rahatlama vakti olarak görülüyor genelde. Bu da, öğrencilerin davranışlarına yansıyor. Branş derslerinde disiplin problemi artıyor”. (İÖMÖ 16)

“Öğrencilerin sanat derslerini boş ders, önemsiz görmesi, sanat ve sanat derslerinin hayatlarına, duygu gelişimlerine ve kültürel gelişimlerine katkısını görememeleri, aşırı şımarık ve alaycı olmaları sınıfların kalabalık olması”. (İÖMÖ 22)

Tablo 26.

Ortaokul Müzik Dersinde Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar İle Müzik Öğretmenlerinin Mesleğe Bakış Açısının Etkilenmesi Konusundaki Görüşleri

Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar	f
Öğrenciden kaynaklanan sorunlar	16
Öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenler	15
Toplam	31
Müzik Öğretmeninin Mesleğe Bakış Açısının Etkilenmesi	
Meleğe bakış açım etkilenir	8
Yanıt vermeyen öğretmen	11
Toplam	19
Genel Toplam	50

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde sizce öğrenciden kaynaklanan sorunlar nelerdir? Bu sorunları örnekler vererek açıklayınız.” sorusuna ilişkin 50 farklı sorun ve görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 16’sı öğrenciden kaynaklanan sorunlara, 15’i öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenlere ilişkin konu başlıkları şeklinde görüşler sunmuşlardır. Ayrıca, aynı soru başlığı altında kendilerine yöneltilen öğrenciden kaynaklanan sorunlar sizin mesleğe bakış açınızı, meslekle ilgili görüşlerinizi etkiler mi? Sorusuna, 8’i mesleğe bakış açımı etkiler şeklinde görüş sunarken, 19 öğretmen görüş belirtmemiştir. Ancak hiç bir öğretmen müzik dersine olan öğrenci davranış ve tutumlarından dolayı mesleğime bakış açım ve görüşlerim değişmez şeklinde yanıtlar vermemiştir.

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğrenciden kaynaklı sorunların neler olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Müzik derslerinde öğrenciden kaynaklanan sorunlar ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Eğlence olarak görme
- Önemsiz görme
- Not alınacak ders olarak görme
- Öğrencinin not alınacak ders olarak görmesi
- Öğrencinin derse materyalleri eksik getirmesi
- Ders olarak görmeme
- Öğrencinin derse isteksiz ve ilgisiz olması
- Öğrencinin ders tekrarı ve hazırlığı yapmaması
- Öğrencinin çalgı çalmaya yönelik hazırlıksız olması
- Müzik dersinin hafife alınması
- Öğrencinin yeteneğinin olmaması
- Öğrencilerin eğitim ve kültür farklılıkları
- Öğrencinin hazır bulunuşluğu
- Öğretmeni önemsememe
- Dersi boş ders olarak görme
- Ergenlik nedeniyle sesinden utanma

Bu konularla ilgili 9 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Öğrenciler genel olarak müzik dersini sadece ‘eğlence’ olarak görmekte, önemsiz, kolay ve 10 alınacak bir ders olarak algılanmaktadır”. (OÖMÖ 1)

“Öğrencinin bir amacının ve öğrenme hevesinin olmaması. Sınıfa gerekli materyalleri getirmemesi. Kendi yaşadığı çevrede gördüğü şiddet eğilimini sınıf ortamına taşıması. Bu gibi etkenler mesleğe bakış açım da zaman zaman umutsuzluğa kapılmama neden olabiliyor”. (OÖMÖ 2)

“Öğrenciden kaynaklanan sorunlar, öğrencinin müzik dersini ders olarak algılamayıp, çeşitli yorgunluk ve rahatlamayı bu derse saklamasıdır”. (OÖMÖ 4)

“Derse önemi vermeme, araç-gereç getirmeme, gerekli tekrar ve hazırlığı yapmama”. (OÖMÖ 8)

“Devlet okullarının çoğunda sınıflar çok kalabalık olmakla birlikte, öğrencilerin eğitim seviyeleri çok düşüktür. Çok farklı sorunlar yaşayan öğrenciler öğretilmek istenen konulara yabancıdır. Seviye çok düşük”. (OÖMÖ 11)

“Öğrencilerin çoğu müzik dersini eğlence saati olarak görüyor. Derse karşı çok isteksiz, kolay yoldan nasıl geçerim hesabı yapıyor”. (OÖMÖ 14)

“Mesleğe bakış açımı ve görüşlerimi kesinlikle etkilememektedir. Ancak, öğrencilerden kaynaklı ilgi eksikliği ve akademik başarısızlıktan dolayı motivasyon sorunu yaşamaktayım”. (OÖMÖ 15)

“Günümüzde öğrencinin hayata bakış açısında, yaşayıp algılayışında bizlerden çok farklı ve çok sanaldır. Birçoğu hiçbir şeyi önemsemediği gibi, değil dersi, karşısındaki öğretmeni dahi sallamamaktadır. Bu farklı anlayış ve disiplin durumunda dersimize ve genel olarak mesleğimize bakış açımı tabiki olumsuz etkilemektedir” (OÖMÖ 17)

“Dersi ciddiye almamak, ergenlik döneminde sesinden utanmak, değerlendirme konusunda ciddi ölçeklerin olmaması” (OÖMÖ 19)

Araştırma sonuçları neticesinde, yine öğretmen görüşlerinden elde edilen, müzik derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen, öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenlerin neler olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Öğrenciyi müzik derslerinde sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış etkenler ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Şiddet ve kötü davranış eğilimini sınıfa taşıma
- Toplum algısı nedeniyle dersi önemsiz görme

- Ailelerin dersi önemsememesi
- Eğitim sistemindeki hata ve sorunlar
- Teknolojinin olumsuz etkileri
- Kalabalık sınıf mevcudu
- Sosyal hayattaki sorunlar
- Akademik olarak farklı derslerin sınavlarına hazırlanma zorunluluğu

Bu konularla ilgili 7 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Öğrencilerin büyük bir kısmı toplum algısından kaynaklı müzik dersini gereksiz görmekte, derse gerekli özen ve ilgiyi göstermemektedir. Bir öğretmen olarak tabiki bu durum işimi zorlaştırsada, bu dersin önemini ve gerekliliğini öğrenciye kavratmak, müzik kültürü ve bilgilerini artırmak ve tabiki müziği onlara sevdirmek için elimden geleni yapmakta ve çeşitli yöntemler uygulamaktayım. Bu uğraşlar sonucunda öğrencilerin müzik dersi günden güne ilgilerinin artmasını görmek mesleğime olan tutkumu her zaman artırmaktadır”. (OÖMÖ 3)

“Öğrencinin müzik dersine isteksiz ve ilgisiz gelmesi, her ne kada öğrenciyi katmaya çalışsak da bunu red etmesi ve ortamı bozacak davranışlarda bulunması kendi çevresinden edinmiş olduğu tutumların göstergesidir”. (OÖMÖ 5)

“Ailelerin derse bakış açıları çok yanlıştır. Dolayısıyla, dersi sevdirmek öğretmene kalmıştır”. (OÖMÖ 6)

“Öğrenciden kaynaklanan sorunlar genel eğitim yapısı ve ülkenin yapısıyla ilgilidir. Meslekle ilgili motivasyonumuzu dönem dönem etkilemektedir”. (OÖMÖ 7)

“Öğrencilerin dersi hafife almaları, her öğrencinin müziğe ilgi duymaması, teknolojinin etkiler, yetenekleri ile ilgili sorunlar”.(OÖMÖ 10)

“Güzel sanatlar ortaokulu dışında malesef diğer okullarda müzik dersine önem verilmemekte, öğrenciler genelde akademik olarak dış sınavlara hazırlanmakta ve müzik eğitimi dersi not olarak üzerlerinde bir etki oluşturmamaktadır. Bundan dolayı, öğrenciler müzik eğitimi derslerine gerekli önemi göstermemektedirler. Bu

olaylar, müzik öğretmenliğine daha da önem gösterip kendimi geliştirmek için en büyük neden olmaktadır. Öğrencilere dersi sevdirmek aslında, ders olarak değilde bir yaşam şekli, müzik dinlemenin de bir kültür olduğunu anlatmaktır”. (OÖMÖ 13)

“Öğrencilerin kişisel hayatlarıyla ilgili birçok problemi bulunmaktadır. Çoğunda davranış bozukluğu mevcuttur. Şiddet eğilimleri bulunmakta ve telefonlara bağımlı yaşamaktadırlar. Müzik dersine gelene kadar halledilmesi gereken çok başka sosyal-toplumsal sorunlar vardır. Dolayısıyla, öğrenciler derse karşı isteksizdir. Bu tabiki beni de olumsuz yönde etkilemektedir ”. (OÖMÖ 16)

Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde, müzik derslerinde öğrenciden kaynaklanan sorunlar ile müzik öğretmenlerinin mesleğe bakış açısının etkilenmesi yönünde hem ilkokul hem de ortaokul kademelerindeki en büyük sorunun, öğrencileri sorun yaşamaya iten dış etkenlerin olduğu tespit edilmiştir. Ardın ise sırasıyla, öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan sorunların olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan bazı öğretmenler ise öğrenciden kaynaklanan her hangi bir sorun olmadığından söz etmişlerdir. Öğretmenlerin, öğrenciden kaynaklanan sorunlar nedeniyle mesleğe bakış açılarının değişip, değişmediğine yönelik büyük bir bölümünün yanıt vermekten kaçındıkları görülmektedir. Ayrıca, araştırma sorularına yanıt veren öğretmenlerden ortaokul öğretmenlerinin yaşanan sorunlardan, ilkokul öğretmenlerine göre daha fazla mesleğe yönelik bakış açılarının etkilendiği tespit edilmiştir.

4.3.11. Temel eğitim kademesi müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlar

Tablo 27.’de, ilkokul müzik öğretmenlerinin, Tablo 28.’de ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin, müzik dersi ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 27.

Temel Eğitim Kademesi İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Dersinde Ölçme Değerlendirme Teknik Ve Etkinliklerinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Görüşleri

Ölçme Değerlendirme Sorunları	f
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun var	5
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun yok	7
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerine ilişkin yanıt yok	3
Toplam	15
Ölçme Değerlendirme Teknik Ve etkinliklerini Olumsuz Etkileyen Faktörler	
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar	5
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde fiziki koşullardan (kalabalık sınıf mevcudu...vb.) kaynaklanan sorunlar	2
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde eğitim programından kaynaklanan sorunlar	1
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde öğretmenden kaynaklanan sorunlar	1
Toplam	10
Genel Toplam	25

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunların olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna ilişkin 3 farklı sorun ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin, ortaya koydukları yanıtların, 5’i ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun var, 7’si ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun yok, 3’ü konuyla ilgili yanıt vermeyen öğretmenlere ilişkin konu başlıkları şeklinde sunulmuştur. Ayrıca, araştırmaya katılan öğretmen görüşlerinden, ölçme-değerlendirme teknik ve etkinliklerinde ortaya çıkan sorunların 5 alt boyutta toplandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşlerinden, 5’inin eğitim sistemi odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarından, 2’si fiziki koşullarının (sınıf mevcudu) yetersiz olmasından, 1’i eğitim programı odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarından, 1’i

öğretmen odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin konu başlıklarından oluştuğu anlaşılmaktadır.

Öğretmen görüşlerinden elde edilen ölçme-değerlendirme sorunlarından üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Müzik derslerinde yazılı sınavların olmaması gerekmektedir.
- Müzik uygulama sınavları belirli bir düzende yapılmalıdır.
- Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi programından haberdar olmamaları
- Öğretmen ve okul yönetiminin işbirliği içinde olmaması.
- Ders süresinin kısıtlı olmasından dolayı gerektiği şekilde ölçme değerlendirme yapılamamaktadır.
- Ölçme değerlendirme teknikleri kullanılmıyor.
- Sınıfların kalabalık olmasından dolayı ölçme değerlendirme yapılamıyor.
- Eğitim programından kaynaklı sorunlar.

Bu konuya ilişkin müzik öğretmeni görüşleri aşağıdaki gibidir:

Eğitim sisteminden kaynaklan ölçme değerlendirme sorunlarına ilişkin 3 müzik öğretmenin görüşü;

“Yazılı sınavların olması anlamsızdır. Uygulamaya dayalı olan imtihanlarda öğretmenin beklentisi ile öğrenci davranışı arasındaki uyuma dayalıdır”. (İÖMÖ 1)

“Ders sürelerinin sınırlı olmasından dolayı bu derslerle uyumlu değerlendirme ve tekniklerin verimli olarak kullanılmadığı düşünülmektedir”. (İÖMÖ 6)

“Ölçme değerlendirme tekniklerinin tam olarak kullanıldığını düşünmüyorum. Genel olarak ortada bir eksiklik vardır”. (İÖMÖ 8)

Dış etkenlerden kaynaklanan ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü;

“Sınıf sayısının ideal olması durumunda öğretmen her çocuğun müziğe olan ilgisini ve becerisini, ölçme şansını değerlendirir. Ama bu sınıfların sayısının artmasıyla zorlaşır. Bir de, müzik dersine verilen önem, değerlendirmeyi zorlaştırmakta ve tam anlamıyla gerçekleşmemektedir”. (İÖMÖ 17)

“Okul yönetimi ve ailelerin müzik derslerine yönelik yüksek not verme ve zorunluluğu yüzden (9-10) istenilen şekilde ölçme değerlendirme yapmak mümkün değildir”. (İÖMÖ 22)

Sınıf mevcudunun kalabalık olmasından kaynaklanan ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşü;

“Sınıfların kalabalık olmasından dolayı öğrencilerle özel olarak ilgilenemiyorum”. (İÖMÖ 11)

“Sınıf sayısının ideal olması durumunda öğretmen her çocuğun müziğe olan ilgisini ve becerisini, ölçme şansını değerlendirir. Ama bu sınıfların sayısının artmasıyla zorlaşır. Bir de müzik dersine verilen önem, değerlendirmeyi zorlaştırmakta ve tam anlamıyla gerçekleşmemektedir”. (İÖMÖ 17)

Eğitim programından kaynaklanan ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü;

“Ölçme değerlendirmede daha çok teorik bilgiler olduğu için (müfredattan kaynaklı) çocuklar için doğru ölçme yapılmamaktadır. Etkinlikler daha çok gösteri amaçlı olduğu için hep tekrara dayalı ve sıkıcı olabiliyor”. (İÖMÖ 9)

Öğretmenden kaynaklanan ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü;

“Müzik dersinde olabilecek sorunlar ölçme-değerlendirme sorunlarından olabilir. Fakat bu konulardaki hataların daha fazla olmaması için okul yönetiminin öğretmen ile işbirliği içerisinde olarak, olası sorunların önüne geçmesi gerekir. Öğretmen eğer destek görmeden ve programdan bir haber

şekilde kendi yöntemlerine göre denetlenmeden eğitim vermeye deva ederse, bu ilerideki kuşaklara zarar verici sorunlar yaratabilir”. (İÖMÖ 2)

Tablo 28.

Temel Eğitim Kademesi Ortaokul Müzik öğretmenlerinin Müzik Dersinde Ölçme Değerlendirme Teknik Ve Etkinliklerinden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Görüşleri

Ölçme Değerlendirme Sorunları	f
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun var	10
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun yok	6
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerine ilişkin yanıt yok	3
Toplam	19
Ölçme Değerlendirme Teknik Ve etkinliklerini Olumsuz Etkileyen Faktörler	
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar	8
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde eğitim programından kaynaklanan sorunlar	7
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde öğrenciden kaynaklanan sorunlar	3
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde fiziki koşullardan (kalabalık sınıf mevcudu) kaynaklanan sorunlar	2
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde öğretmenden kaynaklanan sorunlar	1
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde ailelerden kaynaklanan sorunlar	1
Ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinde ailelerden kaynaklanan sorunlar	22
Toplam	41
Genel Toplam	41

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunların olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna ilişkin 3 farklı sorun koymuştur. Araştırmaya katılan ilkököl müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 10’u ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun var, 6’sı ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorun yok, 3’ü konuyla ilgili yanıt vermeyen, müzik öğretmenlerine ilişkin konu başlıklarını sunmuşlardır.

Ayrıca, araştırmaya katılan öğretmen görüşlerinden, ölçme-değerlendirme teknik ve etkinliklerinde ortaya çıkan sorunların, 5 alt boyutta toplandığı anlaşılmaktadır. Öğretmen görüşlerinden elde edilen sorunlardan, 8'i eğitim sistemi odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarından, 7'si eğitim programı odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarından, 3'ü öğrenci odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarından, 2'si öğretmen odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarından, 2'si fiziki koşullardan (sınıf mevcudu) kaynaklanan sorunlardan, 1'i ise, ailelerden kaynaklanan sorunlardan söz etmektedirler.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen ölçme-değerlendirme sorunlarından üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Bakanlık odaklı sorunlar
- Ailelerin müzik derslerine yönelik görüş ve yaklaşımı
- Öğrencinin müzik dersine yönelik, boş ders algısı
- Ölçme değerlendirme sorunları
- Şarkı söyleme
- Çalgı çalma
- Müzik kitapları ve programdaki hatalar
- Derse katılım ve ilgi
- Eğitim sistemindeki hatalar
- Öğrencinin müzik materyali getirmeme sorunları

Bu konuya ilişkin müzik öğretmeni görüşleri aşağıdaki gibidir:

Eğitim programı ve müzik kitaplarından kaynaklanan sorunlara ilişkin 5 müzik öğretmenin görüşü;

“Daha gerçekçi ölçme değerlendirme programı geliştirilip uygulanmalıdır”.
(OÖMÖ 7)

“Ölçme değerlendirme 3 aşamalı olmalıdır; şarkı söyleme, çalgı çalma, kuramsal bilgiler”. (OÖMÖ 10)

“Ölçme değerlendirmeyi kitaplarda yazan şekilde yapamıyoruz malesef. Seviye çok düşük olduğu için öğrenciye nasıl puan vereyimde en azından geçsin diye düşünüyoruz”. (OÖMÖ 11)

“Müzik dersinde, ölçme değerlendirmeye çok fazla başvurulması taraftarı değilim. Daha çok sunum, proje hazırlanmasına yönelik bir program olması taraftarıyım. Bunlar için de, özel ölçekler hazırlanıp, uygulanmalıdır. Normal sınav formatının uygulanması yersizdir”. (OÖMÖ 16)

“Ben elimdeki potansiyele, öğrenci profiline göre ve teknik ekipmanıma göre değerlendirmelerimi yapıyorum. O yüzden de sorun çıkmıyor. Ama olması gereken programa göre yapacak olsam herhalde çok sorun çıkar. (OÖMÖ 17)

Eğitim sistemi odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü;

“Sistemden kaynaklanan, müzik dersinde ölçme değerlendirme çok zayıftır. Buda öğrencinin gözünde dersin önemini azaltmaktadır”. (OÖMÖ 19)

Öğretmen odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşü;

“Yapılan ölçme ve değerlendirme tamamen nota dayalı olmamalıdır. Müzik müzik öğretmenlerinin not ile işi olmamalıdır. Dersi sevdirmek için yöntem geliştirmek tamamen öğretmene kalmıştır”. (OÖMÖ 6)

Öğrenci odaklı ölçme-değerlendirme sorunlarına ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşü;

“Müzik derslerinde yazılı sınav yapılması gerekmemektedir. Ders için önemli olan öğrencinin derse katılımı, ilgisi, materyallerini istenilen şekilde düzenli getirmesi ve sınıf içinde uyumlu olmasıdır”. (OÖMÖ 12)

“Ne kadar sağlıklı ve tutarlı ölçme değerlendirme araçları hazırlarsanız hazırlayın öğrenciler gereken ilgi ve önemi göstermediği için doğru sonuca ulaşmak imkansızdır”. (OÖMÖ 15)

Dış etkenlere ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü;

“Okul yönetimi ve ailelerin bakış açıları ile müzik derslerinde 9-10 verme zorunluluğu algısı sağlıklı bir ölçme değerlendirme yapmayı engellemektedir”. (OÖMÖ 18)

Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi (ilk ve ortaokul) müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin, genel olarak eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, ilkököl müzik öğretmenlerinin yoğunluğunun ölçme değerlendirme kaynaklı sorunlar olmadığından, ancak ortaokul müzik öğretmenlerin ise, büyük bir yoğunluğunun ölçme değerlendirme kaynaklı ciddi sorunlar olduğu yönünde görüş sundukları tespit edilmiştir.

Buna göre, temel eğitim kademesi ilkököl müzik öğretmenlerinin müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri sırasıyla, fiziki koşullardan, kullanılmakta olan müzik eğitim programından ve öğretmenden kaynaklanan sorunlar üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Temel eğitim kademesi ortaokul müzik öğretmenlerinin ise, müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin, kullanılmakta olan müzik eğitim programından, öğrenciden kaynaklanan, fiziki koşullardan, öğretmenden ve ailelerden kaynaklanan sorunlar üzerinde durdukları tespit edilmiştir.

4.3.12. Temel eğitim kademesinde eğitim vermekte olan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde yaşadıkları en önemli sorunlar

Tablo 29.’da, ilkököl müzik öğretmenlerinin, Tablo 30.’da ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde yaşadıkları en önemli sorunlara ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 29.

Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Yaşadıkları En Önemli Sorunlara İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerinde Yaşanan En Önemli Sorun	f
Fiziki koşul ve donanım eksikliği (araç-gereç)	5
Müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar	4
Sınıf mevcudunun kalabalık olması	4
Müzik öğretmeni kaynaklı sorunlar	4
KKTC MEB'ten kaynaklanan sorunlar	2
Eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar	2
Genel Toplam	21

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunların olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna ilişkin 21 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 5’i fiziki koşul ve donanım eksikliğinden, 4’ü müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar, 4’ü sınıf mevcudunun kalabalık olmasından, 4’ü müzik öğretmeninden kaynaklanan sorunlardan, 2’si KKTC MEB’den kaynaklanan sorunlardan, 2’si ise eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlardan oluşan konular ile ilgilidir.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden müzik dersindeki en önemli sorunlardan oluşan ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir;

- İlkokulda branşlaşmanın olmaması
- MEB tarafından müzik dersleri için gerekli donanımın sağlanmaması
- MEB tarafından müzik öğretimi programının önemsizlenmesi
- MEB tarafından okullara müzik dersleri için mali desteğin sağlanmaması
- Veli, öğrenci ve okul yöneticilerinin müzik derslerini önemsememesi
- Sınıfların kalabalık olması
- Müzik öğretmenlerinin öğrencinin seviyesine inememesi

- Müzik dersinde şarkı dağarcığında yapılan hatalar
- Verimli bir müzik dersi yapılmasını sağlayacak müzik odalarının olmaması
- Müzik derslerinde bireysel eğitimin olmaması
- Müzik öğretmenlerinin müziği bir yetenek işi olarak görüp, sadece yetenekli öğrenciler üzerine yoğunlaşması

Müzik derslerinde fiziki koşullar ve donanım eksikliğinin olması nedeniyle verilmi ölçme değerlendirme ve etkinliklerinin yapılmasına ilişkin 5 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Müzik odasının olmayışı”. (İÖMÖ 11)

“Müzik odasının olmaması”. (İÖMÖ 13)

“Yeterli donanıma sahip olmayan bir sınıfta müzik dersi yapmak”. (İÖMÖ 19)

“Araç-gereç eksiklikleri”. (İÖMÖ 20)

“Araç-gereç eksikliği”. (İÖMÖ 21)

Müzik derslerine yönelik aile, öğrenci ve okul yönetimlerinin dersi önemsiz görme, tutum ve davranışlarından kaynaklanan etkinliklerini verimsiz hale getiren sorunlara ilişkin 4 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Öğrenci ve ailelerin müziğe yeterli ilgi ve önemi göstermeyip, dersin önemini ifade etmemesidir”. (İÖMÖ 6)

“Aileler tarafından çocuklara dersin ciddiyetinin söylenmemesi ve tersine ilgisizleştirmeleridir”. (İÖMÖ 15)

“Öğrenci velileri tarafından önemsiz ve boş görülmesi”. (İÖMÖ 22)

“Müzik dersinin aileler tarafından gereksiz olduğunun düşünülmesidir”. (İÖMÖ 23)

Sınıfların Kalabalık olmasından dolayı etkinliklerinin yapılamamasına ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir;

“En önemli sorun sınıfların kalabalık olmasıdır. Bireysel eğitimi kısıtlıyor”. (İÖMÖ 7)

“Sınıfların kalabalık olması her yönden etkinlikleri etkiler”. (İÖMÖ 8)

“Müzik dersinde en önemli sorun sınıfın çok kalabalık olduğundan dolayı çocuklara birbir yakından ilgilenmemizin imkansız olmasıdır”. (İÖMÖ 12)

“Çocukların kalabalık olması, sınıfların yetersiz olması, Orff öğretimi yöntemi kullanılırken sınıflardaki oturma düzeni, sınıfların fiziki yetersizliği yüzünden istenilen başarıyı elde edemiyorum”. (İÖMÖ 14)

MEB’ten kaynaklı sorunlara ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Derse MEB tarafından gerek donanım, gerekse program bakımından yeterli önem verilmemesi”. (İÖMÖ 3)

“Eğitim bakanlığının yeterli donanıma sahip okul ve müzik sınıfı ortamları yaratmaması”. (İÖMÖ 18)

Müzik derslerinde yaratıcılığa yer verilmemesine ilişkin sorunlara, 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir;

“Derslerin yaratıcı olmaması. Çünkü yaratıcı olan bir derste öğrenciler kendilerini daha özgür hissederler. Kendini daha özgür hisseden bir öğrenci kendi isteğiyle o derse ilgi duyar ve kendini o dersin parçası olarak kabul eder”. (İÖMÖ 2)

Müzik öğretmeninden kaynaklanan sorunlara ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“En önemli sorun, tam donanımlı, mesleki müzik bilgisi tam olan öğretmenin olmamasıdır. Ayrıca, öğretmenin öğrenci seviyesine inememesi de bir sorundur”. (İÖMÖ 9)

“Müziğin yetenek olarak görülüp, tüm çocuklara eşit uygulama olanağı tanınmaması”. (İÖMÖ 16)

Eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlara ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Gereken önemin verilmemesi ve diğer derslere daha fazla önem verilmesi, eğitim sistemi kaynaklı; okul kazanmak, üniversite kazanmak için matematik, fizik, kimya, biyoloji ve yabancı dilden ibaret bir eğitim sistemi, bu gün ilkokulda 4-5. Sınıflar kolej sınavını geçme mücadelesi ile dersane dersane koşuşurken 1-2-3. sınıflarda etüdlerde, matematik, türkçe dersleri ile mücadele etmektedirler”. (İÖMÖ 17)

Müzik eğitiminde dağarcık seçiminden kaynaklanan sorunlara ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

“Öğretilecek şarkıları seçerken, eğitici-öğretici ve eğlendirici olmasını sorun olarak değerlendirmekteyim”. (İÖMÖ 9)

Müzik eğitiminde bireysel eğitimin olmamasından kaynaklanan sorunlara ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir:

“Müzik derslerinde bireysel çalışma yapılmaması”. (İÖMÖ 10)

Tablo 30.

Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Yaşadıkları En Önemli Sorunlara İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerinde Yaşanan En Önemli Sorun	f
Müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar	9
Eğitim programından kaynaklanan sorunlar	3
Yetersiz ders saati	2
Fiziki koşul ve donanım eksikliği (araç-gereç)	1
Sınıf mevcudunun kalabalık olması	1
Müzik öğretmeni kaynaklı sorunlar	1
Materyal eksikliğinden kaynaklanan sorunlar	1
Genel Toplam	18

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunların olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna ilişkin 18 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ortaokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 9’u müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar, 3’ü eğitim programlarından kaynaklanan sorunlardan, 2’si yetersiz ders saatiden, 1’i fiziki koşul ve donanım eksikliğiden, 1’i sınıf mevcudunun kalabalık olmasından, 1’i müzik öğretmeninden kaynaklanan sorunlardan, 1’i ise, materyal eksikliğinden kaynaklanan sorunlardan, oluşan konular ile ilgilidir.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden müzik dersindeki en önemli sorunlar ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir;

- Yetersiz ders saati
- Dersin amacı dışında algılanması
- Ortaokul müzik dersinin zorunlu olmaması
- Müzik dersinin işleniş güçlüğü ve sorunlar
- Aile, okul yönetimi ve öğrencilerin dersi önemsememesi
- Derse gereken önem ve katkının, devlet ve veli tarafından sağlanmaması

- Müzik eğitimi programından kaynaklanan sorunlar
- Dersin önemsenmemesi
- Öğrencilerin müzik öğretmenine ve derse yönelik tutum ve davranış sorunları
- Kitap ve materyal eksikliği
- Sınıf mevcudunun kalabalık olması
- Müzik ve müzik dersine olan ilginin toplumsal olarak azalması
- Mevcut eğitim programının öğrencinin yaratıcılığını geliştirmemesi
- Eğitim sistemi içinde sanata ve müzik derslerine önem verilmemesi

Müzik dersini boş zaman değerlendirme olarak görme sorununa ilişkin 7 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Ülkemizde müziğe gereken önemin verilmemesi dolayısı ile hem bakanlığın müzik dersine gereken katkıları yapmaması hem velilerin müzik dersini gereksiz görmesi bu bağlamda da öğrencilerin bu dersi boş vakit olarak algılaması müzik dersini olumsuz olarak etkilemektedir”. (OÖMÖ 3)

“Aile, okul yönetimi ve çocukların müzik derini boş ders görüp önemsememesi”. (OÖMÖ 6)

“Dersin amacının sadece eğlence nitelikli görülüp önemsenmemesi” (OÖMÖ 8)

“Ailelerin, okul yönetiminin ve çocukların müzik dersini gereksiz, boş ve önemsiz görmesidir”. (OÖMÖ 12)

“Kültürel anlamda müziğe toplum olarak verdiğimiz önemin azaldığını ve bu azalmayla doğru orantıda, bu durumun müzik eğitimi derslerine yansıdığını görüyoruz”. (OÖMÖ 13)

“Öğrencilerin negatif profili” (OÖMÖ 16)

“Müzik derslerinin boş ve gereksiz ders olarak görülmesi” (OÖMÖ 18)

Ortaokul müzik eğitim sistemi ve programı sorunlarına ilişkin 3 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir;

“En önemli sorun, liselerde zorunlu ders olmamasıdır” (OÖMÖ 5)

“Eğitim ve eğitim sisteminin yetersiz olması” (OÖMÖ 7)

“Müzik eğitimi dersi öğrencinin yaratıcılığını ve müzik yapmaktan alacağı zevki vermiyor, desteklemiyor” (OÖMÖ 14)

Yetersiz ders saatine ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Haftalık ders saatinin son derece yetersiz olması” (OÖMÖ 1)

“Ders saati yetersizliği” (OÖMÖ 19)

Fizik koşulların yetersizliğine ilişkin 2 müzik öğretmenin görüşleri aşağıdaki gibidir;

“Sınıflar kalabalık ve fiziki alt yapı yetersiz. Müzik dersleri kalabalık sınıfta yapılmaz”. (OÖMÖ 11)

“Alt yapı, donanım gerçek bir müzik sınıfı, eksiksiz her bireyin, müzik odasına girdiğinde yaşaması gereken müzikal ortamı, farklılığı bulamamasıdır”. (OÖMÖ 17)

Materyal Eksikliğine ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir;

“Kitap eksikliği” (OÖMÖ 10)

Müzik dersinin işleniş biçimindeki sorunlara ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir;

“En önemli sorun müzik dersini ders olduğunu hissettirmeden uygulamaya çalışmanın zorluğudur” (OÖMÖ 4)

Popüler kültür olumsuzluklarına ilişkin 1 müzik öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir;

“Öğrencilerin popüler kültürün boyunduruğu altına girmiş olmaları ve müzik dersinin amacını farklı (eğlence saati olarak) algılamaları”. (OÖMÖ 2)

Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesinde eğitim vermekte olan müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre, müzik derslerinde yaşanan önemli sorunların ilk ve ortaokul kademelerinde ciddi farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Müzik öğretmeni görüşleri doğrultusunda, ilkokul kademesinde yaşanmakta olan en önemli sorunun fiziki koşullar ve donanım eksikliği kaynaklı olduğu görülmekte iken, ortaokul kademesinde en önemli sorunun, müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar olduğu tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, ilkokul müzik öğretmenlerinin yaşamakta oldukları en önemli sorunlar sırasıyla, müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar, sınıf mevcudunun kalabalık olması, müzik öğretmenlerinden kaynaklı sorunlar, KKTC MEB'ten kaynaklanan sorunlar olması ve eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olması şeklindeki görüşlerdir.

Ortaokul müzik öğretmenlerinin yaşamakta oldukları sorunlar ise sırasıyla, eğitim programından kaynaklanan, yetersiz ders saatinden kaynaklanan, materyal eksikliğinden kaynaklanan, fiziki koşul ve donanım eksikliğinden kaynaklanan, sınıf mevcudunun kalabalık olmasından kaynaklanan ve müzik öğretmeni kaynaklı sorunlar olduğu şeklinde araştırma sorularına vermiş oldukları yanıtlar doğrultusunda tespit edilmiştir.

4.3.13. Temel eğitim kademesi müzik öğretmenleri görüşlerine ilişkin müzik derslerinde yaşanmakta olan farklı sorunlar

Tablo 31.'de, ilkokul müzik öğrenenlerinin, Tablo 32.'de ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen farklı sorunlara ilişkin görüşleri sunulmaktadır.

Tablo 31.

İlkokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinin Hedeflerine Ulaşmasını Engelleyen Faktörlere İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerinin Hedeflerine Ulaşmasını Etkileyen Faktörler	f
Eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar	12
Kolej sınavı ve benzeri sınavların olumsuz etkileri	12
MEB'ten kaynaklanan sorunlar	2
Müzik eğitimi programından kaynaklanan sorunlar	1
Müzik eğitimi dersine önem verilmesinin gerekliliği	1
Genel Toplam	28

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik eğitimi programını tamamlamanıza engel olan eğitim süresi, öğrenciden kaynaklı, öğretmenden kaynaklı sorunlar dışında farklı sorunlar var mıdır?” Özellikle ilkokul 5. sınıfta eğitim vermekte olan bir müzik öğretmeniyseniz KKTC genelinde yapılmakta olan kolej veya benzeri sınavlar müzik eğitimi programını tamamlamanıza engel olmakta mıdır? sorusuna ilişkin 28 farklı sorun ortaya koymuştur. Müzik öğretmenlerinden, 3’ü sorun olmadığını düşünürken, 3’ü ise, konuya ilişkin yanıt vermemiştir. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 12’si eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar ve yapılabileceklerine yönelik, 2’si MEB’ten kaynaklanan sorunlardan, 2’si müzik eğitimi programından kaynaklanan sorunlar, 1’i müzik eğitimi dersine verilen önemin artırılması gerekliliğine, ilişkin konularla ilgilidir. Ayrıca, öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlardan, 12’si kolej sınavı ve benzeri sınavların olumsuz etkilerinin neler olduğu sonuçları da tespit edilmiştir. Yanısıra, eğitim sisteminden kaynaklanan sorunların nasıl giderilebileceğine ilişkin 2 öğretmenin çözüm önerileri sunmuş oldukları görülmektedir.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan kolej sınavı ve benzeri sınavların olumsuz etkilerine ilişkin sorunlar ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Kolej sınavlarına odaklanması nedeniyle müzik derslerinin sıkıcı ve gereksiz görülmesi

- Kolej sınavı nedeniyle, öğrencilerin sınav stresi, özel öğretmenlerin baskıları ve ailelerin baskıları müzik derslerinin bırakılmasına neden olmaktadır.
- Sınav nedeniyle öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştiren resim, müzik, beden eğitimi gibi dersler önemsizleşiyor.
- Kolej sınavları öğrencilerin kişilik gelişimlerine olumsuz etki etmektedir.
- Kolej sınavına hazırlanan öğrenciler, müzik bilgilerini önemsiz görüyor ve dikkatlerini çekmiyor.
- Öğrencilerin sınavlara çalışma kaygısı ile müzik aleti çalışmaları ne evde ne de okulda mümkün olmaktadır.
- Kolej sınavı nedeniyle, Lefkoşa okulları arasında yapılmakta olan müzik şöleni kaldırılmıştır
- Kolej sınavları nedeniyle, öğrenciler sanat ve sanat derslerinden uzaklaşmaktadırlar
- Kolej sınavları nedeniyle, sınıf öğretmenleri müzik derslerini konu tamamlama dersi olarak görüyor.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Kolej sınavı veya benzeri sınavlar müzik eğitimi programını tamamlayabilmede engeldir

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden, müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan eğitim sisteminden kaynaklanan sorunların çözümüne ilişkin üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir:

- Müzik dersleri kolej sınavı sistemi içerisinde yer almaktadır.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden, müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar ve üzerinde durulan konulara ilişkin 9 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“KKTC genelinde yapılmakta olan kolej veya benzeri sınavlar, müzik dersi öğretim programını tamamlamaya engeldir. Gerek aile, gerekse toplum bu yönde bir odak girişiminde olunca hobi ve zevklerden haz almak yerine sıkılma, gereksiz görme düşüncesi oluşmaktadır. Müzik eğitime ilişkin bu sınavlarda katkı koymamız şarttır. Yani sistemi değiştiremiyorsak bile branş dersleri bu sisteme eklenmelidir. Dışlanmamalıdır”. (İÖMÖ 1)

“Kesinlikle kolej veya benzeri sınavlar, müzik dersi öğretim programını tamamlamaya engeldir. Ülkemizde maalesef ki yarış atı muamelesi yapılan çocuklarımız, sanattan kültürden bir haber, yaşlarından büyük sorumluluklara tabi tutulmaktadır. Örneğin, okulun müzik kulübünde herhangi bir enstrüman dersini beşinci sınıfa kadar alan öğrenci, ailenin de baskısı ile dersi bırakma isteği ile karşımıza gelmektedir. Bunun sebebi sorulduğunda ise, çocuğun verdiği cevap; sınavlara hazırlandığı için stresli hissettiği ve enstrüman dersine vakit ayıramayacağıdır. Bu çok üzücü bir durumdur. Çünkü, bir kere müzik ile bağını koparan çocuk ergenliğe giriş döneminde dikkat toplaması daha zor olduğu için bir daha eski hâline gelememektedir”. (İÖMÖ 2)

“Öğrencilerin bir çoğu bu sürece hazırlandığı için derse karşı yeterli ve gereken özeni gösterememektedir”. (İÖMÖ 6)

“Kolej sınavı çocukların yaratıcılıklarını geliştiren, deşarj olmalarını sağlayan vb. müzik, resim, beden eğitimi gibi derslerin önemsizleşmesine neden oluyor. Bu da, sağlıklı bir kişiliğin oluşmasına mani oluyor”. (İÖMÖ 8)

“Öğrenciler sadece kolej odaklıdır. Müzik gibi dersleri önemsemiyorlar”. (İÖMÖ 11)

“KKTC genelinde yapılmakta olan kolej veya benzeri sınavlar, müzik dersi öğretim programını tamamlamaya engel teşkil etmektedir. Öğleden sonra yapılmakta olan müzik çalışmalarına, kolej sınavları ve hazırlık amacıyla öğrenciler derslere devam etmemektedir”. (İÖMÖ 14)

“KKTC genelinde yapılmakta olan kolej veya benzeri sınavlar, müzik dersi öğretim programını tamamlamaya engeldir. Sorun daha çok aile tutumu ve tavırlarından kaynaklanmaktadır”. (İÖMÖ 15)

“KKTC genelinde yapılmakta olan kolej veya benzeri sınavlar, müzik dersi öğretim programını tamamlamaya engeldir. Müzik aleti çalmaya zaman ayrılması gereken bir uğraş olmalıdır. Fakat bu ne okul saatlerinde ne de okul dışı saatlerde çocuk için imkansızdır. Kolej hazırlığı buna büyük engeldir. Bir de, müzik konusunda bu dönemde öğrencilere fırsatlar sunulmamaktadır. Örneğin, eski yıllarda Lekoşa okulları müzik şöleni yapıldı ancak artık yapılmamaktadır”. (İÖMÖ 17)

“Kolej sınavları yüzünden ders kayıpları olmaktadır. Öğrenciler sanat ve sanat derslerinden uzaklaşmaktadırlar. Sınıf öğretmenleri müzik derslerini almakta ve eksik tamamlama dersi olarak kullanmaktadırlar”. (İÖMÖ 22)

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden, müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan MEB’ten kaynaklanan sorunlar ve üzerinde durulan konulara ilişkin 2 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Temel sorun eğitim bakanlığının okullara gereken mali katkıyı sağlamamasıdır”. (İÖMÖ 18)

“Temel sorun eğitim bakanlığının okullara gerekli donanımı sağlamamasıdır”. (İÖMÖ 21)

Öğretmen görüşlerinden elde edilen verilerden müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan sorunlar ve üzerinde durulan konulara ilişkin 1 öğretmen görüşü aşağıdaki gibidir:

“Müzik eğitimi programı konusunda büyük sıkıntılar bulunmamaktadır”. (İÖMÖ 19)

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden, müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan, müzik eğitimi dersine verilen önemin artırılmasına yönelik sorunlar ve üzerinde durulan konulara ilişkin 1 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Müzik dersinin de önemli olduğunu bilerek hareket etmek dersin verimliliğini artıracaktır”. (İÖMÖ 20)

Tablo 32.

Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derlerinin Hedeflerine Ulaşmasını Engelleyen Faktörlere İlişkin Görüşleri

Müzik Derslerinin Hedeflerine Ulaşmasını Etkileyen Faktörler	f
Ailelerin, okul yönetiminin ve Mill Eğitim Bakanlığının müzik dersi ve müzik öğretmenlerine yönelik tutum, davranış ve yaklaşımları	4
Müzik eğitimi programının içeriği	2
Fiziki koşullar ve donanım eksikliği	2
Yeni hazırlanan müzik kitapları	1
Okullardaki müzik öğretmeni eksikliği	1
Tek müzik öğretmenden beklentiler	1
Öğleden sonra okuldan öğrencinin ayrılması	1
Genel Toplam	12

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, araştırma sorularında kendilerine yöneltilen, “Müzik dersi öğretim programını tamamlamanıza engel olan eğitim süresi, öğrenciden kaynaklı, öğretmenden kaynaklı sorunlar dışında farklı sorunlar var mıdır?” sorusuna ilişkin 12 farklı sorun ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 4’ü ailelerin, okul yönetiminin ve eğitim bakanlığının müzik dersi ve müzik öğretmenlerine yönelik tutum, davranış ve yaklaşımlarından, 2’si müzik eğitimi programının içeriğinden, 2’si fiziki koşullar ve donanım (müzik odasının olmaması) eksikliğinden, 1’i yeni hazırlanan müzik dersi öğretim kitaplarından, 1’i okullardaki müzik öğretmeni eksikliğinden, 1’i tek bir müzik öğretmenden beklentiler den, 1’i ise, öğleden sonra okuldan öğrencinin ayrılmasından kaynaklanan sorunlara ilişkin konulara ilgilidir.

Müzik öğretmeni görüşlerinden elde edilen verilerden müzik dersi öğretim programının tamamlanmasına engel olan eğitim süresi, öğrenciden kaynaklı, öğretmenden kaynaklı sorunlar ve üzerinde durulan konular aşağıdaki gibidir;

- Yeni hazırlanan 6. sınıf müzik dersi öğretim programı yeterli değildir
- İleride müzik eğitimi alacak kişilerin de düşünerek daha etkili bir müzik eğitimi programı hazırlanmalı
- Müzik eğitimi programına gezi-gözlem eklenmeli

- Öğretmen eksikliği
- Donanımlı müzik odasının olmaması
- Tek bir müzik öğretmeninden beklentiler
- Aile, öğrenci, okul yönetimi ve eğitim bakanlığının müzik derslerine yönelik tutum ve yaklaşımları

Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde müzik öğretmenlerinin ön görmüş olduğu, öğretmen, öğrenci ve eğitim süresinin yetersizliği dışındaki bazı sorunlar ve 7 müzik öğretmeni görüşü aşağıdaki gibidir:

“Eğitim süresi yetersiz. Her sınıf en az 2 ders saati müzik olmalı. Öğrencilerin aileden başlayan eğitim sıkıntısı var. Seviyeleri çok düşük. Hazır bulunuşluk hiç yok”. (OÖMÖ 11)

“Ailelerin öğretmenlere karşı bakış açısı, öğrencilerin sınıf içerisinde öğretmene karşı olan tutumlarını olumsuz yönde etkilemektedir”. (OÖMÖ 14)

“Yönetimden ya da idari sistemden kaynaklı sorunlar vardır. Müzik eğitimine gerekli önemi ve ilgiyi gösterecek hassas idareci sayısı oldukça azdır”. (OÖMÖ 15)

“Bakanlık tarafından ciddi anlamda alanında uygulamalı uzman olan kişilerin oluşturacağı ekiplerle her okul, müzik odası düzenli ziyaret edilmeli; ihtiyaçlar, eksikler bilgiler paylaşılmalı. Standart eşit eğitimi sunabilmek, verimi arttırabilmek için öğretmenle bakanlık arasında yapıcı, iş bitirici uzmanlar eğitimde verimliliğe yardımcı olacaktır diye düşünüyorum”. (OÖMÖ 17)

“Öğretim programlarına daha çok zorunlu gezi-gözlem eklenmelidir”. (OÖMÖ 2)

“İleride müzik eğitimi görmek isteyen öğrencilerin daha kaliteli müzik eğitimi almaları gerekmektedir. Okul programları Güzel Sanatlar lisesi veya Üniversite giriş sınavlarını karşılamakta yetersizdir”. (OÖMÖ 7)

“Sürenin yetersizliği, öğretmen eksikliği, donanımlı müzik odasının olmayışı, benim görev yaptığım okulda okul orkestrası, bando topluluğu ve koro gibi etkinliklerde kullandığımız öğrencilerimiz var. Okulda sadece ben görev yaptığım

için zorluk yaşıyorum. Tabiki öğrencilerin öğleden sonra okuldan ayrılmasında sorun olmaktadır”. (OÖMÖ 10)

“Bu yıl elimize ulaşan 6. sınıf müzik eğitimi öğretmen klavuz kitabı bizlere ulaştığında öncelikle çok sevindim. Ancak, içeriğini incelediğim zaman hayal kırıklığına uğradım. Sanki acele ile hazırlanan bir kitap olmuş. Teorik bilgi olarak hiçbirşey yok ve çocuklarda bulunması gereken kitaplarda, teorik bilginin de mevcut olması gerekir ki, biz de yazdırmakla zaman harcamayalım. Çünkü, zaten kısa olan ders süremizde hem anlatmak, hem yazdırmak, hem şarkı söylemek, hem de aktif etkinlik yaptırabilmek imkansızdır. Öğrenci kitabı sanki öğretmen klavuz kitabı gibi içerisinde sadece etkinlik örneği ve şarkılara yer verilmiştir. Zaten etkinlik ve şarkılar öğretmene özgü, kendinin bulup uygulatabildiği aktivitelerdir. Açıkçası ben yararlı bulmadım ve çok az kullabildim”. (OÖMÖ 3)

Araştırma sonuçları neticesinde temel eğitim kademesi müzik öğretmenleri görüşlerine ilişkin, müzik derslerinde yaşanmakta olan farklı sorunlar olduğu tespit edilmiştir.

İlkokul müzik öğretmenlerinin, müzik derlerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen faktörlere ilişkin görüşlerine göre, en başta eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olduğundan söz ettikleri görülmektedir. Ardından ise, yine KKTC eğitim sisteminin bir getirisi olan 5. sınıftan (ilkokul son kademe) 6. sınıfa (ortaokul ilk kademe) 6. sınıfa geçişte öğrencilerin kolej sınavı ve benzeri sınavlara odaklanmak zorunda bırakılmaları ve bu bağlamda öğrencilerin müzik ve sanat gibi sosyal etkinliklerden soyutlanmak zorunda olmalarıdır. İlkokul öğretmenleri sırasıya, MEB’ten kaynaklanan, müzik dersi öğretim programından kaynaklanan ve müzik derlerine gereken önemin verilmemesinden kaynaklı sorunlar yaşanmakta olduğundan söz ettikleri tespit edilmiştir.

Ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen faktörlere ilişkin görüşlerine göre ise, en başta aileleri okul yönetimlerinin ve MEB’in, müzik öğretmenlerine yönelik tutum, davranış ve yaklaşımlarından kaynaklanan sorunlar olduğundan bahsettikleri görülmektedir. Ardından ise, sırasıyla müzik eğitimi programının içeriğinin zayıf olmasından, sunulmakta olan fiziki koşulların ve donanımın yetersizliğinden, genellikle

ortaokullardaki tek bir müzik öğretmeninden beklentilerin fazla oluşundan, devlet okullarında öğleden sonra ek etkinlik yapabilmek için (koro, orkestra... vb.) okullarda öğrenci kalmamasından, yeni hazırlanan eğitim programının da tam anlamıyla yeterli olmamasından ve son olarak ise, ortaokullardaki müzik öğretmeni eksikliklerinden kaynaklanan sorunlardan söz ettikleri anlaşılmaktadır.

4.4. İlkokul Ve Ortaokul Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre, 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Öncesinde Kullanılmakta Olan Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Müzik Öğretmeni Görüşleri

4.4.1. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan müzik eğitimi programı kazanımlarının yeterliğinin değerlendirilmesi

Tablo 33.'de, ilkokul müzik öğretmenlerinin, Tablo 34.'de ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye'den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği hakkında ne düşündüklerine ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 33.

Temel Eğitim kademesinde Eğitim Vermekte Olan İlkokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Öncesinde Kullanılmakta Olan Müzik Eğitimi Programı Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Müzik Eğitimi Programı	f
Müzik eğitimi programı yetersizdi	9
Müzik eğitimi programı yeterliydi	5
Müzik eğitimi değerlendirme sorusunu kitap değerlendirme olarak yanıtladılar	5
Müzik eğitimi programı kısmen yeterli	3
Müzik eğitimi programından haberdar değilim	1
Müzik eğitimi programı ile ilgili yorum yapılmadı	1
Genel Toplam	24

Araştırmaya katılan 24 öğretmen, 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye'den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının

öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği hakkında 24 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 9'u program yetersizdi, 5'i program yeterliydi, 5'i program değerlendirme ile müzik kitabı değerlendirme olarak yanıtladı, 2'si program kısmen yeterlidir, 1'i programdan haberdar değilim, 1'i de program ile ilgili yorum yapmadı gibi yanıtlar vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye'den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların neden yetersiz olduğuna ilişkin aşağıdaki konulara değinmişlerdir:

- Program çok detaylıydı
- Program içeriği az ve öz ve anlaşılır olmalıydı
- Program nota öğretimine odaklıdır ancak çalgı eğitiminde zayıftı
- Program etkinlik, bilgi, uygulamalar, beceri açısından zayıftı
- Eğitim programı anlaşılır değildi
- Programı öğretmenler rahatlıkla kullanamıyordu
- Temel bilgi, beceri, dinleme ve yaratma boyutları net anlaşılır değildi
- Müzikal yeteneğinin nasıl geliştirileceğine ilişkin detaylı bilgi yoktu
- Müzik eğitimi kültürel (müzik kültürü) boyutta zayıftı
- Her öğretmenin kullanabileceği kolaylıkta değildi
- Program daha detaylı ele alınmalıydı
- Programda kazanım eksiklikleri vardı
- Program öğrenci yaş ve sınıf seviyesine uygun değildi
- Programda öğrenci ve uygulama ve öğrenci katılımına fazla yer verilmiyordu

Müzik öğretmenlerinin programı yetersiz olarak değerlendirmelerine ilişkin vermiş oldukları 7 müzik öğretmeni yanıtı aşağıdaki gibidir;

“Ben çok fazla detayın olduğunu düşünüyorum. Daha az ama öz bilgilerle, temel eğitimin yeterli olacağını düşünüyorum”. (İÖMÖ 9)

“Yeterli değildir”. (İÖMÖ 11)

“2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye’den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programı yetersizdi. Müzik dağarcığı yeterliydi. Ancak etkinlik, bilgi, uygulamalar ve beceri açısından yetersizdir”. (İÖMÖ 14)

“Daha detaylı incelenmelidir. Kazanım eksikliği ve sınıf seviyelerinde sorunlar vardır”. (İÖMÖ 15)

“uygulama ve öğrenci katılımına çok fazla fırsat tanııyordu”. (İÖMÖ 16)

“Uygulanabilirliği tartışılır”. (İÖMÖ 17)

“Uygulanabilirliği sorunluydu”. (İÖMÖ 21)

“2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye’den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programı yeterli düzeyde bulmuyordum. Eğitim programı öğretmenin rahatlıkla kullanabileceği şekilde düzenlenmemiştir. Temel bilgi, beceri, dinleme ve yaratma boyutları net alışırl düzeyde verilmemiştir. Bazı konular özellikle yaratıcılıkta öğrenci seviyesine uygun değildi. Müziksel yeteneğin geliştirilmesi için detaylı bilgi verilmemiştir. Müzik eğitimi kültürel boyutta zayıf. Öğretmenin kullanabileceği basitlikte değildi”. (İÖMÖ 22)

Müzik öğretmenlerinin, 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye’den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların neden yeterli olduğuna ilişkin aşağıdaki konulara değinmişlerdir. Ayrıca programın yeterli olduğunu ancak neden uygulama sürecindeki programın işlevselliğini yok eden aksaklıklar yaşandığını vurgulamışlardır:

- Program yenilikçi oldukça müzik öğretmenlerine katkı sağlayacaktır
- Müzik eğitimi programı yeterliydi ancak programın sağlıklı yürütülebilmesi için okul ve müzik odası alt yapısının tam olması gerekmektedir
- Program yeterliydi ancak uyarılma olmaması gerekmektedir
- Program yeterliydi fakat yarım bırakılmıştı

Müzik öğretmenlerinin programı yeterli olarak değerlendirmelerine ilişkin vermiş oldukları 5 müzik öğretmeni yanıtı aşağıdaki gibidir;

“Herhangi bir eğitim programı, bir başka ülkenin programından uyarılama olmaz. Bu program tamamen alıntıydı. Müzik açısından ise oldukça yeterliydi. Ancak yarım bırakılmış, üzerine daha da çalışması gerekmektedir”. (İÖMÖ 3)

“Müfredat yeterliydi. Öğrenciyi yeterince geliştireciydi”. (İÖMÖ 7)

“Çok yenilikçi ve modern düşünceler çerçevesinde olduğu sürece bize katkı sağlayacaktır”. (İÖMÖ 12)

“Müzik eğitimi programı yeterliydi. Biz kendi yaratıcılığımızı kullanarak değişik farklı müzik kitaplarından da yararlanırsınız. Kıbrıs’ın kendi folklorik müziklerine de yer veririz”. (İÖMÖ 24)

Müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye’den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların neden kısmen yeterli olduğunu olduğuna ilişkin aşağıdaki konulara değinmişlerdir; ayrıca uygulama sürecindeki programın ve neden işlevselliğini yok eden aksaklıkların olduğunda vurgulamışlardır:

- Programda yaparak-yaşayarak,
- Uygulamaya dönük hedeflere yer verilmelidir
- Programın uygulanmasında sorunlar vardır.

Müzik öğretmenlerinden programdan haberdar olmayan öğretmenlerin değerlendirmelerine ilişkin, verilmiş olunan 1 yanıt aşağıdaki gibidir;

“Uyarılama program, eğer belirtildiği gibi harfî harfine uygulanırsa kısmen yeterli olabilirdiye düşünüyorum. Ama eğer okulun ve müzik odalarının fiziki ortamı bu programı uygulamaya müsaitse, o zaman yeterli olmadığı noktaların olabileceğini düşünüyorum”. (İÖMÖ 2)

“Müzik eğitiminin temel amaçları olan çevre sevgisi, vatan sevgisi, milli ruh ve birliktelik kavramlarına verilen önem yanında yaparak-yaşayarak, uygulamaya dönük hedeflere daha fazla ağırlık verilmelidir”. (İÖMÖ 17)

“Yeterli gibi gözüksede uygulamada sıkıntılar yaşıyorum”. (İÖMÖ 20)

Tablo 34.

Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Öncesinde Kullanılmakta Olan Müzik Eğitimi Program Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Müzik Eğitimi Programı	f
Müzik eğitimi programı yetersizdi	9
Müzik eğitimi programı yeterliydi	4
Müzik eğitimi programı kullanmıyorum	4
Müzik eğitimi programından haberdar değilim	1
Müzik eğitimi değerlendirme sorusunu kitap değerlendirme olarak yanıtladılar	1
Genel Toplam	19

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye’den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı, temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği hakkında, 19 farklı görüş ortaya koymuştur. Bu görüşler, sırasıyla, 9’u program yetersizdi, 4’ü program yeterliydi, 4’ü programı kullanmıyorum, 1’i programdan haberdar değilim, 1’i ise, program değerlendirme sorusunu kitap değerlendirme olarak yanıtladı başlığı ile ilgilidir.

Müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan (Türkiye’den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların neden yeterli olmadığına ilişkin aşağıdaki konulara değinmişlerdir:

- Gerekli olmayan konulara temas etmekteydi.
- Program tek yönlü ve yetersizdi.
- Öğrenciye ilgi çekici gelmiyordu.
- Programın varlığından haberdar dahi değildim.
- Ülke ve öğrenci hedeflerine uygun değildi.
- Program içeriği karmaşık ve kullanışsızdı.
- Teorik kullanım için yeterli, ancak uygulama için yetersizdi.
- Konular dağınıktı.
- Öğrenci seviyesine uygun değildi.
- Müzik kültürü boyutunda yeterli değildi.
- Kendi ülkemize ait bir program kullanılmalıydı

Müzik öğretmenlerinin programı yeterli olarak değerlendirmelerine ilişkin vermiş oldukları 3 müzik öğretmeni yanıtı aşağıdaki gibidir;

“Eğitim programının yeterli olduğunu düşünmekteyim”. (OÖMÖ 5)

“Kazanımlar genel anlamda doğru uygulandığı zaman yeterli olabiliyor, özellikle yaratma alanında öğrenciler daha çok yönlendirip, etkinliklere önem gösterilmeli ve buna göre alt etkinlikler ayarlanmalıdır”. (OÖMÖ 9)

“Bence güzeldi. Yıllardan sonra ilk kez kaynak kitaplar (öğrencilere) öğrencinin aktif olduğu güzel bir düzenlemeyle gelmişti. Ders daha verimli ve öğrenci merkezli geçiyordu. Öğrencinin elinde hazır kaynak, etkinlik olunca derse daha istekli katılıyorlardı”. (OÖMÖ 17)

Müzik öğretmenlerinin programı yetersiz olarak değerlendirmelerine ilişkin vermiş oldukları 5 öğretmen yanıtı aşağıdaki gibidir;

“Bazı konularda istenilen noktalara değinse de yeterli değildir. Gerekli olmayan bazı ayrıntılara yer verdiği için takip etmesi biraz zor olabiliyor. Özellikle öğrenci katılımı çok yüksek değildir”. (OÖMÖ 2)

“Ülkemize ve öğrenci hedeflerine uygun değildir. Amaca hizmet eder nitelikte bize uygun hazırlanmalıdır”. (OÖMÖ 8)

“İlkokul okullarından gelen öğrencilerin yetersiz müzik bilgileri sebebiyle bu programı uygulamak zor olduğundan ortaokulda eğitime en başından başlamak zorunda kaldığım için uygulayamıyorum”.(OÖMÖ 10)

“Program yetersizdi. Program içeriği karmaşık ve kullanışsızdı”. (OÖMÖ 12)

“Teknik olarak bu eğitim programının temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma , müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müzik yeteneğini geliştiren kazanımların yeterliği hakkında yeterli olduğuna inanmıyorum. Fakat, çeşitli faktörlere ve ders saati yetersizliği bu teorinin başarısızlığına yol açmaktadır”. (OÖMÖ 13)

Öğretmenlerin programı kullanmıyorum olarak değerlendirmelerine ilişkin vermiş oldukları 3 öğretmen yanıtı aşağıdaki gibidir;

“Müfredatı kullanmıyorum”. (OÖMÖ 11)

“Müzik öğretim programını etkin şekilde kullanmıyorum”. (OÖMÖ 15)

“Programın uygulanabilirliği yok. Sınıflar kalabalık, müzik odaları yok. Öğrenciler ilgisiz, kişisel problemleri herşeyin önüne geçiyor. Estürüman eksiklikleri çok”. (OÖMÖ 16)

Müzik öğretmenlerinden, programdan haberdar olmayan öğretmenlerin, değerlendirmelerine ilişkin vermiş oldukları 1 yanıt aşağıdaki gibidir;

“Böyle bir programın varlığından haberim yok”. (OÖMÖ 8)

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin vermiş oldukları yanıtlar neticesinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan müzik dersi öğretim programının kullanılabilirliği açısından genel olarak yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Hem ilkokul hem de ortaokul müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan müzik eğitimi programını büyük oranda yetersiz bulmalarının yanı sıra bir kısmının müzik dersi öğretim programından haberdar olmadıkları, kullanmadıkları, vermiş oldukları yanıtlardan anlaşılmaktadır. Ancak, yine araştırma sonuçlarından, bir kısım müzik öğretmenin eğitim programı ve müzik eğitimi kitaplarını karıştırmakta oldukları yine vermiş oldukları yanıtlardan görülmektedir.

4.5. İlkokul Ve Ortaokul Müzik Öğretmeni Görüşlerine Göre, 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı İle Birlikte Kullanılmaya Başlanan Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Müzik Öğretmeni Görüşleri

4.5.1. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan müzik eğitimi programı kazanımlarının yeterliğinin değerlendirilmesi

Tablo 35.'de, ilkökul müzik öğretmenlerinin, Tablo 36.'da ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği hakkında ne düşündüklerine ilişkin görüşleri sunulmuştur.

Tablo 35.

Temel Eğitim kademesinde Eğitim Vermekte Olan İlkokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı İle Kullanılmaya Başlanan Müzik Eğitimi Programı Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Müzik Eğitimi Programı	f
Müzik eğitimi programı yetersiz	10
Müzik eğitimi programı yeterli	5
Müzik eğitimi değerlendirme sorusu kitap değerlendirme olarak yanıtlandı	4
Müzik eğitimi programı kısmen yeterli	3
Müzik eğitimi programı ile ilgili yorum yapılmadı	2
Genel Toplam	24

Araştırmaya katılan 24 müzik öğretmeni, 2016-2017 eğitim öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan, KKTC Temel Eğitim Kademesi müzik dersi öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve yeteneği artırıcı nitelikteki genel kazanımların yeterliği hakkında 24 farklı görüş ortaya koymuşlardır. Araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 10'u programın yetersiz olduğu, 5'i programın yeterli olduğu, 4'ü programı değerlendirme yerine

kitap değerlendirme, 3'ü programın kısmen yeterli olduğu, 2'si program hakkında yorum yapmadı gibi konu başlığı ile ilgilidir.

Müzik öğretmenlerinin, 2016-2017 eğitim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik öğretim programının olumsuz yönlerine ilişkin sunmuş oldukları konular aşağıdaki gibidir:

- Program içeriği ve hazırlanan kitaplar birbirlerini desteklememektedir.
- Programın geliştirilmesi gerekmektedir.
- Program nota eğitimi veriyor ancak çalgı eğitimine odaklanmıyor.
- Program içeriğinde temel bilgiler eksiktir.
- Program içeriğinde yaratıcılık geri plandadır.
- Program içeriğinde yaratıcılık geri plandadır.
- Program içeriğinde seçilen şarkılar çok basit ve azdır.
- Program içeriğindeki bilgiler az ve geç verilmektedir.
- Programda öğrencilerin kendini gösterebileceği koşullara ihtiyaç vardır.
- Program uygulamalarında sıkıntılar vardır.
- Program uygulama alanlarının yetersizliği nedeniyle ana kazanımlara ulaşılmasına engel teşvik ediyor.
- Program yaş gruplarına uygunluk yönünden zayıftır.
- Beceri, dinleme, yaratma ve uygulama boyutları öğrenci seviyesine uygun düzenlenememiştir.
- Program, müzik öğretimi genel ve özel amaçları detaylandırılmamıştır.
- Program müzik eğitimi vizyon ve misyonu yönünden zayıftır.
- Program gerektiği şekilde öğretmenlere tanıtılmamıştır.

Müzik öğretmenlerinden 7 kişinin yeni müzik eğitim programına yönelik yetersiz olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Program yeterli değildir, geliştirilmesi gerekmektedir”. (İÖMÖ 7)

“Programı yeterli bulmuyorum. Nota eğitimi veriliyor ancak çalgı eğitimi önerilmiyor. Halbuki bir çalgı çalmadan yapılan nota eğitimi amacına ulaşamaz”. (İÖMÖ 10)

“Temel bilgiler eksiktir. Yaratıcılık geri planda bırakılmıştır. Seçilen eserler çok basit ve azdır. Kazanımlar yetersizdir. Müziksel bilgiler az ve geç verilmektedir”. (İÖMÖ 15)

“Pek yeterli değil”. (İÖMÖ 17)

“Uygulamalarda sıkıntılar yaşanmaktadır”. (İÖMÖ 18)

“Uygulanabilirliği zayıftır”. (İÖMÖ 21)

“Program yaş gruplarına uygunluk yönünden zayıftır. Beceri, dinleme, yaratma ve uygulama boyutlarında öğrenci seviyesine göre düzenlenmemiş olup, öğretim genel ve özel amaçları detaylandırılmamıştır. Eğitim vizyon ve misyonu yönünden zayıftır”. (İÖMÖ 22)

Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik öğretim programının olumlu yönlerine ilişkin sunmuş oldukları konular aşağıdaki gibidir:

- Program müziksel uygulamalara yöneliktir.
- Müziksel yeteneği artırıcıdır.
- Program yeterlidir. Ancak program, 1-4. sınıf kitapları dışında da desteklenmelidir.

Müzik öğretmenlerinden 3 kişinin yeni müzik eğitim programına yönelik program yeterlidir olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Öğretim programı açısından iyi ve yeterlidir. Bununla birlikte, bu programa uygun öğrenci kitaplarına ihtiyaç vardır (1-4. Sınıf hariç)”. (İÖMÖ 4)

“Müzik eğitim programı öğrencilere kazandırılması amaçlanan temel konularda yeterlidir. Buradaki sıkıntı araç-gereç ve müzik odasının eksikliğidir”. (İÖMÖ 19)

“Daha fazla müziksel uygulamalara yönelik ve yeteneği artırıcı olduğunu düşünüyorum”. (İÖMÖ 16)

Müzik öğretmenlerinin yeni müzik eğitim programına yönelik kısmen yeterli olarak sundukları konular aşağıdaki gibidir:

- Program kısmen yeterlidir, geliştirilebilir.

Müzik öğretmenlerinden 3 kişinin yeni müzik eğitim programına yönelik program kısmen yeterlidir olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Yeterli olmadığını söyleyemem. Ancak geliştirilebilir bir nitelik taşıması gerekiyor. Temel eğitim programında müzik öğretimine ilişkin program, öğrencilerimizin seviyesine uygundur. Ancak, gelişen teknoloji-çağa ayak uydurma açısından 3. sınıflardan itibaren blokflüt öğretimine ilişkin uygulamaların yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Blok flüt ucuz olmasına rağmen, çocuklar evde-köyde-aileyle çok zaman geçiremediği için bu uygulamanın öğrencilerin kas gelişimleri ve ortam şartlarına göre yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Yani bu şartlarda daha pahalı ancak daha kolay öğretilebilecek melodika, ksilefon... vb. Çalgılar kullanılabilir. Genel anlamda programın içerik ve uygulamasına dayalı öğretmen materyal ve kaynak üretebilmektedir. Ancak, sorun ders sayısının az olması, branş derslerinin (beden, müzik, resim...vb.) branş altından çıkıp, temel ders olmaları gerekliliğidir.” (İÖMÖ 1)

“Programın geçmiş senelere göre geliştirildiğini ve ileriki yıllarda daha da iyi bir şekilde iyileştirileceğini düşünüyorum. Şuanda orta dercede yeterli olduğunu düşünüyorum”. (İÖMÖ 2)

“Müzik öğretim programı tamamlanmış, gerekli kaynak ve çalışma kitaplarıyla desteklenmemiş olmasından dolayı yeterli kazanım, katılım ve yetenek artırıcı olup, olmadığından programın verimliliğinden kesin emin olunamıyor”. (İÖMÖ 3)

Tablo 36.

Temel Eğitim Kademesinde Eğitim Vermekte Olan Ortaokul Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı İle Kullanılmaya Başlanan Müzik Eğitimi Program Kazanımlarının Yeterliği Konusundaki Görüşleri

Müzik Eğitimi Programı	f
Müzik eğitimi programı yetersiz	5
Müzik eğitimi programı yeterli	4
Müzik eğitimi programı kısmen yeterli	2
Müzik eğitimi değerlendirme sorusunu kitap değerlendirme olarak yanıtladılar	2
Müzik eğitimi programı ile ilgili yorum yapılmadı	2
Müzik eğitimi programı hakkında bilginin olmadığı	2
Müzik eğitimi programını uygulayacak müzik öğretmeni eğitimi yetersiz	1
Genel Toplam	18

Araştırmaya katılan 19 müzik öğretmeni, 2016-2017 eğitim öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan, KKTC Temel Eğitim Kademesi müzik dersi öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve yeteneği artırıcı nitelikteki genel kazanımların yeterliği hakkında 18 farklı görüş ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin ortaya koydukları yanıtların, 5'i programın yetersiz olduğu, 4'ü programın yeterli olduğu, 2'sinin programın kısmen yeterli olduğu, 2'sinin program hakkında bilgisinin olmadığı, 2'sinin program değerlendirme kitap değerlendirme olarak cevaplandığı, 2'sinin program ile ilgili yorum yapmadığı, 1'inin programı kullanmıyorum dediği ve 1'inin ise, müzik eğitimi programını uygulayacak müzik öğretmeni eğitiminin yetersiz olduğu gibi başlıklarla ilgilidir.

Müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik öğretim programının olumlu yönlerine ilişkin konular aşağıdaki gibidir:

- Program yeterlidir.
- Program yaratıcılığı geliştirmektedir.
- Kendi çalgısını yaratma gibi etkinliklere yer verilmiştir.
- Doğaçlamaya yer verilmektedir.
- Dansa yer verilmektedir.
- Dramatizasyona yer verilmektedir.
- Çağdaş bir programdır.
- Anlaşılırdır.
- Program hazırlanırken ülke şartları göz önünde bulundurulmuştur.

Müzik Öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik öğretim programının olumsuz yönlerine ilişkin konular aşağıdaki gibidir:

- Program yetersizdir.
- Program kısmen yeterlidir.
- Program hakkında hiç bilgim yok.
- Programı kullanmıyorum.
- Programda çok fazla eksik yönler bulunmaktadır.
- Program öğrenci katılımını sağlamamaktadır.
- Program öğrenci yeteneğini geliştirmek için uygun değildir.
- Programda çok fazla teorik bilgi fazlalığı vardır.
- Programda müzik kültürüne yeterince yer verilmemiştir.
- Programda törenlere fazla yer verilmiştir.
- Bir eğitim programında olması gereken aşamalar eksiktir (genel ve alt amaçlar gibi.)
- Program öğrenci ihtiyacını karşılamamaktadır.
- Program öğrenci yaş ve seviyesine uygun değildir.

Müzik öğretmenlerinden 6 kişinin, yeni müzik eğitim programına yönelik yetersiz olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Temel eğitim kademesinde bu programdan verim alabilecek öğretmen sayısı hiç denecek kadar azdır. Temel eğitimdeki öğretmenlerin çoğunun bu konudaki eğitimi yetersizdir”. (OÖMÖ 6)

“Çok yetersiz”. (OÖMÖ 7)

“Eski müzik eğitimi programına göre, biraz daha anlaşılır bir düzeydedir. Ancak, çok fazla eksik yönleri bulunmaktadır. Öğrenci katılımı ve yeteneğini geliştirici düzeyde değildir. Daha kapsamlı, anlaşılabilir ve öğrenci ihtiyaçlarına yönelik bir program hazırlanmalıydı”. (OÖMÖ 12)

“Müzik dersinde çok fazla teorik bilgilere boğulursanız, ders sıkıcı hale gelir. Daha çok müzik kültürüyle ilgili konular olmalıdır. Müzik tarihi, müzik türleri, farklı ülkelerin müzikleri, çalgılar gibi. Bizim programımızda çok çok fazla törenler de bulunmaktadır. Ayrıca çok fazla detaylı bilgiler bulunmaktadır ve öğrenciyi çok sıkılmaktadır”. (OÖMÖ 16)

“Yapılmak istenen amaç güzel. Ancak, yeterli olduğunu düşünmüyorum” (OÖMÖ 17)

“Öğrenci çıktıklarına, genel ve alt amaçlara yeterince yer verilmemiştir. Öğrenci yaş ve seviyesine uygun hazırlanmamıştır”. (OÖMÖ 18)

Müzik öğretmenlerinden 4 kişinin, yeni müzik eğitim programına yönelik yeterli olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Yeni program daha çağdaş daha yenilikçi, müziksel yeteneği artırmaya yönelik ve yaratıcılığa önem veren bir programdır”. (OÖMÖ 3)

“Uygun ve yeterli olduğunu düşünmekteyim” (OÖMÖ 4)

“Bu programın yeterli olduğunu düşünüyorum”. (OÖMÖ 5)

“Çağdaş, öğrenci merkezli bir yapıya sahiptir. Kolay anlaşılır, ülke gerçekleri göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır”. (OÖMÖ 19)

Müzik öğretmenlerinden 3 kişinin, yeni müzik eğitim programına yönelik program hakkında bilgim yok olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Program hakkında bigim yoktur”. (OÖMÖ 2, 10,14)

Müzik öğretmenlerinden 2 kişinin, yeni müzik eğitim programına yönelik kısmen yeterli olarak sundukları yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlayan KKTC Eğitim kademesi müzik dersi öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve yeteneği artırıcı nitelikli genel kazanımların yeterliği açısından kısmen yeterlidir. (OÖMÖ 9)

“2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan müzik öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı veyeteneği artırıcı nitelikli genel kazanımların yeterliği açısından kısmen yeterlidir”. (OÖMÖ 13)

Müzik öğretmenlerinden 1 kişinin, yeni müzik eğitim programına yönelik müzik öğretim programını kullanmıyorum şeklinde sunduğu yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Müzik öğretim programını etkin bir şekilde kullanmıyorum”. (OÖMÖ 15)

Araştırma sonuçlarından, elde edilen veriler neticesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik eğitimi programının, hedeflenen düzeyde müzik eğitimi amaçlarına ulaşamadığı görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programlarını yeterli bulmadıkları gibi, bir kısmının, yeterli bulunduğu, kısmen yeterli bulunduğu, program ile ilgili yorum yapmadığı, program ile ilgili bilgisinin olmadığı, programı uygulayacak öğretmenlerin yetersiz olduğu, araştırma sorularına vermiş oldukları yanıtlarlardan tespit edilmiştir.

4.6. İlkokul Ve Ortaokul Öğrencilerinin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği”nden Aldıkları Puanların Dağılımı

Bu bölümde, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme” ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin dağılımların, farklı değişkenlere göre incelenmesi sunulmaktadır.

4.6.1. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme” ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin dağılımın incelenmesi

Bu bölümde, öğrencilerin demografik özellikleri ile Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme ve Müzik Dersi Tutum ölçeklerine vermiş oldukları yanıtlara göre araştırma verilerinden elde edilen bulgu ve yorumları sunulmaktadır.

Tablo 37.

Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		$\bar{x}$
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1. Temel müzik bilgilerini (müziğin tanımı, öğeleri, ses, çalgı türleri, müzik türleri...vb.) anlayabiliyorum.	52	5,22	84	8,43	257	25,80	300	30,12	303	30,42	3,72
2. Sesleri temel özellikleriyle (incelik- kalınlık, uzunluk kısalık...vb.) tanıyabiliyorum.	55	5,52	113	11,35	243	24,40	274	27,51	311	31,22	3,68
3. Müziği oluşturan temel müzik öğelerini (ritim, melodi, notalar, dizek, anahtarlar suslar, nüanslar...vb.) tanıyabiliyorum.	68	6,83	109	10,94	225	22,59	284	28,51	310	31,12	3,66
4. Müzik dinleme alışkanlığımın geliştiğini düşünüyorum.	82	8,23	54	5,42	111	11,14	237	23,80	512	51,41	4,05
5. Müziğin yaşamdaki önemini öğrenebiliyorum.	87	8,73	69	6,93	157	15,76	298	29,92	385	38,65	3,83
6. Sesimi doğru kullanabilmeyi öğrenebiliyorum.	75	7,53	91	9,14	209	20,98	269	27,01	352	35,34	3,73
7. Dinlediğim müziklere uygun ritmik devinimlerle eşlik (çalğı çalma, ritim tutma, dans etme...vb.) edebiliyorum.	86	8,63	103	10,34	155	15,56	248	24,90	404	40,56	3,78
8. Sözlü müziklerde dilsel becerilerimi doğru kullanabiliyorum.	80	8,03	116	11,65	251	25,20	281	28,21	268	26,91	3,54
9. Derslerde kazandığım müzik dağarcığımı (Okul şarkıları, Vatan Marşları, Atatürk ve Cumhuriyet....vb.) çeşitli etkinliklerle sergileme şansı yakalayabiliyorum.	151	15,16	165	16,57	215	21,59	221	22,19	244	24,50	3,24
10. Notaları doğru yazabiliyorum.	94	9,44	76	7,63	208	20,88	231	23,19	387	38,86	3,74
11. Başta İstiklâl Marşı olmak üzere, başlıca ulusal marş/şarkılarımızı özüne uygun söylemeyi başarabiliyorum.	58	5,82	71	7,13	165	16,57	278	27,91	424	42,57	3,94
12. Yaratıcı müziksel çalışmalar (beste yapma, kendi çalgımı yapma, doğaçlama yapma, yaratıcı dans ve dramatizasyon, teknolojiyi müzik çalışmalarında kullanma...vb.) yürütebilmeyi başarabiliyorum.	153	15,36	158	15,86	229	22,99	206	20,68	250	25,10	3,24
13. Müziksel bir çevre içinde yaşadığımın farkına varabiliyorum.	107	10,74	84	8,43	188	18,88	274	27,51	343	34,44	3,66
14. Serbest zamanımı müzikle geçirebiliyorum.	106	10,64	111	11,14	154	15,46	234	23,49	391	39,26	3,70
15. Kendimi müzik yoluyla ifade edebiliyorum.	143	14,36	157	15,76	252	25,30	201	20,18	243	24,40	3,24
16. Grup içi paylaşım duygum gelişiyor.	106	10,64	113	11,35	246	24,70	263	26,41	268	26,91	3,48
17. Ulusal müzik türlerini öğrenebiliyorum.	99	9,94	121	12,15	270	27,11	243	24,40	263	26,41	3,45
18. Evrensel müzik türlerini öğrenebiliyorum.	125	12,55	128	12,85	267	26,81	212	21,29	264	26,51	3,36

Tablo 37.'de, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğine verdikleri yanıtların dağılımı verilmiştir.

Tablo 37. incelendiğinde öğrencilerin genel olarak ölçekte yer alan “Temel müzik bilgilerini (müziğin tanımı, öğeleri, ses, çalgı türleri, müzik türleri..vb.) anlayabiliyorum.”, “Sesleri temel özellikleriyle (incelik- kalınlık, uzunluk kısalık..vb.) tanıyabiliyorum.”, “Müziği oluşturan temel müzik öğelerini (ritim, melodi, notalar, dizeler, anahtarlar suslar, nüanslar..vb.) tanıyabiliyorum.”, “Müzik dinleme alışkanlığımın geliştiğini düşünüyorum.”, “Sesimi doğru kullanabilmeyi öğrenebiliyorum.”, “Dinlediğim müziklere uygun ritmik devinimlerle eşlik (çalgı çalma, ritim tutma, dans etme..vb.) edebiliyorum.”, “Sözlü müziklerde dilsel becerilerimi doğru kullanabiliyorum.”, “Notaları doğru yazabiliyorum.”, “Başta İstiklâl Marşı olmak üzere, başlıca ulusal marş/şarkılarımızı özüne uygun söylemeyi başarabiliyorum.”, “Müziksel bir çevre içinde yaşadığının farkına varabiliyorum.”, “Serbest zamanımı müzikle geçirebiliyorum.”, “Grup içi paylaşım duygum geliyor.”, “Ulusal müzik türlerini öğrenebiliyorum.” ve “Evrensel müzik türlerini öğrenebiliyorum.” önermelerine “katılıyorum” şeklinde yanıt verdikleri saptanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrenciler ölçekte yer alan “Derslerde kazandığım müzik dağarcığımı (Okul şarkıları,Vatan Marşları, Atatürk ve Cumhuriyet.....vb.) çeşitli etkinliklerle sergileyebilme şansı yakalayabiliyorum.”, “Yaratıcı müziksel çalışmalar (beste yapma,kendi çalgımı yapma, doğaçlama yapma, yaratıcı dans ve dramatisasyon,teknolojiyi müzik çalışmalarında kullanma..vb.) yürütebilmeyi başarabiliyorum.” ve “Kendimi müzik yoluyla ifade edebiliyorum.” önermelerine genel olarak “kararsızım” şeklinde yanıt vermiştir.

4.7. İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden Aldıkları Puanların Dağılımları

Bu bölümde, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden aldıkları puan dağılımlarının incelenmesi sunulmaktadır.

4.7.1. İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden aldıkları puan dağılımlarının incelenmesi

Tablo 38.’de, İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden aldıkları puan dağılımlarına ilişkin veriler ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Tablo 38.
Öğrencilerin Müzik Dersi Tutum Ölçeğine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		$\bar{x}$
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1. Müzik dersini severim.	84	8,43	46	4,62	109	10,94	243	24,40	514	51,61	4,06
2. Müzik dersine isteksiz çalışırım.	405	40,66	222	22,29	152	15,26	104	10,44	113	11,35	2,30
3. Ders dışında da müzikle ilgili etkinlik yapmayı isterim.	124	12,45	117	11,75	190	19,08	197	19,78	368	36,95	3,57
4. Müzik dersi bir çalgıyı çalma becerimi geliştirir.	100	10,04	88	8,84	150	15,06	244	24,50	414	41,57	3,79
5. Müzik dersinin boş geçmesini istemem.	145	14,56	86	8,63	181	18,17	183	18,37	401	40,26	3,61
6. Müzik dersinde nota öğrenmek sıkıcıdır.	351	35,24	218	21,89	192	19,28	121	12,15	114	11,45	2,43
7. Müzik dersinde öğrendiklerimi sergilemek hoşuma gider.	107	10,74	89	8,94	191	19,18	217	21,79	392	39,36	3,70
8. Müzik dersi eğlenceli bir derstir.	89	8,94	47	4,72	127	12,75	228	22,89	505	50,70	4,02
9. Müzik dersinde başarılı olmak benim için önemlidir.	86	8,63	61	6,12	162	16,27	225	22,59	462	46,39	3,92
10. Müzik öğretmeninin verdiği ödevleri zamanında yaparım.	66	6,63	56	5,62	152	15,26	271	27,21	451	45,28	3,99
11. Müzik dersi kendime olan güvenimi artırır.	121	12,15	92	9,24	215	21,59	231	23,19	336	33,73	3,57
12. Müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gider.	92	9,24	70	7,03	159	15,96	234	23,49	441	44,28	3,87
13. Müzik dersinde notaları yazmak beni dersten soğutur.	342	34,34	190	19,08	205	20,58	118	11,85	141	14,16	2,52
14. Müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum.	103	10,34	73	7,33	200	20,08	218	21,89	402	40,36	3,75
15. Müzik dersinde kendimi rahat hissedirim.	109	10,94	77	7,73	173	17,37	233	23,39	404	40,56	3,75
16. Müzik dersi sevmediğim dersler arasındadır.	423	42,47	166	16,67	145	14,56	109	10,94	153	15,36	2,40
17. Müzik dersinin daha fazla olmasını isterim.	164	16,47	112	11,24	184	18,47	159	15,96	377	37,85	3,47
18. Mecbur olmasam müzik dersine girmem.	457	45,88	180	18,07	152	15,26	78	7,83	129	12,95	2,24
19. Müzik dersi bana mutluluk verir.	102	10,24	70	7,03	176	17,67	232	23,29	416	41,77	3,79
20. Müzik ders içeriği zevklidir.	104	10,44	75	7,53	160	16,06	227	22,79	430	43,17	3,81
21. Müzik dersinde öğrendiğimiz şarkılar ilgimi çekmez.	424	42,57	198	19,88	149	14,96	88	8,84	137	13,76	2,31
22. Müzik dersinde kendimi çıkmazda hissediyorum.	398	39,96	209	20,98	188	18,88	74	7,43	127	12,75	2,32
23. Müzik dersi sona erdiğinde üzülürüm.	155	15,56	129	12,95	224	22,49	195	19,58	293	29,42	3,34
24. Müzik dersi beklentilerime cevap vermemektedir.	304	30,52	177	17,77	248	24,90	106	10,64	161	16,16	2,64
25. Müzik dersinde vaktimi boşa harcıyorum.	452	45,38	215	21,59	134	13,45	77	7,73	118	11,85	2,19
26. Bir daha müzik dersi almak istemem.	489	49,10	199	19,98	126	12,65	65	6,53	117	11,75	2,12
27. Müzik dersinde şarkıyı hareketlerle canlandırmak hoşuma gider.	112	11,24	86	8,63	172	17,27	162	16,27	464	46,59	3,78
28. İçimden müzik dersine hazırlanmak gelmez.	387	38,86	207	20,78	180	18,07	70	7,03	152	15,26	2,39

Tablo 38.'de, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, Müzik Dersi Tutum Ölçeğine verdikleri yanıtların dağılımı verilmiştir.

Tablo 38. incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen öğrencilerin ölçekte yer alan “Müzik dersini severim.”, “Ders dışında da müzikle ilgili etkinlik yapmayı isterim.”, “Müzik dersi bir çalgıyı çalma becerimi geliştirir.”, “Müzik dersinin boş geçmesini istemem.”, “Müzik dersi eğlenceli bir derstir.”, “Müzik dersinde başarılı olmak benim için önemlidir.”, “Müzik öğretmenin verdiği ödevleri zamanında yaparım.”, “Müzik dersi kendime olan güvenimi artırır.”, “Müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gider.”, “Müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum.”, “Müzik dersinde kendimi rahat hissederim.”, “Müzik dersinin daha fazla olmasını isterim.”, “Müzik dersi bana mutluluk verir.”, “Müzik ders içeriği zevklidir.”, “Müzik dersinde şarkıyı hareketlerle canlandırmak hoşuma gider.” önermelerine genel olarak “katılıyorum” şeklinde yanıt verdikleri saptanmıştır.

Öğrenciler, Müzik Dersi Tutum Ölçeğinde yer alan “Müzik dersi sona erdiğinde üzülürüm.” önermesine genel olarak kararsızım yanıtını verirken, “Müzik dersine isteksiz çalışırım.”, “Müzik dersinde nota öğrenmek sıkıcıdır.”, “Müzik dersinde notaları yazmak beni dersten soğutur.”, “Mecbur olmasam müzik dersine girmem.”, “Müzik dersi sevmediğim dersler arasındadır.”, “Müzik dersinde öğrendiğimiz şarkılar ilgimi çekmez.”, “Müzik dersinde kendimi çıkmazda hissediyorum.”, “Müzik dersi beklentilerime cevap vermemektedir”, “Bir daha müzik dersi almak istemem” ve “İçimden müzik dersine hazırlanmak gelmez.” önermelerine katılmıyorum şeklinde yanıt vermiştir.

4.8. İlkokul Ve Ortaokul Öğrencilerinin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği”nden ve “Müzik Dersi Tutum Ölçeği”nden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Bu bölümde, öğrencilerin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden” ve “Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden” aldıkları puanlara ilişkin tanımlayıcı istatistikler sunulmaktadır.

4.8.1. Öğrencilerin “Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden” ve “Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden” aldıkları puanlara ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Tablo 39.’da Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin tanımlayıcı istatistikler sunulmaktadır.

Tablo 39.
Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	n	Toplam Puan		Madde Puanı		$\bar{x}$	S
		$\bar{x}$	s	Min	Maks		
Müzik becerileri	996	40,93	8,40	11	55	3,72	0,76
Amaç ve kazanımlar	996	24,14	6,29	7	35	3,45	0,90
EMBÖDÖ	996	65,07	13,62	18	90	3,58	0,77
Olumsuz duygular	996	27,47	5,43	8	40	3,43	0,68
Olumlu duygular	996	34,13	9,12	9	45	3,79	1,01
Etkinlik	996	18,18	4,78	5	25	3,64	0,96
Motivasyon	995	11,48	3,11	3	15	3,83	1,04
Beceri	996	10,75	3,23	3	15	3,58	1,08
Müzik Dersi Tutum Ölçeği Geneli	996	102,01	20,81	36	139	3,65	0,75

Tablo 39.’da, araştırmaya dahil edilen öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin ortalama, standart sapma, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 39. İncelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri alt boyutundan ortalama $40,93 \pm 8,40$ puan aldığı saptanmıştır. Öğrencilerin bu alt boyuttan aldıkları madde puan ortalaması ise $3,72 \pm 0,76$ ’dır. Buna göre, öğrencilerin müzik becerileri alt boyutundan yer alan önermelere genel olarak katılıyorum şeklinde yanıt verdiği ve olumlu görüş bildirdiği saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekte yer alan amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları toplam puan ortalaması

24,14±6,29, madde puanı ortalaması ise 3,45±0,90'dır. Öğrenciler amaç ve kazanımlar alt boyutunda yer alan önermelere genel olarak "katılıyorum" şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları toplam puan ortalaması 65,07±13,62 ve madde puanı ortalaması 3,58±0,77 bulunmuştur. Buna göre öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan önermelere ilişkin olumlu görüş bildirmiş ve genel olarak "katılıyorum" şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin, Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar incelendiğinde, öğrencilerin ölçekte yer alan olumsuz duygular alt boyutundan aldıkları toplam puan ortalamasının 27,47±5,43 olduğu, madde puanı ortalamasının ise 3,43±0,68 olduğu saptanmıştır. Buna göre öğrencilerin, müzik dersine yönelik olumsuz duygular alt boyutundan yer alan önermelere katılmıyorum şeklinde yanıt verdikleri saptanmıştır. Başka bir ifadeyle genel olarak öğrencilerin müzik dersine yönelik olumsuz tutumları bulunmamaktadır. Öğrencilerin ölçekte yer alan olumlu duygular alt boyutundan aldıkları toplam puan ortalaması 34,13±9,12, madde puanı ortalaması ise 3,79±1,01 bulunmuştur. Öğrencilerin bu alt boyutta yer alan önermelere genel olarak katılıyorum şeklinde yanıt verdikleri saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin etkinlik alt boyutundan aldıkları puan ortalaması 18,18±4,78, madde puanı ortalaması ise, 3,64±0,96'dır. Buna göre öğrencilerin etkinlik alt boyutunda yer alan önermelere genel olarak "katılıyorum" şeklinde yanıt verdikleri saptanmıştır. Öğrenciler ölçekte yer alan motivasyon alt boyutundan ortalama 11,48±3,11 toplam puan alırken, bu alt boyuta ilişkin madde puanı ortalaması 3,83±1,04 bulunmuştur. Öğrencilerin motivasyon alt boyutundan yer alan önermelere genel olarak katılıyorum şeklinde yanıt verdikleri tespit edilmiştir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin beceri alt boyutundan ortalama 10,75±3,23 toplam puan aldıkları saptanırken, madde puanı ortalamasının 3,58±1,08 olduğu tespit edilmiştir. Buna göre öğrenciler beceri alt boyutundan yer alan önermelere genel olarak "katılıyorum" yanıtını vermiştir. Araştırmaya alınan öğrencilerin Müzik Dersi Tutum Ölçeği toplam puan ortalaması 102,01±20,81, madde puanı ortalaması ise 3,65±0,75

bulunmuştur. Öğrenciler genel olarak Müzik Dersi Tutum Ölçeğinde yer alan önermelere katılıyorum yanıtını vermiş ve olumlu görüş bildirmiştir.

4.8.2. Öğrencilerin yaş gruplarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 40.'da Öğrencilerin yaş gruplarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 40.
Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Yaş grubu	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	10-11 yaş	523	41,82	8,44	3,57	0,00*
Becerileri	12-13 yaş	473	39,93	8,24		
Amaç ve	10-11 yaş	523	24,66	6,44	2,73	0,01*
Kazanımlar	12-13 yaş	473	23,57	6,08		
EMBÖDÖ	10-11 yaş	523	66,48	13,94	3,46	0,00*
	12-13 yaş	473	63,50	13,11		
Olumsuz	10-11 yaş	523	28,16	5,15	4,27	0,00*
Duygular	12-13 yaş	473	26,70	5,63		
Olumlu	10-11 yaş	523	35,47	8,73	4,96	0,00*
Duygular	12-13 yaş	473	32,63	9,32		
Etkinlik	10-11 yaş	523	18,63	4,86	3,12	0,00*
	12-13 yaş	473	17,69	4,65		
Motivasyon	10-11 yaş	523	11,74	3,03	2,76	0,01*
	12-13 yaş	472	11,19	3,17		
Beceri	10-11 yaş	523	11,38	3,09	6,54	0,00*
	12-13 yaş	473	10,07	3,24		
Müzik Dersi	10-11 yaş	523	105,38	20,39	5,46	0,00*
Tutum Ölçeği Genel	12-13 yaş	472	98,27	20,65		

* $p < 0,05$

Tablo 40.'da, araştırmaya dahil edilen öğrencilerin, yaş gruplarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 40.'a göre, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre ölçekte yer alan müzik becerileri alt boyutundan ve amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Araştırmaya katılan 10-11 yaş grubunda yer alan öğrencilerin müzik becerileri ve amaç-kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar 12-13 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, 10-11 yaş grubunda yer alan ve 12-13 yaş grubunda yer alan öğrencilerin ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Araştırmaya dahil edilen 10-11 yaş grubu öğrencilerin ölçek puanları 12-13 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş gruplarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinin yer alan olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Araştırmaya dahil edilen 10-11 yaş grubunda yer alan öğrencilerin ölçekte yer alan müzik alt boyutlardan aldıkları puanlar 12-13 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin yaş gruplarına göre ölçek genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında 10-11 yaş grubunda yer alan öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları puanların 12-13 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.8.3. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 41.'de, öğrencilerin cinsiyetlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 41.

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	Kadın	501	43,00	7,98	8,08	0,00*
Becerileri	Erkek	495	38,83	8,30		
Amaç	ve Kadın	501	25,91	5,77	9,33	0,00*
Kazanımlar	Erkek	495	22,34	6,30		
EMBÖDÖ	Kadın	501	68,91	12,82	9,34	0,00*
	Erkek	495	61,17	13,31		
Olumsuz	Kadın	501	28,64	5,04	7,02	0,00*
Duygular	Erkek	495	26,28	5,56		
Olumlu	Kadın	501	35,93	8,96	6,39	0,00*
Duygular	Erkek	495	32,30	8,93		
Etkinlik	Kadın	501	19,37	4,49	8,10	0,00*
	Erkek	495	16,99	4,78		
Motivasyon	Kadın	501	12,17	2,96	7,26	0,00*
	Erkek	494	10,78	3,10		
Beceri	Kadın	501	11,27	3,25	5,16	0,00*
	Erkek	495	10,23	3,12		
Müzik Dersi	Kadın	501	107,38	20,21	8,49	0,00*
Tutum Ölçeği Genel	Erkek	494	96,56	20,00*		

* $p < 0,05$

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 41.'de verilmiştir.

Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Kadın öğrencilerin müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin cinsiyetlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Kadın öğrencilerin ölçek genelinden erkek öğrencilere göre daha yüksek puan aldıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin cinsiyetlerine göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, kadın ve erkek öğrencilerin ölçekte yer alan olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Kadın öğrencilerin ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar, erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen kadın öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları puanlar daha yüksek bulunmuştur. Buna göre kadın öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları erkek öğrencilere göre daha olumludur.

4.8.4. Öğrencilerin sınıflarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 42.'de Öğrencilerin sınıflarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 42.

Öğrencilerin Sınıflarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Sınıf	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	Beşinci sınıf	437	42,52	8,38	5,37	0,00*
Becerileri	Altıncı sınıf	559	39,68	8,21		
Amaç ve	Beşinci sınıf	437	25,08	6,51	4,23	0,00*
Kazanımlar	Altıncı sınıf	559	23,40	6,02		
EMBÖDÖ	Beşinci sınıf	437	67,60	13,89	5,27	0,00*
	Altıncı sınıf	559	63,08	13,08		
Olumsuz	Beşinci sınıf	437	28,28	5,17	4,22	0,00*
Duygular	Altıncı sınıf	559	26,83	5,55		
Olumlu	Beşinci sınıf	437	35,95	8,49	5,65	0,00*
Duygular	Altıncı sınıf	559	32,70	9,36		
Etkinlik	Beşinci sınıf	437	18,89	4,87	4,12	0,00*
	Altıncı sınıf	559	17,64	4,65		
Motivasyon	Beşinci sınıf	437	11,92	2,99	3,97	0,00*
	Altıncı sınıf	558	11,14	3,16		
Beceri	Beşinci sınıf	437	11,47	3,13	6,32	0,00*
	Altıncı sınıf	559	10,19	3,19		
Müzik Dersi	Beşinci sınıf	437	106,51	20,05	6,14	0,00*
Tutum Ölçeği Genel	Altıncı sınıf	558	98,49	20,74		

* $p < 0,05$

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 42.'de verilmiştir.

Tablo 42.'de, verilen sonuçlar incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre ölçekte yer alan müzik becerileri alt boyutundan ve amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Beşinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin müzik becerileri ve amaç-kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar altıncı sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, beşinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile altıncı sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçek genelinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Beşinci

sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçek puanları altıncı sınıf öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinin yer alan olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Araştırmaya dahil edilen beşinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçekte yer alan müzik alt boyutlardan aldıkları puanlar altıncı sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre ölçek genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında beşinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları puanların altıncı sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.8.5. Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 43.'de, öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 43.

Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Anne Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	s	Min	Maks	F	p	Fark
Müzik Becerileri	İlkokul ve altı	223	40,04	8,10	12	55	4,70	0,00*	1-4
	Ortaokul	181	39,54	8,57	16	55			
	Lise	293	41,22	8,28	11	55			
	Üniversite	299	42,14	8,47	16	55			
Amaç ve Kazanımlar	İlkokul ve altı	223	23,13	6,11	7	35	5,64	0,00*	1-4
	Ortaokul	181	23,54	6,16	9	35			
	Lise	293	24,14	6,32	7	35			
	Üniversite	299	25,25	6,34	7	35			
EMBÖDÖ	İlkokul ve altı	223	63,17	13,21	23	90	5,73	0,00*	1-4
	Ortaokul	181	63,08	13,41	29	90			
	Lise	293	65,36	13,62	18	90			
	Üniversite	299	67,39	13,74	26	90			
Olumsuz Duygular	İlkokul ve altı	223	27,30	5,34	9	40	2,18	0,09	
	Ortaokul	181	27,36	5,59	8	39			
	Lise	293	27,01	5,41	12	40			
	Üniversite	299	28,11	5,38	12	40			
Olumlu Duygular	İlkokul ve altı	223	34,53	9,03	10	45	3,71	0,01*	3-4
	Ortaokul	181	33,79	9,27	9	45			
	Lise	293	32,86	9,45	9	45			
	Üniversite	299	35,27	8,64	9	45			
Etkinlik	İlkokul ve altı	223	18,14	4,87	5	25	1,58	0,19	
	Ortaokul	181	18,19	4,83	5	25			
	Lise	293	17,77	4,74	5	25			
	Üniversite	299	18,62	4,72	7	25			
Motivasyon	İlkokul ve altı	222	11,70	3,24	3	15	0,71	0,55	
	Ortaokul	181	11,41	3,03	3	15			
	Lise	293	11,31	3,03	3	15			
	Üniversite	299	11,52	3,14	3	15			
Beceri	İlkokul ve altı	223	10,90	3,03	3	15	1,76	0,15	
	Ortaokul	181	10,43	3,27	3	15			
	Lise	293	10,57	3,28	3	15			
	Üniversite	299	11,02	3,27	3	15			
Müzik Dersi Tutum Ölçeği Geneli	İlkokul ve altı	222	102,56	21,26	44	136	3,04	0,03*	3-4
	Ortaokul	181	101,18	20,79	43	137			
	Lise	293	99,52	21,09	36	139			
	Üniversite	299	104,54	19,99	40	136			

* $p < 0,05$

Tablo 43.'de, araştırmaya dahil edilen öğrencilerin, anne eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi

Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan varyans analizi (ANOVA) sonuçları vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkında istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu fark, annesi ilkokul ve altı düzeyde ve ortaokul düzeyinde eğitime sahip olan öğrenciler ile annesi üniversite mezunu olan öğrencilerden kaynaklanmaktadır. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar, annesi ilkokul ve altı düzeyde ve ortaokul düzeyinde eğitime sahip olan öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Diğer öğrencilerin aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan olumlu duygular alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın annesi lise mezunu olan öğrenciler ile annesi üniversite mezunu olan öğrencilerden kaynaklandığı saptanmıştır ($p<0,05$). Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin ölçek genelinden ve olumlu duygular alt boyutundan aldıkları puanlar, annesi lise mezunu olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinde yer alan olumsuz duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin anne eğitim durumlarına bakılmaksızın bu alt boyutlardan aldıkları puanlar benzerdir.

4.8.6. Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 44.'de Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 44.

Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Baba Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	s	Min	Maks	F	p	Fark
Müzik Becerileri	İlkokul ve altı	190	39,83	7,69	21	55	5,66	0,00*	1-4
	Ortaokul	178	39,42	9,19	11	55			
	Lise	307	41,13	7,89	15	55			
	Üniversite	321	42,22	8,63	16	55			
Amaç ve Kazanımlar	İlkokul ve altı	190	23,25	5,94	7	35	6,87	0,00*	1-4
	Ortaokul	178	22,99	6,40	7	35			
	Lise	307	24,16	6,19	7	35			
	Üniversite	321	25,28	6,37	7	35			
EMBÖDÖ	İlkokul ve altı	190	63,07	12,51	35	90	7,17	0,00*	1-4
	Ortaokul	178	62,42	14,62	18	90			
	Lise	307	65,29	12,91	24	90			
	Üniversite	321	67,50	13,96	26	90			
Olumsuz Duygular	İlkokul ve altı	190	27,61	5,20	13	37	0,22	0,88	
	Ortaokul	178	27,20	5,62	8	40			
	Lise	307	27,45	5,49	9	40			
	Üniversite	321	27,56	5,42	12	40			
Olumlu Duygular	İlkokul ve altı	190	34,25	9,35	10	45	2,82	0,04	
	Ortaokul	178	32,58	9,62	9	45			
	Lise	307	33,98	9,21	9	45			
	Üniversite	321	35,04	8,52	9	45			
Etkinlik	İlkokul ve altı	190	18,11	4,80	5	25	1,08	0,36	
	Ortaokul	178	17,81	4,84	5	25			
	Lise	307	18,06	4,85	5	25			
	Üniversite	321	18,55	4,68	5	25			
Motivasyon	İlkokul ve altı	190	11,61	3,21	3	15	1,35	0,26	
	Ortaokul	177	11,06	3,25	3	15			
	Lise	307	11,60	2,92	3	15			
	Üniversite	321	11,52	3,14	3	15			
Beceri	İlkokul ve altı	190	10,77	3,07	3	15	1,33	0,26	
	Ortaokul	178	10,42	3,15	3	15			
	Lise	307	10,67	3,37	3	15			
	Üniversite	321	11,00	3,21	3	15			
Müzik Dersi Tutum Ölçeği Geneli	İlkokul ve altı	190	102,35	21,07	49	135	1,92	0,12	
	Ortaokul	177	99,05	21,70	44	137			
	Lise	307	101,77	21,10	36	139			
	Üniversite	321	103,68	19,76	38	136			

* $p < 0,05$

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 44.'de vermiştir.

Tablo 44. İncelendiğinde, araştırmaya dahil edilen öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkında istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu fark babası ilkokul ve altı düzeyde ve ortaokul düzeyinde eğitime sahip olan öğrenciler ile babası üniversite mezunu olan öğrencilerden kaynaklanmaktadır. Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar, babası ilkokul ve altı düzeyde ve ortaokul düzeyinde eğitime sahip olan öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin baba eğitim durumlarına bakılmaksızın ölçek genelinden ve alt boyutlardan aldıkları puanlar benzerdir.

4.8.7. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 45.'de, öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 45.

Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okul Türlerine Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Okul Türü	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	Devlet okulu	897	40,80	8,22	-1,40	0,16
Becerileri	Özel okul	99	42,05	9,83		
Amaç ve	Devlet okulu	897	23,96	6,22	-2,79	0,01*
Kazanımlar	Özel okul	99	25,81	6,75		
EMBÖDÖ	Devlet okulu	897	64,76	13,34	-2,15	0,03*
	Özel okul	99	67,86	15,78		
Olumsuz	Devlet okulu	897	27,38	5,41	-1,61	0,11
Duygular	Özel okul	99	28,30	5,61		
Olumlu	Devlet okulu	897	33,89	9,25	-2,44	0,01*
Duygular	Özel okul	99	36,24	7,61		
Etkinlik	Devlet okulu	897	18,15	4,78	-0,68	0,50
	Özel okul	99	18,49	4,79		
Motivasyon	Devlet okulu	896	11,46	3,12	-0,53	0,60
	Özel okul	99	11,64	3,04		
Beceri	Devlet okulu	897	10,67	3,22	-2,41	0,02*
	Özel okul	99	11,49	3,23		
Müzik Dersi	Devlet okulu	896	101,55	20,88	-2,10	0,04*
Tutum Ölçeği Genel	Özel okul	99	106,17	19,82		

* $p < 0,05$

Tablo 45.'de, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken ($p > 0,05$), ölçekte yer alan amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Özel okulda öğrenim gören öğrencilerin amaç ve kazanımlar alt boyutundan almış oldukları puanlar, devlet okullarından öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksektir. Devlet okulunda ve özel okulda öğrenim gören öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel

olarak anlamlı olduğu ve özel okulda öğrenim gören öğrencilerin ölçek puanlarının devlet okulunda öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Müzik Dersi Tutum Ölçeği'nde yer alan olumsuz duygular, etkinlik ve motivasyon alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Özel okula giden öğrencilerin bu alt boyutlardan almış oldukları puanlar yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir. Öğrencilerin Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan olumlu duygular ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlara arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Özel okulda öğrenim gören öğrencilerin ölçek genelinden ve ölçekte yer alan olumlu duygular ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar, devlet okuluna devam eden öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

4.8.8. Öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 46.'da öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 46.

Öğrencilerin Okul Dışında Müzik Eğitimi Alma Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Okul dışında müzik eğitim alma	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	Alan	251	44,02	8,64	6,90	0,00*
Becerileri	Almayan	745	39,88	8,06		
Amaç ve	Alan	251	26,78	6,13	7,92	0,00*
Kazanımlar	Almayan	745	23,25	6,10		
EMBÖDÖ	Alan	251	70,80	14,04	7,94	0,00*
	Almayan	745	63,13	12,93		
Olumsuz	Alan	251	28,59	5,40	3,80	0,00*
Duygular	Almayan	745	27,09	5,39		
Olumlu	Alan	251	35,99	8,26	3,77	0,00*
Duygular	Almayan	745	33,50	9,32		
Etkinlik	Alan	251	19,50	4,49	5,09	0,00*
	Almayan	745	17,74	4,80		
Motivasyon	Alan	251	12,00	3,03	3,10	0,00*
	Almayan	744	11,30	3,12		
Beceri	Alan	251	11,06	3,34	1,76	0,08
	Almayan	745	10,65	3,18		
EMBÖDÖ	Alan	251	107,15	19,61	4,57	0,00*
	Almayan	744	100,28	20,93		

* $p < 0,05$

Tablo 46.'da, araştırmaya katılan öğrencilerin, okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre ölçekte yer alan müzik becerileri alt boyutundan ve amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Okul dışında müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik becerileri ve amaç-kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar okul dışında müzik eğitimi almayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, okul dışında müzik eğitimi alan öğrenciler ile

almayan öğrencilerin ölçek genelinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Okul dışında müzik eğitimi alan öğrencilerin ölçek puanları almayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinin yer alan olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Okul dışında müzik eğitimi alan öğrencilerin ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar okul dışında müzik eğitimi almayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre ölçek genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, okul dışında müzik eğitimi alan öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları puanların, okul dışında müzik eğitimi almayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.8.9. Öğrencilerin müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 47.'de Öğrencilerin müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 47.

Öğrencilerin Müzik Enstrümanı Çalma Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Enstrüman çalma	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	Çalan	490	43,29	8,51	9,11	0,00*
Becerileri	Çalmayan	506	38,63	7,62		
Amaç ve	Çalan	490	25,81	6,14	8,51	0,00*
Kazanımlar	Çalmayan	506	22,53	6,02		
EMBÖDÖ	Çalan	490	69,10	13,72	9,61	0,00*
	Çalmayan	506	61,16	12,34		
Olumsuz	Çalan	490	28,31	5,38	4,86	0,00*
Duygular	Çalmayan	506	26,66	5,36		
Olumlu	Çalan	490	35,45	8,74	4,56	0,00*
Duygular	Çalmayan	506	32,84	9,31		
Etkinlik	Çalan	490	19,22	4,63	6,91	0,00*
	Çalmayan	506	17,18	4,72		
Motivasyon	Çalan	490	11,92	3,04	4,48	0,00*
	Çalmayan	505	11,05	3,12		
Beceri	Çalan	490	11,31	3,26	5,47	0,00*
	Çalmayan	506	10,21	3,10		
Müzik Dersi	Çalan	490	106,22	20,53	6,42	0,00*
Tutum Ölçeği Genel	Çalmayan	505	97,92	20,27		

* $p < 0,05$

Tablo 47.'de, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan bağımsız örneklem t testi sonuçları verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, herhangi bir müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar enstrüman çalmayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin herhangi bir müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir

fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin ölçek genelinden enstrüman çalmayan öğrencilere göre daha yüksek puan aldıkları, başka bir ifadeyle müzik enstrümanı çalan öğrencilerin enstrüman çalmayan öğrencilere göre ölçek puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin, herhangi bir müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, herhangi bir müzik enstrümanı çalan ve enstrüman çalmayan öğrencilerin ölçekte yer alan olumsuz duygular, olumlu duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar, enstrüman çalmayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin herhangi bir müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları puanlar daha yüksek bulunmuştur. Buna göre herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları enstrüman çalmayan öğrencilere göre daha olumludur.

4.8.10. Öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 48.'de Öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 48.

Öğrencilerin Ailelerinde Müzikle Uğraşan Herhangi Bir Birey Olma Durumlarına Göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

Ölçekler	Ailede müzikle uğraşan birey	n	$\bar{x}$	s	t	p
Müzik	Var	492	42,06	8,80	4,24	0,00*
Becerileri	Yok	504	39,82	7,84		
Amaç ve	Var	492	25,41	6,20	6,40	0,00*
Kazanımlar	Yok	504	22,90	6,15		
EMBÖDÖ	Var	492	67,46	14,01	5,57	0,00*
	Yok	504	62,72	12,82		
Olumsuz	Var	492	27,72	5,44	1,43	0,15
Duygular	Yok	504	27,23	5,41		
Olumlu	Var	492	34,92	9,08	2,73	0,01*
Duygular	Yok	504	33,35	9,11		
Etkinlik	Var	492	18,91	4,83	4,80	0,00*
	Yok	504	17,47	4,63		
Motivasyon	Var	492	11,77	3,12	2,88	0,00*
	Yok	503	11,20	3,08		
Beceri	Var	492	10,86	3,32	0,98	0,33
	Yok	504	10,65	3,14		
Müzik Dersi	Var	492	104,17	20,75	3,26	0,00*
Tutum Ölçeği Genel	Yok	503	99,89	20,67		

* $p < 0,05$

Tablo 48.'de, araştırmaya alınan öğrencilerin, ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olması durumuna göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına

Öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olması durumuna göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Ailelerinde müzikle uğraşan biri bulunan öğrencilerin müzik becerileri ve amaç ve kazanımlar alt boyutlarından aldıkları puanlar, ailelerin müzikle uğraşan biri olmayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya katılan ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olması durumuna göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel

olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Ailelerin müzikle uğraşan bir birey olan öğrencilerin ölçek genelinden, ailelerinde müzikle uğraşan herhangi biri olmayan öğrencilere göre daha yüksek puan aldıkları saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olması durumuna göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinde bulunan olumsuz duygular ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$). Öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olması durumuna göre Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan olumlu duygular, etkinlik ve motivasyon alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Ailelerinde müzikle uğraşan biri bulunan öğrencilerin ölçek genelinden ve ölçekte bulunan alt boyutlardan aldıkları puanlar, ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir olmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

4.8.11. Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması

Tablo 49.'da, Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 49.

Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden Ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Karşılaştırılması

		Müzik Becerileri	Amaç ve Kazanımlar	EMBÖDÖ
Olumsuz	r	0,35	0,28	0,34
Duygular	P	0,00*	0,00*	0,00*
Olumlu	r	0,58	0,49	0,58
Duygular	p	0,00*	0,00*	0,00*
Etkinlik	r	0,61	0,56	0,63
	p	0,00*	0,00*	0,00*
Motivasyon	r	0,59	0,52	0,60
	p	0,00*	0,00*	0,00*
Beceri	r	0,29	0,22	0,28
	p	0,00*	0,00*	0,00*
Müzik Dersi	r	0,62	0,53	0,63
Tutum Ölçeği Genel	p	0,00*	0,00*	0,00*

* $p < 0,05$

Tablo 49.'da, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin Pearson korelasyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 49. incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri alt boyutundan aldıkları puanlar ile Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan tüm alt boyutlardan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$). Bu korelasyonlar pozitif yönlüdür ve öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan müzik becerileri alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar da artmaktadır.

Öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar ile Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan tüm alt boyutlardan aldıkları puanlar arasında

istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü korelasyonlar olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Buna göre öğrencilerin Müzik Dersi Tutum Ölçeğinde yer alan amaç ve kazanımlar alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar da artmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları puanlar ile Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan tüm alt boyutlardan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü korelasyonlar olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Öğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeği genelinden aldıkları puanlar arttıkça, Müzik Dersi Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte yer alan tüm alt boyutlardan aldıkları puanlar da artış göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde sürdürülmekte olan temel eğitim kademesi müzik derslerinin işlevselliğinin etkililiğine yönelik, müzik öğretmeni ve öğrenci görüşlerinden yola çıkılarak durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler neticesinde aşağıda sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmektedir.

5.1. Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin vermiş olduğu yanıtlardan, etkili ve verimli bir temel eğitim kademesi müzik dersinin nasıl olması gerekliliği konusunda, ilkokul müzik öğretmenlerinin en fazla üzerinde durmuş olduğu konunun, müzik derslerinin yapılabilmesi için uygun fiziki koşullar ve yeterli donanımın eksikliklerinin giderilmesi üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Ortaokul müzik öğretmenlerinin ise üzerinde en fazla durmuş olduğu konunun, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimine özgü yöntemlere daha fazla hakim olmasının gerekliliği yönündedir.
2. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler doğrultusunda, ilkokul müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel ve mesleki özelliklerin nasıl olması gerektiğine ilişkin yine ilkokul müzik öğretmenleri sırasıyla, müziksel mesleki alan bilgisi yeterliğinin güçlü olması gerektiği, müzik öğretmenlerinin taşınması gereken kişisel özelliklerin önemli olduğuna, meslek bilgisinin önemine ilişkin detaylı açıklamalarda buldukları tespit edilmiştir. Aynı soru doğrultusunda ise, ortaokul müzik öğretmenlerinin daha fazla, sırasıyla, kişisel özelliklere ilişkin, müziksel mesleki alan bilgisi yeterliğine ilişkin ve meslek bilgisi yeterliliğine ilişkin konular üzerinde görüş sundukları anlaşılmaktadır.
3. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde anlaşılmaktadır ki, sağlıklı müzik öğretimi çalışmalarının yürütülebilmesi için uygun fiziki koşulların, hem ilkokul hem de ortaokul temel eğitim kademesi müzik

öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda, sırasıyla temel olarak fiziki alt yapı ihtiyaçlarının, müzik aleti ihtiyaçlarının, teknolojik araç-gereçlerin giderilmesi gerekliliği ile sınıf mevcudunun kalabalık olmamasının önemli olduğundan söz ettikleri anlaşılmaktadır.

4. Araştırma sonuçları neticesinde ilk ve ortaokul öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik öğretimi derslerini daha etkileşimli kılabilmek için kullanmakta oldukları yöntem ve tekniklere ilişkin sırasıyla müziğe özgü öğretim yöntem ve tekniklerini, özel öğretim yöntem ve tekniklerini, öğretim ilkelerini, çağdaş öğrenme kuramlarını, öğretim stratejilerini kullanmakta oldukları görülmektedir.
5. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin sırasıyla müzik aletleri ve materyaller, teknolojik araç-gereçer ile görsel materyaller kullanmakta oldukları anlaşılmaktadır.
6. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesine bağlı kurumların müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş oldukları araç-gereç ve imkanların, ilkokul müzik öğretmenleri görüşlerine göre büyük oranda yetersiz olduğu görülmektedir. Ancak elde edilen sonuçlardan, ortaokul müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre araç-gereç ve imkanların yeterli ve yetersiz olmasına yönelik düşüncelerinin denk olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, elde edilen verilerden anlaşılmaktadır ki, büyük oranda temel eğitim kademesi müzik derslerinin sağlıklı yürütülebilmesinin bir çok eğitim kurumunda istenilen düzeyde sağlanamamaktadır.
7. Araştırma sonuçları neticesinde görülmektedir ki, ilkokullardaki müzik derslerinin büyük bir çoğunluğunun sınıf ortamında gerçekleşmekte olduğu, bazı okullarda müzik odalarının var olduğu, ancak bir kısmının yeterli alt yapı ve donanımına sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, araştırma sonuçlarından görülmektedir ki, bazı müzik öğretmenleri okul bahçelerini de müzik öğretimi için kullanmaktadırlar. Ayrıca, araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, araştırmaya katılan ortaokul müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun derslerini müzik odalarında yapmakta olduğu, ancak konuya ilişkin açıklamalarından müzik odası olsada, gerek araç-gereç, donanım, alt yapı ve çalgı eksikliklerinden bahsetmektedirler. Yine öğretmenlerin bir

kısmı ise, müzik derslerini yetersiz ve müzik derslerinin işlenebilmesi için çok uygunsuz, dar, havasız, soğuk, rutubetli, başta piyano olmak üzere çalgı ve araç-gereç eksiklikleri olan koşullarda yapmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır.

8. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin vermiş oldukları yanıtlar neticesinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan müzik dersi öğretim programının kullanılabilirliği açısından genel olarak yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Hem ilkokul hem de ortaokul öğretmenlerinin 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan müzik dersi öğretim programını büyük oranda yetersiz bulmalarının yanı sıra, bir kısmının müzik eğitimi programından haberdar olmadıkları ve kullanmadıkları vermiş oldukları yanıtlardan anlaşılmaktadır. Ancak, yine araştırma sonuçlarından bir kısım öğretmenin müzik dersi öğretim programı ve müzik eğitimi kitaplarını karıştırmakta oldukları vermiş oldukları yanıtlardan görülmektedir.
9. Araştırma sonuçlarından, elde edilen veriler neticesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programının hedeflenen düzeyde müzik eğitimi amaçlarına ulaşamadığı görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programlarını yeterli bulmadıkları gibi, bir kısmının yeterli bulduğu, bir kısmının ise, kısmen yeterli bulduğu, program ile ilgili yorum yapmadığı, program ile ilgili bilgisinin olmadığı, programı uygulayacak öğretmenlerin yetersiz olduğu görüşü sunduğu, araştırma sorularına vermiş oldukları yanıtlarlardan tespit edilmiştir.
10. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde, araştırmaya katılan ilkokul müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, haftada 2 saat olan, haftalık ve yıllık ders süresinin yeterli olduğu yönünde görüş belirttiği anlaşılmaktadır. Ancak, ortaokul müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun ise, haftada 1 saat olan haftalık ve yıllık müzik dersi süresinin yeterli olmadığı yönünde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır.

11. Araştırma sonuçlarına göre temel eğitim kademesi müzik eğitimi derslerinin amacına ulaşmasını engelleyen öğretmenden kaynaklı sorunlar üzerine sunmuş oldukları görüşlerinden, en fazla konu ile bağlantılı olarak öğretmen odaklı sorunlar üzerinde durdukları, ancak, öğretmenleri sorun yaşamaya ve verimsizliğe iten dış ve iç etkenlerin de olduğundan söz ettikleri anlaşılmaktadır.
12. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde, müzik derslerinde öğrenciden kaynaklanan sorunlar ile müzik öğretmenlerinin mesleğe bakış açısının etkilenmesi yönünde, hem ilkokul hem de ortaokul kademelerindeki en büyük sorunun, öğrencileri sorun yaşamaya iten dış etkenlerin olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, sırasıyla, öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan sorunların olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan bazı öğretmenler ise öğrenciden kaynaklanan her hangi bir sorun olmadığından söz etmişlerdir. Öğretmenlerin öğrenciden kaynaklanan sorunlar nedeniyle mesleğe bakış açılarının değişip değişmediğine yönelik büyük bir bölümünün yanıt vermekten kaçındıkları görülmektedir. Ayrıca, araştırma sorularına yanıt veren öğretmenlerden, ortaokul öğretmenlerinin yaşanan sorunlardan, ilkokul öğretmenlerine göre daha fazla mesleğe yönelik bakış açılarının etkilendiği tespit edilmiştir.
13. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi (ilk ve ortaokul) müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin, genel olarak eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, ilkokul müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun ölçme değerlendirme kaynaklı sorunlar olmadığından söz ettikleri, fakat, ortaokul müzik öğretmenlerinin ise, büyük bir çoğunluğunun ölçme değerlendirme kaynaklı ciddi sorunlar olduğu yönünde görüş sundukları tespit edilmiştir.

Buna göre, temel eğitim kademesi ilkokul müzik öğretmenlerinin müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin görüşleri sırasıyla, fiziki koşullardan, kullanılmakta olan müzik eğitim programından ve öğretmenden kaynaklanan sorunlar üzerinde durdukları anlaşılmaktadır.

Temel eğitim kademesi ortaokul müzik öğretmenlerinin ise, müzik dersinde ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin, kullanılmakta olan müzik eğitim programından, öğrenciden kaynaklanan, fiziki koşullardan, öğretmenden ve ailelerden kaynaklanan sorunlar üzerinde durdukları tespit edilmiştir.

14. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesinde eğitim vermekte olan müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre, müzik derslerinde yaşanan önemli sorunların ilk ve ortaokul kademelerinde ciddi farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Müzik öğretmeni görüşleri doğrultusunda, ilkokul kademesinde yaşanmakta olan en önemli sorunun fiziki koşullar ve donanım eksikliği kaynaklı olduğu görülmekte iken, ortaokul kademesinde en önemli sorunun müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar olduğu tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, ilkokul müzik öğretmenlerinin yaşamakta oldukları en önemli sorunlar sırasıyla, müzik derslerinin boş zaman değerlendirme ve önemsiz görülmesine ilişkin tutum ve davranışlar, sınıf mevcudunun kalabalık olması, müzik öğretmenlerinden kaynaklı sorunlar, KKTC MEB'ten kaynaklanan sorunlar olması ve eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olması şeklindeki görüşlerdir.

Ortaokul müzik öğretmenlerinin yaşamakta oldukları sorunlar ise sırasıyla, eğitim programından kaynaklanan, yetersiz ders saatinden kaynaklanan, materyal eksikliğinden kaynaklanan, fiziki koşul ve donanım eksikliğinden kaynaklanan, sınıf mevcudunun kalabalık olmasından kaynaklanan ve müzik öğretmeni kaynaklı sorunlar olduğu, araştırma sorularına vermiş oldukları yanıtlar doğrultusunda tespit edilmiştir.

15. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi müzik öğretmenleri görüşlerine ilişkin, müzik derslerinde yaşanmakta olan farklı sorunlar olduğu tespit edilmiştir.

İlkokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen faktörlere ilişkin görüşlerine göre en başta eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olduğundan söz ettikleri görülmektedir.

Ardından ise, yine, KKTC eğitim sisteminin bir getirisi olan 5. sınıftan (ilkokul son kademe) 6. sınıfa (ortaokul ilk kademe) geçişte öğrencilerin kolej sınavı ve benzeri sınavlara odaklanmak zorunda bırakılmaları ve bu bağlamda öğrencilerin müzik ve sanat gibi sosyal etkinliklerden soyutlanmak zorunda olmalarıdır. İlkokul öğretmenleri sırasıya MEB'ten kaynaklanan, müzik öğretimi programından kaynaklanan ve müzik eğitimi derlerine gereken önemin verilmemesinden kaynaklı sorunlar yaşanmakta olduğunu vurgulamışlardır.

Ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen faktörlere ilişkin görüşlerine göre ise, en başta aileleri, okul yönetimlerinin ve MEB'in, müzik öğretmenlerine yönelik tutum, davranış ve yaklaşımlarından kaynaklanan sorunlar olduğundan bahsettikleri görülmektedir. Ardından ise, sırasıyla, müzik eğitimi programının içeriğinin zayıf olmasından, sunulmakta olan fiziki koşulların ve donanımın yetersizliğinden, genellikle ortaokullarda görev yapmakta olan tek bir müzik öğretmeninden beklentilerin fazla oluşundan, devlet okullarında öğleden sonra ek etkinlik yapabilmek için (koro, orkestra...vb.) okullarda öğrenci kalmamasından, yeni hazırlanan müzik dersi öğretim programının da, tam anlamıyla yeterli olmamasından ve son olarak ise, ortaokullardaki müzik öğretmeni eksikliklerinden kaynaklanan sorunlardan söz ettikleri anlaşılmaktadır.

16. Öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan önermeler, verdikleri yanıtlardan temel müzik öğretimi sürecinde elde etmeleri hedeflenen kazanımlardan, temel müzik bilgilerini anlayabilmeleri, müziği oluşturan temel müzik öğelerini tanıyabilmeleri, müzik dinleme alışkanlığı edinebilmeleri, seslerini doğru kullanabilmeyi öğrenmeleri, dinledikleri müziklere eşlik edebilmeleri, sözlü müziklerde dilsel becerilerini doğru kullanabilmeleri, notaları doğru yazabilmeleri, ulusal ve uluslararası marş ve şarkıları özüne uygun söyleyebilmeleri, evrensel müzik türlerini tanıyabilmeleri ve müziksel bir çevre içinde yaşadıklarının farkında olabilmeleri konularında kendilerini tam anlamıyla yeterli görmeseler de,

“katılıyorum” yanıtı vererek kendilerini yeterli düzeyde gördükleri sonuçlarına ulaşılmaktadır.

17. Öğrencilerin, Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinde yer alan önermelere verdikleri yanıtlardan, temel müzik öğretimi sürecinde elde etmeleri hedeflenen kazanımları ve müzik dağarcığını çeşitli etkinliklerle sergileyebilme, yaratıcı müziksel çalışmalar (beste yapma, çalığı yapma, doğaçlama yapma, yaratıcı dans ve dramatizasyon, teknolojiyi müzik çalışmalarında kullanma) yürütebilme, kendilerini müzik yoluna ifade edebilme konularında “kararsızım” yanıtı vererek, kendilerini yeterli bulmadıkları yönünde yanıtlar vermiş oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.
18. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Müzik Dersi Tutum Ölçeğine verdikleri yanıtlardan, ders dışında müzikle ilgili etkinlik yapmak isterim, müzik dersinin boş geçmesini istemem, müzik dersi eğlenceli bir derstir, müzik dersinde başarılı olmak benim için önemlidir, müzik öğretmenin verdiği ödevleri zamanında yaparım, müzik dersi kendime olan güvenimi artırır, müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gider, müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum, müzik dersinde kendimi rahat hissederim, müzik dersinin daha fazla olmasını isterim, müzik dersi bana mutluluk verir, müzik dersi içeriği zevklidir, müzik dersinde şarkıyı hareketle canlandırmak hoşuma gider önermelerine “katılıyorum” şeklinde yanıt verdikleri ve müzik derslerine karşı pozitif yönde bir tutum sergiledikleri sonuçlarına ulaşılmaktadır.
19. Ayrıca, araştırma kapsamına alınan öğrencilerin, Müzik Dersi Tutum Ölçeğine verdikleri yanıtlardan, müzik dersi sona erdiğinde üzülürüm önermesine “kararsızım” demeleri ile müzik dersine isteksiz çalışırım, müzik dersinde nota öğrenmek sıkıcıdır, müzik dersinde notaları yazmak beni dersten soğutur, mecbur olmasam müzik dersine girmem, müzik dersi sevmediğim dersler arasındadır, müzik dersinde öğrendiğimiz şarkılar ilgimi çekmez, müzik dersinde kendimi çıkmazda hissediyorum, müzik dersi beklentilerime cevap vermemektedir, bir daha müzik dersi almak istemem, içimden müzik dersine hazırlanmak gelmez önermelerine ise, “katılmıyorum” yanıtlarını vermeleri müzik derslerine yönelik olumlu tutum sergiledikleri

ancak, müzik derslerini öğrencilerin yaşamlarında daha da aktif kılmak gerekliliği olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

20. Öğrencilerin yaş gruplarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, öğrencilerin yaş gruplarına göre ölçek genelinden aldıkları puanlar karşılaştırıldığında, 10-11 yaş grubunda yer alan öğrencilerin ölçek genelinden aldıkları puanların, 12-13 yaş grubunda yer alan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.
21. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması incelendiğinde, ölçeklerin alt boyutları ile genelinden, kız öğrencilerin aldıkları puanların erkek öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.
22. Öğrencilerin sınıflarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden ve Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması incelendiğinde, ölçeklerin alt boyutları ile genelinden, 5. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin aldıkları puanların 6. sınıfta öğrenim öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.
23. Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması incelendiğinde, ölçek genelinden ve ölçekte yer alan müzik becerileri ile amaç ve kazanımlar alt boyutlarında aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu farkın, annesi ilkökul ve alt düzeyde olanlardan kaynaklanmakta olduğu görülmektedir. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar, annesi ilkökul ve alt düzeyinde eğitime sahip olan öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Diğer öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.
24. Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması incelendiğinde, annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin, ölçek genelinden ve olumlu duygular alt boyutundan aldıkları puanlar, annesi lise mezunu olan öğrencilere göre anlamlı düzeyde

daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre ölçeğin alt boyutlarında yer alan olumsuz duygular, etkinlik, motivasyon ve beceri alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

25. Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması incelendiğinde, babası üniversite mezunu olan öğrencilerin ölçek genelinden ve ölçekte yer alan alt boyutlardan aldıkları puanlar, babası ilkokul ve alt düzeyde ve ortaokul düzeyinde eğitime sahip olan öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır.
26. Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre, Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların karşılaştırılması incelendiğinde, baba eğitim durumlarına bakmaksızın ölçek genelinden ve alt boyutlardan aldıkları puanlar benzerdir.
27. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Edinilen Müzik Becerileri Öz değerlendirme Ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, devlet okulunda ve özel okulda öğrenim gören öğrencilerin ölçeğin alt boyutları ve genelinden aldıkları puanlar arasındaki farkın anlamlı olduğu ve özel okulda öğrenim gören öğrencilerin, ölçek puanlarının devlet okulunda öğrenim gören öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.
28. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türlerine göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, özel okulda öğrenim gören öğrencilerin, ölçek genelinden ve ölçekte yer alan olumlu duygular ve beceri alt boyutlarından aldıkları puanlar, devlet okuluna devam eden öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.
29. Öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri Öz Değerlendirme Ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, okul dışında müzik eğitimi alan öğrencilerin, ölçek puanları alt boyut ve ölçek genelinde eğitim almayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.
30. Öğrencilerin okul dışında müzik eğitimi alma durumlarına göre Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, okul dışında müzik

eğitimi alan öğrencilerin, ölçek puanları alt boyut ve ölçek genelinde eğitim almayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

31. Öğrencilerin müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri z değerlendirme leğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin, ölçeğin alt boyutları ile ölçek genelinden aldıkları puanların enstrüman çalmayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.
32. Öğrencilerin müzik enstrümanı çalma durumlarına göre Müzik Dersi Tutum leğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, herhangi bir müzik enstrümanı çalan öğrencilerin, müzik dersine ilişkin tutumları, enstrüman çalmayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.
33. Öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan bir birey olama durumlarına göre Edinilen Müzik Becerileri z Değerlendirme leğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, ailelerinde müzikle uğraşan bir birey olan öğrencilerin, ölçeğin alt boyutu ve ölçek genelinden, ailelerinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olmayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.
34. Öğrencilerin ailelerinde müzikle uğraşan bir birey olma durumlarına göre Müzik Dersi Tutum leğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, ailelerinde müzikle uğraşan bir birey olan öğrencilerin, ailesinde müzikle uğraşan herhangi bir birey olmayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.
35. Araştırma kapsamına alınan ğrencilerin Edinilen Müzik Becerileri z Değerlendirme leği genelinden aldıkları puanlar ile Müzik Dersi Tutum leği genelinden ve ölçekte yer alan tüm alt boyutlardan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü koreasyon olduğu araştırma sonuçlarından saptanmıştır.

5.2. Tartışma

Bu bölümde ise, araştırmanın bilime olan katkısı, özgün kısımlarının vurgulandığı, giriş ve ilgili araştırmalarla ilişkilendirildiği, bulgulardan elde edilen verilerin tartışıldığı bölümdür.

Araştırmada, müzik öğretmeni görüşlerinin belirlenebilmesi amacıyla, araştırmacı tarafından uzman görüşleri de alındıktan sonra son şekli verilmiş olan ve 15 nitel sorudan oluşan, “Öğretmenlerin Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Becerilere İlişkin Değerlendirmelere” yönelik görüşme formu hazırlanmıştır. Mevcut durumun belirlenmesine yönelik hazırlanan soruların temelinin, müzik öğretmenlerinin taşıması gereken özellikler, müzik eğitim-öğretimi için sağlanan fiziki koşulların tespiti, kullanılan yöntem ve teknikler, araç-gereçlerin yeterliği, 2016-2017 eğitim öğretim yılı öncesi ve sonrasında kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programlarının hem değerlendirmeleri hem de karşılaştırmaları, haftalık ve yıllık ders sürelerinin yeterliği, müzik dersi ölçme değerlendirme yaşanan aksaklıkların anlaşılması ile genel olarak müzik derslerinin akışını ve hedeflerine ulaşılmasını engelleyen sorunların müzik öğretmeni görüşlerinden yola çıkılarak tespit edilmesi için çalışma gerçekleştirilmiştir. Vidulin, Martinović ve Djurdanovic (2015), tarafından yapılan “İlkokul Okullarındaki Müzik Programının, Müzik Eğitimi Yapısı, Önemi ve Kazanımları: Hırvatistan, Karadağ ve Sırbistan Örneğinin”de eş zamanlı olarak, çalışma kapsamına ülkelerin müzik eğitimi başarıları, kazanımları detaylı döküman araştırmaları yapılarak müzik eğitimi hedeflerine ulaşmalarındaki durum tespiti yapılmıştır. Yapılan müzik eğitimi durum tespiti ile müzik eğitimi alanında ülkelerin eksiklerinin tespit edilerek ortak bir çatı altında müzik eğitimi programı oluşturmak amaçlanmıştır. Bu araştırma ise, araştırmacı tarafından gerçekleştirilen, KKTC’deki müzik eğitim-öğretim sürecine yönelik durum tespiti araştırmasını destekler niteliktedir.

Afacan ve Özgür (2016), tarafınan yapılan araştırmada 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu, kız ve erkek öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu, öğrencilerin tutum ölçeğinden

aldıkları puanların, okulların içinde bulunduğu sosyoekonomik çevreye göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı, orta ve üst sosyo-ekonomik çevre okullarında öğrenim gören ve araştırmanın örnekleminde yer alan öğrencilerin, müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu, sınıf değişkeni açısından incelendiğinde ise, 6. sınıf öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ayrıca, araştırma grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinde müzikle ilgilenen bireyler olanların müzik dersine ilişkin tutum puanı ortalamaları, olmayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, araştırma sonuçları, KKTC temel eğitim kademesi öğrencilerinin vermiş oldukları yanıtlar ile karşılaştırıldığında, yaş, cinsiyet, eğitim kademesi, sosyoekonomik çevre, aile bireylerinin müzikle ilgileniyor olması gibi değişkenlerin, öğrencilerin müzik derslerine yönelik tutumlarını farklılaştırdığı anlaşılmaktadır. Yine Otacıoğlu (2007), tarafından, ilkokul 5.6.7. sınıf öğrencilerinin müzik derslerine ilişkin tutumlarının incelenmesine yönelik yapılan bir araştırmadan elde edilen sonuçlardan, müzik dersine ilişkin tutumların cinsiyet, yaş değişkenleri açısından istatistiksel açıdan farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu da, yapılan araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Ayrıca, Otacıoğlu'nun yapmış olduğu araştırmadan görülmektedir ki, 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutum puanları 6.7. sınıf öğrencilerinden daha yüksektir. Bu sonuç ise, KKTC temel eğitim kademesi 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin müzik derslerine yönelik tutum puanlarından elde edilen sonuçlar ile benzerlik göstermektedir. Ancak, Otacıoğlu'nun yapmış olduğu araştırmadan, aile fertlerinin müziğe olan ilgisinin, aile ekonomik durumunun, müzik ders saatlerini yeterli bulma durumları açısından istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edilmediği, fakat, okul başarısı ile müziğe yönelik tutumun istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Elde edilen neticeler, KKTC temel eğitim kademesi öğrencilerinin vermiş oldukları yanıtlar ile karşılaştırıldığında, aile bireylerinin müzikle ilgileniyor olmasının, müzik dersine yönelik tutumunda her zaman istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturamayacağını göstermiştir.

Öğrenimin yükseltilmesi ve beceri kazanımında müziğin ilgili bir servis olduğuna yönelik Azizinezhad, Hashemi ve Darvishi (2013), tarafından yapılan bir araştırmada ise, yine müziksel becerilerin çocukların ve genç insanların yaşamları

boyunca entellektüel kazanım, sosyal kazanım ve kişisel gelişimlerine pozitif yönde katkı sağlamış olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre, temel eğitimde kazanılan farklı müziksel becerilerin, öğrencilerin farklı akademik disiplin içerisinde de anlamlı bir şekilde farklılık oluşturduğunu vurgulamaktadır.

Ayrıca, incelenen ilgili literatürde, müziksel becerilerin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesinde, Kandır ve Türkoğlu (2015) tarafından, MEB 2013 okul öncesi programının müzikal becerilerin gelişimi yönünden tespit edilmesine yönelik yapılan bir araştırmada, araştırma sonuçlarının kazanımlar, öğrenme süreci ve değerlendirme basamakları açısından, çocukların müzikal becerilerinin gelişimi ve desteklenmesi konusunda güçlendirilmesi gerektiği saptanmıştır. Ayrıca, araştırma sonucunda, okul öncesi eğitim programında yer alan kazanımların müzikal becerilerden, “müzikal biliş”, “müziğin sosyal fonksiyonu”, “müzikal hareket/bedensel yaratım” ve “ses bilgisi ve farkındalığı” gibi nedenlerle doğrudan ilişkili kazanımlarla desteklenmediği görülmüştür. Buna bağlı olarak, müzikal becerilerin öğrenme sürecine bütün gelişim alanlarına ait ilgili kazanımlarla nasıl ilişkilendirilerek entegre edileceğine ilişkin rehberliğin yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Değerlendirme yönünden ise, programın çocukların, müzikal ilgi, bilgi, beceri ve tutumlarının değerlendirilmesi yönünden güçlendirilmesi gerektiği uygun bulunmuştur. Yapılan bu araştırma ile bir kez daha görülmektedir ki, geliştirilen programlar içindeki becerilerin öğrencilere kazandırma etkililiğinin değerlendirilmesi büyük bir önem arz etmekle birlikte, zaman zaman gerçekleştirilecek araştırmalarla öğrencilere daha yararlı düzeyde ulaşılabilmeleri için çaba gösterilmelidir.

Yine Önder, G., C., ve Yıldız, E. (2017), tarafından yapılan araştırma kapsamında, görülmektedir ki, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, 12 yıllık zorunlu eğitimin uygulamaya başlanmasıyla, ilkokullarda müzik dersleri sınıf öğretmenleri tarafından yapılmaktadır. Ortaokul eğitimi sürecinde ise, yani 5. sınıftan itibaren, müzik derslerini alan (müzik) öğretmeni sürdürmektedir. İlkokul eğitimi sürecinde müzik derslerinin sınıf öğretmeni ile yapılmasından ötürü, öğrenciler müzik dersi öğretim programındaki kazanımları tam olarak edinemediği için ortaokul 5. sınıfa devam etmektedir. Bu durum öğrencilerin, ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim

programındaki kazanımları edinmelerinde problemlere yol açabilmektedir. Bu çalışmanın amacı ilkokul 4. sınıf ve ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımların, ne düzeyde ulaşıldığını öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda tespit edebilmektir. Araştırmada betimsel tarama modelinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Araştırmanın çalışma kapsamında, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Çankırı il merkezinde 4. sınıfları okutan 40 sınıf öğretmeni ve ildeki ortaokullarda 5. sınıfların müzik dersine giren 9 müzik öğretmenin oluşturduğu görülmektedir. İlkokul 4. sınıf ve ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan her bir kazanım ifadesi, anket sorusu şeklinde hazırlanarak, ders öğretmenlerine uygulanmıştır. Sonuç olarak, sınıf öğretmenlerinin ilkokul 4. sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımları gerçekleştirmede yetersiz kaldıkları, müzik öğretmenlerinin ise, ortaokul 5. sınıf müzik dersi kazanımlarını gerçekleştirmede sorunlar yaşamakta oldukları tespit edilmiştir. Bu araştırma ile anlaşılmaktadır ki, müzik dersi öğretim programında yer alan kazanımların öğrencilere edindirme etkililiğini etkileyen bir çok faktör yer almaktadır. Özellikle bu araştırma, KKTC'deki öğretmen görüşlerinden elde edilen verileri, yani, ilkokullarda sürdürülmekte olan müzik öğretimi derslerinin (1-5. sınıf) genellikle sınıf öğretmeni alt yapılı kişilerce sürdürülmekte olup, hedeflenen kazanımlara ulaşmada başarısız olunması düşüncelerini destekler niteliktedir. Bu sonuçlar doğrultusunda görülmektedir ki, alanında uzman olan kişilerce sürdürülen programlar içeriğindeki edinilmesi hedeflenen kazanımlara daha iyi düzeyde ulaşılabilir.

Edinilen Müziksel Beceriler Değerlendirme Ölçeği içerisinde yer alan önermelere öğrencilerin vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde ise, özellikle derste kazanılan müzik dağarcığını çeşitli etkinliklerle sergilemede, yaratıcı müziksel çalışmalar yürütebilmeyi başarabilmede, “kendimi müzik yoluyla ifade edebiliyorum” konularında “kararsızım” şeklinde yanıt verdikleri görülmektedir. Ayrıca, müzik dersi tutum ölçeğindeki “müzik dersi sona erdiğinde üzülürüm” önermesine ise, yine “kararsızım” şeklinde yanıt verdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda ise, KKTC müzik eğitim programı içerisinde yer alan müziksel beceri kazanımlarında özellikle öğrencilerin yaratıcılık ve kazanımlarını sergileyebilme

boyutunda zayıf oldukları ve müzik derslerine olan tutumlarının geliştirilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu noktada, görülmektedir ki, özellikle temel eğitim kademesi olan ilk ve ortaokul için, müziksel becerilerin değerlendirilmesine yönelik ilgili literatürde benzeri çalışmaların ele alınmadığı gibi, KKTC’nde de benzeri bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Buna göre, KKTC’de 2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesi ve sonrasında kullanılmaya başlanan müzik dersi öğretim programları içeriğinde yer alan müziksel beceri kazanımlarının değerlendirilmesi ve öğrencilerin müzik derslerine olan tutumlarını ne derece etkilediğinin tespit edilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

5.3. Öneriler

5.3.1. Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen uygulamaya yönelik öneriler

1. Temel eğitim kademesi öğrencilerinin, derslerde kazandıkları müzik dağarcığını (okul şarkıları, vatan marşları, Atatürk ve Cumhuriyet konulu çalışmaları...vb.) çeşitli etkinliklerle sergileyebilecekleri, hem okul içi hem de okul dışı etkinliklerle zenginleştirilmiş, uygulamalı bir müzik öğretim programı içeriği tasarlanmasının, öğrencilerin derse olan ilgi ve tutumlarının artırılması açısından yararlı olacağı ön görülmektedir.
2. Öğrencilerin müziğe olan ilgi, tutum ve müziksel becerilerini geliştirebilmek amacıyla, hem kız hem de erkek öğrencilerin müzik derslerine katılımını aktif kılacak, yaratıcı müziksel çalışmalar (kendi çalgısını yapma, yaratıcı dans ve dramatizasyon.....vb.) yürütebilecekleri, gelişmekte olan çağa uygun bir müzik dersi öğretim programının yanı sıra, özellikle özel okullarda olduğu gibi devlet okullarında da donanımlı müzik odalarının olmasına özen gösterilmesinin yararlı olacağı önerilmektedir.
3. Öğrencilerin gerek müzik öğretmenleri, gerekse aileleri tarafından okul içi ve dışında çalgı çalmaya yönlendirilmelerinin, hem müziksel beceri gelişimlerine hem de müzik derslerine olan ilgi ve tutumlarına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.
4. Öğrencilerin fiziki ve psiko-motor gelişimlerinin yanı sıra psikolojik, duygusal, özgüven gelişimleri ile bireysel ve grup içi iletişim becerilerinin gelişimine üst

düzeyde katkı sağlamakta olan, müzik derslerine yönelik, aile tutum ve yaklaşımlarının olumlu olmasının, öğrencileri pozitif yönde etkilemekte olduğu yapılan bu araştırma ile bir kez daha anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, başta Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı olmak üzere, ilgili temel eğitim kademesi kurumlarının, ailelerin müzik derslerine yönelik tutum ve davranışlarını olumlu yönde geliştirip, konu ile ilgili bilinçlenmelerini sağlayacak (seminer vb.) çalışmalar yürütmesinin faydalı olacağı önerilmektedir.

5. Araştırmaya katılan ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin vermiş olduğu yanıtlardan, etkili ve verimli müzik öğretiminde, özellikle müziksel becerilerin kazandırılabilmesi konusunda fiziki koşul ve yeterli donanım eksikliklerinin giderilmemesinin önem arzettiğini vurguladıkları anlaşılmaktadır. Yine öğrencilerin, öz değerlendirmelerinden de yaratıcı müziksel çalışmalar yürütebilmekte kendilerini yeterli bulmadıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda, fiziksel koşul ve donanım eksikliklerinin giderilmesinin öğrencilerin hedeflenen müziksel becerilere ulaşabilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
6. İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin, üzerinde en fazla durmuş oldukları konulardan birinin de müzik öğretmenlerinin müzik eğitimine özgü yöntemlere daha fazla hakim olmasının gerekliliği yönündedir. Özellikle ortaokul müzik öğretmenlerinin, etkili ve verimli bir müzik öğretimi için, müzik öğretmenlerinin alanında uzman kişilerin olmasının gerekliliği üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Alanında uzman müzik öğretmenlerinin, ilgili mercilerce uygulamalı çalışmalar yapılarak, itina ile seçilmesinin, öğrencilerin temel müzik becerilerini kazanıp, derse olan ilgi ve tutumlarının gelişmesine daha da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
7. Ayrıca, müzik öğretmenlerinin ortak görüşlerinden yola çıkılarak, müzik dersi öğretim kazanım ve becerilerinin geliştirilmesi, öğrencilerin müzik öğretimine olan ilgi ve tutumlarının daha etkin hale gelebilmesi için, (çalgı çalma ve öğretimi, ses açma, toplu veya bireysel ses eğitimi, kulak eğitimi, ritim çalışmaları, şarkı söyleme, dağarcık seçimi, müziksel teorik bilgi öğretimi....vb.) alanında uzman, müzik eğitimi ile ilgili fakültelerde yetişmiş müzik öğretmenlerinin olması çok büyük önem arzettiği düşünülmektedir.

8. Elde edilen veriler neticesinde, birçok temel eğitim kademesi okulunda müzik derslerinin sınıf ortamlarında, uygun olmayan dar koşullarda, kalabalık sınıf mevcutlarında gerçekleştirilmeye çalışılmakta olduğu görülmektedir. Bu durumun, öğrencilerin müzik öğretimi için gerekli müziksel beceri ve kazanımları edinmelerinde engelleyici bir faktör olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, gerek müzik öğretimi için gerekli araç-gereçlerin, gerekse, müzik atölyelerinin tam donanımlı olabilmesi yönünde, özellikle Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın, okul aile birliklerinin ve okul yönetimlerinin daha aktif bir iletişim içerisinde gerekli katkıyı sağlamalarının yararlı olacağı önerilmektedir.
9. Araştırma sonuçları neticesinde, ilk ve ortaokul öğretmenlerinin temel eğitim kademesi müzik öğretimi derslerini daha etkileşimli kılabilmek için kullanmakta oldukları yöntem ve tekniklere ilişkin sırasıyla müziğe özgü öğretim yöntem ve tekniklerini, özel öğretim yöntem ve tekniklerini, öğretim ilkelerini, çağdaş öğrenme kuramlarını, öğretim stratejilerini kullanmakta oldukları görülmektedir. Ancak araştırma sonuçlarından en fazla müzik öğretmenlerinin müziğe özgü öğretim yöntem ve teknikleri üzerinde durdukları anlaşılmaktadır. Müzik öğretmenlerinin, müzik eğitim-öğretim sürecinde yapılan aktivitelerin daha kalıcı olabilmesi amacıyla, farklı disiplinleride aktif olarak kullanmasının, daha yararlı olacağı önerilmektedir.
10. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi müzik öğretmenlerinin sırasıyla, müzik aletleri ve materyaller, teknolojik araç-gereçler ile görsel materyaller kullanmakta oldukları anlaşılmaktadır. Ancak araştırma sonuçlarında, müzik öğretimi sürecinde, müzik öğretmenlerinin görsel materyalleri düşük düzeyde kullandıkları görülmektedir. İşitsel materyallerin yanı sıra, görsel materyallerinde artırılmasının öğretimin kalıcılığı ve niteliğini artıracığı öngörülmektedir.

5.3.2. İleride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler

11. Araştırma sonuçlarından, elde edilen veriler neticesinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan müzik eğitimi programının hedeflenen düzeyde müzik eğitimi amaçlarına ulaşamadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile kullanılmaya başlanan temel eğitim

kademesi müzik dersi öğretim programının kısmen yeterli olduğu sonucuna varıldığı ve ileride yapılacak daha detaylı çalışmalarla geliştirilmeye çok açık olduğu öngörülmektedir.

12. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde, araştırmaya katılan ilkökul müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, hafta 2 saat olan, haftalık ve yıllık ders süresinin yeterli olduğu yönünde görüş belirttiği anlaşılmaktadır. Ancak, ortaokul müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun ise, haftada 1 saat olan haftalık ve yıllık müzik dersi süresinin yeterli olmadığı yönünde görüş belirttikleri anlaşılmaktadır. Sonuçlar neticesinde görülmektedir ki, KKTC’de temel eğitim kademesinin devamı olan ortaokul kademesinde de müzik dersleri, ileride yapılacak yeni düzenlemelerle, en az 2 saat olarak haftalık ve yıllık eğitim programı içerisinde yer alınması gerekmektedir.
13. Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler neticesinde, müzik derslerinde öğrenciden kaynaklanan sorunlara ilişkin, hem ilkökul hem de ortaokul kademelerindeki en büyük sorunun, öğrencileri sorun yaşamaya iten dış etkenlerin olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, eğitim kurumları tarafından öğrencileri müzik derslerinde sorun yaşamaya iten faktörlerin tespit edip, ileride yapılacak yeni düzenlemelerle giderilmesi amacıyla, eğitim kurumları çatısı altındaki psikolojik danışmanlık ve rehberlik servisi ile aile, okul yönetimi ve öğretmenlerin işbirliği içerisinde hareket etmelerinin öneminden söz edilebilir.
14. Araştırma sonuçları neticesinde, temel eğitim kademesi (ilk ve ortaokul) müzik dersinde, ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin, genel olarak eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre, müzik dersi öğretiminde, ölçme değerlendirme sürecini aktif kılabilme amacıyla, sözü geçen eksikliklerin ilgili kişi ve kurumlarca ileride gerçekleştirilecek çalışmalarla ele alınıp, giderilmesinin yararlı olacağı öngörülmektedir.
15. İlkokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen faktörlere ilişkin görüşlerine göre, en başta, eğitim sisteminden kaynaklanan sorunlar olduğundan söz ettikleri görülmektedir. Ardından ise, yine KKTC eğitim sisteminin bir getirisi olan 5. sınıftan (ilkokul son kademe) 6. sınıfa (ortaokul ilk kademe) geçişte, öğrencilerin kolej sınavı ve benzeri sınavlara

odaklanmak zorunda bırakılmaları ve bu bağlamda, öğrencilerin müzik ve sanat gibi sosyal etkinliklerden soyutlanmak zorunda olmalarıdır. Öğrencilerin tam da gelişim çağında oldukları bu dönemde, yaşamlarına renk katan sosyal aktivitelerden uzak kalmak zorunda olmayacakları bir milli eğitim-öğretim politikasının olması gerekliliği önerilmektedir.

16. Ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedeflerine ulaşmasını engelleyen faktörlere ilişkin görüşlerine göre ise, en başta ailelerin ve okul yönetimlerinin müzik öğretmenlerine yönelik tutum, davranış ve yaklaşımlarından kaynaklanan sorunlar olduğundan bahsettikleri görülmektedir. Bu bağlamda, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın, okul yönetimlerinden başlayarak, okul aile birliklerinin de yardımları ile öğrenci velilerine yönelik, öğrencilerin sanatsal çevrede yetişmelerinin, sosyal ve bilişsel düzeyde kazanımlarına ne denli katkı sağlayacağına ilişkin çalışmaların, ileride yapılacak düzenlemelerle başlatılması gerekliliği önerilmektedir.
17. İleride yapılacak müzik dersi öğretim programlarının, öğretmen kullanımı açısından daha anlaşılır, öğrencilere kazandırılması amaçlanan alt boyutların ise, dinleme, yaratma ve uygulama kazanımları olarak sadece üç boyutla sınırlandırılmaması gerektiği, bu boyutlara ilaveten daha geniş ve anlaşılır alt boyutların olması gerekliliği üzerinde durulmalıdır. Bu alt boyutlara ilaveten; müzik kültürü (müziksel fikirler), öğrencilere müziksel deneyimler kazandırma, müzik becerilerini geliştirici etkinlikler yapma gibi alt boyutların da eklenmesi önerilmektedir.
18. Öğrencilerin kendilerini müzik yoluyla ifade edebilmelerini sağlayacak, grup içi iletişim becerilerinin gelişimine büyük oranda katkı sağlayacak, koro, orkestra, bando, müzik kulüpleri gibi, sınıf dışı etkinlikleri de kapsayacak bir müzik dersi öğretim programının ileride hazırlanmasının yararlı olacağı önerilmektedir.
19. Öğretmenlerin hazırlanan öğretim programı ve bu programlara bağlı olarak hazırlanan kitapları daha verimli kullanabilmeleri için hizmet içi programlara katılmalarının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Ayrıca, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından da, öğretmenlerin hizmet içi programlara katılımları zorunlu tutulmalı ve gerekirse çeşitli yaptırımlarla da, katılımlarının denetlenmesinin büyük önem taşıdığı önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. ve Özgür, Ü. (2016). 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *UHMAD Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi*, 1(2).
- Afacan, Ş. ve Özgür, Ü. (2007). İlkokul 5.6.7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Fakültesi Dergisi*, 21: 134-139.
- Azizinezhad, M., Hashemi, and Darvishi, S. (2013). Music as An Education-Related Service To Promote Learning And Skills Acquisitionn. *Procedia-Social And Behavioral Sciences*; 93(2)142-145.
- Bakırcıoğlu, R. (2016). Ansiklopedik Eğitim ve Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem A. : Ankara
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 32(32) 470- 483.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayınları
- Byo, S. J. (1999). Classroom Teachers And Music Specialists Perceived Ability to Implement the National Standards for Music Education. *JRME*, 47(2), 111-123
- Çakırer, A. S. (1999). *İlkokul Okulları I. Kademe Hayat Bilgisi Dersinin Müzik Destekli ve Geleneksel Yaklaşımla İşlenmesinin Öğrenci Başarısı Açısından Karşılaştırılması*. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Pegem.

- Creswell, J.W. (2017). *Karma Yöntem Araştırmalarına Giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cross, I. (2001). Music, cognition, culture, and evolution. *Annals of the New York Academy Sciences*, 22(3), 28-42
- Dalaman, O. (2010). İlkokul Birinci Kademedede Beden Eğitimi Dersi Öğretimi Programı Kazanımlarının Gerçekleşme Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Doktora Tezi.
- Demirel, Ö. (2009). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2015). “Öğretim İlke ve Yöntemleri, Öğretme Sanatı”. Ankara: Pegem
- Demirel, Ö. (2015). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Demirel, Ö. (2017). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Duruhan, K. (2002). Öğrenme-Öğretme Süreçleri ve Aktif Öğretim Yöntemleri. *Eurasian Journal Of Educational Resarch*, 8(2), 126-135.
- Edman, I. (1997). *Sanat ve İnsan Estetiği*. (1. Basım). İstanbul: inkılap Yayınevi.
- Erden, M. (2001). *Öğremenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul : Alkım Yayınları.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Metekan Lmt. Şti.
- Hooper, D., Coughlan, J. and Mullen, M.R. (2008). Structural Equation Modelling: *Guidelines for Determining Model Fit*. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1): 53-60.
- Gelişli, Y. (2007). Öğretim Teknolojisi Kullanımı Açısından Bir Öğretim Kurumunun Değerlendirilmesi: Red Cedar İlkokul Okulu, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(49-72).

- Gök, M. ve Tufan, E. (2016). Müzik Öğretmenlerinin 2006 İlkokul Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri (Ankara Örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3).
- Güler, A., Halıcıoğlu, M., B., Taşğın, S. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güneyli, A. ve Baykent, N. (2016). Yazmaya Hazırlık Temelinde Yazı-Çizgi Çalışmalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Kıbrıs Örneği. *International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 11(3).
- Güven, İ. (2004). Etkili bir öğretim için öğretmenden beklenenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 164, 127-141.
- Hooper, D., Coughlan, J. and Mullen, M.R. (2008). Structural Equation Modelling: *Guidelines for Determining Model Fit. Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1): 53-60.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum Algı İletişim*. Ankara: Elips Yayınları.
- Kahriman, I. (2005). "Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin benlik saygıları ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi". *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9 (1).
- Kalyoncu, N. (2014). İlkokul Altıncı Sınıf Müzik Dersinde Kullanılan Tam Öğrenme Modeli'nin Öğrencilerin Tutum ve Başarılarına Etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(1), 1-25.
- Kandır, A. ve Türkoğlu, D. (2015). MEB 2013 Okul Öncesi eğitim Programı'nın Müzikal Becerilerin Gelişimi Yönünden Değerlendirilmesi. *Hacettepe University Faculty Of Health Sciences Journal*, 2(1).

- Karacan, F. (2014). *Program geliştirme, taksonomi, bilişsel alan, psiko-motor alan, duyuşsal Alan.* 17 Ekim 2017 tarihinde bekirhoca.com/ogretmen/uzman/program.asp adresinden elde edildi.
- Kandır, A., ve Türkoğlu D. (2015). MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının Müzikal Becerilerin Gelişim Yönünden Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Dergisi*, 2(1).
- Kazak, N. (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kılıç, A., Pala, A., Oral, B., Güven, B., Güllaç, E., T., Köksal, F., N., Erciyeş, G., Yetim, H., Çermik, H., Akınoğlu, O. ve Tan, Ş. (2016). *Öğretim İlke Ve Yöntemleri.* Ankara: Pegem Akademi.
- KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı (2016). *Temel Eğitim Programı Müzik Dersi Öğretim Programı (1-8).*
- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2003). İlkokul 4. ve 5. Sınıf Müzik Dersinin Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, S.139-155.
- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2006). İlköğretim Okulları 4. Ve 5. Sınıflarında Müzik Dersinin Gerçekleşme Düzeyi ve Öğrencilerin Beklentilerine İlişkin Görüşleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi. *Pau Eğitim Dergisi*.
- Koroğlu, G.N. (2014). İlköğretim İkinci Kademe Müzik Öğretmenlerinin 2006 Müzik Dersi Öğretim Programına Yönelik Görüşleri. *Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı*, 2(1), 127-141.
- Langford, D. (1999). *Eğitimde Kalite Yönetimi.* (Çev. Meltem SUNGUR) İstanbul: Kalder Yayınları.

- Leong, K.Y. (2008). Parental Attitudes Regarding Children's Music Learning İn Kuala Lumpur. *Bachelor of Music, Sydney Conservatorium Of Music, University Of Sydney: Malaysia.*
- Mcperson, G.E. (2008). "The Role Of Parents İn Musical Development". *University of Illinois Urbana Champaign, USA, 37(1), 91-110.* Tarihinde <https://doi.org/10.1177/0305735607086049> adresinden elde edilmiştir.
- MEB. (2004). *Öğretmen yeterlikleri. Devlet Kitapları.* Ankara.
- Otacioğlu, G. (2007). İlkokul 5.6.7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Fakültesi Dergisi, 21(2), 134-139*
- Özçelik, D.A. (1992). *Eğitim Programları ve Öğretim.* Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Özdamar K. (2004). *Tabloların Oluşturulması, Güvenirlik ve Soru Analizi. Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-1. 5th ed.* Eskişehir: Kaan Kitabevi; 201-50, 621.
- Özdemir, M. (2009). Eğitimde Program Değerlendirme ve Türkiye'de Eğitim Programlarını Değerlendirme Çalışmalarının İncelenmesi. *Yüzüncü yıl üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, 6(2), 126-149.*
- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortamları, Müzik derslerine Yönelik Tutumları ve Kişisel Değişkenleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitim ve Bilim Dergisi, 37(163).*
- Önder, G.C. ve Yıldız, E. (2017). İlkokul 4. Sınıf Ve Ortaokul 5. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Gerçekleşme Durumuna İlişkin Ders Öğretmenlerinin Görüşleri (Çankırı İli Örneği). *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, 3(2).*

- Özden, B. (2005). *Eğitim Fakültesi İlkokul Bölümü Anabilim Dalı Programlarının Eleştirel Düşünme Becerilerinin Gelişimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özden, Y. (2005). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara : Pegem Yayınları.
- Rauscher, F. and Shaw,G. (1997). Enhances Higher Brain Function. *Neurological Research*, Feb. 28.
- Saraç, A.G. (2016). *Özel Öğretim İlke, Yöntem Ve Teknikleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Saruhan, Ş. (2008). *Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları. (yüksek lisans tezi)*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- Sardarov, E. (2012). Tutum Ve Davranış. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik Anabilim Dalı. *Academiz. Academia*.
- Say, G. (2013). *“Beşikten Başlayan Müzik eğitimi”*. İstanbul: Cinius Yayınları.
- Saylor, J. G. Alexander, W. M. and Lewis, A., j. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. New York: Holt, Rineart, 6 Winston.
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim, Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2007). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Süer, R. (1980). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğretmen*.Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi

- Şeker, H., Görgen İ., Tuncel, İ., Alcı, B., Kablan, Z., Baykara, K., Küçüktepe, C. ve Turan, H. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme Kavramsal Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Swanwick, K. (1999). *Teaching music musically*. Oxon: Routledge.
- Turgut, M., F. ve Baykul, Y. (2012). *Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Türkmen, E.F. (2016). *Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). İlkokulde müzik öğretimi. *Burdur*.
- Uçan, A (2005). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum (3. Baskı)*. Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uluocak, S. ve Tufan, E. (2011). İlkokul altıncı Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3).
- Umuzdaş, S. (2012). İlkokul müzik dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 9(2), 1510-1523.
- Umuzdaş, S. ve Levent, A. (2012). Müzik Öğretmenlerinin Müzik İşleyişine Yönelik Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 56-73.
- Uşun, S. (2012). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Wilson, F.R. (1998). *Provides Important Experiences, AMC, Music and Your Child*.
- Widaman, K.F. (1993). Common Factor-Analysis versus Principal Component Analysis – Differential Bias in Representing Model Parameters. *Multivariate Behavioral Research*, 28(3), 263-311.

- Valenzuela, R. and Codina, N. (2014) Habitus and flow in primary school musical practice: relations between family musical cultural capital, optimal experience and music participation. *Music Education Research*, 16(4), 505-520.
- Varış, Fatma (1988). *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi yayınları
- Vidulin, S., Bogojevic J., M. and M. Durdanovic (2015) . İmportance, Structure And Outcomes Of The Music Program İn The Primary School: The Experience Of Croatia, Montenegro, And Serbia. (*IJCRSEE*) *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 3(1).
- Yazıcı, T. (2012). İlkokul Müzik Dersinin Uygulamasında Karşılaşılan Sorunların, Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Trabzon İli Örneği). *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1).
- Yıldız, R.N. ve Bayram, S. (2006). *Devinsel İşlemlerin Öğretimi*. 10 Eylül 2017 Tarihinde www.researchgate.net/profile/Rauf_Yildiz3/publication/237085849 adresinden elde edildi.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

Değerli Meslektaşım,

Bu veri toplama aracı; öğretmenlerin ilkokul temel eğitim kademesi boyunca öğrencilerin edinmiş olduğu müziksel becerilere ilişkin değerlendirmelerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araç iki bölümden oluşmaktadır; **I. Bölüm:** “Demografik Bilgiler” olup, **II. Bölüm:** “Öğretmenlerin İlkokul Temel Eğitim Kademesi Boyunca Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri’ne yönelik açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Araştırmanın sağlıklı verilere ulaşması, sorulara vereceğiniz cevaplara bağlı olduğundan bu sorulara gerçek düşünceleriniz doğrultusunda cevap veriniz. İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. İsa KORKMAZ

Uz. Pembe GÜRTEKİN

BÖLÜM I. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz: 1. ( ) Kadın 2. ( ) Erkek

2. Yaşınız :

1. ( ) 21-30 2. ( ) 31-40
3. ( ) 41-50 4. ( ) 51-60 5. ( ) 60 Ve Üzeri

3. Mesleki çalışma yılınız:

1. ( ) 1-10 2. ( ) 11-20
3. ( ) 21-30 4. ( ) 31-40 5. 40 Yıl Ve Üzeri

4. Çalışmakta olduğunuz kurum :

1. ( ) Devlet Okulu 2. ( ) Özel Okul

5. Çalışmakta olduğunuz eğitim kademesi:

1. ( ) İlkokul 2. ( ) Ortaokul

6. Mezun olduğunuz kurum:

1. ( ) Atatürk Öğretmen Akademisi
2. ( ) Eğitim Fakültesine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümü
3. ( ) Fen- Edebiyat Fakültesine bağlı Müzik Bölümü
4. ( ) Konservatuar
5. ( ) Farklı bir kurum.....

7. Çalışmakta olduğunuz ilçe:

1. ( ) Lefkoşa 2. ( ) Girne
3. ( ) G. Mağusa 4. ( ) Güzelyurt
5. ( ) İskele 6. ( ) Lefke

Ek 2. Öğretmenlerin İlkokul Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri.

A. Olması Gerekenler

1. Sizce **etkili ve verimli bir ilkokul (temel eğitim kademesi) müzik dersi** nasıl olmalıdır? Örnekler vererek açıklayınız.

2. Sizce müzik öğretmenlerinin taşınması gereken **kişisel ve mesleki özellikler** neler olmalıdır?

3. Sizce müzik öğretimi çalışmalarının sağlıklı yürütülebilmesi için nasıl bir **fiziki ortam** olmalıdır? Örnekler vererek açıklayınız.

4. Müzik derslerinde kullanmakta olduğunuz **yöntem ve teknikler** nelerdir? Açıklayınız.

5. Müzik derslerini etkileşimli hale getirmek için ne tür **araç-gereçler** kullanmaktasınız? Açıklayınız.

6. Çalışmakta olduğunuz kurumun müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş olduğu **araç-gereç ve imkanlar** yeterli midir? Neden? Açıklayınız.

7. Müzik eğitimi çalışmalarınızı hangi **fiziki ortamlarda** gerçekleştirmektesiniz? Müzik eğitimi için sizlere sunulmakta olan fiziki koşullar yeterli midir? Açıklayınız.

8. **2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan** (Türkiye'den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı **temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği** hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.

9. **2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan KKTC** (ilkokul) Temel Eğitim Kademesi müzik öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı **temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve yeteneği artırıcı nitelikteki genel kazanımların yeterliği** hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.

C. Sorunlar

10. Müzik dersi için ayrılan **haftalık ve yıllık sürenin yeterliği** konusunda neler düşünüyorsunuz? Neden? Açıklayınız.

11. Müzik dersinde, sizce dersin amacına ulaşmasını engelleyen **öğretmenden kaynaklı sorunlar** nelerdir? Bu sorunları örnek vererek açıklayınız.

12. Müzik dersinde, sizce **öğrenciden kaynaklanan sorunlar** nelerdir? Bunlar sizin mesleğe bakış açınızı, meslekle ilgili görüşlerinizi etkilemekte midir? Açıklayınız.

13. Müzik dersinde, **ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden** kaynaklanan sorunların olduğunu düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

14. Müzik dersinde **en önemli sorun (tek bir sorun belirtiniz)** sizce nedir?
Neden?

15. Yukarıda belirtilen sorunlar dışında **eklemek istediğiniz sorun veya sorunlar** var mıdır? Örneğin; *Müzik eğitimi programını tamamlamanıza engel olan, eğitim süresi, öğrenciden kaynaklı, öğretmenden kaynaklı sorunlar dışında farklı sorunlar* var mıdır? **Özellikle ilkokul 5. Sınıfında eğitim vermekte olan bir müzik öğretmeniyseniz**, KKTC genelinde yapılmakta olan **kolej veya benzeri sınavlar**, müzik eğitimi programını tamamlaya bilmenize engel teşkil etmekte midir? Neden? Açıklayınız.

Ek 3. Anket Formu 2

Değerli Meslektaşım,

Bu veri toplama aracı; öğretmenlerin ortaokul temel eğitim kademesi süresince öğrencilerin edinmiş olduğu müziksel becerilere ilişkin değerlendirmelerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araç iki bölümden oluşmaktadır; **I. Bölüm:** “Demografik Bilgiler” olup, **II. Bölüm:** “Öğretmenlerin Ortaokul Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri’ne yönelik açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Araştırmanın sağlıklı verilere ulaşması, sorulara vereceğiniz cevaplara bağlı olduğundan bu sorulara gerçek düşünceleriniz doğrultusunda cevap veriniz. İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. İsa KORKMAZ

Uz. Pembe GÜRTEKİN

BÖLÜM I. KİŞİSEL BİLGİLER

2. Cinsiyetiniz: 1. ( ) Kadın 2. ( ) Erkek

2. Yaşınız :

1. ( ) 21-30 2. ( ) 31-40
3. ( ) 41-50 4. ( ) 51-60 5. ( ) 60 Ve Üzeri

3. Mesleki çalışma yılınız:

1. ( ) 1-10 2. ( ) 11-20
3. ( ) 21-30 4. ( ) 31-40 5. 40 Yıl Ve Üzeri

4. Çalışmakta olduğunuz kurum :

2. ( ) Devlet Okulu 2. ( ) Özel Okul

5. Mezun olduğunuz kurum:

6. ( ) Atatürk Öğretmen Akademisi
7. ( ) Eğitim Fakültesine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümü
8. ( ) Fen- Edebiyat Fakültesine bağlı Müzik Bölümü
9. ( ) Konservatuar
10. ( ) Farklı bir kurum .....

6. Çalışmakta olduğunuz ilçe:

1. ( ) Lefkoşa 2. ( ) Girne
3. ( ) G. Mağusa 4. ( ) Güzelyurt
5. ( ) İskele 6. ( ) Lefke

Ek 4. Öğretmenlerin Ortaokul Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri

A. Olması Gerekenler

1. Sizce **etkili ve verimli bir ortaokul (temel eğitim kademesi) müzik dersi** nasıl olmalıdır? Örnekler vererek açıklayınız.

2. Sizce müzik öğretmenlerinin taşıması gereken **kişisel ve mesleki özellikler** neler olmalıdır?

3. Sizce müzik öğretimi çalışmalarının sağlıklı yürütülebilmesi için nasıl bir **fiziki ortam** olmalıdır? Örnekler vererek açıklayınız.

4. Müzik derslerinde kullanmakta olduğunuz **yöntem ve teknikler** nelerdir? Açıklayınız.

5. Müzik derslerini etkileşimli hale getirmek için ne tür **araç-gereçler** kullanmaktasınız? Açıklayınız.

6. Çalışmakta olduğunuz kurumun müzik derslerini etkileşimli hale getirebilmek amacıyla sunmuş olduğu **araç-gereç ve imkanlar** yeterli midir? Neden? Açıklayınız.

7. Müzik eğitimi çalışmalarınızı hangi **fiziki ortamlarda** gerçekleştirmektесiniz? Müzik eğitimi için sizlere sunulmakta olan fiziki koşullar yeterli midir? Açıklayınız.

8. **2016-2017 eğitim-öğretim yılı öncesinde kullanılmakta olan** (Türkiye'den uyarlanmış olan) müzik eğitimi programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı **temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve müziksel yeteneği geliştiren kazanımların yeterliği** hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.

9. **2016-2017 eğitim-öğretim yılı ile birlikte kullanılmaya başlanan** KKTC Temel Eğitim Kademesi müzik öğretim programının öğrenciye kazandırmayı amaçladığı **temel bilgi, beceri, dinleme, yaratma, müziksel uygulamalar, öğrenci katılımı ve yeteneği artırıcı nitelikteki genel kazanımların yeterliği** hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.

C. Sorunlar

10. Müzik dersi için ayrılan **haftalık ve yıllık sürenin yeterliği** konusunda neler düşünüyorsunuz? Neden? Açıklayınız.

11. Müzik dersinde, sizce dersin amacına ulaşmasını engelleyen **öğretmenden kaynaklı sorunlar** nelerdir? Bu sorunları örnek vererek açıklayınız.

12. Müzik dersinde, sizce **öğrenciden kaynaklanan sorunlar** nelerdir? Bunlar sizin mesleğe bakış açınızı, meslekle ilgili görüşlerinizi etkilemekte midir? Açıklayınız.

13. Müzik dersinde, **ölçme değerlendirme teknik ve etkinliklerinden** kaynaklanan sorunların olduğunu düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

14. Müzik dersinde **en önemli sorun (tek bir sorun belirtiniz)** sizce nedir? Neden?

15.Yukarıda belirtilen sorunlar dışında **eklemek istediğiniz sorun veya sorunlar** var mıdır? Örneğin; Müzik eğitimi programını tamamlamanıza engel olan, eğitim süresi, öğrenciden kaynaklı, öğretmenden kaynaklı sorunlar dışında **farklı sorunlar** var mıdır? Neden? Açıklayınız.

Ek 5. Anket Formu 3**Değerli Öğrenci,**

Bu veri toplama aracı; temel eğitim kademesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin, müzik eğitimi dersine yönelik tutum ve edinilen müziksel becerilere ilişkin öz değerlendirmelerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araç üç bölümden oluşmaktadır; **I. Bölüm:** “Demografik Bilgiler” olup, **II. Bölüm:** “Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği” ve **III. Bölüm:** “Müzik Dersi Tutum Ölçeği” dir.

Araştırmanın sağlıklı verilere ulaşması, sorulara vereceğiniz cevaplara bağlı olduğundan, bu sorulara gerçek düşünceleriniz doğrultusunda cevap veriniz. İlgi ve yardımlarınız için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. İsa KORKMAZ

Uz. Pembe GÜRTEKİN

BÖLÜM I. DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Yaşınız: .....

2. Cinsiyetiniz : ( )1. Kız ( )2. Erkek

3. Eğitim görmekte olduğunuz sınıf : ( )1. 5. Sınıf ( )2. 6. Sınıf

4. Annenizin eğitim durumu :

1. ( ) Okul bitirmedi

2. ( ) İlkokul

3. ( ) Ortaokul

4. ( ) Lise

5. ( ) Üniversite

5. Babanızın eğitim durumu :

1. ( ) Okul bitirmedi

2. ( ) İlkokul

3. ( ) Ortaokul

4. ( ) Lise

5. ( ) Üniversite

6. Eğitim görmekte olduğunuz kurum :

( ) 1. Devlet Okulu ( ) 2. Özel Okul

7. Okul dışında müzik eğitimi aldınız mı ?:

( )1. Evet, aldım ( )2. Hayır, almadım.

8. Herhangi enstrüman çalıyor musunuz ?:

( )1. Evet, çalıyorum ( )2. Hayır, çalmıyorum.

9. Ailenizde ya da yakın çevrenizde müzikle uğraşan bireyler var mı ?:

( )1. Evet, var ( )2. Hayır, yok

Ek 6. Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği

Lütfen aşağıda yer alan 18 önermeden size en uygun seçeneğe, “X” işaretli koyarak cevaplayınız.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Müzik eğitimi derslerinin sonunda;					
1.Temel müzik bilgilerini (müziğin tanımı, öğeleri,ses,çalgı türleri,müzik türleri...vb.) anlayabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
2 Sesleri temel özellikleriyle (incelik- kalınlık, uzunluk kısalık...vb.) tanıyabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
3. Müziği oluşturan temel müzik öğelerini (ritim, melodi,notalar,dizek, anahtarlar suslar,nüanslar..vb.) tanıyabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
4. Müzik dinleme alışkanlığımın geliştiğini düşünüyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
5. Müziğin yaşamdaki önemini öğrenebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
6. Sesimi doğru kullanabilmeyi öğrenebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
7. Dinlediğim müziklere uygun ritmik devinimlerle eşlik (çalgı çalma, ritim tutma, dans etme...vb.) edebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
8.Sözlü müziklerde dilsel becerilerimi doğru kullanabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
9.Derslerde kazandığım müzik dağarcığımı (Okul şarkıları,Vatan Marşları, Atatürk ve Cumhuriyet.....vb.) çeşitli etkinliklerle sergileme şansı yakalayabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
10. Notaları doğru yazabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
11.Başta İstiklâl Marşı olmak üzere, başlıca ulusal marş/şarkılarımızı özüne uygun söylemeyi başarabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
12. Yaratıcı müziksel çalışmalar (beste yapma,kendi çalgımı yapma, doğaçlama yapma, yaratıcı dans ve dramatisasyon,teknolojiyi müzik çalışmalarında kullanma...vb.) yürütebilmeyi başarabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
13. Müziksel bir çevre içinde yaşadığının farkına varabiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
14. Serbest zamanımı müzikle geçirebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
15. Kendimi müzik yoluyla ifade edebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
16. Grup içi paylaşım duygum gelişiyor.	( )	( )	( )	( )	( )
17.Ulusal müzik türlerini öğrenebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
18. Evrensel müzik türlerini öğrenebiliyorum.	( )	( )	( )	( )	( )

Ek 7. Müzik Dersi Tutum Ölçeği

Lütfen aşağıda yer alan 28 önermeden size en uygun seçeneğe, “X” işaretli koyarak cevaplayınız.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Müzik dersini severim.	( )	( )	( )	( )	( )
2. Müzik dersine isteksiz çalışırım.	( )	( )	( )	( )	( )
3. Ders dışında da müzikle ilgili etkinlik yapmayı isterim.	( )	( )	( )	( )	( )
4. Müzik dersi bir çalgıyı çalma becerimi geliştirir.	( )	( )	( )	( )	( )
5. Müzik dersinin boş geçmesini istemem.	( )	( )	( )	( )	( )
6. Müzik dersinde nota öğrenmek sıkıcıdır.	( )	( )	( )	( )	( )
7. Müzik dersinde öğrendiklerimi sergilemek hoşuma gider.	( )	( )	( )	( )	( )
8. Müzik dersi eğlenceli bir derstir.	( )	( )	( )	( )	( )
9. Müzik dersinde başarılı olmak benim için önemlidir.	( )	( )	( )	( )	( )
10. Müzik öğretmenin verdiği ödevleri zamanında yaparım.	( )	( )	( )	( )	( )
11. Müzik dersi kendime olan güvenimi artırır.	( )	( )	( )	( )	( )
12. Müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gider.	( )	( )	( )	( )	( )
13. Müzik dersinde notaları yazmak beni dersten soğutur.	( )	( )	( )	( )	( )
14. Müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum.	( )	( )	( )	( )	( )
15. Müzik dersinde kendimi rahat hissederim.	( )	( )	( )	( )	( )
16. Müzik dersi sevmediğim dersler arasındadır.	( )	( )	( )	( )	( )
17. Müzik dersinin daha fazla olmasını isterim.	( )	( )	( )	( )	( )
18. Mecbur olmasam müzik dersine girmem.	( )	( )	( )	( )	( )
19. Müzik dersi bana mutluluk verir.	( )	( )	( )	( )	( )
20. Müzik ders içeriği zevklidir.	( )	( )	( )	( )	( )
21. Müzik dersinde öğrendiğimiz şarkılar ilgimi çekmez.	( )	( )	( )	( )	( )
22. Müzik dersinde kendimi çıkmazda hissediyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
23. Müzik dersi sona erdiğinde üzülürüm.	( )	( )	( )	( )	( )
24. Müzik dersi beklentilerime cevap vermemektedir.	( )	( )	( )	( )	( )
25. Müzik dersinde vaktimi boşa harcıyorum.	( )	( )	( )	( )	( )
26. Bir daha müzik dersi almak istemem.	( )	( )	( )	( )	( )
27. Müzik dersinde şarkıyı hareketlerle canlandırmak hoşuma gider.	( )	( )	( )	( )	( )
28. İçimden müzik dersine hazırlanmak gelmez.	( )	( )	( )	( )	( )

Ek 8. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi I

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/2017/1B -60

Lefkoşa, 05 Ocak 2017

Sayın Pembe Gürtekin,
Yakın Doğu Üniversitesi,
Lefkoşa.

Müdürlüğümüze bağlı okullardaki müzik öğretmenleri ile uygulamak istediğiniz “Öğretmenlerin İlköğretim Temel Eğitim Kademesi Boyunca Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri” konulu çalışma Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş olup gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması uygun görülmüştür.

Yapılan inceleme sonucunda, çalışmanın;

- Katılımcı olarak yer alacakların tamamen gizlilik ve gönüllülük ilkelerine dayalı olarak belirlenmesi,
- .Araştırma sonuçlarına ilişkin geri bildirimlerin; araştırma etik ilkelerine uygun olarak sadece bilimsel veri bağlamında kullanılması,

Çalışma uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve tamamlandıktan sonra da sonuçların **Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü**'ne iletilmesi hususunda gereğini saygı ile rica ederim.

Ali BOLATCAN
Müdür

/FB

Tel (90) (392) 228 3136 - 228 6893
Fax (90) (392) 228 7158
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KKTC

Ek 9. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi II

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI GENEL ORTA ÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: GOÖ.0.00.35-A/16/17-636

20.02.2017

Sayın Pembe Gürtekin,

İlgi: 14.02.2017 tarihli başvurunuz.

Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'nün TTD.0.00.03-12-17/200 sayı ve 16.02.2017 tarihli yazısı uyarınca "Öğretmenlerin Ortaöğretim Temel Eğitim Kademesi Sürecinde Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Değerlendirmeleri" konulu çalışmanın gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

- Öğrencilerin, öğretmenlerin ve ailelerin; okul idarecilerinin gözetiminde, çalışmanın amacı ve uygulama süreci hakkında bilgilendirilmesine dikkat edilmelidir. Bu bağlamda; uygulama için gerekli etik ilkeler, yazılı olarak kurum yöneticilerine ve katılımcılara iletilmelidir.

Gerçekleştirilecek çalışma; uygulanacak okulların bağlı bulunduğu okul müdürlüğüyle istişarede bulunulup, görüşmenin ne zaman uygulanacağı birlikte saptanmalıdır.

Çalışmayı uyguladıktan sonra sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne ulaştırılması yasa gereğidir.

Bilgilerinize saygı ile rica ederim.

Hüseyin Kavaz
Müdür

MT MH/PC

Tel (90) (392) 228 3136 – 228 8187
Fax (90) (392) 227 8639
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KIBRIS

Ek 10. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi III

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/2016/1B-3218

Lefkoşa, 20 Aralık 2016

Sayın Pembe GÜRTEKİN,
Yakın Doğu Üniversitesi,
Lefkoşa.

Müdürlüğümüze bağlı okullardaki öğrencilere uygulamak istediğiniz "Müzik Dersi Tutum Ölçeği ve Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği" konulu çalışma soruları, Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş olup gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması uygun görülmüştür.

Çalışma uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve tamamlandıktan sonra da sonuçların **Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü**'ne iletilmesi hususunda gereğini saygı ile rica ederim.

Ah. can
Ah BOLATCAN
Müdür

/FB

Tel (90) (392) 228 3136 - 228 6893
Fax (90) (392) 228 7158
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KKTC

Ek 11. KKTC Milli Eğitim Ve Kültür Bakanlığı İzin Belgesi IV

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
GENEL ORTAÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: GOÖ.0.00.35-A/16/17-1079

10.03.2017

Sayın Pembe Gürtekin,

İlgi: 07.03.2017 tarihli başvurunuz.

Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'nün TTD.0.00.03-12-17/306 sayı ve 10.03.2017 tarihli yazısı uyarınca "Edinilen Müziksel Becerilere İlişkin Öz Değerlendirme Ölçeği ve Müzik Dersi Tutum Ölçeği" konulu çalışmanızı ortaokullarda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilere yönelik gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Ancak çalışmayı uygulamadan önce çalışmaya katılacak olanların bağlı bulunduğu okul müdürlüğüyle istişarede bulunulup, çalışmanın hangi okulda ne zaman uygulanacağı birlikte saptanmalıdır.

Çalışmayı uyguladıktan sonra sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne ulaştırılması yasa gereğidir.

Bilgilerinize saygı ile rica ederim.

Hüseyin Kavaz
Müdür

MH/PC

Tel (90) (392) 228 3136 – 228 8187
Fax (90) (392) 227 8639
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KIBRIS

Ek 12. Ölçek Geliştirme Kullanma İzin Belgesi

Sn. Serpil Umuzdaş hocam, Ben TED Kuzey Kıbrıs Koleji müzik öğretmeni ve Yakın Doğu Üniversitesi doktora öğrencisi Pembe Gürtekin. Hocalarımla birlikte tez konusu olarak, “KKTC’deki İlkokul Müzik Öğretim Programının Etkililiğine İlişkin Öğretmen-Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi”ne yönelik bir çalışma yürütmekteyim. Tezimin bir bölümü için müzik dersine ilişkin tutum ölçeğine ihtiyaç duymaktayım. Yapmış olduğum araştırmalar neticesinde, sizin “international journal of human sciences” dergisinde yayınlanmış olan “İlkokul Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi”ne yönelik çalışmanıza ulaştım. Geliştirmiş olduğunuz ölçeği ve analizlerini danışman hocalarımla birlikte okuyup değerlendirdik. Çalışmanızın ölçek maddelerini çok beğendik. İzininiz dahilinde, sizi referan göstermek şartı ile geliştirmiş olduğunuz ölçeği bizde tez çalışmasında kullanmak arzusundayız. Eğer izniniz olursa, bizlere ölçeği oluşturan 5 faktör yükünün isimlerini bildirebilir misiniz? Danışman hocalarım faktör yüklerinin bilinmesinin çok önemli olduğunu özellikle ifade etmişlerdir. Konu ile ilgili olarak yardım ve izninizi saygılarımla rica ederim. Pembe GÜRTEKİN

Merhaba tabii ki ölçeği kullanabilirsiniz 1 olumsuz duygular 2 olumlu duygular 3 etkinlik 4 motivasyon 5 beceri alt faktörleri iyi çalışmalar

Değerli hocam yardımınız için çok teşekkür ederim, iyi akşamlar dilerim, saygılarımla

Turnitin (Orjinallik Raporu)

PEMBE TEZ

ORJINALLIK RAPORU

% 12	% 11	% 5	% 6
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 2
2	www.arastirmax.com İnternet Kaynağı	% 1
3	Submitted to Girne American University Öğrenci Ödevi	% 1
4	GÜNEYLİ, Ahmet and BAYKENT ÖZYEL, Nadir. "YAZMAYA HAZIRLIK TEMELİNDE YAZI-ÇİZGİ ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ: KIBRIS ÖRNEĞİ", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2016. Yayın	% 1
5	Submitted to Yakın Doğu Üniversitesi Öğrenci Ödevi	% 1
6	pauegitimdergi.pau.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
7	edebiyat.karabuk.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1